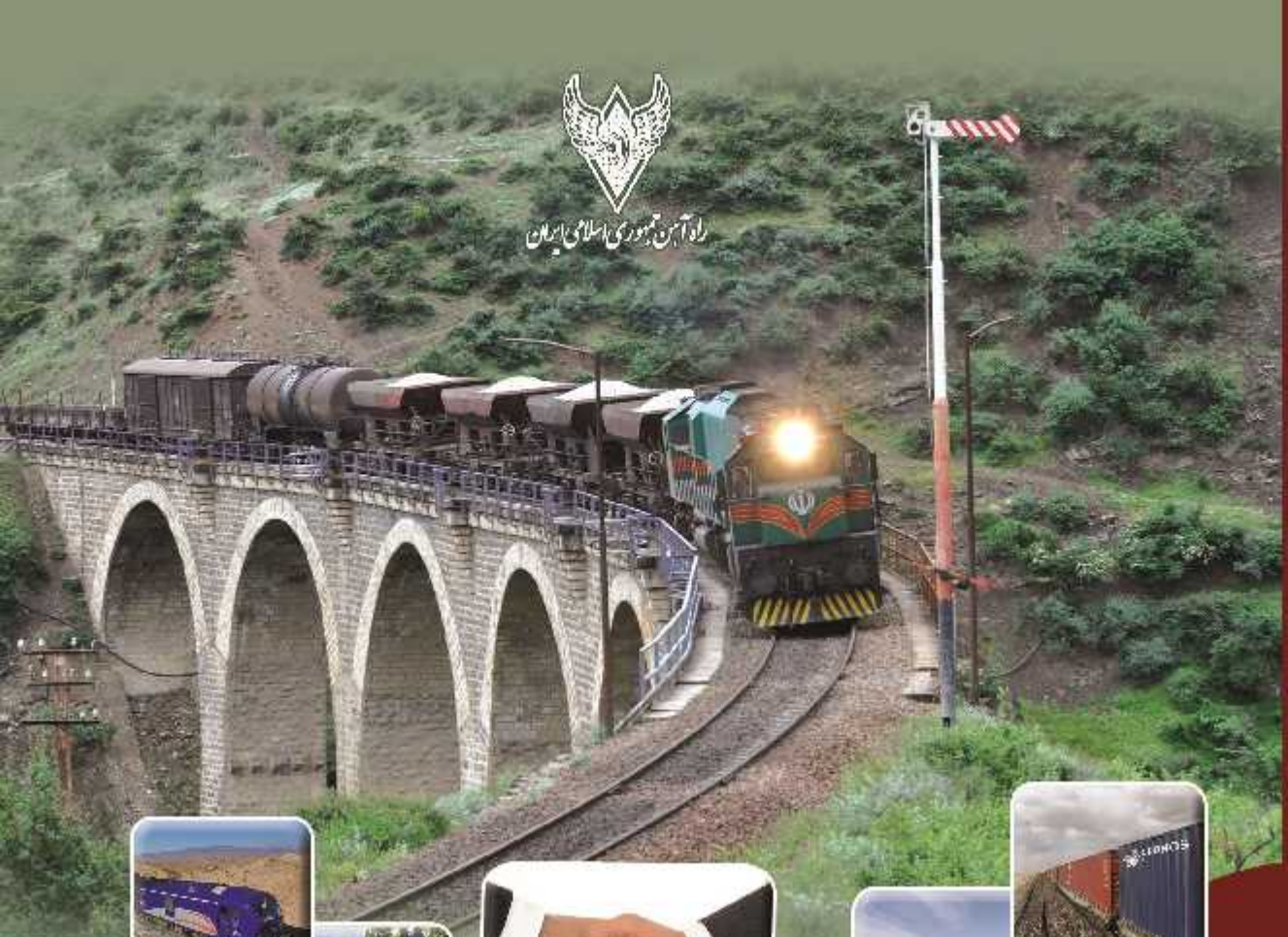

راه آهن جمهوری اسلامی ایران

مجموعه قوانین و مقررات مشارکت و سرمایه گذاری در صنعت حمل و نقل ریلی

دفتر سرمایه گذاری و اقتصاد حمل و نقل

اردیبهشت ۱۳۹۶

چاپ چهارم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مجموعه
قوانین و مقررات مشارکت و سرمایه گذاری
در صنعت حمل و نقل ریلی

دفتر سرمایه گذاری و اقتصاد حمل و نقل

اردیبهشت ۱۳۹۶

چاپ چهارم

شناسنامه

- **عنوان:** کتاب مجموعه قوانین و مقررات سرمایه گذاری در حمل و نقل ریلی
- **پدید آورندگان:** دفتر سرمایه گذاری و اقتصاد حمل و نقل ((آقای فرشاد خرازی و خانم هاجر اخوان ثالث))
- **موضوع:** قوانین و مقررات / حدود اختیارات و مسئولیت ها / آیین نامه ها، دستور العمل ها و مصوبات مرتبط با مشارکت و سرمایه گذاری و نقش ذینفعان در بخش های حمل و نقل ریلی
- **مأخذ تدوین و گردآوری:** سامانه قوانین و مقررات مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی، سایت اطلاع رسانی دولت، روزنامه رسمی کشور
- **گرافیک:** مؤدگان وزیری
- **چاپ و نشر:** دفتر روابط عمومی
- **نوبت چاپ:** چهارم - اردیبهشت ماه ۱۳۹۶
- **شمارگان:** ۴۰۰ نسخه

فهرست

۸	مقدمه
۱۰	سیاست‌های کلی نظام درخصوص حمل و نقل (چشم انداز ج.ا.ا. در افق ۱۴۰۴ هجری شمسی)
۱۱	سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی
۱۴	بند (۲۴) و (۲۵) سیاست‌های کلی برنامه ششم توسعه در امور اقتصادی

بخش اول – مصوبات مجلس شورای اسلامی

۱۶	بند (ج) و (چ) ماده (۳۰) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور
۱۷	ماده (۳۴) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور
۱۸	ماده (۴۸) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور
۱۹	ماده (۵۶) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور
۱۹	بند (الف) تبصره (۳) قانون بودجه سال ۱۳۹۶
۲۰	بند (ج) تبصره (۴) قانون بودجه سال ۱۳۹۶
۲۰	بند (الف)، (ب)، (ج) و (د) تبصره (۵) قانون بودجه سال ۱۳۹۶
۲۳	بند (د) تبصره (۲۰) قانون بودجه سال ۱۳۹۶
۲۳	ماده (۳) قانون برنامه ششم توسعه
۲۵	بند (الف)، (ب)، (پ)، (ث)، (د) و (ر) ماده (۴) قانون برنامه ششم توسعه
۲۶	ماده (۵۲) قانون برنامه ششم توسعه
۲۷	ماده (۵۳) قانون برنامه ششم توسعه
۲۷	ماده (۵۴) قانون برنامه ششم توسعه
۲۸	ماده (۵۷) قانون برنامه ششم توسعه
۲۸	ماده (۵۸) قانون برنامه ششم توسعه
۲۸	ماده (۱۲۲) و (۱۲۳) قانون برنامه ششم توسعه

۲۹	بند (الف) تبصره (۵) قانون بودجه سال ۱۳۹۵
۳۰	بند (ج) تبصره (۴) قانون بودجه سال ۱۳۹۵
۳۰	بند (د) تبصره (۵) قانون بودجه سال ۱۳۹۵
۳۰	تبصره (۳) قانون بودجه سال ۱۳۹۵
	قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت فدراسیون روسیه ۳۱
۳۹	بند ب ماده (۲) قانون رفع موانع تولیدرقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور
۳۹	ماده (۶) قانون رفع موانع تولیدرقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور
۴۰	ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولیدرقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور
۴۴	ماده (۲۱) قانون رفع موانع تولیدرقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور
۴۵	قانون نحوه پیگیری تحقق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی
۴۶	ماده (۱۴۹) قانون مالیاتهای مستقیم (به همراه اصلاحیه سال ۹۵)
۴۶	ماده (۱۳۲) قانون مالیاتهای مستقیم (به همراه اصلاحیه سال ۹۵)
۵۱	بند (و) تبصره ۵ قانون بودجه سال ۱۳۹۴
۵۱	بند (الف) تبصره ۶ قانون بودجه سال ۱۳۹۴
۵۲	بند (ب) تبصره ۶ قانون بودجه سال ۱۳۹۴
۵۲	بند (ل) تبصره ۶ قانون بودجه سال ۱۳۹۴
۵۲	ماده (۷۰) قانون الحاق برخی از مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲
۵۳	ماده (۶۷) قانون الحاق برخی از مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲
۵۳	ماده (۲۷) و (۲۸) قانون الحاق برخی از مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲
۵۸	ماده (۲۳) قانون الحاق برخی از مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲
۶۰	ماده (۵) قانون الحاق برخی از مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲
۶۱	جزء (۱) بند (ق) تبصره (۲) قانون بودجه سال ۱۳۹۳
۶۲	بند (۱۲۶) قانون بودجه سال ۱۳۹۲
	قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات و اصلاح ماده (۱۰۴) قانون مالیاتهای مستقیم ۶۵
۷۱	فصل هشتم قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی
۷۴	ماده (۱۷) و (۷۳) قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی

۷۴	بند (ص) ماده (۲۲۴) قانون برنامه پنجم توسعه
۷۵	بند (ب) ماده (۲۱۴) قانون برنامه پنجم توسعه
۷۵	ماده (۱۶۴) قانون برنامه پنجم توسعه
۷۶	جزء (۱) و جزء (۲) بند (ز) ماده ۱۶۳ قانون برنامه پنجم توسعه
۷۶	ماده (۱۶۲) قانون برنامه پنجم توسعه
۷۶	ماده (۸۲) قانون برنامه پنجم توسعه
۷۸	قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید در راستای تسهیل اجرای سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی
۸۴	ماده (۸)، ماده (۹)، ماده (۱۰) و ماده (۱۱) قانون هدفمندی یارانه ها
۸۵	بند (ب) ماده (۳) قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجراء سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی
۸۶	قانون موافقتنامه تشویق و حمایت از سرمایه گذاری بین کشورهای عضو اکو و پروتکل اصلاحی آن
۹۴	قانون توسعه حمل و نقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت
۹۸	ماده (۲) و ماده (۳) قانون اجرای سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی
۹۹	ماده (۴) و (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری
۱۰۰	ماده (۸) الی (۱۵) قانون مدیریت خدمات کشوری
۱۰۳	قانون حمایت از سامانه های حمل و نقل ریلی شهری و حومه
۱۰۶	قانون دسترسی آزاد به شبکه حمل و نقل ریلی
۱۰۹	ماده (۲۹) قانون برنامه چهارم توسعه
۱۱۰	قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری فرانسه
۱۱۶	قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی (FIPPA)
۱۲۳	ماده (۱۲۸) قانون برنامه سوم توسعه
۱۲۴	ماده (۱۲۶) قانون برنامه سوم توسعه
۱۲۴	ماده (۳۰) قانون برنامه سوم توسعه
۱۲۴	قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان
۱۳۱	ماده (۵۲۲) قانون آئین دادرسی مدنی
۱۳۱	قانون احداث پروژه های عمرانی بخش راه و ترابری از طریق مشارکت بانک ها و سایر منابع مالی و پولی کشور (به همراه الحاقیه سال ۹۴)

۱۳۲	ماده (۵۳) قانون مالیاتهای مستقیم (تبصره ۵،۴ و ۶)
۱۳۳	ماده (۶۲) قانون محاسبات عمومی کشور
۱۳۴	بند (۳) ، (۷) و (۱۲) ماده ۱۵ اساسنامه شرکت راه آهن ج.ا.ا.
۱۳۴	ماده (۹) ، (۱۰) و (۱۶) اساسنامه شرکت راه آهن ج.ا.ا.
۱۳۷	اصل (۴۴) و (۱۳۸) و (۱۳۹) قانون اساسی ج.ا.ا.
۱۳۸	ماده (۲۳) قانون برنامه و بودجه کشور
۱۳۸	قانون احداث خطوط راه آهن صنعتی و تجاری
۱۳۸	آیین نامه احداث خطوط راه آهن صنعتی و تجاری
۱۴۲	ماده (۴۰۳) قانون تجارت
۱۴۲	بند (ج) و ماده (۲۳) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار
۱۴۲	ماده (۱۰۱۰) قانون مدنی
۱۴۲	ماده (۱۰) قانون مدنی

بخش دوم – مصوبات هیئت وزیران

۱۴۴	آیین نامه اجرایی بند (ل) ماده (۲۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲
۱۴۷	آیین نامه اجرایی ماده (۵) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲
۱۴۹	مقرره نحوه صدور ضمانت نامه دولتی به منظور استفاده از منابع مالی خارجی
۱۴۹	آیین نامه اجرایی ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور
۱۵۲	آیین نامه ساماندهی و واگذاری طرح های تملک دارایی های سرمایه ای
۱۵۳	آیین نامه اجرایی بند (هـ) تبصره (۱۹) قانون بودجه سال ۱۳۹۴ کل کشور
۱۵۵	آیین نامه اجرایی ماده (۱۷) قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی
۱۵۸	آیین نامه اجرایی قانون احداث پروژه های عمرانی بخش راه و ترابری از طریق مشارکت بانکها و سایر منابع پولی و مالی کشور
۱۷۰	آیین نامه تضمین معاملات دولتی
۱۸۵	دستورالعمل درخواست صدور مجوز استفاده از تسهیلات مالی خارجی (فاینانس)
۱۸۸	فصل ۸۶ کتاب مقررات صادرات و واردات مجموع حقوق گمرکی و سود بازرگانی واردات وسائط نقلیه ریلی
۱۸۹	اصلاح و تنفیذ مصوبه اجرای طرح توسعه حمل و نقل بار و مسافر توسط شرکت راه آهن ج.ا.ا (ماده ۱۲)
۱۹۲	آیین نامه تأسیس و بهره برداری از بنادر خشک

۱۹۷	بند (ج) پیوست شماره (۳) فعالیت‌های واجد اولویت پرداخت تسهیلات ارزی صندوق توسعه ملی
۱۹۸	بند (ب) پیوست شماره (۴) فعالیت‌های واجد اولویت پرداخت تسهیلات ارزی صندوق توسعه ملی
۱۹۹	مصوبه اجرای طرح توسعه حمل و نقل بار و مسافر توسط شرکت راه آهن (بند ق)
۲۰۲	آیین نامه اجرایی قانون حمایت از سامانه های حمل و نقل ریلی شهری و حومه
۲۰۴	آیین نامه اجرایی بند (۱۲۶) قانون بودجه سال ۱۳۹۲ (به همراه اصلاحیه سال ۹۲)
۲۰۷	ماده (۹۸) و (۱۳۳) آیین نامه اجرایی قانون امور گمرکی
۲۰۸	آیین نامه اجرایی ماده (۱۱۸)، بند (الف) ماده (۱۵۱) و بند (ص) ماده (۲۲۴) قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه
۲۱۱	آیین نامه اجرایی سهم بهینه بخشهای دولتی و غیردولتی در فعالیت های راه و راه آهن
۲۱۵	آیین نامه اجرایی قانون توسعه حمل و نقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت (به همراه اصلاحیه سال ۹۴)
۲۱۵	سال تصویب : ۱۳۸۷ هیئت وزیران - شماره روزنامه رسمی ۱۸۴۹۸ به تاریخ ۸۷/۰۶/۱۱
۲۱۹	آیین نامه اجرایی قانون تشویق و حمایت از سرمایه گذاری خارجی
۲۳۰	آیین نامه اجرایی نحوه باز پرداخت تسهیلات ارزی
۲۳۱	ماده (۸۹) تعرفه حمل کالا و مسافر با راه آهن (به همراه اصلاحیه سال ۷۲)
۲۳۱	بند (۶) ماده (۲۴) آیین نامه معاملات شرکت راه آهن
۲۳۱	آیین نامه اجرایی افتتاح اعتبار اسنادی موضوع ماده (۶۲) قانون محاسبات عمومی کشور (به همراه اصلاحیه و الحاقیه سال ۹۴)
۲۳۳	ماده (۴)، (۸) و (۲۵) آیین نامه معاملات شرکت راه آهن
۲۳۴	ماده (۷) آیین نامه اجرایی ماده (۲۳) قانون برنامه و بودجه کشور

بخش سوم - مصوبات هیئت مدیره شرکت راه آهن ج.ا.ا.

۲۳۷	مصوبه حمایت از بخش خصوصی برای سرمایه گذاری جهت خرید و نوسازی ناوگان مسافری
۲۳۸	دستور العمل تعیین تعرفه نرخ حق دسترسی واگن های باری نو (به همراه اصلاحیه سال ۹۵)
۲۳۹	دستور العمل حدود مسئولیت شرکت های حمل و نقل ریلی در قبال صاحبان کالا و مسافران و نحوه ایفای آن
۲۷۵	ماده (۳۵) اساسنامه صندوق پس انداز کارکنان شرکت راه آهن ج.ا.ا.
۲۷۶	دستور العمل صدور سند مالکیت و نحوه ثبت و نقل و انتقال رسمی ناوگان ریلی
۲۸۲	دستور العمل تاسیس و فعالیت شرکت های حمل و نقل ریلی
۲۸۷	صور تجلسه مجمع عمومی عادی بطور فوق العاده شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران

مقدمه

شکل گیری اقتصاد مردمی با گذر از اقتصاد دولتی نیازمند سیاستگذاری و بسترسازی اموری است که به واسطه آن حضور بخش خصوصی و تعاونی به عنوان فعالان اقتصادی غیردولتی به سهولت و با انگیزه ویژه ای در تمامی زمینه های کلان اقتصادی و زیربنائی کشور صورت پذیرد و این مهم زمانی تحقق می یابد که ساز و کار و بسترهای قانونی حضور این بخش ها به منظور فعالیت در عرصه های مختلف از سوی سیاستگذاران اقتصادی و قانونگذاران فراهم شود و این حضور با موانع اندک و تسهیل بیشتری نسبت به گذشته صورت پذیرد.

از این رو تصویب قوانین و مقررات لازم مبنی بر اصلاح فرآیندهای صدور مجوز فعالیت های اقتصادی و همچنین حذف قوانین و مقررات زاید و دست و پاگیر و کاهش زمان و هزینه های انجام کار و در عین حال تدوین قوانین جدید برای شروع و توسعه فعالیت های اقتصادی توسط این بخش ها ضروری و اجتناب ناپذیر است.

اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی در یک دهه گذشته، گامی اساسی در تحول رویکرد مشارکت و سرمایه گذاری در بخش صنعت حمل و نقل ریلی کشور و بویژه شرکت راه آهن ج.ا.ا. بوده که با نگاهی مردم محور، به رشد و پیشرفت این صنعت توجه نموده است و برنامه کاملی برای زمینه سازی حضور بخش غیر دولتی در بخش مهمی از اقتصاد ملی را فراهم نموده است. یکی از جنبه های مهم این اصل توجه به مقررات زدایی صرفاً دولتی و تسهیل فرآیند سرمایه گذاری در صنعت حمل و نقل ریلی با وضع قوانین جدید با رویکرد مشارکت بخش عمومی با بخش خصوصی است. در واقع این اصل به عنوان منشور اقتصاد ملی، ظرفیت لازم برای حذف مقررات غیرضرور قبلی و تهیه قوانین پیش برنده جدید با رویکرد مشارکت غیردولتی را در این صنعت فراهم نموده است.

این مجموعه شامل قوانین و مصوباتی می باشد، که طی یک دهه اخیر و در نتیجه اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی در صنعت حمل و نقل ریلی کشور به تصویب رسیده است. و شامل اهم قوانین مصوب مجلس محترم شورای اسلامی، آیین نامه ها و تصویب نامه های هیئت محترم وزیران، مصوبه های هیئت مدیره شرکت راه آهن و دیگر مقررات مصوب مراجع قانون گذار کشور در سه حوزه سیاست گذاری، قانون گذاری و تصدی گری می باشد و بصورت مستقیم و غیر مستقیم به موضوع مشارکت و سرمایه گذاری در صنعت حمل و نقل ریلی کشور (شرکت راه آهن ج.ا.ا.) پرداخته است.

در خاتمه لازم می دانیم از زحمات آقایان بهیار صنوبری مدیرکل محترم دفتر سرمایه گذاری و اقتصاد حمل و نقل و محمد رضا ابراهیمی مدیر کل محترم دفتر حقوقی، صادق سکری مدیرکل محترم دفتر روابط عمومی، آقای فرشاد خرازی و سرکار خانم هاجر اخوان ثالث در دفتر سرمایه گذاری و اقتصاد حمل و نقل شرکت راه آهن ج.ا.ا. در ارائه نظرات کارشناسی و تهیه مجموعه حاضر تشکر و قدردانی نماییم.

امید است مخاطبان این کتاب ما را در ارائه پیشنهادات به منظور کاربردی نمودن محتوای این مجموعه با هدف تسهیل مشارکت و سرمایه گذاری در صنعت حمل و نقل ریلی یاری رسانند.

نورالله بیرانوند

معاون برنامه ریزی و اقتصاد حمل و نقل شرکت راه آهن ج.ا.ا.

سیاست‌های کلی نظام در خصوص حمل و نقل (چشم انداز ج.ا.ا. در افق ۱۴۰۴ هجری شمسی)

سال تصویب: ۱۳۸۵ مجمع تشخیص مصلحت نظام - شماره روزنامه رسمی ۱۷۹۹۵ تاریخ ۱۳۸۵/۹/۱۵

۱- ایجاد نظام جامع حمل و نقل و تنظیم سهم هر یک از زیر بخشهای آن با اولویت دادن به حمل و نقل ریلی و با توجه به جهات زیر:

- ملاحظات اقتصادی و دفاعی و امنیتی.

- کاهش شدت مصرف انرژی.

- کاهش آلودگی زیست محیطی.

- افزایش ایمنی.

- برقراری تعادل و تناسب بین زیرساختها و ناوگان و تجهیزات ناوبری و تقاضا.

۲- افزایش بهره‌وری تا رسیدن به سطح عالی از طریق پیشرفت و بهبود روشهای حمل و نقل و مدیریت و منابع انسانی و اطلاعات.

۳- توسعه و اصلاح شبکه حمل و نقل با توجه به نکات زیر:

- نگرش شبکه‌ای به توسعه محورها.

- آمایش سرزمین.

- ملاحظات دفاعی - امنیتی.

- سودآوری ملی.

- موقعیت ترانزیتی کشور.

- تقاضا.

۴- فراهم کردن زمینه جذب سرمایه‌های داخلی و خارجی و جلب مشارکت مردم و گسترش پوشش بیمه در همه فعالیت‌های این بخش.

۵ - دستیابی به سهم بیشتر از بازار حمل و نقل بین‌المللی.

سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی

سال تصویب: ۱۳۹۲ - مقام معظم رهبری

با هدف تأمین رشد پویا و بهبود شاخص‌های مقاومت اقتصادی و دستیابی به اهداف سند چشم‌انداز بیست‌ساله، سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی با رویکردی جهادی، انعطاف پذیر، فرصت ساز، مولد، درون‌زا، پیشرو و برون‌گرا ابلاغ می‌گردد:

۱. تأمین شرایط و فعال‌سازی کلیه امکانات و منابع مالی و سرمایه‌های انسانی و علمی کشور به منظور توسعه کارآفرینی و به حداکثر رساندن مشارکت آحاد جامعه در فعالیتهای اقتصادی با تسهیل و تشویق همکاری‌های جمعی و تأکید بر ارتقاء درآمد و نقش طبقات کم‌درآمد و متوسط.
۲. پیشتازی اقتصاد دانش بنیان، پیاده‌سازی و اجرای نقشه جامع علمی کشور و ساماندهی نظام ملی نوآوری به منظور ارتقاء جایگاه جهانی کشور و افزایش سهم تولید و صادرات محصولات و خدمات دانش بنیان و دستیابی به رتبه اول اقتصاد دانش بنیان در منطقه.
۳. محور قراردادن رشد بهره‌وری در اقتصاد با تقویت عوامل تولید، توانمندسازی نیروی کار، تقویت رقابت‌پذیری اقتصاد، ایجاد بستر رقابت بین مناطق و استانها و به کارگیری ظرفیت و قابلیت‌های متنوع در جغرافیای مزیت‌های مناطق کشور.
۴. استفاده از ظرفیت اجرای هدفمندسازی یارانه‌ها در جهت افزایش تولید، اشتغال و بهره‌وری، کاهش شدت انرژی و ارتقاء شاخص‌های عدالت اجتماعی.
۵. سهم‌بری عادلانه عوامل در زنجیره تولید تا مصرف متناسب با نقش آنها در ایجاد ارزش، به ویژه با افزایش سهم سرمایه انسانی از طریق ارتقاء آموزش، مهارت، خلاقیت، کارآفرینی و تجربه.
۶. افزایش تولید داخلی نهاده‌ها و کالاهای اساسی (بویژه در اقلام وارداتی)، و اولویت دادن به تولید محصولات و خدمات راهبردی و ایجاد تنوع در مبادی تأمین کالاهای وارداتی با هدف کاهش وابستگی به کشورهای محدود و خاص.
۷. تأمین امنیت غذا و درمان و ایجاد ذخایر راهبردی با تأکید بر افزایش کمی و کیفی تولید (مواد اولیه و کالا).
۸. مدیریت مصرف با تأکید بر اجرای سیاست‌های کلی اصلاح الگوی مصرف و ترویج مصرف کالاهای داخلی همراه با برنامه ریزی برای ارتقاء کیفیت و رقابت‌پذیری در تولید.

۹. اصلاح و تقویت همه‌جانبه‌ی نظام مالی کشور با هدف پاسخگویی به نیازهای اقتصاد ملی، ایجاد ثبات در اقتصاد ملی و پیشگامی در تقویت بخش واقعی.

۱۰. حمایت همه‌جانبه هدفمند از صادرات کالاها و خدمات به تناسب ارزش افزوده و با خالص ارزآوری مثبت از طریق:

- تسهیل مقررات و گسترش مشوق‌های لازم.

- گسترش خدمات تجارت خارجی و ترانزیت و زیرساخت‌های مورد نیاز.

- تشویق سرمایه گذاری خارجی برای صادرات.

- برنامه‌ریزی تولید ملی متناسب با نیازهای صادراتی، شکل‌دهی بازارهای جدید، و تنوع بخشی پیوندهای اقتصادی با کشورها به ویژه با کشورهای منطقه.

- استفاده از ساز و کار مبادلات تهاتری برای تسهیل مبادلات در صورت نیاز.

- ایجاد ثبات رویه و مقررات در مورد صادرات با هدف گسترش پایدار سهم ایران در بازارهای هدف.

۱۱. توسعه حوزه عمل مناطق آزاد و ویژه‌ی اقتصادی کشور به منظور انتقال فناوری‌های پیشرفته، گسترش و تسهیل تولید، صادرات کالا و خدمات و تأمین نیازهای ضروری و منابع مالی از خارج.

۱۲. افزایش قدرت مقاومت و کاهش آسیب‌پذیری اقتصاد کشور از طریق:

- توسعه‌ی پیوندهای راهبردی و گسترش همکاری و مشارکت با کشورهای منطقه و جهان بویژه همسایگان.

- استفاده از دیپلماسی در جهت حمایت از هدف‌های اقتصادی.

- استفاده از ظرفیت‌های سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای.

۱۳. مقابله با ضربه پذیری درآمد حاصل از صادرات نفت و گاز از طریق:

- انتخاب مشتریان راهبردی.

- ایجاد تنوع در روش‌های فروش.

- مشارکت دادن بخش خصوصی در فروش.
 - افزایش صادرات گاز.
 - افزایش صادرات برق.
 - افزایش صادرات پتروشیمی.
 - افزایش صادرات فرآورده‌های نفتی.
۱۴. افزایش ذخایر راهبردی نفت و گاز کشور به منظور اثرگذاری در بازار جهانی نفت و گاز و تأکید بر حفظ و توسعه ظرفیت‌های تولید نفت و گاز، به ویژه در میادین مشترک.
۱۵. افزایش ارزش افزوده از طریق تکمیل زنجیره ارزش صنعت نفت و گاز، توسعه تولید کالاهای دارای بازدهی بهینه (براساس شاخص شدت مصرف انرژی) و بالا بردن صادرات برق، محصولات پتروشیمی و فرآورده‌های نفتی با تأکید بر برداشت صیانتی از منابع.
۱۶. صرفه‌جویی در هزینه‌های عمومی کشور با تأکید بر تحول اساسی در ساختارها، منطقی‌سازی اندازه‌ی دولت و حذف دستگاه‌های موازی و غیرضرور و هزینه‌های زاید.
۱۷. اصلاح نظام درآمدی دولت با افزایش سهم درآمدهای مالیاتی.
۱۸. افزایش سالانه سهم صندوق توسعه ملی از منابع حاصل از صادرات نفت و گاز تا قطع وابستگی بودجه به نفت.
۱۹. شفاف‌سازی اقتصاد و سالم‌سازی آن و جلوگیری از اقدامات، فعالیت‌ها و زمینه‌های فسادزا در حوزه‌های پولی، تجاری، ارزی و
۲۰. تقویت فرهنگ جهادی در ایجاد ارزش افزوده، تولید ثروت، بهره‌وری، کارآفرینی، سرمایه گذاری و اشتغال مولد و اعطای نشان اقتصاد مقاومتی به اشخاص دارای خدمات برجسته در این زمینه.
۲۱. تبیین ابعاد اقتصاد مقاومتی و گفتمان سازی آن بویژه در محیط‌های علمی، آموزشی و رسانه‌ای و تبدیل آن به گفتمان فراگیر و رایج ملی.
۲۲. دولت مکلف است برای تحقق سیاستهای کلی اقتصاد مقاومتی با هماهنگ‌سازی و بسیج پویای همه‌ی امکانات کشور، اقدامات زیر را معمول دارد:

- شناسایی و بکارگیری ظرفیت‌های علمی، فنی و اقتصادی برای دسترسی به توانمندی و اقدامات مناسب.

- رصد برنامه‌های تحریم و افزایش هزینه برای دشمن.

- مدیریت مخاطرات اقتصادی از طریق تهیه طرح‌های واکنش هوشمند، فعال، سریع و به هنگام در برابر مخاطرات و اختلال‌های داخلی و خارجی.

۲۳. شفاف و روان‌سازی نظام توزیع و قیمت‌گذاری و روزآمدسازی شیوه‌های نظارت بر بازار.

۲۴. افزایش پوشش استاندارد برای کلیه محصولات داخلی و ترویج آن.

بند (۲۴) و (۲۵) سیاست‌های کلی برنامه ششم توسعه در امور اقتصادی

سال تصویب: ۱۳۹۴ - مقام معظم رهبری

۲۴- اولویت بخش ریلی در توسعه حمل و نقل و ایجاد مزیت رقابتی برای آن.

۲۵ توسعه حمل و نقل ریلی باری با اولویت تجهیز شبکه و پایانه‌های باری و اتصال شبکه به مراکز بزرگ اقتصادی، تجاری و صنعتی و مبادی ورودی و خروجی مهم کشور و شبکه‌های ریلی منطقه ای و جهانی بویژه کریدور شمال - جنوب با هدف توسعه صادرات و ترانزیت بار.

بخش اول

مصوبات مجلس شورای اسلامی

بند (ج) و (چ) ماده (۳۰) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور

سال تصویب: ۱۳۹۶ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۹۹۴ تاریخ ۱۳۹۶/۱/۲۰

ج. به منظور بهره برداری بهینه از ظرفیت ها و موقعیت های جغرافیایی کشور:

۱. وزارت راه و شهرسازی با هماهنگی و مشارکت مرکز آمار ایران موظف است نسبت به ایجاد بانک جامع حمل و نقل کشور و استقرار سامانه اطلاعات جامع حوادث و سوانح حمل و نقل که دربرگیرنده اطلاعات دریافتی از پلیس، بخش بهداشت و درمان کشور، سازمان های راهداری و حمل و نقل جاده ای، هواپیمایی کشوری و بنادر و دریانوردی، شرکت راه آهن و سایر سازمان های ذی ربط است با هدف جمع، شفاف سازی و ارائه داده ها و اطلاعات صحیح و قابل استفاده در تحلیل و تدوین اهداف و برنامه های ملی ایمنی اقدام نماید. گزارش آماری حمل و نقل کشور همه ساله توسط مرکز آمار ایران تدوین و منتشر می شود.

۲. طرح جامع حمل و نقل کشور با هدف پاسخگویی به تقاضاهای بالفعل و بالقوه و دستیابی به جایگاه مناسب در حوزه های ایمنی، انرژی، اقتصاد، حمل و نقل و محیط زیست تا مدت شش ماه پس از لازم الاجراء شدن این قانون به تصویب هیأت وزیران می رسد. از زمان تصویب طرح جامع، شروع کلیه طرح های جدید توسعه و ساخت زیربنای حمل و نقل، فقط براساس این طرح و در قالب بودجه سنواتی قابل اجراء است.

۳. دولت موظف است ساز و کارهای قانونی لازم را به منظور کاهش سالانه ده درصد (۱۰٪) از میزان تلفات جانی ناشی از تصادفات رانندگی در جاده های کشور فراهم کند.

چ. به منظور تسهیل تجارت و رقابت پذیر کردن فعالیت های حمل و نقل با توجه به مزیت های نسبی در زنجیره عرضه و خدمات ترابری منطقه ای و بین المللی، دولت مجاز است:

۱. از ایجاد پارک های پشتیبانی (لجستیک)، احداث پایانه ها، شهرک های حمل و نقل ترکیبی مسافری و باری و گسترش بنادر خشک توسط بخش خصوصی و تعاونی حمایت کند.

۲. نسبت به تهیه طرح مکان یابی پایانه های بارگنج (کانتینری) و حمل و نقل ترکیبی در شبکه اصلی و عبوری (ترانزیتی) کشور اعم از شمالی، جنوبی، شرقی و غربی و نیز شبکه آسیایی از طریق بخش خصوصی و تعاونی اقدام کند.

۳. ساز و کارهای لازم را برای تحقق افزایش سالانه ده درصد (۱۰٪) حجم عبور (ترانزیت) خارجی کالا، فراهم کند.

ماده (۳۴) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور

سال تصویب: ۱۳۹۶ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۹۹۴ تاریخ ۱۳۹۶/۱/۲۰

ماده ۳۴. دولت موظف است به منظور افزایش کارآمدی و اثربخشی طرحهای تملک داراییهای سرمایه ای با رعایت قانون نحوه اجرای سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی اقدامات زیر را به اجراء درآورد:

الف. سازمان برنامه و بودجه کشور موظف است با لحاظ موارد زیر ظرف مدت یک سال از تاریخ ابلاغ این قانون «سند نظام فنی و اجرایی کشور» را تهیه و اجراء کند. ضوابط و مقررات ساخت و ساز در چهارچوب این نظام ابلاغ می شود:

۱. نظام فنی و اجرایی یکپارچه کشور شامل عوامل، اصول، برنامه ها و فرآیندها و اسناد (مقررات، ضوابط و دستورالعملها) مربوط به مدیریت، پیدایش، پدیدآوری و بهره برداری طرح های سرمایه گذاری و پروژه های ساخت و ساز باشد.

۲. قواعد اساسی حاکم بر کارفرمایان، مجریان، پیمانکاران، مشاوران، سازندگان و تأمین کنندگان همه طرح ها و پروژه هایی که از وجوه عمومی کشور استفاده می کنند، در این سند لحاظ شود.

۳. ویژگی های بخش ها، دستگاههای اجرایی و تشکل های صنفی مرتبط بخش خصوصی پیش بینی شده و به صورت مستمر بهبود یابد.

ب. روشهای اجرایی مناسب «مشارکت بخش عمومی. خصوصی» از قبیل «تأمین منابع مالی، ساخت، بهره برداری و واگذاری»، «تأمین منابع مالی، ساخت و بهره برداری»، «طرح و ساخت کلید در دست» و یا «ساخت، بهره برداری و مالکیت» را با پیش بینی تضمین های کافی و تدابیر بودجه ای به کارگیرد.

پ. سازوکار تأمین مالی طرح های تملک دارایی سرمایه ای بزرگ و متوسط از طریق گشایش اعتبارات اسنادی ریالی و ارزی نزد بانک های داخلی و خارجی همراه با پیش بینی ابزارهای مالی تضمینی را به تدریج به گونه ای پیاده کند که رابطه تأمین منابع مالی و اجرای طرح های فوق با نوسانات بودجه سالانه کاهش یابد.

تبصره. آیین نامه اجرایی این ماده ظرف مدت شش ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون به

پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه کشور به عنوان متولی نظام فنی و اجرایی یکپارچه کشور به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده (۴۸) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور

سال تصویب: ۱۳۹۶ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۹۹۴ تاریخ ۱۳۹۶/۱/۲۰

ماده ۴۸. به منظور ایجاد سازوکارهای تأمین منابع مالی پایدار برای توسعه زیرساخت و ناوگان حمل و نقل کشور تشویق، حمایت و مشارکت در سرمایه گذاری زیرساخت‌ها، بیمه سرمایه گذاری‌ها در حوزه حمل و نقل و مشارکت در ساخت، توسعه و نگهداری شبکه‌ها و زیرساخت‌ها، دولت می‌تواند صندوق توسعه حمل و نقل را با سرمایه اولیه یکصد و نود هزار میلیارد (۱۹۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از دارایی‌های خود را که در اختیار وزارت راه و شهرسازی، سازمان‌ها و شرکت‌های تابعه و وابسته به آن قرار دارد، با استفاده از منابع پیش‌بینی شده در این ماده و نیروی انسانی موجود وزارت راه و شهرسازی و با شخصیت حقوقی مستقل دولتی وابسته به وزارت راه و شهرسازی تشکیل دهد. این صندوق، طبق اساسنامه خود و در چهارچوب مصوبات هیأت امناء متشکل از وزرای راه و شهرسازی و امور اقتصادی و دارایی و رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور توسط هیأت عامل، فعالیت می‌کند.

۱. شرایط و مقررات فعالیت، منابع، مصارف، انحلال، ارکان صندوق، وظایف و اختیارات هیأت امناء و هیأت عامل، به موجب اساسنامه آن صندوق است که به پیشنهاد وزارت راه و شهرسازی و هماهنگی وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان برنامه و بودجه کشور، حداکثر ظرف مدت سه ماه پس از ابلاغ این قانون به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

۲. در صورت انحلال صندوق، کلیه اموال و دارایی‌های آن پس از کسر تعهدات و بدهیها، به دولت تعلق دارد.

۳. فعالیت‌های صندوق از هرگونه مالیات و عوارض معاف است.

۴. منابع صندوق عبارتند از:

الف. سرمایه اولیه دولت از طریق سازوکار بودجه‌های سنواتی تأمین می‌شود.

ب. تمام یا بخشی از عوارض خودرو، جاده، سوخت که در قوانین درج گردیده است بر اساس اساسنامه مصوبه هیأت دولت

پ. درآمدهای حاصل از طرحهای دولتی که بهره‌برداری و نگهداری آن به بخش غیردولتی

واگذار می‌شود.

ت. درآمدهای حاصل از پروژه‌های مشارکتی که استهلاک اصل و فرع سرمایه‌گذاری آن اتمام یافته و به دولت منتقل شده است.

ث. درآمد حاصل از واگذاری املاک و اراضی مازاد وزارت راه و شهرسازی

۵. انجام کلیه عملیات پولی صندوق صرفاً از طریق بانکهای دولتی و غیردولتی طرف قرارداد عاملیت با صندوق، صورت می‌گیرد. صندوق موظف است منابع مالی خود را صرفاً در بانکهای طرف قرارداد، سپرده‌گذاری نماید و اعطای تسهیلات و ارائه تضامین به متقاضیان متناسب با سپرده‌گذاری صندوق نزد بانکهای عامل صورت می‌پذیرد.

ماده (۵۶) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور

سال تصویب: ۱۳۹۶ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۹۹۴ تاریخ ۱۳۹۶/۱/۲۰

به وزارت راه و شهرسازی اجازه داده می‌شود در محدوده شهرها نسبت به جابه‌جایی خطوط ریلی و کاهش حریم آن اقدام کند. شهرداری‌ها و واحدهای استانی وزارت مذکور مجاز به ایجاد و احداث خیابان در حریم خطوط جمع‌آوری شده برابر طرحهای جامع و تفصیلی می‌باشند.

بند (الف) تبصره (۳) قانون بودجه سال ۱۳۹۶

سال تصویب: ۱۳۹۵ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۹۸۲ تاریخ ۱۳۹۵/۱۲/۲۸

با رعایت مصوبه شماره ۹۴۳۴۴/۰۱۰۱ مورخ ۱۳۹۵/۱۲/۲۳ مجمع تشخیص مصلحت نظام در سال ۱۳۹۶ سقف تسهیلات تأمین مالی خارجی (فاینانس) برای طرح‌ها علاوه بر باقیمانده سهمیه سال قبل، معادل ریالی پنجاه میلیارد (۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار تعیین می‌شود. شورای اقتصاد با رعایت اولویتهای بند (پ) ماده (۴) قانون برنامه ششم توسعه، تسهیلات مذکور را به طرحهای بخش دولتی که دارای توجیه فنی، اقتصادی، مالی و زیست‌محیطی باشند، اختصاص می‌دهد.

بند (ج) تبصره (۴) قانون بودجه سال ۱۳۹۶

سال تصویب: ۱۳۹۵ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۹۸۲ تاریخ ۱۳۹۵/۱۲/۲۸

به بانک های عامل اجازه داده می شود در سال ۱۳۹۶ از محل منابع در اختیار از جمله منابعی که با تصویب هیأت عامل **صندوق توسعه ملی** در آن بانک سپرده گذاری شده است، نسبت به اعطای تسهیلات ارزی به سرمایه گذاران بخشهای خصوصی، تعاونی و شهرداری ها برای طرح های توسعه ای انواع مختلف حمل و نقل درون و برون شهری بدون انتقال مالکیت و با معرفی وزارت راه و شهرسازی و تضمین سازمان ها و شرکتهای تابعه و ذی ربط این وزارتخانه و یا وزارت کشور با تضمین سازمان امور شهرداری ها و دهیاری های کشور در قبال اخذ حق دسترسی یا فروش خدمات به استفاده کنندگان تا استهلاك اصل سرمایه و سود آن اقدام کنند.

بند (الف)، (ب)، (ج) و (د) تبصره (۵) قانون بودجه سال ۱۳۹۶

سال تصویب: ۱۳۹۵ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۹۸۲ تاریخ ۱۳۹۵/۱۲/۲۸

الف- به دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و شرکت های دولتی وابسته و تابعه وزارتخانه های نیرو، نفت، راه و شهرسازی، ورزش و جوانان، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، ارتباطات و فناوری اطلاعات، صنعت، معدن و تجارت، جهاد کشاورزی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و علوم، تحقیقات و فناوری و سازمان های انرژی اتمی ایران و میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری اجازه داده می شود با رعایت قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت مصوب ۱۳۷۶/۶/۳۰ و یا قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴/۹/۱ در مجموع تا سقف یکصد هزار میلیارد (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال برای اجرای طرح های دارای توجیه فنی، اقتصادی و مالی خود با اولویت اجرای طرح (پروژه) های میدین نفت و گاز مشترک با همسایگان و مهار آب های مرزی، طرح های حمل و نقل به ویژه ریلی با اولویت مطالعه طرح و اجرای خط سواحل مکران- سراوان و استان خراسان رضوی و وسائط نقلیه برقی، مسکن و توسعه شهری و روستایی، طرح های آبرسانی و تأمین آب شرب و کشاورزی و احیای قنوات، احداث و تکمیل طرح های آب شیرین کن، تکمیل شبکه جمع آوری و انتقال فاضلاب، طرح های زیربنایی آب و خاک (زهکشی)، تصفیه خانه های آب و فاضلاب، نیروگاه های برق با اولویت طرح (پروژه) های با راندمان بالا مانند تولید همزمان برق و آب شیرین و برق و گرما (CHP) و برق و گرما و سرما (CCHP)، شبکه انتقال و توزیع برق،

تولید انرژی‌های نو و تجدیدپذیر، احداث و تکمیل طرحهای نیمه‌تمام ورزشی، اجرای طرحهای ساماندهی دانشگاه‌ها، احداث، تکمیل و تجهیز دانشگاه‌ها و دانشکده‌ها و پژوهشکده‌ها، پارک‌های علم و فناوری، خوابگاهها و بیمارستان‌های نیمه‌تمام وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و علوم، تحقیقات و فناوری، تبدیل گاز به فرآورده‌های شیمیایی و مقابله با ریزگردها، شرکت‌های کشاورزی و دامپوری با اولویت مناطق محروم و کمترتوسعه‌یافته، اوراق مشارکت ریالی و یا صکوک اسلامی با رعایت ماده (۸۸) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ برای طرح‌هایی که به تصویب شورای اقتصاد می‌رسد، با تضمین و بازپرداخت اصل و سود توسط خود، منتشر کنند.

ب- به دولت اجازه داده می‌شود تا مبلغ دویست هزار میلیارد (۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اوراق مالی اسلامی (اسناد، مشارکت و صکوک) به صورت ریالی و ارزی منتشر و منابع حاصل را به ردیف شماره ۳۱۰۱۰۸ جدول شماره (۵) این قانون واریز کند. منابع واریزی به طرحهای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای نیمه‌تمام و طرحهای ساماندهی دانشگاهها مندرج در پیوست شماره (۱) این قانون اختصاص می‌یابد تا براساس موافقتنامه متبادله با سازمان برنامه و بودجه کشور هزینه شود.

ج- اوراق فروش نرفته طرح‌های بندهای (الف) و (ب) این تبصره، در سقف مطالبات معوق طرح با تأیید رئیس دستگاه اجرائی، ذی‌حساب ذی‌ربط و سازمان برنامه و بودجه کشور قابل واگذاری به پیمانکاران، مشاوران و تأمین‌کنندگان تجهیزات همان طرحها است.

د- به شهرداری‌های کشور و سازمان‌های وابسته به آنها اجازه داده می‌شود به‌طور مشترک یا انفرادی با رعایت قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران و قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت، با تأیید وزارت کشور (سازمان امور شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور) تا سقف پنجاه هزار میلیارد (۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اوراق مشارکت و صکوک اسلامی با تضمین خود و با بازپرداخت اصل و سود آن توسط همان شهرداری‌ها منتشر کنند. حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) از سقف اوراق موضوع این بند به طرح‌های قطار شهری اختصاص می‌یابد. تضمین بازپرداخت اصل و سود اوراق مشارکت برای اجرای طرح‌های قطار شهری به نسبت پنجاه درصد (۵۰٪) دولت و پنجاه درصد (۵۰٪) شهرداری‌ها است و تضمین پنجاه درصد (۵۰٪) سهم دولت برعهده سازمان برنامه و بودجه کشور می‌باشد.

میزان سپرده نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و بانکهای عامل موضوع این بند حداکثر

پنج درصد (۵٪) تعیین می گردد.

شهرداری‌هایی که مدارک مورد نیاز را تا پایان سال ۱۳۹۵ به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تحویل داده‌اند می‌توانند از اوراق مشارکت فروش نرفته سال‌های قبل استفاده کنند.

بند (الف) تبصره (۱۹) قانون بودجه سال ۱۳۹۶

سال تصویب: ۱۳۹۵ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۹۸۲ تاریخ ۱۳۹۵/۱۲/۲۸

الف - به دولت اجازه داده می‌شود به منظور تسهیل تأمین مالی طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای دارای توجیه اقتصادی و مالی با اولویت طرح‌های نیمه تمام نسبت به جلب و انعقاد قرارداد سرمایه‌گذاری و مشارکت با بخش خصوصی اقدام و به شرح زیر منابع مالی مورد نیاز را تأمین نماید:

۱- حداقل بیست درصد (۲۰٪) از محل آورده طرف مشارکت که متناسب با پیشرفت طرح پرداخت می‌شود.

۲- بیست و پنج درصد (۲۵٪) از محل اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای پیش‌بینی شده همان طرح یا سرجمع اعتبارات همان فصل تعهد و در مواعد مشخص نزد بانک‌های عامل تودیع می‌شود.

۳- مابقی منابع مورد نیاز از محل منابع داخلی بانک‌ها تأمین می‌شود.

۴- بانک‌های عامل وجوه تودיעی دولت را با منابع خود تلفیق کرده و در قالب قرارداد با طرف مشارکت، به صورت تسهیلات بانکی با نرخ سود ترجیحی به طرح‌های یادشده، متناسب با پیشرفت فیزیکی آنها پس از تأیید دستگاه اجرائی ذی ربط پرداخت می‌کنند.

۵- دولت مجاز است به منظور تسهیل اخذ تسهیلات توسط بخش خصوصی برای تأمین مالی این طرح‌ها، نسبت به ارائه تضامین لازم از جمله خرید حداقلی از خدمات دوران بهره‌برداری از طرف مشارکت، موافقت با ترهین اموال محل اجرای طرح یا از طریق مندرج در قانون تسهیل اعطای تسهیلات بانکی مصوب ۱۳۸۶/۴/۵ اقدام نماید.

۶- بانکهایی که این منابع در آنها توزیع می گردد مکلفند قراردادهای مشارکت از قبیل خرید تضمینی کالاها و خدمات تولیدشده بخش غیردولتی منعقدشده با طرف دولتی را به عنوان تضمین های قابل قبول برای اعطای تسهیلات بانکی به بخش خصوصی بپذیرند. بازپرداخت اقساط مربوط به تسهیلات اعطائی از سوی بانکهای عامل از طریق درآمدهای طرح صورت می گیرد در صورت عدم پرداخت اقساط توسط بخش خصوصی، بانک جایگزین آن در قرارداد شده و درآمدهای طرح را در قبال اقساط تسهیلات، تا زمان تسویه کامل دریافت می نماید.

۷- مدت زمان لازم برای دوره سرمایه گذاری تا بهره برداری از طرحها، حداکثر دوسال، دوره تنفس حداکثر یک سال و دوره بازپرداخت تسهیلات اعطائی با احتساب مجموع دوره سرمایه گذاری، بهره برداری و تنفس حداکثر ده سال تعیین می گردد.

آیین نامه اجرائی این بند و اجزاء آن توسط سازمان برنامه و بودجه کشور، وزارت امور اقتصادی و دارایی، بانک مرکزی تهیه می شود و حداکثر ظرف مدت یک ماه پس از تصویب این قانون به تصویب هیأت وزیران می رسد.

بند (د) تبصره (۲۰) قانون بودجه سال ۱۳۹۶

سال تصویب: ۱۳۹۵ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۹۸۲ تاریخ ۱۳۹۵/۱۲/۲۸

مهلت اجرای آزمایشی قانون مدیریت خدمات کشوری با کلیه اصلاحات آن تا پایان سال ۱۳۹۶ تمدید می شود.

ماده (۳) قانون برنامه ششم توسعه

سال تصویب: ۱۳۹۶ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۹۹۵ تاریخ ۱۳۹۶/۱/۲۱

به منظور دستیابی به رشد اقتصادی متوسط سالانه هشت درصد (۸٪) و ضریب جینی (۰/۳۴) در سال پایانی برنامه، اهداف کمی کلان و بخشهای اقتصادی به تفکیک جداول (۲) و (۳) تعیین می شود:

جدول شماره (۲): تصویر متغیرهای اقتصادی بخش های اقتصادی در دوره برنامه ششم (درصد)

شاخص ها	کشاورزی	نفت	معدن	صنعت	آب و برق و گاز	ساختمان	حمل و نقل و انبارداری	ارتباطات	سایر خدمات	جمع
متوسط رشد سالانه ارزش افزوده (درصد)	۸/۰	۷/۰	۸/۸	۹/۳	۹/۰	۷/۵	۸/۳	۱۹/۴	۵/۸	۸/۰
متوسط رشد سالانه اشتغال (درصد)	۳/۹	۲/۱	۴/۶	۳/۴	۶/۶	۳/۷	۵/۰	۹/۵	۴/۳	۳/۹
متوسط رشد سالانه سرمایه گذاری (درصد)	۲۰/۳	۳۹/۵	صنعت و معدن ۲/۱	۳۰/۲	۲۶/۵	۲۲/۶	۵۱/۸	۱۸/۱	۲۱/۵	متوسط رشد سالانه سرمایه گذاری (درصد)
متوسط رشد سالانه بهره وری کل عوامل تولید (درصد)	۳/۲	۱/۸	۲/۴	۲/۰	۲/۰	۲/۸	۲/۱	۶/۵	۰/۸	۲/۸

جدول شماره (۳): منابع مالی سالانه سرمایه گذاری برنامه ششم به تفکیک روش های مختلف تأمین
هزار میلیارد ریال

۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۴۰۰	متوسط برنامه	سهم در برنامه ششم (درصد)
۵۷۵	۶۲۷	۱۴۷۰	۹۹۶	۱۲/۹
۱۲۰۲	۱۴۳۰	۲۵۷۵	۱۹۰۰	۲۴/۷
۳۶۲	۳۷۹/۵	۹۲۸	۷۱۴	۹/۳
۴۰۰	۴۸۸	۱۴۸۱	۹۵۶	۱۲/۴
۶۰۳	۷۱۲	۱۲۳۱	۹۵۷	۱۲/۴
۱۴۴	۱۷۱	۳۰۹	۲۲۸	۳/۰
۶۲/۵	۲۹۹	۱۵۷۵	۱۹۵۵	۲۵/۳
۳۳۴۹	۴۱۰۸	۹۵۶۹	۷۷۰۶	۱۰۰

بند (الف)، (ب)، (پ)، (ث)، (د) و (ر) ماده (۴) قانون برنامه ششم توسعه

سال تصویب: ۱۳۹۶ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۹۹۵ تاریخ ۱۳۹۶/۱/۲۱

ماده ۴- جهت تأمین حداقل دو و هشت دهم (۲/۸) واحد درصد از رشد هشت درصد (۸٪) اقتصاد از محل ارتقای بهره‌وری کل عوامل تولید و همچنین رشد سرمایه‌گذاری به میزان متوسط سالانه بیست و یک و چهاردهم درصد (۲۱/۴٪) در طول سال های اجرائی برنامه، کلیه دستگاههای اجرائی با هماهنگی با دولت اقدامات زیر را به عمل آورند. مسؤولیت اجراء بر عهده دولت می‌باشد:

الف- جهت‌گیری‌ها و سیاست‌های لازم برای تجهیز منابع مالی مورد نیاز سرمایه‌گذاری از جمله تأمین منابع مالی خارجی تا متوسط سالانه سی میلیارد دلار از خطوط اعتباری بانک های خارجی در قالب تأمین مالی خارجی (فاینانس) خودگردان با اولویت تأمین مالی اسلامی، پانزده میلیارد (۱۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار به شکل سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و بیست میلیارد (۲۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار قراردادهای مشارکتی خارجی

تبصره- استفاده دستگاههای اجرائی از تسهیلات مالی خارجی با اولویت تأمین مالی اسلامی در طول اجرای قانون برنامه ششم در قالب قوانین بودجه سنواتی مجاز است.

ب- محترم شمردن و حمایت از حقوق مالکیت و تولید ثروت و نگاه ارزشی به کار و ثروت‌آفرینی از راههای قانونی و مشروع و عدم مداخله در تصمیم‌گیری فعالان اقتصادی و تدوین نظام بنگاه‌داری نوین در بخش دولتی همراه با ممنوعیت سرمایه‌گذاری جدید برای بخش دولتی در فعالیتهایی که بخش خصوصی در رقابت سالم با هزینه کمتر و کارایی بیشتر قادر به انجام آن می‌باشد به نحوی که در پایان سال اول اجرای قانون برنامه اقدامات لازم برای اجرای این حکم توسط دولت تصویب و ابلاغ گردد.

پ- اولویت اقتصادی در سیاست خارجی کشور با هدف جذب دانش و نوآوری از کشورهای صاحب فناوری و توسعه بازارهای صادراتی (کالایی و کشوری) خدمات فنی و مهندسی و کالاهای ایرانی، اعزام نیروی کار، جذب اساتید و متخصصان برای آموزش و انتقال فن و فناوری (تکنولوژی) برای نیروهای ایرانی، تلاش برای الحاق به سازمان تجارت جهانی برای جلوگیری از اعمال تبعیض‌های ناروا علیه صادرات ایران با رعایت مصالح کشور

ث- جذب شرکت های معتبر جهانی و منطقه‌ای در زنجیره تولید داخلی به شکل مستقیم و با اولویت مشارکت با سرمایه‌گذاران و تولیدکنندگان داخلی به منظور افزایش توانمندی، رقابت‌پذیری و

صادرات کالاها و خدمات تولیدی با رفع موانع قانونی و حقوقی براساس عزت، حکمت و مصلحت و مشروط به عدم نفوذ فرهنگ غربی

د- اجازه حضور و مشارکت مؤسسات مالی و اعتباری خارجی در ایران در چهارچوب قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۷/۳/۲۵ و قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی مصوب ۱۳۸۱/۳/۴

ر- دولت مجاز است برای تأمین مالی خارجی طرحهای اقتصادی بخش غیردولتی که توجیه فنی، اقتصادی آن به تصویب شورای اقتصاد رسیده باشد، تضامین لازم توسط بانک عامل و یا سازمان‌های توسعه‌ای را تضمین نماید.

ماده (۵۲) قانون برنامه ششم توسعه

سال تصویب: ۱۳۹۶ مجلس شورای اسلامی- شماره روزنامه رسمی ۲۰۹۹۵ تاریخ ۱۳۹۶/۱/۲۱

به‌منظور تقویت اقتصاد حمل و نقل ریلی و ترغیب سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی در این زمینه و تسریع و تسهیل اجرای طرح‌ها (پروژه‌ها) و افزایش رضایتمندی و اقبال عمومی از خدمات ارائه‌شده در این نوع حمل و نقل:

الف- سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی در احداث و بهره‌برداری از حمل و نقل ریلی درون‌شهری و برون‌شهری مانند سرمایه‌گذاری در مناطق کمترتوسعه‌یافته تلقی شده و مشمول کلیه قوانین و مقررات مرتبط با سرمایه‌گذاری در مناطق کمترتوسعه‌یافته خواهد بود.

ب- مالیات بر ارزش افزوده خدمات حمل و نقل ریلی علاوه بر معافیت‌های مذکور در بند (۱۲) ماده (۱۲) قانون مالیات بر ارزش افزوده با نرخ صفر محاسبه خواهد شد.

پ- وزارت راه و شهرسازی موظف است با رعایت سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۷ و الحاقات بعدی آن و قانون حمایت از سامانه‌های حمل و نقل ریلی شهری و حومه‌ای مصوب ۱۳۸۵/۵/۲۲ شرکت حمل و نقل ریلی مسافری حومه‌ای را با هدف ساماندهی حاشیه شهرها و توسعه امور حمل و نقل ریلی حومه‌ای و ساخت خطوط مستقل حومه‌ای در زیرمجموعه شرکت راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران تشکیل دهد. این شرکت با همکاری شهرداری‌های مربوطه

متولی کلیه امور حمل و نقل ریلی مسافری حومه‌ای در کشور می‌باشد. فعالیت شرکت‌های قطارهای شهری به‌طور مستقل در امور توسعه حمل و نقل ریلی حومه بلامانع است. اساسنامه شرکت حمل و نقل ریلی مسافری حومه‌ای ظرف مدت شش ماه پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون به پیشنهاد مشترک سازمان، وزارت راه و شهرسازی و وزارت کشور به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده (۵۳) قانون برنامه ششم توسعه

سال تصویب: ۱۳۹۶ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۹۹۵ تاریخ ۱۳۹۶/۱/۲۱

شرکت مادر تخصصی فرودگاه ها و ناوبری هوایی ایران و شرکت های فرودگاهی وابسته و شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران مشمول مزایای قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی مصوب ۱۳۷۰/۷/۷ می‌شوند.

ماده (۵۴) قانون برنامه ششم توسعه

سال تصویب: ۱۳۹۶ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۹۹۵ تاریخ ۱۳۹۶/۱/۲۱

وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است با همکاری معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور، وزارتخانه‌های کشور و راه و شهرسازی ضمن حمایت از سازندگان داخلی تجهیزات مورد نیاز صنعت حمل و نقل ریلی شهری و بین شهری، خرید خارجی تجهیزات مورد نیاز را به گونه‌ای سازماندهی نماید که ضمن رعایت قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات و اصلاح ماده (۱۰۴) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۹۱/۵/۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی به ازای خریدهای خارجی، انتقال فناوری به داخل کشور صورت گیرد به نحوی که تا پایان اجرای قانون برنامه حداقل هشتاد و پنج درصد (۸۵٪) دانش طراحی و ساخت تجهیزات مورد نیاز صنعت حمل و نقل ریلی شهری و بین شهری با کمک و استفاده از نهادهای علمی و فناوری ملی نظیر جهاد دانشگاهی، دانشگاهها و مراکز پژوهشی و شرکت‌های دانش‌بنیان داخلی صورت گیرد.

ماده (۵۷) قانون برنامه ششم توسعه

سال تصویب: ۱۳۹۶ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۹۹۵ تاریخ ۱۳۹۶/۱/۲۱

الف- دولت مکلف است به منظور تکمیل و اجرای طرح های (پروژه های) حمل و نقل ریلی، دوخطه کردن مسیرها و احداث خطوط برقی و سریع السیر، علاوه بر مشارکت های دولتی - خصوصی و افزایش اعتبارات این حوزه در بودجه سالانه، یک درصد (۱٪) منابع حاصل از فروش نفت و گاز سهم دولت را در قالب بودجه سالانه به وزارت راه و شهرسازی اختصاص دهد تا طرح های حمل و نقل ریلی با اولویت مناطق کمتر توسعه یافته اجراء گردد.

ب- با توجه به قانون توسعه حمل و نقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت مصوب ۱۳۸۶/۹/۱۸ به گونه ای برنامه ریزی شود که درطول اجرای قانون برنامه سهم حمل و نقل ریلی بار حداقل به سی درصد (۳۰٪) و سهم حمل و نقل ریلی مسافر حداقل به بیست درصد (۲۰٪) برسد.

ماده (۵۸) قانون برنامه ششم توسعه

سال تصویب: ۱۳۹۶ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۹۹۵ تاریخ ۱۳۹۶/۱/۲۱

دولت مکلف است نسبت به تضمین تسهیلات و تأمین ناوگان و تجهیزات قطار شهری شهرها و حومه آنها از محل منابع پیش بینی شده در بودجه سنواتی به نحوی اقدام نماید که تا پایان اجرای قانون برنامه دوهزار دستگاه واگن و تجهیزات مربوط با رعایت قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات مصوب ۱۳۹۱/۵/۱ با اصلاحات بعدی آن به خطوط ریلی شهری اضافه شود. شهرداری ها نیز موظفند نسبت به توسعه قطار شهری از محل منابع خود اقدام نمایند.

ماده (۱۲۲) و (۱۲۳) قانون برنامه ششم توسعه

سال تصویب: ۱۳۹۶ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۹۹۵ تاریخ ۱۳۹۶/۱/۲۱

ماده ۱۲۲- قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ و اصلاحات و الحاقات بعدی آن تنفیذ و قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور مصوب ۱۳۹۵/۱۱/۱۰ و قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مصوب ۱۳۹۳/۱۲/۴ و ماده (۶۶) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶/۶/۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی به عنوان

بخشی از این قانون در طول اجرای قانون برنامه حاکم بوده و با لحاظ موارد زیر اعمال می‌گردد:

الف- بر احکام این قانون، حکم ماده (۱) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور مصوب سال ۱۳۹۵ حاکم است.

ب- حکم ماده (۱۶) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور در طول اجرای قانون برنامه ششم توسعه بر قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۳ با اصلاحات و الحاقات بعدی آن حاکم است.

ماده ۱۲۳- سیاست‌های کلی برنامه ششم و سایر سیاست‌های کلی ابلاغی مقام معظم رهبری لازم‌الاجراء است.

بند (الف) تبصره (۵) قانون بودجه سال ۱۳۹۵

سال تصویب: ۱۳۹۵ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۷۴۲ تاریخ ۱۳۹۵/۳/۴

الف- به شرکتهای وابسته و تابعه وزارتخانه‌های نیرو، نفت، راه و شهرسازی، ورزش و جوانان، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، ارتباطات و فناوری اطلاعات، صنعت، معدن و تجارت و جهاد کشاورزی و سازمان انرژی اتمی ایران اجازه داده می‌شود با رعایت قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت مصوب ۱۳۷۶/۶/۳۰ تا سقف یکصد هزار میلیارد (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال برای اجرای طرحهای انتفاعی دارای توجیه فنی، اقتصادی و مالی خود با اولویت اجرای پروژه‌ها و طرحهای میادین نفت و گاز مشترک با همسایگان و مهار آبهای مرزی، طرحهای حمل و نقل به ویژه وسائط نقلیه برقی، طرحهای آبرسانی و تأمین آب، احداث و تکمیل طرحهای آب‌شیرین‌کن، تکمیل شبکه جمع‌آوری و انتقال فاضلاب، تصفیه‌خانه‌های آب و فاضلاب، نیروگاههای برق با اولویت پروژه‌های با راندمان بالا مانند تولید همزمان برق و آب شیرین و برق و گرما (CHP) و برق و گرما و سرما (CCHP) شبکه‌های انتقال و توزیع برق، احداث و تکمیل طرحهای نیمه‌تمام ورزشی، تبدیل گاز به فرآورده‌های شیمیایی و همچنین مناطق محروم و کمتر توسعه یافته، اوراق مشارکت ریالی و یا صکوک اسلامی و با رعایت ماده (۸۸) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ و برای طرحهایی که به تصویب شورای اقتصاد می‌رسد، با تضمین خود در خصوص اصل و سود، منتشر کنند.

بند (ج) تبصره (۴) قانون بودجه سال ۱۳۹۵

سال تصویب: ۱۳۹۵ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۷۴۲ تاریخ ۱۳۹۵/۳/۴

به صندوق توسعه ملی در سال ۱۳۹۵ اجازه داده می شود نسبت به اعطای تسهیلات ارزی به سرمایه گذاران بخش خصوصی و یا تعاونی برای طرح های توسعه ای موارد مختلف حمل و نقل درون و برون شهری بدون انتقال مالکیت و با معرفی وزارت راه و شهرسازی و تضمین سازمان ها و شرکت های تابعه و ذی ربط این وزارتخانه در قبال اخذ حق دسترسی تا استهلاك اصل سرمایه و سود آن از استفاده کنندگان اقدام کند.

بند (د) تبصره (۵) قانون بودجه سال ۱۳۹۵

سال تصویب: ۱۳۹۵ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۷۴۲ تاریخ ۱۳۹۵/۳/۴

د- به شهرداری های کشور و سازمان های وابسته به آنها اجازه داده می شود به طور مشترک یا انفرادی با مجوز بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و با تأیید وزارت کشور (سازمان شهرداری ها و دهیاری ها) تا سقف هفتاد هزار میلیارد (۷۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اوراق مشارکت و صکوک اسلامی با تضمین خود با بازپرداخت اصل و سود آن با رعایت قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت و آیین نامه اجرائی آن توسط شهرداری ها منتشر کنند. حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) از سقف اوراق موضوع این بند به طرح های قطار شهری اختصاص می یابد.

مجوز فروش اوراق مشارکت سنوات گذشته تا سقف تعیین شده سال صدور در سال ۱۳۹۵ نافذ است. تضمین بازپرداخت اصل و سود اوراق مشارکت برای اجرای طرح های قطار شهری به نسبت پنجاه درصد (۵۰٪) دولت و پنجاه درصد (۵۰٪) شهرداری ها با نرخ مالیاتی صفر است و تضمین پنجاه درصد (۵۰٪) سهم دولت برعهده سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور می باشد.

تبصره (۳) قانون بودجه سال ۱۳۹۵

سال تصویب: ۱۳۹۵ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۷۴۲ تاریخ ۱۳۹۵/۳/۴

در سال ۱۳۹۵ سقف تسهیلات تأمین مالی خارجی (فاینانس) علاوه بر باقیمانده سهمیه سال های قبل، معادل ریالی پنجاه میلیارد (۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار تعیین می شود. دستگاه های اجرائی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و بخش های خصوصی و تعاونی و نهادهای عمومی غیردولتی با سپردن تضمین های لازم به بانکهای عامل می توانند از تسهیلات مذکور استفاده کنند. شورای اقتصاد براساس مفاد ماده (۸۲) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۲۵، این تسهیلات را به طرح های دارای توجیه فنی، اقتصادی، مالی و زیست محیطی با اولویت بخش های خصوصی و تعاونی اختصاص می دهد. کلیه طرحهای مصوب که منابع آنها از محل تسهیلات تأمین مالی خارجی (فاینانس) تأمین می شود باید با تایید دستگاه اجرائی ذی ربط، وزارت امور اقتصادی و دارایی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور دارای توجیه فوق الذکر باشد و بازپرداخت اصل و سود منابع هر یک از طرح ها صرفاً از محل عایدات طرح در دوران بهره برداری و یا منابع پیش بینی شده طرح در قانون بودجه زمان تصویب طرح و در صورت عدم کفایت از سهم اعتبارات آتی استان محل اجرای طرح قابل پرداخت می باشد.

برداشت و پرداخت از محل منابع موجود جمهوری اسلامی ایران نزد کشور تأمین کننده تسهیلات مالی خارجی (فاینانس) ممنوع است. دولت مکلف است تضمین های کافی را برای اطمینان از بازپرداخت بخش غیردولتی اخذ نماید. ده درصد (۱۰٪) از اعتبارات این تبصره جهت طرحهای دفاعی شامل صنایع دفاعی و بنیه دفاعی هزینه می گردد.

بند الحاقی - به سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور اجازه داده می شود به منظور تأمین پیش پرداخت طرحهایی که از منابع تسهیلات مالی خارجی (فاینانس) استفاده می کنند، نسبت به جابجایی اعتبارات طرحهای تملک دارایی های سرمایه ای در همان فصل اقدام کند.

قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت فدراسیون روسیه

سال تصویب: ۱۳۹۵ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۹۳۱ تاریخ ۱۳۹۵/۱۰/۲۷

ماده واحده - موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت فدراسیون روسیه مشتمل بر یک مقدمه، (۱۲) ماده و یک تشریفات (پروتکل) به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می شود.

تبصره ۱- ارجاع اختلافات موضوع مواد (۹) و (۱۰) این موافقتنامه به داوری توسط دولت جمهوری

اسلامی ایران منوط به رعایت اصل یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران است.

تبصره ۲- در اجرای ماده (۱۲) این موافقتنامه رعایت اصل هفتاد و هفتم (۷۷) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران الزامی است.

ماده ۱- تعاریف

از نظر این موافقتنامه معانی اصطلاحات به کار رفته به شرح زیر خواهد بود:

۱- اصطلاح «سرمایه گذاری» عبارت از هر نوع دارایی از جمله موارد زیر است که توسط سرمایه گذاران یک طرف متعاقد در قلمرو طرف متعاقد دیگر و طبق قوانین و مقررات طرف متعاقد اخیر به کار گرفته شود:

الف - اموال منقول و غیرمنقول و نیز حقوق اموال مربوط به آنها،

ب - سهام یا هر گونه مشارکت در سرمایه شرکتها،

پ - حق نسبت به پول یا هر عملیات مربوط به سرمایه گذاری که دارای ارزش مالی باشد،

ت - حقوق مالکیت معنوی به ویژه از قبیل، حق تألیف، حق اختراع، حق اختراع با مدت محدود، طرحها یا نمونه های صنعتی، علائم و اسامی تجاری و دانش فنی،

ث - حقوقی که به موجب قانون یا قرارداد طبق قوانین و مقررات طرف متعاقد اخیر اعطاء شده باشد مانند حقوق مربوط به اکتشاف، توسعه، استخراج و بهره برداری از منابع طبیعی

هرگونه تغییر در شکل یک سرمایه گذاری مادامی که این تغییرات مغایر با قوانین و مقررات طرف متعاقد اخیرالذکر نباشد تأثیری در ماهیت آن به عنوان سرمایه گذاری نخواهد داشت.

۲- اصطلاح «سرمایه گذار» در مورد هر یک از طرفهای متعاقد به معنی زیر است:

الف - اشخاص حقیقی که به موجب قوانین و مقررات آن طرف متعاقد، اتباع آن دولت به شمار آیند و تابعیت دولت طرف متعاهدی که سرمایه گذاری ها در قلمرو آن صورت پذیرفته را دارا نباشند.

ب - اشخاص حقوقی که به موجب قوانین و مقررات آن طرف متعاقد تأسیس شده و مرکز اداره آنها در قلمرو طرف متعاقد مزبور قرار داشته باشد.

۳- اصطلاح «عواید» به معنی وجوهی است که از سرمایه گذاری حاصل شده باشد از جمله سود حاصل از سرمایه گذاری، سود سهام، کارمزد و حق الامتیاز

۴- اصطلاح «قلمرو یک طرف متعاقد» به معنی قلمرو جمهوری اسلامی ایران یا قلمرو فدراسیون روسیه، حسب مورد می باشد.

۵- اصطلاح «قوانین و مقررات یک طرف متعاقد» به معنی قوانین یا مقررات جمهوری اسلامی ایران یا قوانین و مقررات فدراسیون روسیه، حسب مورد می باشد.

ماده ۲- تشویق و پذیرش سرمایه گذاریها

۱- هر یک از طرفهای متعاقد، در حدود قوانین و مقررات خود تلاش خواهد کرد تا زمینه مناسب جهت جلب سرمایه گذاری های سرمایه گذاران طرف متعاقد دیگر را در قلمرو خود فراهم آورد.

۲- هر یک از طرفهای متعاقد با رعایت قوانین و مقررات خود نسبت به پذیرش سرمایه گذاری های سرمایه گذاران طرف متعاقد دیگر در قلمرو خود اقدام خواهد کرد.

۳- هر یک از طرفهای متعاقد پس از پذیرش سرمایه گذاری، کلیه مجوزهایی را که طبق قوانین و مقررات خود جهت تحقق سرمایه گذاری مزبور لازم است اعطاء خواهد کرد.

ماده ۳- رفتار نسبت به سرمایه گذاریها

۱- هر یک از طرفهای متعاقد اعمال رفتار عادلانه و منصفانه نسبت به سرمایه گذاری های سرمایه گذاران طرف متعاقد دیگر در خصوص مدیریت، نگهداری، بهره مندی، استفاده یا فروش این سرمایه گذاری ها را در قلمرو خود تضمین خواهد کرد.

۲- رفتار موضوع بند (۱) این ماده به همان اندازه مساعد خواهد بود که رفتار آن طرف متعاقد نسبت به سرمایه گذاری های سرمایه گذاران خود یا سرمایه گذاری های سرمایه گذاران هر کشور ثالث اعمال می نماید، هر کدام که سرمایه گذار مساعدتر بداند، مساعد است.

۳- هر یک از طرفهای متعاقد بر اساس قوانین و مقررات خود حق اعمال و معرفی استثنائات بر رفتار ملی اعطاء شده طبق بند (۲) این ماده را، نسبت به سرمایه گذاری های سرمایه گذاران خارجی محفوظ خواهد داشت.

۴- مفاد بند (۲) این ماده در ارتباط با رفتار ملل کامله الوداد نباید به نحوی تفسیر شود که یک طرف متعاقد را ملزم نماید منافع، امتیازات و مزایایی را که طرف متعاقد مزبور به سرمایه گذاران هر کشور ثالث در رابطه با موارد زیر اعطاء کرده یا در آینده اعطاء می کند، به سرمایه گذاری های سرمایه گذاران طرف متعاقد دیگر اعطاء نماید:

الف - در رابطه با مشارکت در یک منطقه آزاد تجاری، اتحادیه گمرکی یا اقتصادی، بازار مشترک یا سازمان های اقتصادی مشابه،

ب - به موجب موافقتنامه های منعقد شده برای اجتناب از اخذ مالیات مضاعف، یا سایر ترتیبات راجع به مسائل مالیاتی

۵ - بدون لطمه به مفاد مواد (۴)، (۵) و (۹) این موافقتنامه، هیچ یک از طرفهای متعاقد الزامی به موجب این موافقتنامه ندارد که رفتاری را اعمال نماید که از رفتار اعمال شده توسط طرف متعاقد مزبور طبق هر نوع موافقتنامه چندجانبه مربوط به رفتار با سرمایه گذارین که هر دو طرف متعاقد عضو آن هستند یا از زمان الحاق کشور آن به سازمان جهانی تجارت طبق تعهدات خود به موجب موافقتنامه تأسیس سازمان جهانی تجارت که در تاریخ ۱۵ آوریل ۱۹۹۴ میلادی (برابر با ۲۶ فروردین ۱۳۷۳ هجری شمسی) به امضاء رسیده، از جمله تعهدات به موجب موافقتنامه عمومی تجارت خدمات، مساعدتر باشد.

ماده ۴- مصادره و جبران خسارت

۱- سرمایه گذاری های سرمایه گذاران یک طرف متعاقد در قلمرو طرف متعاقد دیگر ملی و مصادره نخواهد شد یا تحت تدابیر مشابه که دارای آثار مشابه مصادره یا ملی شدن (که از این پس «مصادره» نامیده می شود) قرار نخواهد گرفت، به جز زمانی که اقدامات مزبور برای اهداف عمومی، به موجب فرآیند ایجاد شده بر اساس قوانین و مقررات طرف متعاقد اخیرالذکر، به روش غیرتبعیض آمیز و در مقابل پرداخت سریع، مؤثر و مناسب خسارت انجام شود. میزان جبران خسارت بدون تأخیر پرداخت خواهد شد.

۲- جبران خسارت مورد اشاره در بند (۱) این ماده معادل ارزش روز سرمایه گذاری مصادره شده بلافاصله قبل از زمان مصادره یا زمان آگاهی عموم از مصادره قریب الوقوع، هر کدام که زودتر باشد، محاسبه می گردد. جبران خسارت به ارزی که آزادانه قابل تبدیل باشد پرداخت خواهد شد و با رعایت مفاد ماده (۶) این موافقتنامه آزادانه از قلمرو طرف متعاقد دوم به قلمرو طرف متعاقد نخست قابل انتقال خواهد بود. خسارت شامل نرخ بازده محاسبه شده بر اساس نرخ غالب بازده در بازار از

زمان مصادره تا زمان پرداخت غرامت، خواهد بود.

ماده ۵ - جبران خسارت برای زیانها

سرمایه گذاران هر یک از طرفهای متعاقد که سرمایه گذاری های آنها به علت هر نوع مخاصمه مسلحانه، انقلاب یا سایر حوادث مشابه در قلمرو طرف متعاقد دیگر دچار خسارت شود در خصوص اعاده مال، پرداخت غرامت، جبران خسارت یا دیگر ترتیبات حل و فصل اختلاف، از رفتاری برخوردار خواهند شد که طرف متعاقد اخیرالذکر نسبت به سرمایه گذاران یک کشور ثالث یا سرمایه گذاران خود، هر کدام که برای سرمایه گذار مساعدتر باشد، اعمال میکند.

ماده ۶ - انتقالات پرداختها

۱- هر یک از طرفهای متعاقد طبق قوانین و مقررات خود و پس از آن که سرمایه گذاران طرف متعاقد دیگر تمامی تعهدات مالی خود به طرف متعاقد نخست از جمله مالیاتها را ایفاء نمودند، اجازه خواهد داد که در مورد سرمایه گذاری های موضوع این موافقتنامه به ویژه انتقالات زیر به صورت آزاد و بدون تأخیر به خارج از قلمرو آن انجام شود:

الف - عواید،

ب - مبالغ حاصل از فروش و (یا) تصفیه تمام یا قسمتی از سرمایه گذاری،

پ - مبالغ پرداخت شده به موجب مواد (۴) و (یا) (۵) این موافقتنامه،

ت - اقساط وامهای مربوط به سرمایه گذاری، مشروط برآنکه از محل عملکرد سرمایه گذاری پرداخت شود،

ث - حقوق ماهیانه و دستمزدهای دریافتی توسط کارکنان سرمایه گذار که پروانه کار مرتبط با آن سرمایه گذاری در قلمرو طرف متعاقد سرمایه پذیر را دارا باشند.

ج - وجوه پرداختی ناشی از تصمیم مرجع مذکور در ماده (۹) این موافقتنامه

۲- انتقالات پرداخت ها بدون تأخیر به ارزی که آزادانه قابل تبدیل باشد و به نرخ جاری در روز انتقال طبق مقررات ارزی طرف متعاهدی انجام خواهد شد که سرمایه گذاری در قلمرو آن صورت

پذیرفته است.

ماده ۷- جانشینی

هرگاه یکی از طرفهای متعاقد یا مؤسسه تعیین شده توسط آن به موجب یک قرارداد بیمه یا تضمین که در خصوص یک سرمایه گذاری انجام شده در قلمرو طرف متعاقد دیگر در مقابل خطرات غیرتجاری منعقد کرده است، پرداختی به سرمایه گذار خود نماید، طرف متعاقد اخیرالذکر باید جانشین طرف متعاقد نخست یا مؤسسه تعیین شده توسط آن را نسبت به همه حقوق و مطالبات سرمایه گذار به رسمیت بشناسد. طرف متعاقد نخست یا مؤسسه تعیین شده توسط آن مستحق خواهد بود این حقوق و مطالبات را طبق قوانین و مقررات طرف متعاقد اخیرالذکر به همان اندازه که سرمایه گذار استحقاق آن را داشته است اعمال یا اجراء نماید.

ماده ۸- دامنه شمول موافقتنامه

این موافقتنامه در مورد تمامی سرمایه گذاری های سرمایه گذاران یک طرف متعاقد در قلمرو طرف متعاقد دیگر که از ۱۳۷۰/۱۰/۱۱ هجری شمسی برابر با اول ژانویه ۱۹۹۲ میلادی انجام شده باشد اعمال خواهد شد. در هر صورت این موافقتنامه، نسبت به اختلافات راجع به سرمایه گذاری که قبل از لازم الاجراء شدن آن مطرح شده یا نسبت به هرگونه ادعاهای مربوط به سرمایه گذاری ها که ناشی از وقایعی است که قبل از لازم الاجراء شدن موافقتنامه رخ داده، اعمال نخواهد شد.

ماده ۹- حل و فصل اختلافات بین یک طرف متعاقد و سرمایه گذار طرف متعاقد دیگر

۱- چنانچه به موجب این موافقتنامه اختلافی میان یک طرف متعاقد و یک سرمایه گذار طرف متعاقد دیگر درباره یک سرمایه گذاری سرمایه گذار در قلمرو طرف متعاقد نخست بروز کند، طرف متعاقد نخست و سرمایه گذار در ابتدا تلاش خواهند کرد که اختلاف را از طریق مذاکره و مشاوره حل و فصل کنند.

۲- چنانچه این اختلاف ظرف مدت شش ماه از تاریخ ابلاغ کتبی ادعا توسط یک طرف به طرف دیگر اختلاف به نحوی که در بند (۱) این ماده پیش بینی شده است، حل و فصل نشود، اختلاف

می تواند برای حل و فصل به انتخاب سرمایه گذار ارجاع شود به:

الف - دادگاه صلاحیت دار کشور طرف متعاقد نخست،

ب - داوری مرکز بین المللی حل و فصل اختلافات سرمایه گذاری (ایکسید) که به موجب کنوانسیون حل و فصل اختلافات سرمایه گذاری بین دولت ها و اتباع دولتهای دیگر که در تاریخ ۱۳۴۳/۱۲/۲۷ هجری شمسی برابر با ۱۸ مارس ۱۹۶۵ میلادی جهت امضاء در واشنگتن مفتوح شده، برای حل و فصل اختلاف طبق مفاد این کنوانسیون تشکیل شده است (مشروط به اینکه برای هر دو طرف متعاقد لازم الاجراء شده باشد)،

پ - دیوان داوری موردی که به موجب قواعد داوری کمیسیون حقوق تجارت بین الملل سازمان ملل متحد (آنسیترال) تشکیل شود.

۳- دیوان داوری برای طرفهای اختلاف، قطعی و لازم الاتباع خواهد بود. هر طرف متعاقد اجرای این تصمیم را بر طبق قوانین و مقررات خود تضمین می کند.

ماده ۱۰- حل و فصل اختلافات بین طرفهای متعاقد

۱- کلیه اختلافات بین طرفهای متعاقد ناشی از تفسیر با اجرای این موافقتنامه ابتداء از طریق مذاکره و به طور دوستانه حل و فصل شود.

۲- چنانچه اختلاف به طور دوستانه از طریق مذاکره حل نشود، هر یک از طرفهای متعاقد می تواند ظرف مدت شش ماه از تاریخ دریافت اطلاعیه کتبی برای درخواست مذاکره موضوع بند (۱) این ماده، اختلاف را با فرستادن اطلاعیه کتبی به طرف متعاقد دیگر، به یک دیوان داوری شامل دو داور و سرداور دیوان داوری، ارجاع کند.

۳- در صورت ارجاع اختلاف به دیوان داوری، هر یک از طرفهای متعاقد باید ظرف مدت شصت روز از دریافت اطلاعیه مذکور در بند (۲) این ماده، یک داور انتخاب نماید و داوران منتخب طرفهای متعاقد، در صورت توافق هر دو طرف متعاقد، باید ظرف مدت شصت روز از تاریخ انتخاب آخرین داور، سرداور دیوان داوری را تعیین کنند. اگر هر یک از طرفهای متعاقد داور خود را انتخاب ننماید یا داوران منصوب شده در مورد انتخاب سر داور ظرف مدت مذکور به توافق نرسند، در صورت عدم وجود توافق دیگری بین طرفهای متعاقد، هر طرف متعاقد می تواند از رئیس دیوان بین المللی

دادگستری بخواهد که حسب مورد، داوری که توسط یکی طرف متعاقد انتخاب نشده یا سرداور دیوان داوری را تعیین نماید. سرداور دیوان داوری باید تبعه کشوری باشد که در زمان انتخاب با دولتهای هر دو طرف متعاقد دارای روابط سیاسی باشد.

۴- در مواردی که سر داور باید توسط رئیس دیوان بین المللی دادگستری تعیین شود، چنانچه رئیس دیوان بین المللی دادگستری از انجام وظیفه مذکور معذور باشد یا تبعه هر یک از طرفهای متعاقد باشد، انتصاب توسط نائب رئیس دیوان بین المللی دادگستری انجام خواهد شد، و اگر نائب رئیس نیز از انجام وظیفه مذکور معذور باشد یا تبعه هر یک از طرفهای متعاقد باشد، انتصاب توسط عضو ارشد دیوان مذکور که تبعه هیچ یک از طرفهای متعاقد نباشد و به نحو دیگری از انجام وظیفه مذکور معذور نباشد انجام خواهد شد.

۵- تصمیمهای دیوان داوری با اکثریت آراء اتخاذ خواهد شد. این تصمیمها برای طرفهای متعاقد قطعی و الزام آور خواهد بود. هر طرف متعاقد باید هزینه فعالیتهای عضو دیوان را که انتخاب نموده و نمایندگی خود در جریان رسیدگی داوری را بپردازد. هزینه مربوط به فعالیتهای سرداور دیوان داوری و سایر هزینه ها به طور مساوی توسط طرفهای متعاقد پرداخت خواهد شد. در هر صورت، دیوان داوری می تواند در رأی خود حکم کند که میزان بیشتری از هزینه ها توسط یکی از طرفهای متعاقد پرداخت شود و این تصمیم برای هر دو طرف متعاقد الزام آور خواهد بود. دیوان داوری آیین رسیدگی خود و محل داوری را به صورت مستقل تعیین می کند.

ماده ۱۱- مشورت

طرفهای متعاقد در صورت درخواست هریک از آنها، در خصوص موضوعات مربوط به تفسیر یا اجرای این موافقتنامه مشورت خواهند نمود.

ماده ۱۲- لازم الاجراء شدن و مدت موافقتنامه

۱- این موافقتنامه سی روز پس از تاریخ آخرین اطلاعیه کتبی هر یک از طرفهای متعاقد به طرف متعاقد دیگر مبنی بر اینکه تشریفات داخلی مقرر طبق قوانین و مقررات خود را درباره لازم الاجراء شدن این موافقتنامه به عمل آورده است برای مدت ده سال به موقع اجراء گذارده خواهد شد. در صورت انقضای مدت مذکور، اعتبار موافقتنامه به طور خودکار برای دوره های زمانی پنجساله تمدید خواهد شد، مگر آنکه یکی از طرفهای متعاقد حداقل دوازده ماه قبل از پایان مدت دوره مربوط، طرف متعاقد دیگر را به طور کتبی از قصد خود برای فسخ موافقتنامه مطلع نماید.

۲- این موافقتنامه ممکن است با رضایت متقابل کتبی طرفهای متعاقد اصلاح شود. هر اصلاح پس از اعلام کتبی هر طرف متعاقد به طرف متعاقد دیگر مبنی بر تکمیل تشریفات داخلی مقرر برای لازم الاجراء شدن این قبیل اصلاحات، لازم الاجراء خواهد شد.

۳- پس از فسخ این موافقتنامه، مفاد آن در مورد سرمایه گذاری های مشمول این موافقتنامه که پیش از فسخ آن انجام شده باشند، برای یک دوره اضافی ده ساله مجری خواهد بود.

بند ب ماده (۲) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

سال تصویب: ۱۳۹۴ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۴۴۸ تاریخ ۱۳۹۴/۲/۳۰

ماده ۲- دولت موظف است:

ب - همه ساله به میزان مابه التفاوت مطالبات قطعی اشخاص حقیقی و حقوقی خصوصی و تعاونی از دولت و شرکت های دولتی و بدهی قطعی شده آنان به دولت و شرکت های دولتی، در لایحه بودجه سالانه، انتشار «اوراق صکوک اجاره» را پیش بینی نماید. اوراق مزبور قابل معامله در بازار ثانویه است. آیین نامه اجرایی نحوه انتشار اوراق صکوک اجاره، بازپرداخت سود و تضمین آن حسب مورد توسط دولت و شرکت های دولتی ذی ربط، ظرف مدت سه ماه از تاریخ ابلاغ این قانون، به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تصویب هیأت وزیران می رسد.

اوراق صکوک اجاره در این قانون عبارت است از اوراق بهادار قابل نقل و انتقال که نشان دهنده مالکیت مشاع دارنده در منافع دارایی مورد اجاره باشد.

ماده (۶) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

سال تصویب: ۱۳۹۴ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۴۴۸ تاریخ ۱۳۹۴/۲/۳۰

مواردی که بدهی های شرکت های دولتی با تأیید سازمان حسابرسی، ناشی از تکالیف قانونی بوده است و بر اساس حکم قانونی، دولت مجاز به تضمین بازپرداخت آنها شده است و همچنین بدهی شرکت های مادر تخصصی ناشی از تعهدات دریافت تسهیلات برای اجرای طرح ها و پروژه های سرمایه گذاری که بعداً سهام آنها یا به شکل دارایی در چارچوب مقررات قانونی مربوط واگذار شده لیکن تعهدات مذکور به شرکت جدیدالتأسیس منتقل نگردیده است و سهام آنها با رعایت

مقررات قانونی مربوط واگذار شده است، با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و تصویب هیأت وزیران به بدهی دولت منتقل می شود و طبق ماده (۱) این قانون و یا از محل اعتبارات مصوب مربوط در قوانین بودجه سنواتی مورد تسویه قرار می گیرد.

سرمایه دولت در شرکت های مادر تخصصی مربوط، معادل مبالغ بدهی های انتقال یافته موضوع این ماده به دولت، افزایش می یابد.

گزارش اجرای این ماده هر شش ماه یک بار توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی به کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی و دیوان محاسبات کشور ارسال می شود.

ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

سال تصویب: ۱۳۹۴ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۴۴۸ تاریخ ۱۳۹۴/۲/۳۰

ماده ۱۲- به کلیه وزارتخانه ها به ویژه نفت و نیرو و شرکتهای تابعه و وابسته به آنها و سازمان ها و مؤسسات دولتی و کلیه دارندگان عنوان و ردیف در قوانین بودجه کل کشور اجازه داده می شود سالانه تا سقف یکصد میلیارد (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار به صورت ارزی و پانصد هزار میلیارد (۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به صورت ریالی که هر ساله تا سقف نرخ تورم سال قبل تعدیل می گردد، در موارد مربوط به بندهای ذیل این ماده که سرمایه گذاری یا اقدام اشخاص حقیقی یا حقوقی خارجی یا داخلی با اولویت بخشهای خصوصی یا تعاونی به تولید، صادرات، ارتقای کیفیت، صرفه جویی یا کاهش هزینه در تولید کالا یا خدمت و زمان و بهبود کیفیت محیط زیست و یا کاهش تلفات جانی و مالی می انجامد برای نفت و گاز و میعانات گازی و فرآورده های نفتی و کالاهای و خدمات قابل صادرات یا واردات به قیمتهای صادراتی یا وارداتی به نرخ روز ارز بازار آزاد یا معادل ریالی آن با احتساب حقوق دولتی و عوارض قانونی و سایر هزینه های متعلقه و برای سایر موارد با قیمتهای غیریارانه ای با احتساب حقوق دولتی و عوارض قانونی و سایر هزینه های متعلقه قرارداد منعقد کنند.

دولت مکلف است:

۱- کالا یا خدمت تولید شده یا صرفه جویی شده و منافع یا ارزش حاصله را حسب مورد و از محل درآمد، صرفه جویی، منافع یا ارزش حاصله خریداری کند.

۲- اصل و سود سرمایه گذاری و حقوق دولتی و عوارض قانونی و سایر هزینه های متعلقه یا منافع اقدام موضوع این ماده را به آنان پرداخت نماید.

در صورت تأمین تمام یا بخشی از منابع مورد نیاز اجزای (۱) و (۲) از بودجه کل کشور، ضمن مبادله موافقتنامه با سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور از طریق خزانه داری کل کشور اقدام می شود.

اشخاص فوق می توانند طبق قرارداد یا مجوز صادره نسبت به فروش کالا یا خدمت تولید شده یا صرفه جویی شده و منافع یا ارزش حاصله از سرمایه گذاری یا اقدام در داخل یا خارج کشور و یا بهره برداری و استفاده از آنها اقدام نمایند.

الف- طرح های نفت و گاز از جمله افزایش ظرفیت تولید نفت خام، گاز و میعانات گازی با اولویت مخازن مشترک و افزایش ظرفیت پالایش نفت خام و میعانات گازی، افزایش تولید محصولات پتروشیمی، ذخیره سازی نفت خام، میعانات گازی و گاز طبیعی مخازن مشترک در مخازن غیر مشترک و داخل کشور، ذخیره سازی گاز

در فصول کم مصرف برای استفاده در فصول پرمصرف، تبدیل درجای نفت و گاز و میعانات گازی به محصول یا برق، تزریق گاز به میادین داخلی، رشد صادرات و عبور (ترانزیت) و معاوضه (سوآپ) نفت خام، میعانات گازی و گاز و فرآورده های نفتی، جلوگیری از سوختن گازهای همراه نفت و میعانات گازی و جایگزینی گاز داخلی یا وارداتی با فرآورده های نفتی ذی ربط و کلیه طرح هایی که به افزایش تولید یا صرفه جویی در مصرف نفت خام و میعانات گازی و گاز و فرآورده های نفتی بیانجامد.

ب- طرح های بهینه سازی مصرف انرژی در بخش های مختلف از جمله صنعت با اولویت صنایع انرژی بر و حمل و نقل عمومی و ریلی درون و برون شهری و ساختمان، توسعه استفاده از انرژی های تجدیدپذیر، گسترش استفاده از گاز طبیعی فشرده یا مایع یا گاز مایع شده با اولویت شهرهای بزرگ و مسیر راه های اصلی بین شهری، تولید و یا جایگزین کردن خودروهای کم مصرف و یا برقی با خودروهای پرمصرف و فرسوده و کاهش هزینه های حمل بار و مسافر و کاهش دمو راژ (خسارت تأخیر) کشتی ها و طرح های **حمل و نقل ریلی**، جاده ای، دریایی، هوایی اعم از زیرساخت ها و وسایل حمل و نقل، طرح هایی که به کاهش گازهای گلخانه ای منجر می شود، ماشین آلات و واحدهای تولیدی بخش کشاورزی

پ- طرح های احداث نیروگاه با بازدهی (راندمان) بالا، افزایش تولید و بازدهی حرارتی نیروگاه ها که منجر به افزایش بازدهی حرارتی شود، با اولویت نصب بخش بخار در نیروگاه های چرخه (سیکل) ترکیبی اعم از ترکیب برق و گرما (CHP) و ترکیب برق، سرما و گرما (CCHP) و مولدهای مقیاس کوچک (DG) توسعه استفاده از انرژی های تجدیدپذیر، کاهش تلفات انرژی در تولید، انتقال و توزیع، بهینه سازی و صرفه جویی در مصرف برق و انرژی، برقی کردن چاه های کشاورزی با اولویت استفاده از منابع انرژی های نو از جمله انرژی خورشیدی، جایگزینی مصرف برق به جای گاز یا فرآورده های نفتی در مناطقی که توجیه اقتصادی دارد و افزایش سهم صادرات و عبور (ترانزیت) برق، تولید برق

از تلفات گاز و سوخت کارخانجات

ت- طرحهای احداث سد، بندر، آب و فاضلاب، طرحهای جلوگیری از شوری و کاهش کیفیت آب، شیرین کردن آب شور و تولید آب شیرین با استفاده از روش های مختلف با اولویت روش های حرارتی بازیافتی، بهینه سازی و صرفه جویی در مصرف آب با کاهش تلفات آب در انتقال و توزیع، مهار و بهره برداری بهینه از آبهای داخلی، مشترک و مرزی و آب هایی که به دریا می ریزد و طرحهای جمع آوری و دفع بهداشتی فاضلاب و کلیه طرح هایی که به بهبود کیفیت و کاهش مصرف آب می انجامد، طرحهای زهکشی اراضی کشاورزی و شیوه های نوین آبیاری، تضمین خرید آب یا اجازه فروش آب به سرمایه گذاران در کلیه موارد از جمله شرب و بهداشت، صنعت، کشاورزی و آبیاری

ث- سایر طرحهایی که به ارتقای کیفیت یا کمیت کالاها و خدمات تولیدی یا صرفه جویی و جلوگیری از هدر رفتن سرمایه های انسانی، مالی، محیط زیست و زمان منجر می شوند.

تبصره ۱- توجیه فنی و اقتصادی و زیست محیطی، زمان بندی اجراء و بازپرداخت و سقف تعهد دولت در هر یک از طرحهایی که نیاز به تعهد دولت دارد با پیشنهاد وزارتخانه ذی ربط به تصویب شورای اقتصاد می رسد. شورای اقتصاد مکلف است حداکثر تا مدت یک ماه پس از وصول هر طرح به دبیرخانه آن، رسیدگی و تعیین تکلیف کند.

تبصره ۲- صندوق توسعه ملی و بانکهای عامل موظفند به طرحهای دارای توجیه فنی و اقتصادی این ماده با اولویت، تسهیلات ارزی و ریالی پرداخت نمایند.

تبصره ۳- در مواردی که سرمایه گذاری یا اقدامات اشخاص موضوع این ماده منجر به افزایش درآمد عمومی و یا کاهش هزینه های عمومی شود، تعهد بازپرداخت اصل و سود سرمایه گذاری و حقوق دولتی و عوارض قانونی و سایر هزینه های متعلقه یا منافع و عواید حاصل از اقدامات، به میزان و ترتیبی که به تصویب شورای اقتصاد می رسد به عهده دولت است.

وزارت نفت مکلف است حقوق متعلق به سرمایه گذار یا اقدام کننده را مطابق مصوبه شورای اقتصاد از محل افزایش درآمد حال یا آتی یا کاهش هزینه ها، حسب مورد به قیمتهای صادراتی یا وارداتی (برای سوخت) و در سایر موارد، وزارتخانه های ذی ربط و شرکتهای تابعه موظفند به سرمایه گذار یا اقدام کننده، پرداخت کنند و همزمان به حساب بدهکار دولت (خزانهداری کل کشور) منظور و تسویه حساب نمایند. در مواردی که در اثر سرمایه گذاری یا اقدامات موضوع این ماده، درآمد دستگاههای اجرائی یا شرکتهای دولتی کاهش یابد، دولت مکلف به جبران معادل کاهش درآمد دستگاههای اجرائی یا شرکتهای دولتی مربوط است.

حکم این تبصره شامل بندهای (الف) و (ب) ماده (۸۲) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران نمی‌گردد.

تبصره ۴- بازپرداخت تعهدات دولت موضوع بند(ت) این ماده از محل درآمدهای حاصل از اجرای طرحها در قوانین بودجه سنواتی صورت می‌گیرد.

تبصره ۵- در اجرای بندهای این ماده اولویت با سرمایه‌گذاری است که نفت خام، میعانات گازی و یا فرآورده‌های نفتی را برای تسویه تعهدات دولت قبول می‌کنند.

تبصره ۶- ارزش سوخت و یا انرژی صرفه‌جویی‌شده براساس نوع و ترکیب سوخت مصرفی در دوره یکسال قبل از انعقاد قرارداد و طبق قیمت‌های صادراتی و یا وارداتی محاسبه و منظور می‌شود.

تبصره ۷- به وزارتخانه‌های مذکور اجازه داده می‌شود در صورت نیاز آب، برق، گاز و فرآورده‌های نفتی و سایر کالاها و خدمات یارانه‌ای تولید یا صرفه‌جویی‌شده را از اشخاص حقیقی یا حقوقی غیردولتی، خصوصی یا تعاونی حسب مورد به قیمت‌های صادراتی یا وارداتی (برای سوخت) و برای سایر موارد به قیمت‌های غیریارانه‌ای از آنان و یا سایر سرمایه‌گذاران در این زمینه خریداری یا برای ایجاد اشتغال و اجرای طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در هر استان و هر شهرستان سرمایه‌گذاری کنند. در صورت تمایل سرمایه‌گذار می‌تواند کالا یا خدمت تولید یا صرفه‌جویی‌شده را در داخل یا خارج به فروش برساند.

تبصره ۸- به منظور کاهش هزینه‌ها و تشویق به کاهش مصرف در کالاها و خدمات یارانه‌ای به وزارتخانه‌های مذکور و شرکت‌های تابعه و وابسته ذی‌ربط به آنها در این ماده اجازه داده می‌شود با تصویب شورای اقتصاد مصارف کمتر از حد معین، آب، برق، گاز، فرآورده‌های نفتی و سایر کالاها و خدمات یارانه‌ای را با توجه به فصل، منطقه جغرافیایی، نوع مصرف و مصرف‌کنندگان، متناسب با کاهش مصرف به حداقل قیمت و یا صفر کاهش دهد.

چگونگی اجرای این تبصره با پیشنهاد مشترک سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی، نفت، نیرو، صنعت، معدن و تجارت و جهادکشاورزی شامل تعیین حد معین برای مصارف مناطق جغرافیایی، نوع مصرف و مصرف‌کنندگان و مقدار و قیمت مصرف تا دوماه پس از ابلاغ این قانون به تصویب شورای اقتصاد می‌رسد.

آیین‌نامه اجرائی این ماده به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی، نفت و نیرو حسب مورد حداکثر ظرف مدت سه‌ماه پس از ابلاغ این قانون به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده (۲۱) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

سال تصویب: ۱۳۹۴ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۴۴۸ تاریخ ۱۳۹۴/۲/۳۰

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است به منظور تأمین سرمایه در گردش پایدار برای واحدهای صنعتی، معدنی، کشاورزی، حمل و نقل، صنوف تولیدی، بنگاههای دانشبنیان و شرکتهای صادراتی در حال کار (که در این ماده به اختصار «واحد» نامیده میشوند)، حداکثر ظرف مدت سه ماه از تاریخ ابلاغ این قانون، دستورالعمل اجرائی افتتاح حساب ویژه تأمین سرمایه در گردش را (که به اختصار «حساب ویژه» نامیده میشود) در چهارچوب قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره) مصوب ۱۳۶۲/۸/۶ و اصلاحات بعدی آن با شرایط و الزامات زیر تدوین و به شبکه بانکی کشور ابلاغ نماید:

الف- هر واحد تنها میتواند یک «حساب ویژه» در شبکه بانکی کشور داشته باشد. تمام یا بخشی از عواید حاصل از فروش واحد به این حساب واریز میشود و موجودی آن صرفاً برای پرداختهای قانونی و خرید نهادهای مورد نیاز واحد قابل استفاده است. افتتاح «حساب ویژه» برای هر واحد، مانع از داشتن انواع دیگر حسابهای بانکی توسط آن واحد نیست.

ب- بانک موظف است حسب درخواست صاحب حساب، وجوه مورد نیاز برای خرید نهادهای مورد نیاز تولید یا پرداختهای قانونی مرتبط با تولید یا صادرات را از محل موجودی حساب ویژه واحد پرداخت نموده، در صورت عدم تکافوی موجودی حساب ویژه واحد، به میزان کسری حساب و حداکثر تا سقف اعتبار حساب ویژه واحد، حساب مزبور را بدهکار نماید.

تسهیلاتی که از این طریق در اختیار واحدها قرار میگیرد، از نوع حد اعتباری و در قالب اعتبار در حساب جاری بوده و متناسب با مبالغ بازپرداخت شده، قابل تکرار می باشد. این تسهیلات صرفاً در چهارچوب عقود مصرح در فصل سوم قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره) و آییننامههای آن قابل پرداخت است. بازپرداخت این تسهیلات میتواند از طریق واریز تدریجی وجوه حاصل از فروش به «حساب ویژه» واحد انجام شود.

پ- حد اعتباری حساب ویژه هر واحد در سال اول افتتاح حساب عبارت است از شصت درصد (۶۰٪) میانگین فروش سه ساله آخر فعالیت آن واحد (مورد تأیید سازمان امور مالیاتی کشور) و حداکثر تا سقف پانصد میلیارد ریال حد اعتباری حساب ویژه هر واحد برای سالهای بعد، براساس دستورالعمل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران که به تصویب شورای پول و اعتبار خواهد رسید، متناسب با فروش سال قبل واحد که وجه آن به حساب ویژه واریز شده باشد، تعیین می شود.

ت- هر گونه استفاده غیرمجاز از حساب ویژه، جرم محسوب میشود و مجرم با رأی دادگاه به جریمه نقدی سه برابر مبلغ تخلف و محرومیت موقت یا دائم از تسهیلات حساب ویژه محکوم

خواهد شد.

ث- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است تدابیر تشویقی و تنبیهی لازم را برای الزام کلیه بانکها و مؤسسات اعتباری در راستای تأمین سرمایه در گردش واحدها در چهارچوب مقررات این ماده اتخاذ نموده، هر شش ماه یکبار، گزارش عملکرد بانکها و مؤسسات اعتباری در این خصوص را به کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی ارائه کند.

قانون نحوه پیگیری تحقق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی

سال تصویب: ۱۳۹۴ مجلس شورای اسلامی

ماده ۱- شورایی با عضویت معاون اول رئیس‌جمهور، نایب رئیس اول مجلس شورای اسلامی و معاون اول رئیس قوه قضائیه به منظور کسب اطلاع از برنامه‌های سه قوه و هماهنگی لازم در جهت رفع موانع اجرائی تحقق اقتصاد مقاومتی در کشور به تناسب وظایف و اختیارات قانونی هر قوه تشکیل می‌شود.

ماده ۲- کارگروه مشترکی از قوای سه‌گانه با انتخاب شورای مذکور در ماده (۱) ظرف مدت شش ماه پس از ابلاغ این قانون، موظف است در صورت لزوم با کسب نظر کارشناسی صاحب‌نظران، قوانین و مقررات مرتبط با سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی را شناسایی کند تا به منظور اصلاح، پالایش و یا لغو موارد مغایر و تنقیح موارد منطبق با این سیاست‌ها، اقدام قانونی متناسب با اختیارات هر قوه را به صورت پیشنهاداتی به ریاست آن قوه در ضمن گزارش‌های سه‌ماهه ارائه دهد.

ماده ۳- دولت مکلف است اجرای قوانین مربوط به سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی را در اولویت قرار داده و در لوایح ارسالی خصوصاً برنامه‌های پنج‌ساله و بودجه‌های سنواتی، این سیاست‌ها و احکام قانونی مربوط را مد نظر قرار دهد. بدین منظور با هماهنگی شورای مذکور در ماده (۱) و در صورت لزوم کسب نظر کارشناسی صاحب‌نظران، شاخصهای مربوط به میزان تحقق اقتصاد مقاومتی را تعیین و به صورت مستمر پایش نماید.

ماده ۴- شورای مذکور در ماده (۱) موظف است تا پایان خرداد ماه هر سال عملکرد سال گذشته و برنامه‌های یکساله هر قوه را در جهت تحقق اقتصاد مقاومتی در کشور، بررسی، جمع‌بندی و به منظور اطلاع عموم، جهت قرائت در صحن علنی به مجلس شورای اسلامی ارائه کند.

ماده (۱۴۹) قانون مالیاتهای مستقیم (به همراه اصلاحیه سال ۹۵)

سال تصویب: ۱۳۹۴ مجلس شورای اسلامی

آن قسمت از دارایی‌های استهلاک‌پذیر که بر اثر به کارگیری یا گذشت زمان یا سایر عوامل بدون توجه به تغییر قیمت‌ها ارزش آن تقلیل می‌یابد و همچنین هزینه‌های تأسیس، قابل استهلاک بوده و هزینه استهلاک آنها جزء هزینه‌های قابل قبول مالیاتی تلقی می‌شود. مقررات مربوط به استهلاک‌های دارایی‌های استهلاک‌پذیر شامل جداول استهلاک‌ها و چگونگی اجرای آن با رعایت استانداردهای حسابداری توسط سازمان امور مالیاتی کشور تهیه می‌شود و ظرف مدت شش ماه از تاریخ تصویب این قانون به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌رسد.

تبصره ۱- افزایش بهای ناشی از تجدید ارزیابی دارایی‌های اشخاص حقوقی، با رعایت استانداردهای حسابداری مشمول پرداخت مالیات بر درآمد نیست و هزینه استهلاک ناشی از افزایش تجدید ارزیابی نیز به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی تلقی نمی‌شود.

در زمان فروش یا معاوضه دارایی‌های تجدید ارزیابی شده، مابه‌التفاوت قیمت فروش و ارزش دفتری بدون اعمال تجدید ارزیابی در محاسبه درآمد مشمول مالیات منظور می‌شود.

آیین‌نامه اجرایی این تبصره در مورد نحوه تجدید ارزیابی، فروش و استهلاک دارایی‌های تجدید ارزیابی شده و سایر الزامات و ترتیبات اجرایی که با رعایت استانداردهای حسابداری تهیه می‌شود، به پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی ظرف مدت شش ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون (۱۳۹۵/۱/۱) به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره ۲- در صورتی که بر اثر فروش مال قابل استهلاک یا مسلوب‌المنفعه شدن ماشین‌آلات، زیانی متوجه مؤسسه گردد، زیان حاصل معادل ارزش مستهلک نشده دارایی منهای حاصل فروش (در صورت فروش) یکجا قابل احتساب در حساب سود و زیان همان سال است. حکم این تبصره در مورد دارایی‌های تجدید ارزیابی شده نسبت به ارزش دفتری بدون اعمال تجدید ارزیابی جاری است.

ماده (۱۳۲) قانون مالیاتهای مستقیم (به همراه اصلاحیه سال ۹۵)

سال تصویب: ۱۳۹۴ مجلس شورای اسلامی

درآمد ابرازی ناشی از فعالیت‌های تولیدی و معدنی اشخاص حقوقی غیردولتی در واحدهای تولیدی

یا معدنی که از تاریخ اجرای این ماده از طرف وزارتخانه‌های ذی‌ربط برای آنها پروانه بهره‌برداری صادر یا قرارداد استخراج و فروش منعقد می‌شود و همچنین درآمدهای خدماتی بیمارستان‌ها، هتل‌ها و مراکز اقامتی گردشگری اشخاص یاد شده که از تاریخ مذکور از طرف مراجع قانونی ذی‌ربط برای آنها پروانه بهره‌برداری یا مجوز صادر می‌شود از تاریخ شروع بهره‌برداری یا استخراج یا فعالیت به مدت پنج سال و در مناطق کمتر توسعه یافته به مدت ده سال با نرخ صفر مشمول مالیات می‌باشد.

الف- منظور از مالیات با نرخ صفر روشی است که مؤدیان مشمول آن مکلف به تسلیم اظهارنامه، دفاتر قانونی، اسناد و مدارک حسابداری حسب مورد، برای درآمدهای خود به ترتیب مقرر در این قانون و در مواعد مشخص شده به سازمان امور مالیاتی کشور می‌باشند و سازمان مذکور نیز مکلف به بررسی اظهارنامه و تعیین درآمد مشمول مالیات مؤدیان، بر اساس مستندات، مدارک و اظهارنامه مذکور است و پس از تعیین درآمد مشمول مالیات مؤدیان، مالیات آنها با نرخ صفر محاسبه می‌شود.

ب- مالیات با نرخ صفر برای واحدهای تولیدی و خدماتی و سایر مراکز موضوع این ماده که دارای بیش از پنجاه نفر نیروی کار شاغل باشند چنانچه در دوره معافیت، هر سال نسبت به سال قبل نیروی کار شاغل خود را حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) افزایش دهند، به ازای هر سال افزایش کارکنان یک سال اضافه می‌شود. تعداد نیروی کار شاغل و همچنین افزایش اشتغال نیروی کار در هر واحد با تأیید وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و ارائه اسناد و مدارک مربوط به فهرست بیمه تأمین اجتماعی کارکنان محقق می‌شود. در صورت کاهش نیروی کار از حداقل افزایش مذکور در سال بعد که از مشوق مالیاتی این بند استفاده کرده باشند، مالیات متعلق در سال کاهش، مطالبه و وصول می‌شود. افرادی که بازنشسته، بازخرید و مستعفی می‌شوند کاهش محسوب نمی‌گردد.

پ- دوره برخورداری محاسبه مالیات با نرخ صفر برای واحدهای اقتصادی مذکور موضوع این ماده واقع در شهرک‌های صنعتی یا مناطق ویژه اقتصادی به مدت دو سال و در صورت استقرار شهرک‌های صنعتی یا مناطق ویژه اقتصادی در مناطق کمتر توسعه یافته، به مدت سه سال افزایش می‌یابد.

ت- شرط برخورداری از هرگونه معافیت مالیاتی برای اشخاص حقیقی و حقوقی فعال در مناطق آزاد و سایر مناطق کشور تسلیم اظهارنامه مالیاتی در موقع مقرر قانونی است. اظهارنامه مالیاتی اشخاص حقوقی شامل ترازنامه و حساب سود و زیان طبق نمونه‌ای است که توسط سازمان امور مالیاتی تهیه می‌شود.

ث- به منظور تشویق و افزایش سرمایه‌گذاری‌های اقتصادی در واحدهای موضوع این ماده علاوه

بر دوره حمایت از طریق مالیات با نرخ صفر حسب مورد، سرمایه گذاری در مناطق کمتر توسعه یافته و سایر مناطق به شرح زیر مورد حمایت قرار می گیرد:

۱- در مناطق کمتر توسعه یافته:

مالیات سال های بعد از دوره محاسبه مالیات با نرخ صفر مذکور در صدر این ماده تا زمانی که جمع درآمد مشمول مالیات واحد به دو برابر سرمایه ثبت و پرداخت شده برسد، با نرخ صفر محاسبه می شود و بعد از آن، مالیات متعلقه با نرخ های مقرر در ماده (۱۰۵) این قانون و تبصره های آن محاسبه و دریافت می شود.

۲- در سایر مناطق:

پنجاه درصد (۵۰٪) مالیات سال های بعد از دوره محاسبه مالیات مذکور در صدر این ماده با نرخ صفر و پنجاه درصد (۵۰٪) باقی مانده با نرخ های مقرر در ماده (۱۰۵) این قانون مالیات های مستقیم و تبصره های آن محاسبه و دریافت می شود. این حکم تا زمانی که جمع درآمد مشمول مالیات واحد، معادل سرمایه ثبت و پرداخت شده شود، ادامه می یابد و بعد از آن، صد درصد (۱۰۰٪) مالیات متعلقه با نرخ های مقرر در ماده (۱۰۵) این قانون و تبصره های آن محاسبه و دریافت می شود.

درآمد حمل و نقل اشخاص حقوقی غیردولتی، از مشوق مالیاتی جزءهای (۱) و (۲) این بند برخوردار می باشند.

اشخاص حقوقی غیردولتی موضوع این ماده که قبل از این اصلاحیه تأسیس شده اند، در صورت سرمایه گذاری مجدد از مشوق این ماده می توانند استفاده کنند.

هرگونه سرمایه گذاری که با مجوز مراجع قانونی ذی ربط به منظور تأسیس، توسعه، بازسازی و نوسازی واحدهای مذکور برای ایجاد دارایی های ثابت به استثنای زمین هزینه می شود، مشمول حکم این بند است.

ج- استثنای زمین مذکور در انتهای بند (ث) در مورد سرمایه گذاری اشخاص حقوقی غیردولتی در واحدهای حمل و نقل، بیمارستان ها، هتل ها و مراکز اقامتی گردشگری صرفاً به میزان تعیین شده در مجوزهای قانونی صادر شده از مراجع ذی صلاح، جاری نمی باشد.

چ- در صورت کاهش میزان سرمایه ثبت و پرداخت شده اشخاص مذکور که از مشوق مالیاتی این ماده برای افزایش سرمایه استفاده کرده باشند، مالیات متعلق و جریمه های آن مطالبه و وصول

می شود.

ح- در صورتی که سرمایه گذاری انجام شده موضوع این ماده با مشارکت سرمایه گذاران خارجی با مجوز سازمان سرمایه گذاری و کمک های اقتصادی و فنی ایران انجام شده باشد به ازای هر پنج درصد (۵٪) مشارکت سرمایه گذاری خارجی به میزان ده درصد (۱۰٪) به مشوق این ماده به نسبت سرمایه ثبت و پرداخت شده و حداکثر تا پنجاه درصد (۵۰٪) اضافه می شود.

خ- شرکت های خارجی که با استفاده از ظرفیت واحدهای تولیدی داخلی در ایران نسبت به تولید محصولات با نشان معتبر اقدام کنند در صورتی که حداقل بیست درصد (۲۰٪) از محصولات تولیدی را صادر نمایند از تاریخ انعقاد قرارداد همکاری با واحد تولید ایرانی در دوره محاسبه مالیات با نرخ صفر واحد تولیدی مذکور مشمول حکم این ماده بوده و در صورت اتمام دوره مذکور، از پنجاه درصد (۵۰٪) تخفیف در نرخ مالیاتی نسبت به درآمد ابرازی حاصل از فروش محصولات تولیدی در مدت مذکور در این ماده برخوردار می باشند.

د- نرخ صفر مالیاتی و مشوق های موضوع این ماده شامل درآمد واحدهای تولیدی و معدنی مستقر در شعاع یکصد و بیست کیلومتری مرکز استان تهران و پنجاه کیلومتری مرکز استان اصفهان و سی کیلومتری مراکز سایر استان ها و شهرهای دارای بیش از سیصد هزار نفر جمعیت بر اساس آخرین سرشماری نفوس و مسکن نمی شود.

واحدهای تولیدی فناوری اطلاعات با تأیید وزارتخانه های ذی ربط و معاونت علمی و فناوری رئیس جمهور در هر حال از امتیاز این ماده برخوردار می باشند. همچنین مالیات واحدهای تولیدی و معدنی مستقر در کلیه مناطق ویژه اقتصادی و شهرک های صنعتی به استثنای مناطق ویژه اقتصادی و شهرک های مستقر در شعاع یکصد و بیست کیلومتری مرکز استان تهران با نرخ صفر محاسبه می شود و از مشوق های مالیاتی موضوع این ماده برخوردار می باشند.

در خصوص مناطق ویژه اقتصادی و شهرک های صنعتی یا واحدهای تولیدی که در محدوده دو یا چند استان یا شهر قرار می گیرند، ملاک تعیین محدوده به موجب آیین نامه ای است که حداکثر سه ماه پس از تصویب این قانون با پیشنهاد مشترک وزارتخانه های صنعت، معدن و تجارت و امور اقتصادی و دارایی، سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و سازمان حفاظت محیط زیست تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ذ- فهرست مناطق کمتر توسعه یافته شامل استان، شهرستان، بخش و دهستان در سه ماهه اول در هر برنامه پنج ساله، توسط سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور با همکاری وزارت امور اقتصادی

و دارایی با لحاظ شاخص‌های نرخ بیکاری و سرمایه‌گذاری در تولید تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد و تا ابلاغ فهرست جدید، فهرست برنامه قبلی معتبر می‌باشد. تاریخ شروع فعالیت با تأیید مراجع قانونی ذی‌ربط، مناط اعتبار برای احتساب مشوق‌های مناطق کمتر توسعه یافته است.

ر- کلیه تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی که قبل از اجرای این ماده پروانه بهره‌برداری از مراجع قانونی ذی‌ربط اخذ کرده باشند تا مدت شش سال پس از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این ماده از پرداخت پنجاه درصد (۵۰٪) مالیات بر درآمد ابرازی معاف می‌باشند. حکم این بند نسبت به درآمد حاصل از اعزام گردشگر به خارج از کشور مجری نیست.

ز- صد درصد (۱۰۰٪) درآمد ابرازی دفاتر گردشگری و زیارتی دارای مجوز از مراجع قانونی ذی‌ربط که از محل جذب گردشگران خارجی یا اعزام زائر به عربستان، عراق و سوریه تحصیل شده باشد با نرخ صفر مالیاتی مشمول مالیات می‌باشد.

ژ- مالیات با نرخ صفر موضوع این قانون صرفاً شامل درآمد ابرازی به جز درآمدهای کتمان شده می‌باشد. این حکم در مورد کلیه احکام مالیاتی با نرخ صفر منظور در این قانون و سایر قوانین مجری است.

س- معادل هزینه‌های تحقیقاتی و پژوهشی اشخاص حقوقی خصوصی و تعاونی در واحدهای تولیدی و صنعتی دارای پروانه بهره‌برداری از وزارتخانه‌های ذی‌ربط که در قالب قرارداد منعقد شده با دانشگاه‌ها یا مراکز پژوهشی و آموزش عالی دارای مجوز قطعی از وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی که در چهارچوب نقشه جامع علمی کشور انجام می‌شود، مشروط بر اینکه گزارش پیشرفت سالانه آن به تصویب شورای پژوهشی دانشگاه‌ها و یا مراکز تحقیقاتی مربوطه برسد و ناخالص درآمد ابرازی حاصل از فعالیت‌های تولیدی و معدنی آنها کمتر از پنج میلیارد (۵.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال نباشد، حداکثر به میزان ده درصد (۱۰٪) مالیات ابرازی سال انجام هزینه مذکور بخشوده می‌شود. معادل مبلغ منظور شده به حساب مالیات اشخاص مذکور، به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی پذیرفته نخواهد شد.

دستورالعمل اجرایی این بند با پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت، علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌رسد.

تبصره ۱- کلیه معافیت‌های مالیاتی و محاسبه با نرخ صفر مالیاتی مازاد بر قوانین موجود مذکور در این ماده از ابتدای سال ۱۳۹۵ اجراء می‌شود.

تبصره ۲- آیین نامه اجرایی موضوع این ماده و بندهای آن حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از ابلاغ قانون توسط وزارتخانه های امور اقتصادی و دارایی و صنعت، معدن و تجارت با همکاری سازمان امور مالیاتی کشور تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

بند (و) تبصره ۵ قانون بودجه سال ۱۳۹۴

سال تصویب: ۱۳۹۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۴۰۳ تاریخ ۱۳۹۳/۱۲/۲۸

به صندوق توسعه ملی در سال ۱۳۹۴ اجازه داده می شود تا نسبت به اعطای تسهیلات ارزی به سرمایه گذاران بخش خصوصی و یا تعاونی برای طرحهای توسعه ای شقوق مختلف حمل و نقل بدون انتقال مالکیت و با معرفی وزارت راه و شهرسازی و تضمین سازمان ها و شرکتهای تابعه و ذی ربط این وزارتخانه در قبال أخذ حق دسترسی تا استهلاك اصل سرمایه و سود آن از استفاده کنندگان اقدام کند.

بند (الف) تبصره ۶ قانون بودجه سال ۱۳۹۴

سال تصویب: ۱۳۹۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۴۰۳ تاریخ ۱۳۹۳/۱۲/۲۸

به شرکتهای وابسته و تابعه وزارتخانه های نیرو، نفت، راه و شهرسازی، ورزش و جوانان، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، ارتباطات و فناوری اطلاعات، صنعت، معدن و تجارت و جهادکشاورزی و سازمان انرژی اتمی ایران اجازه داده می شود با رعایت قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت مصوب ۱۳۷۶/۶/۳۰ تا سقف یکصد هزار میلیارد (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال برای اجرای طرحهای انتفاعی دارای توجیه فنی، اقتصادی و مالی خود با اولویت اجرای پروژه ها و طرحهای میدانی نفت و گاز مشترک با همسایگان و مهار آبهای مرزی، طرحهای حمل و نقل به ویژه وسائط نقلیه برقی، طرحهای آبرسانی و تأمین آب، احداث و تکمیل طرحهای آب شیرین کن، تکمیل شبکه جمع آوری و انتقال فاضلاب، تصفیه خانه های آب و فاضلاب، نیروگاههای برق، احداث و تکمیل طرحهای نیمه تمام ورزشی، تبدیل گاز به فرآورده های شیمیایی و همچنین مناطق محروم و کمتر توسعه یافته، اوراق مشارکت ریالی و یا صکوک اسلامی و با رعایت ماده (۸۸) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و برای طرحهایی که به تصویب شورای اقتصاد می رسد، با تضمین خود درخصوص اصل و سود، منتشر نمایند.

بند (ب) تبصره ۶ قانون بودجه سال ۱۳۹۴

سال تصویب: ۱۳۹۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۴۰۳ تاریخ ۱۳۹۳/۱۲/۲۸

به دولت اجازه داده می شود تا مبلغ پنجاه هزار میلیارد (۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اوراق مشارکت ریلی با تضمین خود با بازپرداخت اصل و سود آن به منظور اجرای طرحهای انتفاعی دارای توجیه فنی، اقتصادی و مالی و طبق قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت منتشر و وجوه اخذ شده را به ردیف شماره ۳۱۰۱۰۲ جدول شماره (۵) این قانون واریز کند. منابع واریزی به طرحهای تملک دارایی های سرمایه ای نیمه تمام مندرج در پیوست شماره (۱) این قانون اختصاص می یابد تا براساس مبادله موافقتنامه با سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور هزینه شود. واگذاری این اوراق به بخش دولتی اعم از شرکتهای بانکی و سایر دستگاهها در بازار پول و قبل از سررسید ممنوع است.

بند (ل) تبصره ۶ قانون بودجه سال ۱۳۹۴

سال تصویب: ۱۳۹۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۴۰۳ تاریخ ۱۳۹۳/۱۲/۲۸

به وزارت راه و شهرسازی اجازه داده می شود نسبت به انتشار و فروش اوراق مشارکت به میزان پانزده هزار میلیارد (۱۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال جهت اجرای طرحهای آزادراهها و خطوط ریلی و با تضمین بازپرداخت اصل و سود اوراق مزبور از محل عواید حاصل از طرحهای مذکور (حق دسترسی و عوارض آزادراههای احداث شده و خطوط ریلی) با رعایت مفاد قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت اقدام کند.

ماده (۷۰) قانون الحاق برخی از مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲

سال تصویب: ۱۳۹۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۴۰۱ تاریخ ۱۳۹۳/۱۲/۶

به منظور نگهداری راههای کشور و تلاش در جهت تثبیت تعرفه حق دسترسی شبکه ریلی و کمک به احداث، توسعه ظرفیت و بهسازی خطوط، ناوگان و شبکه حمل و نقل ریلی برون شهری و نگهداری راههای کشور با هدف صرفه جویی در مصرف سوخت، کاهش آلودگی محیط زیست و کاهش تلفات ناشی از تصادفات جاده ای، بیست درصد (۲۰٪) قیمت نفت گاز (گازوئیل) به استثنای

مصارف بخش کشاورزی به عنوان عوارض توسط شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده های نفتی ایران محاسبه و دریافت می شود. منابع حاصله به حساب خاصی نزد خزانه داری کل کشور واریز و در قالب ردیفهایی که در قوانین بودجه سنواتی مشخص می شود به نسبت مساوی به توسعه، بهسازی خطوط و ناوگان شبکه حمل و نقل ریلی و نگهداری راهها پس از مبادله موافقتنامه بین دستگاههای اجرائی ذی ربط با سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور اختصاص می یابد.

ماده (۶۷) قانون الحاق برخی از مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲

سال تصویب: ۱۳۹۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۴۰۱ تاریخ ۱۳۹۳/۱۲/۲۶

به منظور جلب مشارکت سرمایه گذاران و حمایت از سرمایه گذاری در امر توسعه حمل و نقل ریلی، به شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران و شهرداری ها اجازه داده می شود تا در مقابل اخذ تضمین های لازم از محل منابع داخلی خود بدون ایجاد هرگونه تعهد برای بودجه عمومی دولت نسبت به تضمین اصل و سود تسهیلات مربوط به سرمایه گذاری بخشهای غیردولتی در این بخش و استفاده از ابزار کمکهای فنی و اعتباری برای اقتصادی کردن طرحهای مورد نظر و تضمین اثر نوسانات نرخ ارز در سرمایه گذاری های مزبور اقدام کنند.

ماده (۲۷) و (۲۸) قانون الحاق برخی از مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲

سال تصویب: ۱۳۹۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۴۰۱ تاریخ ۱۳۹۳/۱۲/۲۶

ماده ۲۷- به دولت اجازه داده می شود اقدامات زیر را به عمل آورد:

الف - واگذاری طرحهای تملک دارایی های سرمایه ای جدید و نیمه تمام و تکمیل شده و آماده بهره برداری در قالب قراردادهای و شرایط مورد تصویب شورای اقتصاد با تعیین نحوه تأمین مالی دوره ساخت (فاینانس)، پرداخت هزینه های بهره برداری یا خرید خدمات در مدت قرارداد با رعایت استانداردهای اجرای کیفیت خدمات و نهایتاً واگذاری طرح پس از دوره قرارداد به بخش غیردولتی با حفظ کاربری

ب - واگذاری طرحهای تملک دارایی های سرمایه ای نیمه تمام و تکمیل شده که خدمات آنها قابل عرضه توسط بخش غیردولتی است به صورت نقد و اقساط به بخش غیردولتی با حفظ کاربری

ج - واگذاری مالکیت، حق بهره‌برداری و یا بهره‌برداری طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای قابل واگذاری و نیز اموال منقول و غیرمنقول و حقوق مالی مازاد بر نیاز دولت با حفظ کاربری

تبصره ۱- درآمد دولت ناشی از اجرای احکام این ماده پس از واریز به خزانه‌داری کل کشور و از محل ردیف خاصی که برای این منظور در قوانین بودجه سنواتی پیش‌بینی می‌شود و نیز اعتبار ردیف‌های مربوط به طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در قالب تسهیلات و وجوه اداره‌شده شامل یارانه، سود و کارمزد و یا تسهیلات و کمک و سایر روش‌های تأمین مالی مورد تصویب شورای اقتصاد به طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و یا تبدیل به احسن نمودن تجهیزات سرمایه‌ای و اموال غیرمنقول در قالب موافقتنامه متبادله با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور قابل اختصاص است.

تبصره ۲- کمک‌های بلاعوض موضوع این ماده، درآمد اشخاص تلقی نمی‌شود و مشمول پرداخت مالیات بر درآمد نیست.

ماده ۲۸-

الف - در ماده (۲) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۱) مصوب ۱۳۸۴/۸/۱۵، بعد از عبارت «شرکتهای دولتی» عبارت «و شرکتهای آب و فاضلاب و توزیع برق استانی صرفاً برای اجرای طرح‌های عمرانی دولتی و گشایش اعتبارات اسنادی ریالی» اضافه می‌شود.

ب - هرگونه پرداخت توسط خزانه از جمله پرداخت حقوق و مزایای مستمر دستگاه‌های اجرائی و موارد ضروری یا از محل تنخواه‌گردان خزانه با رعایت ساز و کار موضوع ماده (۳۰) قانون برنامه و بودجه مصوب ۱۳۵۱ مجاز است.

ج - شرکتهای دولتی و بانکهای موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری که در بودجه کل کشور برای آنها سود ویژه پیش‌بینی شده است، مکلفند حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) سود پیش‌بینی شده را هر سال با ساز و کار ماده (۴) این قانون به حساب درآمد عمومی واریز نمایند. شرکتهای دولتی که قسمتی از سهام آنها متعلق به بخش غیردولتی است، به تناسب میزان سهام بخش غیردولتی، مشمول پرداخت وجوه موضوع این بند نمی‌باشند و سهم بخش غیردولتی از پنجاه درصد (۵۰٪) سود ابرازی (سود ویژه) مذکور باید توسط شرکتهای دولتی ذی‌ربط به سهامداران بخش یادشده پرداخت شود. وصول مبلغ یادشده تابع احکام مربوط و مقرر در قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۶۶ و اصلاحات بعدی آن است.

د - اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی و کمک‌ها و سایر اعتبارات و ردیف‌های مندرج در جداول قوانین بودجه سنواتی به شرح عناوین و ارقام جداول مذکور فقط در حدود وصولی درآمدها و سایر منابع عمومی به شرح عناوین و ارقام مندرج در جداول مربوط قوانین یادشده براساس مفاد موافقتنامه‌های متبادله دستگاه با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و در حدود ابلاغ و تخصیص اعتبار از سوی سازمان مذکور، با رعایت ساز و کار موضوع ماده (۳۰) قانون برنامه و بودجه مصوب ۱۳۵۱ قابل تعهد، پرداخت و هزینه است.

ه - انجام هرگونه تعهد و پرداخت در اجرای قوانین و مقررات مختلف از جمله ماده (۷۰) قانون محاسبات عمومی کشور بدون رعایت سقف اعتبارات مصوب و الزامات قانون درخصوص محدودیت‌های تخصیص و نیز شرح عملیات موافقتنامه‌های متبادله، ممنوع است.

و - سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی موظفند تا پایان تیر ماه هر سال، شرکت‌های دولتی زیانده که ادامه فعالیت آنها در بخش دولتی به دلایل قانونی ضرورت دارد را احصاء و به هیأت وزیران گزارش نمایند. در مورد سایر شرکت‌های زیانده با پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و با استفاده از اختیارهای قانونی دولت در قالب واگذاری سهام یا انحلال شرکت و واگذاری اموال باقی‌مانده اقدام می‌شود.

ز - دستگاه‌های اجرائی در ایجاد هرگونه تعهد و پرداخت وجه از محل اعتبارات عمومی موظفند موارد زیر را رعایت کنند:

۱- اولویت واگذاری امور، وظایف، مدیریت و تصدی‌ها به بخش غیردولتی نسبت به هزینه مستقیم اعتبارات عمومی

۲- اولویت شیوه پرداخت تسهیلات نظیر کمک‌های فنی و اعتباری و وجوه اداره‌شده نسبت به روشهای پرداخت و کمک بلاعوض

ح - ایجاد و تحمیل هرگونه بار مالی مازاد بر ارقام مندرج در قوانین بودجه سنواتی، توسط دستگاه‌های اجرائی از جمله دستگاه‌های مباشر دولت در موارد مختلف از قبیل خرید تضمینی و هزینه‌های تبعی خرید، جبران زیان، تفاوت قیمت، تنظیم بازار، یارانه نهاده‌ها و غیر آن، ایفای تعهدات خاص، کالاهای اساسی، جایزه صادراتی و مانند آن که از اعتبارات عمومی استفاده می‌شود، ممنوع است. مسؤولیت اجرای این حکم برعهده بالاترین مقام دستگاه اجرائی و یا مقامات مجاز و مدیران مالی مربوط است. تخلف از این حکم و سایر موارد، تعهد زائد بر اعتبار محسوب و مشمول مجازات مربوط می‌شود.

ط -

۱- اعتبار طرحهای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای مندرج در قوانین بودجه سنواتی حداکثر ده درصد (۱۰٪) از محل کاهش اعتبارات سایر طرحهای مندرج در قوانین مذکور با تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و در قالب سقف اعتبار کل طرح قابل افزایش است و عوامل اجرایی طرحهای مذکور با رعایت ماده (۲۲) قانون برنامه و بودجه مصوب ۱۳۵۱ انتخاب می‌شوند.

۲- اعتبارات هر یک از ردیفهای متفرقه، تملک دارایی‌های مالی و هزینه‌ای مندرج در قوانین بودجه سنواتی حداکثر ده درصد (۱۰٪) از محل کاهش اعتبارات سایر ردیفهای متفرقه، اعتبار تملک دارایی‌های مالی و هزینه‌ای توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور در سقف بودجه سنواتی کل کشور قابل افزایش است.

۳- حداکثر نیم درصد (۰/۵٪) از اعتبارات هزینه‌ای و اختصاصی تخصیص یافته بودجه عمومی دولت، حداکثر یک درصد (۱٪) از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای تخصیص یافته بودجه عمومی دولت، حداکثر بیست و پنج صدم درصد (۲۵/۰٪) از مجموع هزینه‌های شرکتهای دولتی، حداکثر نیم درصد (۰/۵٪) از مجموع هزینه‌های سرمایه‌ای شرکتهای دولتی و پنجاه درصد (۵۰٪) از اعتبارات هزینه‌ای و اختصاصی تخصیص یافته توسعه علوم و فناوری و پژوهشهای کاربردی با تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و بدون الزام به رعایت قانون محاسبات عمومی کشور و سایر قوانین و مقررات عمومی کشور و با رعایت «قانون نحوه هزینه کردن اعتباراتی که به موجب قانون از رعایت قانون محاسبات عمومی و سایر مقررات عمومی دولت مستثنی هستند مصوب ۱۳۶۴» هزینه می‌شود.

تبصره - اعتبارات موضوع توسعه علوم و فناوری و پژوهشهای کاربردی در چهارچوب سیاستها و اولویتهای نقشه جامع علمی کشور هزینه می‌شود.

ی - دستگاههای اجرایی دارای ردیف در قوانین بودجه سنواتی موظفند تا پایان اردیبهشت هر سال بر اساس اعتبار ابلاغی اعم از هزینه‌ای، مالی و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای جدید، متن پیشنهادی موافقتنامه مربوط را براساس الزامات قوانین برنامه‌های توسعه و قوانین بودجه سنواتی و سایر قوانین و مقررات مربوط در چهارچوب فرمها، شرایط و دستورالعمل‌های ابلاغی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور ارائه نمایند. سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است در صورت موافقت با متن پیشنهادی، ظرف مدت پانزده روز نسبت به امضای موافقتنامه و ابلاغ آن اقدام نماید و در صورت عدم موافقت با متن پیشنهادی، ظرف مدت پانزده روز نسبت به اصلاح و ابلاغ موافقتنامه نهائی که لازم‌الاجراء است، به نحوی که مغایر قانون نباشد، اقدام کند.

تبصره - در خصوص دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی که دارای مجوز از شورای

گسترش آموزش عالی وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سایر مراجع قانونی ذی‌ربط می‌باشند، برای اعتبارات هزینه‌ای، بودجه تفصیلی مورد تأیید هیأت امنا، ملاک عمل می‌باشد.

ک - به‌منظور تأمین منابع ارزی مورد نیاز طرح‌های دارای توجیه فنی، اقتصادی، مالی و زیست محیطی به شرکتهای دولتی اجازه داده می‌شود در حدود ارقام مقرر در قوانین بودجه سنواتی حسب مورد نسبت به صدور اوراق صکوک و یا اوراق مشارکت ارزی در بازارهای مالی داخلی و خارجی با رعایت ضوابط بانک مرکزی و در سقف مقرر در قوانین برنامه‌های توسعه اقدام کنند. صدور اوراق یادشده منوط به تأیید بانک یادشده و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور بوده و بازپرداخت و تضمین اصل و سود این اوراق با شرکتهای مربوط است. صدور اوراق مشارکت یا صکوک اسلامی با سود تشویقی منوط به تأیید شورای پول و اعتبار است. در اجرای این بند رعایت ماده (۸۷) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت الزامی است.

تبصره - چنانچه شرکتی که اوراق مذکور را به فروش رسانده است در زمان سررسید به هر دلیلی نتواند تعهدات سررسید شده خود را بپردازد، خزانه‌داری کل کشور مجاز است معادل تعهدات مذکور را از حساب تمرکز وجوه درآمدی آن شرکت نزد خود برداشت و تعهدات سررسید شده را پرداخت کند.

ل - به دستگاههای اجرائی اعم از مؤسسات دولتی و شرکتهای دولتی اجازه داده می‌شود اعتباراتی که در پیوست قوانین بودجه سنواتی به‌منظور تحقق اهداف سرمایه‌گذاری و توسعه فعالیت بخشهای خصوصی و تعاونی از محل بودجه عمومی و یا منابع داخلی تحت برنامه کمکهای فنی و اعتباری پیش‌بینی شده است، برای پرداخت تسهیلات تلفیقی و یارانه سود تسهیلات به‌صورت وجوه اداره‌شده از طریق قرارداد عاملیت در اختیار بانکهای عامل و صندوقهای حمایتی و توسعه‌ای دولتی قرار دهند. آیین‌نامه اجرائی این بند مشتمل بر چهارچوب قرارداد عاملیت، شرایط تسهیلات و میزان حمایت در قالب یارانه سود و نحوه تجهیز منابع بانکی و صندوق‌های مورد اشاره با پیشنهاد مشترک سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی به‌تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

م - به دولت اجازه داده می‌شود به‌منظور پیش‌آگاهی، پیشگیری، امدادسانی، بازسازی و نوسازی مناطق آسیب‌دیده از حوادث غیرمترقبه از جمله سیل، زلزله، سرمازدگی، تگرگ، طوفان، آتش‌سوزی، گردوغبار، پشروی آب دریا، آفت‌های فراگیر محصولات کشاورزی و بیماری‌های همه‌گیر انسانی و دامی و حیات وحش و مدیریت خشکسالی، تنخواه‌گردان موضوع ماده (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰ را به سه درصد (۳٪) و اعتبارات موضوع ماده (۱۲) قانون تشکیل

سازمان مدیریت بحران کشور مصوب ۱۳۸۷ را به دو درصد (۰.۲٪) افزایش دهد. اعتبارات مذکور با پیشنهاد وزارت کشور و تأیید سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور (ظرف مدت ده روز) و تصویب هیأت وزیران قابل هزینه است. از ابتدای سال ۱۳۹۵ بخشی از اعتبارات مذکور به ترتیب و میزانی که در قوانین بودجه سنواتی تعیین می شود به صورت هزینه ای و تملک دارایی های سرمایه ای به جمعیت هلال احمر و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اختصاص می یابد تا در جهت آمادگی و مقابله با حوادث و سوانح هزینه گردد.

ن - تصویب نامه ها، بخشنامه ها و دستورالعمل ها، تغییر تشکیلات، تغییر ضرایب، جداول حقوقی و طبقه بندی مشاغل و افزایش مبنای حقوقی، اعطای مجوز هر نوع استخدام و به کارگیری نیرو و مصوبات هیأت امنای دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که متضمن بار مالی برای دولت و صندوق های بازنشستگی و دستگاههای اجرائی باشد، در صورتی قابل طرح و تصویب و اجراء است که بار مالی ناشی از آن در گذشته محاسبه و در قانون بودجه کل کشور یا منابع داخلی دستگاه اجرائی ذی ربط تأمین شده باشد. اقدام دستگاه اجرائی برخلاف این حکم، تعهد زائد بر اعتبار محسوب می شود.

س - خرید دست اول اوراق مشارکت توسط بانکهای دولتی و شرکتهای و مؤسسات و واحدهای وابسته و تابع آنها ممنوع است.

ع - مبالغی که به هر یک از دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی تحت پوشش وزارتخانه های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از محل اعتبارات هزینه ای و تملک دارایی های سرمایه ای ذیل ردیفهای متمرکز پرداخت می شود، پس از ابلاغ به عنوان کمک به سرجمع اعتبارات آنها افزوده می شود تا مطابق شرح عملیات مندرج در موافقتنامه براساس قوانین و مقررات مربوط هزینه کنند.

ماده (۲۳) قانون الحاق برخی از مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲

سال تصویب: ۱۳۹۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۴۰۱ تاریخ ۱۳۹۳/۱۲/۲۶

ماده ۲۳- پیشنهاد طرحهای تملک دارایی های سرمایه ای جدید در لوائح بودجه سنواتی با رعایت موارد زیر امکان پذیر است:

الف - عناوین، اهداف کمی و اعتبارات طرحهای تملک دارایی های سرمایه ای جدید با رعایت

مواد (۲۲) و (۲۳) قانون برنامه و بودجه مصوب ۱۳۵۱ و رعایت قانون نحوه اجرای سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی براساس گزارش توجیهی فنی (حجم کار و زمانبندی اجراء)، اقتصادی، مالی و زیست محیطی و رعایت پدافند غیرعامل از سوی مشاور و دستگاه اجرائی پس از تأیید سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور برای یکبار و به قیمت ثابت سالی که طرحهای مورد نظر برای اولین بار در لایحه بودجه سالانه منظور می گردد، به تفکیک سالهای برنامه های توسعه و سالهای بعد به تصویب مجلس شورای اسلامی می رسد.

تبصره - سازمان حفاظت محیط زیست موظف است ضوابط زیست محیطی لازم برای طرحهای تملک دارایی سرمایه ای را پس از تأیید شورای عالی حفاظت محیط زیست طی شش ماه بعد از لازم الاجراء شدن این قانون، به سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور جهت ابلاغ به دستگاههای اجرائی و شرکت های مهندسی مشاور به منظور رعایت مفاد آن در طراحی طرحهای تملک دارایی های سرمایه ای خود اعلام نماید.

ب - مبادله موافقتنامه های طرحهای تملک دارایی های سرمایه ای مشتمل بر اهداف طرح، شرح عملیات، اعتبارات مصوب، پیشرفت فیزیکی و مشخصات فنی مورد نیاز فقط یکبار در دوران برنامه های توسعه انجام می پذیرد. این موافقتنامه ها برای دوران اجراء معتبر و ملاک عمل خواهد بود. اطلاعات ضروری درخصوص موارد فوق در اصلاحیه موافقتنامه ها نیز درج می شود.

تبصره - اعتبارات مورد نیاز طرحهای تملک دارایی های سرمایه ای برای سالهای باقی مانده اجرای طرح در برنامه با اعمال ضرایب تعدیل محتمل محاسبه و توسط سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور منظور می شود.

ج - موافقتنامه هایی که برای انطباق میزان اعتبارات سالانه طرحها با قوانین بودجه سنواتی مبادله می شوند، جنبه اصلاحی داشته و نباید موجب افزایش اهداف و تعداد پروژه های طرح شوند. موارد استثناء که منجر به تغییر حجم عملیات یا تعداد پروژه ها می شوند با پیشنهاد دستگاه اجرائی ذی ربط و تأیید سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و تصویب هیأت وزیران با رعایت مفاد بند (الف) این ماده بلامانع است.

د - مبادله موافقتنامه های طرحهای تملک دارایی های سرمایه ای محرمانه و بخش دفاع تابع دستورالعملی است که به پیشنهاد وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور به تأیید هیأت وزیران می رسد.

ه - سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور موظف است خلاصه ای از گزارش های توجیهی

طرح‌هایی که از منابع عمومی تأمین مالی می‌شود، به‌استثنای طرح‌های دفاعی و امنیتی را یک‌سال پس از تصویب از طریق پایگاه مجازی اطلاع‌رسانی خود در دسترس عموم کارشناسان و پژوهشگران قرار دهد.

و- تصویب طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای جدید در هر فصل توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، منوط به پیش‌بینی اعتبار کامل برای طرح‌های مزبور است به طوری که اعتبار سال اول اجرای طرح جدید از نسبت کل اعتبار مورد نیاز به مدت زمان اجرای طرح (برحسب سال) کمتر نشود.

تبصره - سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است هر ساله گزارش عملکرد این ماده را به کمیسیون‌های اقتصادی و برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی ارائه کند.

ماده (۵) قانون الحاق برخی از مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲

سال تصویب: ۱۳۹۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۴۰۱ تاریخ ۱۳۹۳/۱۲/۲۶

به دستگاه‌های اجرائی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری اجازه داده می‌شود، واحدهای خدماتی و رفاهی و مجتمع‌های فرهنگی، هنری و مازاد ورزشی را از طریق برگزاری مزایده به اشخاص صاحب صلاحیت بخش‌های خصوصی، تعاونی، شهرداری‌ها و دهیاری‌ها با اولویت بخش تعاونی در شرایط برابر و در اماکن ورزشی در شرایط مساوی با اولویت فدراسیون‌های ورزشی، رده‌های مقاومت بسیج و هیأت‌های ورزشی استانی و شهرستانی به‌صورت اجاره واگذار نماید. نظارت بر کاربری و استانداردهای بهره‌برداری و خدمات‌رسانی این مؤسسات و همچنین رعایت حقوق مصرف‌کننده به‌عنوان بخشی از قرارداد فی‌مابین بر عهده دستگاه اجرائی مربوط است. معادل وجوه حاصل از اجرای این ماده براساس ردیف‌های درآمد- هزینه‌ای که در قوانین بودجه سنواتی به صورت ملی یا استانی پیش‌بینی می‌شود، به دستگاه‌های اجرائی ذی‌ربط ملی یا استانی اختصاص می‌یابد تا در قالب مبادله موافقتنامه با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور هزینه شود.

آیین‌نامه اجرائی این ماده شامل نحوه واگذاری، تعیین و واریز وجوه اجاره‌بها به درآمد‌های عمومی نزد خزانه‌داری کل کشور، نحوه تعیین صلاحیت شرکتها و ارائه خدمات به مصرف‌کنندگان با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به‌تصویب هیأت

وزیران می‌رسد.

جزء (۱) بند (ق) تبصره (۲) قانون بودجه سال ۱۳۹۳

سال تصویب: ۱۳۹۲ مجلس شورای اسلامی

در سال ۱۳۹۳ اجازه داده می‌شود:

۱- وزارت نفت از طریق شرکت‌های دولتی تابعه ذی‌ربط برای اجرای طرح‌های نفت و گاز از جمله افزایش ظرفیت تولید نفت خام و گاز با اولویت مخازن مشترک و افزایش ظرفیت پالایش نفت خام و میعانات گازی و محصولات پتروشیمی، رشد صادرات فرآورده‌های نفتی و جلوگیری از سوختن گازهای همراه نفت و جایگزینی گاز داخلی یا وارداتی به جای فرآورده‌های نفتی ذی‌ربط تا سقف یکصد میلیارد (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار به صورت ارزی یا معادل ریالی آن با رعایت قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی اقدام به سرمایه‌گذاری به روش بیع متقابل، ساخت، بهره‌برداری و تحویل (BOT) و یا روش‌های موضوع بند (ب) ماده (۲۱۴) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران با تضمین خرید محصول، اجازه به فروش داخلی یا صادرات برای بلندمدت (حداقل ده سال) قرارداد منعقد و یا مجوزهای لازم را برای سرمایه‌گذاری صادر نماید و همچنین به منظور اجرای طرح‌های بهینه‌سازی، کاهش گازهای گلخانه‌ای و کاهش مصرف انرژی در بخش‌های مختلف از جمله صنعت (با اولویت صنایع انرژی‌بر) و حمل و نقل عمومی و ریلی درون و برون شهری، ساختمان، توسعه استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر، گسترش استفاده از CNG (با اولویت شهرهای بزرگ و مسیر راه‌های اصلی بین شهری) و تولید خودروهای کم‌مصرف، به وزارت نفت اجازه داده می‌شود با رعایت قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی با متقاضیان و سرمایه‌گذاران بخش خصوصی و عمومی با اولویت استفاده از تجهیزات ساخت داخل، قرارداد منعقد نماید.

توجیه فنی و اقتصادی و زیست‌محیطی، زمان‌بندی اجراء و بازپرداخت و سقف تعهد دولت در هریک از طرح‌ها با پیشنهاد وزارت نفت به تصویب شورای اقتصاد می‌رسد.

تعهد بازپرداخت اصل سرمایه‌گذاری‌های موضوع این بند به‌عهده دولت بوده و شرکت ملی نفت ایران منابع ناشی از صادرات سوخت صرفه‌جویی حاصل شده (نفت خام معادل) را در هر پروژه پس از اعلام وزارت نفت در سال‌های سررسید به سرمایه‌گذار پرداخت و همزمان به حساب بدهکار دولت (خزانه‌داری کل کشور) منظور و تسویه حساب می‌نماید.

به شرکت‌های تابعه و وابسته وزارت نفت اجازه داده می‌شود با رعایت قانون اجرای سیاست‌های کلی

اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی با سرمایه‌گذار بخش غیردولتی مشارکت نمایند.

طرح‌های موضوع این بند تا سقف تعهد دولت تا پانصد میلیون (۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار یا معادل ریالی آن به تأیید وزیر نفت و بیش از آن با پیشنهاد وزیر نفت به تأیید شورای اقتصاد می‌رسد.

بند (۱۲۶) قانون بودجه سال ۱۳۹۲

سال تصویب: ۱۳۹۱ مجلس شورای اسلامی

فصل هفتم - بودجه و نظارت

۱۲۶- در اجرای بند «ب» ماده (۲۱۴) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران و به‌منظور استفاده از ظرفیت‌های بخش غیردولتی، کلیه دستگاه‌های اجرایی مکلفند برای شروع عملیات اجرایی پروژه‌ها و طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای ملی خود و یا طرح‌های بزرگ مصوب (مجمع و یا دولت از محل منابع داخلی) شرکت‌های دولتی با رعایت مواد (۲۲) و (۲۳) قانون برنامه و بودجه کشور مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۱۰ و قانون برگزاری مناقصات به روش ذیل اقدام کنند:

۱-۱۲۶- قرارداد تأمین منابع مالی، اجراء و بهره‌برداری طرح‌ها (پروژه‌ها) را به شرکت پروژه صاحب صلاحیت که صرفاً به‌همین منظور تأسیس می‌شود واگذار کنند و با آنها برای پیش‌خرید تأسیسات احداثی (نوع الف)، اجاره درازمدت تمام یا بخشی از تأسیسات (نوع ب)، خرید درازمدت و یا پیش‌خرید کالا و خدمات تولیدی آن طرح (نوع ج)، بهبود کارایی آب و انرژی (نوع د) و یا سایر انواع مشارکت بخش عمومی با بخش خصوصی برای ارائه خدمات عمومی (نوع ه) اقدام کنند.

تبصره ۱- شرکت پروژه شرکت سهامی خاص با سرمایه حداقل یک‌چهارم مبلغ قرارداد و یا شرکت تضامنی است که توسط مؤسسات و شرکت‌های سرمایه‌گذاری، مشاوره‌ای، پیمانکار و یا سازنده برای عقد قرارداد و انجام پروژه تأسیس می‌شود.

تبصره ۲- قیمت‌گذاری کالاها و خدمات تولیدی این پروژه‌ها و طرح‌ها که به‌طور مستقیم به عموم عرضه می‌شود با رعایت قوانین و مقررات مربوط و با توجه به نوع بازار آن کالا یا خدمت تعیین می‌شود.

تبصره ۳- دولت مجاز است صرفاً در قرارداد نوع (ه) پس از پیش‌بینی ردیف بودجه کمک‌های فنی و اعتباری به تفکیک سنوات مورد نیاز و از طریق گشایش اعتبار اسنادی به شرکت پروژه تا چهل درصد (۴۰٪) مبلغ برآورد دستگاه مناقصه‌گزار برای ساخت، کمک مالی اعطاء کند.

تبصره ۴- مشارکت دولت و دستگاه‌های دولتی در سهامداری و مدیریت شرکت پروژه ممنوع است.

تبصره ۵- به‌کارگیری روش‌های موضوع این بند در پروژه‌های (طرح‌های) استانی ویژه و استانی بلا مانع است.

۲-۱۲۶- تأمین منابع مالی اجرای طرح‌ها طبق دستورالعمل‌های ابلاغی موضوع ماده (۲۳) قانون برنامه و بودجه کشور حسب نوع قرارداد (با رعایت کمک دولت در نوع ه) به‌عهده شرکت پروژه طرف قرارداد می‌باشد.

۳-۱۲۶- زمین مورد نیاز طرح با رعایت قوانین و مقررات مربوط توسط دستگاه اجرایی تأمین و به مدت حداکثر پنجاه سال حسب نوع بهره برداری از طرح در اختیار شرکت پروژه قرار می‌گیرد، در غیر این صورت تأمین زمین برای اجرای طرح، جزئی از موضوع قرارداد خواهد بود.

۴-۱۲۶- دولت موظف است حداکثر دوماه پس از تصویب این قانون با پیشنهاد معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس‌جمهور، وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران آیین‌نامه این بند را شامل گشایش اعتبارات اسنادی ارزی و ریالی به نفع شرکت پروژه و یا برقراری تسهیلات لازم (أخذ وام و خطوط اعتباری توسط شرکت پروژه) و توثیق قراردادهای موضوع این بند به‌عنوان بخشی از وثائق لازم در بانک‌های عامل را به تصویب برساند. در هر صورت مسئولیت تأمین تمام منابع مالی احداث و اجرای طرح‌ها به استثنای سهم کمک مالی دولت (از پیش تعیین شده) بر عهده مشارکت (کنسرسیوم) برنده مناقصه از طریق شرکت پروژه است.

۵-۱۲۶- هزینه‌های مطالعات و نظارت دستگاه‌های اجرایی بر اجرای طرح بر عهده دستگاه است. همچنین تعهدات دستگاه طرف قرارداد شامل پیش‌پرداخت‌ها و پرداخت‌های آتی قراردادهای مذکور از طریق گشایش اعتبار اسنادی بوده و یا مقدم بر سایر پرداخت‌های دستگاه‌های اجرایی از محل اعتبارات و منابع دستگاه‌ها و ردیف‌های مصوب مربوط در قانون، تأمین و پرداخت می‌گردد.

ذی‌حساب دستگاه اجرایی مکلف است گواهی تعهد دستگاه اجرایی مبنی بر پرداخت مبالغ مشخص در سررسیدهای معین شده در قراردادهای موضوع این بند را برای ارائه به مؤسسات مالی و بانک‌ها به‌عنوان وثیقه (مکمل وثیقه موضوع جزء ۴-۱۲۶) برای دریافت تسهیلات توسط شرکت پروژه صادر نماید.

تبصره - پرداخت‌های قراردادهای (نوع د) صرفاً براساس و از محل منابع حاصل از صرفه‌جویی ناشی از اجرای قرارداد ذی‌ربط صورت می‌گیرد.

۱۲۶-۶- پس از احداث پروژه در صورت توافق طرفهای قراردادهای موضوع این بند، شرکت پروژه مجاز است متناسب با سهم (آورده) خود امتیازات، حقوق، مستحقات، دارایی، منافع و تعهدات را به اشخاص ثالث دارای صلاحیت واگذار کند و یا با رعایت قوانین و مقررات از این حقوق، دارایی و منافع برای أخذ تسهیلات و یا انتشار اوراق بهادار استفاده نماید.

تبصره ۱- پس از احداث، نقل و انتقال سهام شرکای شرکت پروژه حسب مورد به اشخاص صاحب صلاحیت با توافق طرفهای قرارداد بلامانع است.

تبصره ۲- در طول دوره اجراء و پس از احداث پروژه، استفاده از حقوق شرکت پروژه و منافع پروژه به منظور تأمین منابع مالی ارزی و ریالی برای اجرای پروژه با توافق طرفهای قرارداد و حفظ مسؤولیت‌های شرکت پروژه در قرارداد بلامانع است.

۱۲۶-۷- مشارکت (کنسرسیوم) مؤسس شرکت پروژه موضوع این بند صرفاً با برگزاری مناقصه دو مرحله‌ای (با پیشنهاد فنی بازرگانی و مدل مالی قابل قبول) انتخاب می‌شود. ارزیابی مالی مناقصات براساس کمترین ارزش حال کل پرداختی به شرکت پروژه (از جمله هزینه بیمه احتمالی قرارداد، پیش‌پرداخت سال عقد قرارداد، پرداخت‌های آتی، هزینه و سود تسهیلات دوره ساخت و بهره‌برداری حسب مورد) با احتساب نرخ سالانه پانزده درصد (۱۵٪) تا بیست و پنج درصد (۲۵٪) صورت می‌گیرد.

تبصره ۱- پیشنهاد مالی مناقصه‌گران باید متضمن گواهی رسمی مؤسسات سرمایه‌گذاری و مالی و یا بانک‌های دارای مجوز از سازمان بورس اوراق بهادار و یا بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در خصوص تأمین مالی پروژه باشد.

تبصره ۲- پیش‌پرداخت، سایر پرداخت‌ها و کمک‌های دولت به شرکت پروژه قبل از بهره‌برداری از طرح صرفاً در مقابل أخذ ضمانتنامه معتبر صورت می‌گیرد.

تبصره ۳- برنده در مناقصه (نوع د) براساس مناسب‌ترین نسبت ارزش حال بازپرداخت پیشنهادی به ارزش حال هزینه‌های آب یا انرژی صرفه‌جویی‌شده خواهد بود.

۱۲۶-۸- شرکت‌های مشارکت‌کننده در مناقصه‌ها و شرکت پروژه طرف قرارداد باید حسب مورد براساس دستورالعمل‌های ابلاغی، تشخیص صلاحیت شده باشند. همچنین اجراء و احداث طرح‌های موضوع این بند صرفاً توسط پیمانکاران صاحب صلاحیت و با رعایت استانداردهای لازم صورت گیرد.

۱۲۶-۹- دستگاه‌های اجرایی موظفند حسب مورد امکان استفاده از بیمه تعهدات دستگاه اجرایی،

نرخ سالانه محاسبه ارزش حال ارقام پیشنهاد مالی مناقصه‌گران، مبلغ پیش‌پرداخت عقد قرارداد و همچنین زمانبندی، مبلغ و نحوه پرداخت کمک مالی دولت به پروژه (نوع ه) را مشخصاً در اسناد مناقصه به همه مناقصه‌گران اعلام نمایند.

۱۰-۱۲۶- دستگاه‌های اجرایی در مورد ادامه اجرای طرح‌های نیمه‌تمام که براساس مواد (۴۶)، (۴۷) و (۴۸) شرایط عمومی پیمان و یا مواد متناظر در سایر پیمانها، فسخ شده و یا خاتمه یافته باشند نیز مجازند براساس این بند اقدام کنند.

در مورد پیمانکارانی که قراردادشان خاتمه یافته و مجدداً به روش این بند در مناقصه همان پروژه برنده می‌شوند، به میزان دو درصد (۰.۲٪) مبلغ برآورد ساخت، به عنوان تشویق به مبلغ قرارداد جدید آنها اضافه می‌شود.

۱۱-۱۲۶- معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس‌جمهور موظف است امور تجمیع اطلاعات، تسهیل اخذ مجوزها و تضمین‌ها، تدوین دستورالعمل‌ها، تشخیص صلاحیت شرکت‌ها، هماهنگی بین دستگاه‌ها و پشتیبانی راهبردی از مشارکت عمومی - خصوصی برای راه‌اندازی فرآیند سرمایه‌گذاری، ساخت و بهره‌برداری را انجام دهد و گزارش اقدامات مربوطه را به مجلس شورای اسلامی ارائه کند. دستگاه‌های اجرایی موظفند هماهنگی لازم با آن معاونت را به‌عمل آورند.

قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات و اصلاح ماده (۱۰۴) قانون مالیاتهای مستقیم

سال تصویب: ۱۳۹۱ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۱۹۶۵۹ تاریخ ۹۱/۰۶/۰۹

ماده ۱- عبارات و اصطلاحات این قانون در معانی مشروحه زیر به کار می‌رود:

۱- طرح (پروژه): عبارت از مجموعه فعالیت‌های هدفدار مهندسی، طراحی پایه، مفهومی، تفصیلی، پژوهشی، خرید ماشین‌آلات، تجهیزات و لوازم، پیمانکاری عملیات عمرانی، اجراء، آزمایش، راه‌اندازی و یا بخشی از انجام مراحل فوق است که به احداث یک واحد جدید منجر شود و یا توسعه، بهبود، افزایش ظرفیت تولید یا بهره‌برداری یک واحد را موجب گردد.

۲- ارجاع کار: عبارت از واگذاری مسئولیت انجام طرح (پروژه) است.

۳- شرکت ایرانی: عبارت از شرکت ثبت شده در مراجع قانونی داخل کشور که صددرصد (۱۰۰٪) سهام آن متعلق به اشخاص حقیقی یا حقوقی ایرانی است.

۴- شرکت خارجی: عبارت از شرکتهای خارجی که صد در صد (۱۰۰٪) سهام آنها متعلق به اشخاص حقیقی یا حقوقی غیرایرانی است و براساس قوانین جمهوری اسلامی ایران در کشور فعالیت می کنند.

۵- شرکت خارجی - ایرانی: عبارت از شرکت ثبت شده در مراجع قانونی داخل کشور است که بیش از پنجاه و یک درصد (۵۱٪) سهام آن متعلق به شرکتهای خارجی مورد قبول جمهوری اسلامی ایران و بقیه سهام آن متعلق به اشخاص حقیقی یا حقوقی ایرانی است.

۶- شرکت ایرانی - خارجی: عبارت از شرکت ثبت شده در ایران است که بیش از پنجاه و یک درصد (۵۱٪) سهام آن متعلق به اشخاص حقیقی و حقوقی ایرانی و بقیه سهام آن متعلق به اشخاص حقیقی و حقوقی خارجی است.

۷- کار در داخل کشور: سهم ارزش فعالیت های مختلف اقتصادی به جز ارزش زمین، ساختمان و تأسیسات آن است که توسط طرف قرارداد به طور مستقیم یا از طریق شرکت اشخاص ثالث اعم از ایرانی یا خارجی در داخل کشور تولید یا اجراء می شود.

۸- تولید داخلی: عبارت از تولید کالا، تجهیزات، خدمات یا محصولات اعم از سخت افزار، نرم افزار، فناوری و نشان «برند» است که صد در صد (۱۰۰٪) آن با طراحی متخصصین ایرانی یا به طریق مهندسی معکوس یا انتقال دانش فنی و فناوری انجام می شود.

۹- لوازم: عبارت از دستگاهها و ابزارى است که در انجام خدمات مختلف مورد استفاده قرار می گیرد.

۱۰- تجهیزات: به لوازم و ماشین آلات دارای ویژگی های فناورانه اعم از نرم افزار و سخت افزار اطلاق می شود.

۱۱- کالا: عبارت از هر گونه مواد نیمه ساخته یا ساخته شده و اجناسی است که در ساخت و تکمیل پروژه به مصرف می رسد.

۱۲- محصولات کشاورزی: به تولیدات دامی، طیور، شیلات، زنبورداری و محصولات زراعی و باغی و وابسته به آنها اطلاق می شود.

۱۳- فرآورده: عبارت از هرگونه تولید صنعتی از مواد خام یا مواد اولیه فرآوری شده است.

ماده ۲- به منظور حداکثر استفاده از توان پژوهشی، طراحی، فنی، مهندسی، تولیدی، صنعتی، خدماتی و اجرائی کشور کلیه وزارتخانه ها، سازمان ها، مؤسسات، شرکتهای دولتی یا

وابسته به دولت موضوع ماده (۴) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶/۶/۱ و اصلاحات و الحاقات بعدی آن، بانکها، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی موضوع ماده (۵) قانون موصوف، مؤسسات عمومی یا عام المنفعه، بنیادها و نهادهای انقلاب اسلامی، سازمان ها، بنگاه ها، صنایع، کارخانجات و همچنین کلیه سازمان ها، شرکتها و مؤسسات، دستگاهها و واحدهایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است از قبیل وزارت نفت و شرکتهای تابعه، شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده های نفتی، سازمان هواپیمایی کشوری، سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، شرکت ملی فولاد و شرکت ملی صنایع مس ایران، اعم از این که قانون خاص خود را داشته و یا از قوانین و مقررات عام تبعیت نمایند و شرکتهای تابعه و وابسته به آنها، موظفند در تأمین کالاهای مصرفی و سرمایه ای امور خدمات مهندسی مشاور، پیمانکاری ساختمانی و تأسیساتی، تأمین تجهیزات کلیه پروژه های کشور اعم از این که از بودجه عمومی دولت و یا از درآمدهای خود و یا از اعتبارات و تسهیلات ارزی و ریالی دستگاههای مزبور یا زمینهای منابع طبیعی و سایر امکانات دولتی استفاده می کنند براساس این قانون اقدام نمایند.

تبصره - شرکتها، صنایع، کارخانجات، موسسات بخش خصوصی و تعاونی و شرکتهای مندرج در بندهای (۳)، (۴)، (۵) و (۶) ماده (۱) این قانون که در اجرای پروژه ها یا طرحهایی از تسهیلات ارزی یا ریالی دولت استفاده می کنند به میزان تسهیلات و امکانات دولتی مورد استفاده مشمول این قانون می شوند.

ماده ۳- دستگاههای موضوع ماده (۲) این قانون موظفند در صورت نیاز به تولیدات غیرداخلی، فهرست کالاهای، تجهیزات، لوازم و فرآورده ها را به طور رسمی به وزارت صنعت، معدن و تجارت اعلام نمایند تا در صورت صرفه و صلاح برای تولید آنها برنامه ریزی شود.

وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است با همکاری سازمان ها، انجمن ها، اتحادیه (سندیکا) های تولیدی و خدماتی مرتبط، هر شش ماه یک بار فهرست کالاهای، تجهیزات، لوازم و فرآورده های ساخت داخل و ظرفیت تولیدی آنها را استخراج کند و به طور رسمی در دسترس دستگاههای ذی نفع موضوع ماده (۲) این قانون و عموم مردم قرار دهد.

ماده ۴- دستگاههای موضوع ماده (۲) این قانون موظفند در اجرای کلیه طرحها و پروژه های خدماتی، ساخت، نصب و تأمین کالاهای، تجهیزات، لوازم و فرآورده ها به گونه ای برنامه ریزی کنند که حداقل پنجاه و یک درصد (۵۱٪) هزینه هر طرح و پروژه آنها به صورت کار در داخل کشور باشد. با توجه به فهرست تولیدات داخلی موضوع ماده (۳) این قانون اگر استفاده از تولیدات و خدمات داخل کشور ممکن نباشد، با توافق بالاترین مقام اجرائی دستگاههای موضوع ماده (۲) این قانون حسب مورد و وزیر صنعت، معدن و تجارت دستگاههای مزبور می توانند نیاز طرح یا پروژه خود را از خدمات یا محصولات خارجی تأمین کنند.

تبصره - اختیارات وزیر جهاد کشاورزی مندرج در قوانین مربوط به این وزارتخانه از شمول این قانون مستثنی است.

ماده ۵ - دستگاههای موضوع ماده (۲) این قانون موظفند کلیه فعالیت های خدماتی، ساخت، نصب و تأمین کالا، تجهیزات، لوازم و فرآورده های مورد نیاز طرحها و پروژه های خود را فقط به شرکتهای ایرانی ذی صلاح ارجاع دهند. در صورت عدم ارائه خدمات توسط شرکتهای ایرانی فعالیت های مورد نظر را با رعایت ماده (۴) این قانون می توان با تأیید بالاترین مقام اجرائی دستگاه به مشارکت ایرانی - خارجی یا خارجی واگذار کرد.

تبصره - صلاحیت شرکتهای ایرانی با توجه به رتبه بندی اعلام شده از سوی اتاق بازرگانی، صنایع و معادن ایران توسط دستگاههای ذی ربط تعیین می شود.

ماده ۶ - وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است از ثبت سفارش کالاها، تجهیزات، لوازم و فرآورده هایی که احکام این قانون را رعایت نکرده اند جلوگیری کند.

ماده ۷ - طرحها و پروژه هایی که قبل از لازم الاجراء شدن این قانون، مناقصه آنها برگزار شده یا قرارداد آنها منعقد گردیده از شمول این قانون مستثنی است.

ماده ۸ - در ماده (۱۰۴) قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۳ و اصلاحات و الحاقات بعدی آن، عبارت «پنج درصد (۵٪) آن به عنوان علی الحساب مالیات مؤدی (دریافت کنندگان وجوه) کسر و ظرف سی روز «حذف و عبارت» سه درصد (۳٪) آن به عنوان علی الحساب مالیات مؤدی (دریافت کنندگان وجوه) کسر و تا پایان ماه بعدی، جایگزین می گردد.

ماده ۹ - کلیه دستگاههای اجرائی موضوع ماده (۲) این قانون که طرف قرارداد با پیمانکاران و مهندسین مشاور می باشند مکلفند مالیات و عوارض مربوط به هر صورت وضعیت را حداکثر دو ماه از دریافت صورت وضعیت پرداخت نمایند در غیر این صورت دستگاه مذکور، مشمول پرداخت اصل مالیات و عوارض متعلق و جریمه های مربوط به آن می گردد.

ماده ۱۰ - دولت مکلف است به منظور تسریع در پرداخت مطالبات پیمانکاران طرحهای صنعتی و معدنی در چهارچوب بودجه سنواتی اوراق مشارکت منتشر نماید. این اوراق می تواند در بورس اوراق بهادار معامله شود و برای پرداخت مالیات و خرید شرکتهای دولتی از سازمان خصوصی سازی مورد استفاده قرار گیرد.

ماده ۱۱ - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است با اتخاذ تدابیر لازم، واریز و برداشت از حسابهای ارزی را به نحوی تسهیل نماید تا واریز کنندگان وجوه نقد، مجاز به برداشت

این وجوه به صورت نقدی باشند و واریز کنندگان حواله ارزی بتوانند موجودی خود را به حسابهای خارج از کشور حواله کنند.

ماده ۱۲- کارگران ایرانی اعزامی موضوع قراردادهای صدور خدمات فنی به خارج از کشور به شرح داشتن گواهینامه شغلی از وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی از پرداخت هرگونه عوارض و مالیات معاف می باشند.

تبصره ۱- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی موظف است برای کلیه کارگران ایرانی که در ارتباط با صدور خدمات فنی اعزام می شوند گواهینامه شغلی صادر کند و جهت وصول حق بیمه و تحت پوشش قراردادن آنها در داخل و خارج کشور مراتب را به سازمان تأمین اجتماعی اطلاع دهد.

تبصره ۲- سازمان تأمین اجتماعی مکلف است با دریافت حق بیمه افراد مذکور در این ماده مطابق قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴/۴/۳ و اصلاحیه های بعدی، آنها را بیمه نماید.

ماده ۱۳- تمام یا قسمتی از جریمه های مقرر در قانون تأمین اجتماعی بنا به درخواست کارفرما و با توجه به دلایل ابرازی مبنی بر خارج از اختیار بودن عدم انجام تکالیف مقرر و با در نظر گرفتن سوابق گذشته و خوش حسابی واحد تولیدی، صنعتی و معدنی و به تشخیص و موافقت سازمان تأمین اجتماعی براساس بندهای ذیل ماده (۲) قانون اصلاح قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۸۷/۴/۸ مجمع تشخیص مصلحت نظام، قابل بخشودگی است. آیین نامه اجرائی این ماده به وسیله وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی تهیه می شود و دو ماه پس از لازم الاجراء شدن این قانون به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده ۱۴- سازمان تأمین اجتماعی موظف است حق بیمه کارکنان قراردادهای ارائه خدمات اجتماعی پیمانکاران طرحهای عمرانی و غیرعمرانی با مصالح یا بدون مصالح را بر مبنای فهرست ارائه شده توسط پیمانکاران دریافت نماید. اعمال هرگونه روش دیگری غیر از روش مندرج در این ماده ممنوع است.

تبصره - در صورت عدم ارسال دقیق فهرست توسط پیمانکار و عدم انجام تعهدات، طبق ماده (۱۴۸) قانون کار مصوب ۱۳۶۹/۸/۲۹ مجمع تشخیص مصلحت نظام و مواد (۲۸) و (۲۹) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴/۴/۳ و اصلاحیه های بعدی آن و شکایت نیروی کار، سازمان تأمین اجتماعی براساس قانون تأمین اجتماعی با پیمانکار برخورد می کند.

ماده ۱۵- وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است با همکاری دستگاههای ذی ربط برای خروج مصالح، لوازم و کالاهای مصرفی مورد نیاز اجرای قراردادهای خارجی تسهیلات لازم را فراهم نماید.

ماده ۱۶- «صندوق حمایت از تولیدات صنعتی» از تجمیع صندوق های ضمانت سرمایه گذاری صنایع کوچک، حمایت از تحقیقات و توسعه صنایع الکترونیک، صنایع دریایی و بیمه سرمایه گذاری فعالیتهای معدنی تشکیل می شود. اساسنامه این صندوق به پیشنهاد وزارت صنعت، معدن و تجارت ظرف شش ماه به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده ۱۷- افزایش سرمایه بنگاههای اقتصادی ناشی از تجدید ارزیابی دارایی های آنها، از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون به مدت پنج سال از شمول مالیات معاف است مشروط بر آن که متعاقب آن به نسبت استهلاك دارایی مربوطه و یا در زمان فروش، مبنای محاسبه مالیات اصلاح گردد و بنگاه یاد شده طی پنج سال اخیر تجدید ارزیابی نشده باشد.

آیین نامه اجرائی این ماده به وسیله معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور و وزارت امور اقتصادی و دارایی با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت تهیه می شود و حداکثر ظرف شش ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده ۱۸- دولت مجاز است به منظور تسهیل اجرای سیاست های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۸/۹/۲۵ ترتیبی اتخاذ نماید تا شرکتهای صنعتی و معدنی با صدور اوراق مشارکت شرکتی رتبه بندی شده در چهارچوب قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید بخشی از نیازهای مالی خود را تأمین کنند. حجم اوراق نمی تواند از سرمایه پرداخت شده شرکت بیشتر باشد.

ماده ۱۹- دولت موظف است:

۱- برای هدایت بازار به بهره گیری از توان تولید و خدمات داخلی و حمایت از صادرات، با استفاده از ظرفیت صنعت بیمه کشور به طراحی و استقرار نظام بیمه حمایتی مصرف کنندگان تولیدات و خدمات داخلی اقدام کند.

۲- مشوقهای صادراتی کالا و خدمات را به نحوی طراحی کند که منجر به افزایش تولید صادرات گرا شود. اولویت استفاده از این مشوقها با آن دسته از تولیدکنندگانی در سرزمین اصلی یا مناطق آزاد می باشد که به تشخیص وزارت صنعت، معدن و تجارت تولیدات و خدمات آنها از مزیت برخوردارند.

ماده ۲۰- دولت موظف است به منظور حمایت از سازمانهای توسعه ای ضمن پیش بینی منابع مالی لازم در بودجه سنواتی آنها، سود شرکتهای تابعه را مطابق آنچه در بودجه سالانه مشخص می شود پس از کسر سهم دولت با رعایت سیاست های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی به همراه منابع حاصله از فروش اموال و دارایی های آنها با رعایت قانون اجرای سیاست های کلی

اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی در اختیار سازمان های مذکور قرار دهد.

ماده ۲۱- به منظور سرمایه گذاری در صنایع اولویت دار و یا حل مشکل واحدهای صنعتی، معدنی موجود، منابع لازم براساس پیشنهاد وزارت صنعت، معدن و تجارت در قالب یارانه سود تسهیلات یا کمکهای فنی - اعتباری در بودجه های سنواتی پیش بینی می شود. وزارتخانه مذکور لیست اولویت های مشمول این ماده و منابع مورد نیاز را به طور سالانه ارائه می کند.

ماده ۲۲- قوه قضائیه در حدود اختیارات خود مکلف است شعبه یا شعباتی از دادگاههای عمومی را برای رسیدگی و صدور حکم تخلفات ناشی از عدم اجرای این قانون توسط بخشهای دولتی و غیردولتی اختصاص دهد.

ماده ۲۳- از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون، قانون حداکثر استفاده از توان فنی، مهندسی، تولیدی، صنعتی و اجرائی کشور در اجرای پروژه ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات مصوب ۱۳۷۵/۱۲/۱۲ لغو می گردد.

فصل هشتم قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی

سال تصویب: ۱۳۹۰ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۱۹۲۵۶ تاریخ ۹۰/۰۱/۲۴

فصل هشتم: حمل و نقل

ماده ۳۱- وزارت مسکن و شهرسازی موظف است ضمن انجام مطالعات توجیهی اقتصادی و اجتماعی، انتقال کاربریهای غیرضروری از کلان شهرها به شهرهای کوچکتر را پیگیری و در طرحهای ناحیه ای و منطقه ای لحاظ نماید و همچنین در تهیه طرحهای توسعه شهری، مراکز عمده جذب جمعیت را به نحوی جانمایی کند که حجم ترافیک و مصرف سوخت در مناطق پرتراکم شهری کاهش یابد.

تبصره ۱- تمامی دستگاههای اجرائی موظفند در تهیه طرحها و برنامه های حوزه مسئولیت خود، ملاحظات ترافیکی و نحوه آمد و شد مراجعین و کارکنان را مدنظر قرار داده و اقدامات لازم را به منظور تسهیل رفت و آمد و کاهش مصرف سوخت صورت دهند.

تبصره ۲- وزارت کشور، شوراهای اسلامی شهر و شهرداریها موظفند در چهارچوب طرح جامع حمل و نقل نسبت به ایجاد مراکز منطقه ای خدمات شهری با هدف کاهش سفر، کاهش مصرف سوخت و حفظ محیط زیست اقدام نمایند.

ماده ۳۲- وزارت مسکن و شهرسازی موظف است در تهیه طرحهای جامع شهری، پیامد ساخت و سازهای مهم شهری بر ترافیک شهری، تأمین توقفگاه (پارکینگ) در شهرهای بزرگ و کلان شهرها را لحاظ نماید.

تبصره - وزارت مسکن و شهرسازی موظف است با همکاری سازمان نظام مهندسی ساختمان نسبت به تهیه آیین نامه لازم اقدام و از مهندسان ترافیک دارای پروانه اشتغال جهت انجام امور بررسی، طراحی و نظارت استفاده نماید.

ماده ۳۳- شهرداریها موظفند نسبت به ساماندهی معابر و تسهیل عبور و مرور عابران پیاده و دوچرخه سواران در شهرهای کشور اقدام نمایند.

ماده ۳۴- کلیه دستگاههای اجرائی موظفند فقط نسبت به خرید و به کارگیری خودروهای واجد معیارها و مشخصات فنی موضوع ماده (۱۱) این قانون، اقدام نمایند.

تبصره ۱- کمیسیون ماده (۲) لایحه قانونی نحوه استفاده از اتومبیلهای دولتی و فروش اتومبیلهای زائد مصوب ۱۳۵۸ در هنگام صدور مجوز شماره گذاری موظف به اجرای این حکم است.

تبصره ۲- دستگاههایی که نیاز به خودروهای خاص دارند با تشخیص هیأت وزیران از شمول این ماده مستثنی می شوند.

ماده ۳۵- وزارت کشور موظف است با همکاری دستگاهها و سازمانهای ذی ربط با به کارگیری خودروهای عمومی واجد معیارها و مشخصات فنی موضوع ماده (۱۱) این قانون، خودروهای فاقد معیارهای فوق را از رده خارج نماید.

تبصره ۱- خودروهای عمومی فقط در صورت رعایت شرایط فوق، قابل شماره گذاری است.

تبصره ۲- وزارت بازرگانی موظف است با همکاری شهرداریها و شوراهای اسلامی شهر شرایط لازم جهت ارائه مجوزهای صنفی برای فعالیت کارگاههای ارائه دهنده خدمات پس از فروش به خودروهای موضوع این ماده را فراهم نماید.

ماده ۳۶- وزارت صنایع و معادن موظف است به منظور ارتقاء کارایی مصرف سوخت، نسبت به همکاری و نظارت جهت توسعه تولید، عرضه و خدمات پس از فروش خودروهای دیزلی سبک با اولویت خودروهای عمومی بار و مسافر، مطابق با استانداردهای روز دنیا و معیارها و مشخصات فنی موضوع ماده (۱۱) این قانون اقدام نماید.

ماده ۳۷- وزارتخانه‌های مسکن و شهرسازی، کشور و جهادکشاورزی و راه و ترابری و معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور موظفند در مکان‌یابی جایگاه‌های جدید عرضه گاز طبیعی فشرده، با شرکتهای زیرمجموعه وزارت نفت همکاری نمایند و در تأمین و واگذاری زمین و اعطاء مجوزهای لازم برای احداث جایگاه‌های مذکور به بخش غیردولتی اقدام کنند. کمیسیون ماده (۵) قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران و دیگر کمیسیونهای ذی‌ربط مکلفند در صورتی که طرح جامعی موجود باشد، در چهارچوب آن کاربری را تغییر دهند و مجوزهای لازم را صادر نمایند.

ماده ۳۸- سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای موظف است با هماهنگی شرکتهای زیرمجموعه وزارت نفت، جهت همکاری در ایجاد جایگاه‌های عرضه سوخت گاز طبیعی در مجتمع‌های خدمات رفاهی بین راهی اقدام نماید.

ماده ۳۹- وزارتخانه‌های نیرو، راه و ترابری، جهاد کشاورزی، مسکن و شهرسازی و نفت موظفند حسب مورد به تأمین انشعابات و اتصال به شبکه‌های برق و گاز و صدور مجوز استفاده از حریم راهها و گذر از عرض جاده‌ها، مجوز حفاری برای انجام عملیات گازرسانی و واگذاری زمینی مناسب در قبال اخذ وجه با رعایت قوانین و مقررات مربوط اقدام نمایند.

ماده ۴۰- وزارت نفت موظف است جهت توسعه، اصلاح و تجهیز پالایشگاههای کشور به عرضه انواع سوخت موردنیاز بخش حمل و نقل کشور با رعایت استانداردهای زیست‌محیطی همکاری نماید.

ماده ۴۱- سازمان حفاظت محیط‌زیست موظف است با همکاری وزارتخانه‌های کشور، راه و ترابری و نفت، مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران و شهرداریها برای کاهش مصرف سوخت و آلودگی هوا از طریق اجرای استانداردهای زیست‌محیطی اقدام نماید.

ماده ۴۲- کلیه دستگاههای اجرائی دولتی و غیردولتی موظفند به‌منظور تسهیل در ارائه خدمات غیرحضوری متقاضیان؛

الف - فرآیندهای کاری خود را اصلاح و مراکز تماس، با کانالهای تلفنی، پیام کوتاه و پایگاه اینترنتی ایجاد نمایند.

ب - تمامی خدمات خود شامل فرمها، فرآیندها، شرایط، آدرسها، تعرفه‌های خدمات، نحوه دسترسی آن را در پایگاه اینترنتی به طور کامل توصیف، اطلاع‌رسانی، به‌روزرسانی و تا حداکثر ممکن اجرائی و قابل ارائه نمایند.

ماده ۴۳- وزارتخانه‌های بازرگانی و ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلفند به منظور کاهش تعداد مراجعات حضوری متقاضیان؛ زیرساختها، مجوزها و تسهیلات لازم برای فروش الکترونیکی و توزیع کالا و خدمات از طریق اصناف را فراهم نمایند.

ماده (۱۷) و (۷۳) قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی

سال تصویب: ۱۳۹۰ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۱۹۲۵۶ تاریخ ۹۰/۱/۲۴

ماده ۱۷- به منظور حمایت از شرکتهای خدمات انرژی، هیأت وزیران موظف است بنا به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های نفت، نیرو، امور اقتصادی و دارایی و معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور، آیین‌نامه‌های لازم را به طریقی که انگیزه کافی برای تشکیل و توسعه این گونه شرکتهای و خدمات مربوط به آنها در کشور به وجود آید، حداکثر ظرف شش ماه پس از تصویب این قانون به تصویب برساند. منابع مالی برای اجرای این ماده از محل ماده (۷۳) این قانون تأمین خواهد شد. همچنین دستگاههای اجرائی موضوع ماده (۴) قانون خدمات کشوری می‌توانند برای انعقاد قراردادهای صرفه‌جویی انرژی از محل صرفه‌جویی‌های حاصله، ایجاد تعهد نمایند و از محل منابع اعتباری ماده (۷۳) و صرفه‌جویی‌های حاصله اقدام کنند.

ماده ۷۳- به منظور حمایت از اجرای راهکارهای بهینه‌سازی مصرف و ارتقاء کارایی انرژی در چهارچوب اهداف و مواد این قانون به وزارتخانه‌های نفت و نیرو اجازه داده می‌شود از محل صرفه‌جویی‌های ناشی از اجرای این قانون، بودجه‌های سنواتی و منابع داخلی شرکتهای دولتی تابعه، تسهیلات مالی لازم را تأمین نمایند. مقدار تسهیلات مالی این ماده توسط شورای عالی انرژی تعیین می‌شود.

بند (ص) ماده (۲۲۴) قانون برنامه پنجم توسعه

سال تصویب: ۱۳۸۹ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۱۹۲۰۴ تاریخ ۸۹/۱۱/۱۴

قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب سال ۱۳۸۰ و اصلاحات و الحاقات بعدی آن با اصلاحات و الحاقات زیر برای دوره برنامه پنجم تنفیذ می‌شود:

ص - به دستگاههای اجرائی کشور اجازه داده می‌شود اعتبارات کمکهای فنی و اعتباری و همچنین اعتباراتی که در پیوست قوانین بودجه سنواتی به منظور تحقق اهداف سرمایه‌گذاری و توسعه فعالیت بخشهای خصوصی و تعاونی پیش‌بینی شده است را در قالب وجوه اداره‌شده و بر

اساس قراردادهای منعقدشده در اختیار بانکها، مؤسسات مالی و اعتباری، صندوقهای قرض الحسنه و صندوقهای توسعه‌ای دارای مجوز از بانک مرکزی برای پرداخت کمک، تسهیلات تلفیقی و یا یارانه سود و کارمزد تسهیلات قرار دهند. این اعتبارات پس از پرداخت توسط دستگاه اجرائی واگذارنده اعتبار به هزینه قطعی منظور می‌شود. آئین‌نامه اجرائی این بند به پیشنهاد معاونت و با همکاری بانک مرکزی و وزارت امور اقتصادی و دارائی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

بند (ب) ماده (۲۱۴) قانون برنامه پنجم توسعه

سال تصویب: ۱۳۸۹ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۱۹۲۰۴ تاریخ ۸۹/۱۱/۱۴

دولت موظف است به منظور افزایش کارآمدی و اثربخشی طرحهای تملک دارائی‌های سرمایه‌ای با رعایت قانون نحوه اجرای اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی اقدامات زیر را به اجرا درآورد:

ب - روشهای اجرائی مناسب از قبیل « تأمین منابع مالی، ساخت، بهره‌برداری و واگذاری »، « تأمین منابع مالی، ساخت و بهره‌برداری »، « طرح و ساخت کلید در دست »، « مشارکت بخش عمومی - خصوصی » و یا « ساخت، بهره‌برداری و مالکیت » را با پیش‌بینی تضمین‌های کافی به کارگیرد.

ماده (۱۶۴) قانون برنامه پنجم توسعه

سال تصویب: ۱۳۸۹ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۱۹۲۰۴ تاریخ ۸۹/۱۱/۱۴

به دولت اجازه داده می‌شود به منظور ایجاد رویکرد توسعه‌ای در شبکه حمل و نقل ریلی و افزایش سهم بار و مسافر توسط بخشهای خصوصی و تعاونی و با هدف تفکیک وظایف حاکمیتی و تصدی‌گری در حمل و نقل نسبت به اصلاح ساختار و تغییر اساسنامه راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران و واگذاری بخشهای غیرحاکمیتی آن به بخشهای خصوصی و تعاونی و ایجاد ظرفیتهای جدید توسط بخشهای خصوصی و تعاونی اقدام قانونی معمول و زمینه استفاده از منابع داخلی و خارجی را برای رشد و توسعه فعالیتهای ریلی فراهم نماید.

دولت می‌تواند به منظور تقویت حمل و نقل بار و مسافر ریلی، بخشی از پروژه‌های تجهیز، بهبود

و افزایش ظرفیت زیرساخت از جمله دو خطه کردن، برقی نمودن، تراکبندی و تطویل ایستگاهها را در قالب روشهایی نظیر مشارکت، ساخت، بهره‌برداری و انتقال (BOT) و طراحی، تدارک و تأمین (EPCF) با واگذاری امتیازاتی نظیر استفاده از زیربناهای حمل و نقل ریلی و انتقال حق دسترسی آن تا استهلاك کامل سرمایه و سود مورد توافق به بخش خصوصی و تعاونی واگذار نماید.

جزء (۱) و جزء (۲) بند (ز) ماده ۱۶۳ قانون برنامه پنجم توسعه

سال تصویب: ۱۳۸۹ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۱۹۲۰۴ تاریخ ۸۹/۱۱/۱۴

ز - به منظور تسهیل تجارت، رقابت‌پذیر کردن فعالیتهای حمل و نقل با توجه به مزیت‌های نسبی در زنجیره عرضه و خدمات ترابری منطقه‌ای و بین‌المللی، دولت مجاز است:

۱- از ایجاد پارک‌های پشتیبانی (لجستیک)، احداث پایانه‌ها، شهرک‌های حمل و نقل ترکیبی مسافری و باری و گسترش بنادر خشک توسط بخش خصوصی و تعاونی حمایت نماید.

۲- نسبت به تهیه طرح مکان‌یابی پایانه‌های بارگنج (کانتینری) و حمل و نقل ترکیبی در شبکه اصلی و عبوری (ترانزیتی) کشور اعم از شمالی - جنوبی، شرقی - غربی و نیز شبکه آسیایی تا پایان سال دوم برنامه و اجرای آن از طریق بخش خصوصی و تعاونی اقدام نماید.

ماده (۱۶۲) قانون برنامه پنجم توسعه

سال تصویب: ۱۳۸۹ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۱۹۲۰۴ تاریخ ۸۹/۱۱/۱۴

اجرای قانون توسعه حمل و نقل عمومی و مدیریت سوخت مصوب ۱۳۸۶/۹/۱۸ تا پایان برنامه تمدید می‌شود.

ماده (۸۲) قانون برنامه پنجم توسعه

سال تصویب: ۱۳۸۹ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۱۹۲۰۴ تاریخ ۸۹/۱۱/۱۴

الف - استفاده دستگاههای اجرائی از تسهیلات مالی خارجی در طول برنامه در قالب قوانین بودجه سنواتی مجاز است. سهمیه‌های باقی مانده تسهیلات مصوب ببع متقابل و تسهیلات مالی خارجی (فاینانس) مربوط به برنامه‌های سوم و چهارم با رعایت ضوابط اسلامی از جمله تصویب مجمع تشخیص مصلحت نظام در

طول برنامه پنجم نیز به قوت خود باقی است.

ب - به دستگاههای اجرائی اجازه داده میشود برای تأمین منابع مالی طرحهای خود از روش بیع متقابل با رعایت اصل عدم تضمین بازگشت تعهدات ایجاد شده توسط دولت، بانک مرکزی و بانکهای دولتی پس از تصویب شورای اقتصاد استفاده نمایند.

ج - بانکهای تجاری و تخصصی مجازند بدون تضمین دولت، نسبت به تأمین منابع مالی طرحهای سرمایه گذاری بخش های غیردولتی و شهرداری ها از منابع بین المللی اقدام نمایند. تعیین نسبت تعهدات و بدهی های ارزی به دارائی های هر بانک به تصویب شورای پول و اعتبار میرسد.

د - در استفاده از تسهیلات مالی خارجی موضوع بندهای (الف)، (ب) و (ج) این ماده رعایت موارد زیر توسط دستگاه های اجرائی و بانک های عامل ضروری است:

۱- تمامی طرح های دستگاه های اجرائی با رعایت سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی با مسؤولیت وزیر و یا بالاترین مقام اجرائی دستگاه ذیربط و تأیید شورای اقتصاد، باید دارای توجیه فنی، اقتصادی و مالی باشند و مجموع هزینه های اجرای کامل آنها از سقفهای تعیین شده تجاوز نکند. زمانبندی دریافت و بازپرداخت تسهیلات هر طرح و میزان حداکثر استفاده از توان فنی و « استفاده آن از ساخت داخل با توجه به ظرفیتهای، امکانات و تواناییهای داخلی و رعایت قانون "حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی، تولیدی، صنعتی و اجرائی کشور در اجرای پروژه ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات مصوب ۱۳۷۵/۱۲/۱۲" و نیز رعایت شرایط زیست محیطی در اجرای هر یک از طرح ها باید به تصویب شورای اقتصاد برسد.

۲- استفاده کنندگان از بیع متقابل و تسهیلات مالی خارجی شامل تسهیلات مالی خارجی (فاینانس) و وامهای مستقیم باید ظرف دو ماه از زمان انعقاد قرارداد، جدول زمانی و میزان تعهدات ایجاد شده و یا استفاده شده و نیز زمانبندی بازپرداخت بدهی ها و تعهدات ارزی خود را در اختیار بانک مرکزی قرار دهند. پس از اجرائی شدن طرح های مذکور، گزارش عملکرد طرح مشتمل بر اصل و سود وجوه دریافتی یا پرداختی و باقیمانده تعهد در فواصل سه ماهه به بانک مرکزی و معاونت اعلام میشود.

تبصره - استفاده کنندگان از وام های مستقیم موظفند در ایجاد تعهد با بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران هماهنگی لازم را به عمل آورند.

د - تمامی معاملات و قراردادهای خارجی که بیش از یک میلیون (۱,۰۰۰,۰۰۰) دلار باشد با رعایت قوانین مربوط شامل "قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی، تولیدی، صنعتی و اجرائی کشور در اجرای پروژهها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات مصوب ۱۳۷۵/۱۲/۱۲" تنها از طریق مناقصه محدود و یا بین المللی با درج آگهی در روزنامه های کثیرالانتشار رسانه های الکترونیکی داخلی و خارجی انجام و منعقد میشود. موارد استثناء به تأیید کمیته سه نفره متشکل از وزیر امور اقتصادی و دارائی، معاون برنامه ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری و وزیر وزارتخانه مربوطه یا بالاترین مقام اجرائی ذیربط

میرسد. در کلیه مناقصه ها، حق کنترل و بازرسی کمی و کیفی و کنترل قیمت برای کلیه کالاهای وارداتی و پروژه ها برای خریدار محفوظ است. وزیر یا بالاترین مقام اجرائی ذیربط، مسؤول حسن اجراء این موضوع است. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران فقط مجاز به تعهد یا پرداخت بهای معاملات و قراردادهایی است که تأیید بالاترین مقام دستگاههای اجرائی، مبنی بر رعایت مفاد این بند را داشته باشد.

قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید در راستای تسهیل اجرای سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی

سال تصویب: ۱۳۸۸ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۱۸۹۰۲ تاریخ ۸۸/۱۰/۲۹

ماده ۱ - اصطلاحات و واژه‌هایی که در این قانون به کار رفته است دارای معانی زیر می‌باشند.

الف - گواهی سرمایه‌گذاری؛ اوراق بهادار متحدالشکلی است که توسط صندوق سرمایه‌گذاری منتشر و در ازای سرمایه‌گذاری اشخاص در صندوق با درج مشخصات صندوق و سرمایه‌گذار و مبلغ سرمایه‌گذاری به آنها ارائه می‌شود.

ب - سهام شناور آزاد؛ بخشی از سهام شرکت است که دارندگان آن همواره آمادۀ عرضه و فروش آن سهام می‌باشند، و قصد ندارند با حفظ آن قسمت از سهام، در مدیریت شرکت مشارکت نمایند.

ج - سازمان بورس و اوراق بهادار: سازمانی است که به موجب قانون "بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۴/۹/۱ تشکیل شده است و در این قانون "سازمان" نامیده می‌شود.

د - نهاد واسط؛ یکی از نهادهای مالی موضوع قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران است که می‌تواند با انجام معاملات موضوع عقود اسلامی نسبت به تأمین مالی از طریق انتشار اوراق بهادار اقدام نماید.

ه - صندوق سرمایه‌گذاری؛ نهادی مالی است که منابع مالی حاصل از انتشار گواهی سرمایه‌گذاری را در موضوع فعالیت مصوب خود سرمایه‌گذاری می‌کند.

ماده ۲ - سازمان ثبت اسناد و املاک کشور موظف است صرفاً با مجوز سازمان، صندوق‌های موضوع بندهای (۱۹) و (۲۰) مادۀ (۱) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران و صندوقهای سرمایه‌گذاری مشترک موضوع بند (۱) مادۀ (۱۴) قانون "ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن" - مصوب ۱۳۸۷/۲/۲۵ - و سایر صندوق‌هایی را که به موجب مقررات قانون بازار اوراق

بهادار جمهوری اسلامی ایران نهاد مالی محسوب می‌شوند، ثبت نماید. این صندوق‌ها از تاریخ ثبت دارای شخصیت حقوقی می‌باشند.

ماده ۳ - در ازای سرمایه‌گذاری در صندوق‌های موضوع ماده (۲)، گواهی سرمایه‌گذاری با نام صادر می‌شود. مسئولیت سرمایه‌گذاران در این صندوق‌ها محدود به میزان مبلغ سرمایه‌گذاری آنها است.

ماده ۴ - تأسیس، ثبت، فعالیت، انحلال و تصفیه صندوق‌های موضوع ماده (۲) طبق ضوابط زیر خواهد بود:

الف - مدت فعالیت این صندوق‌ها باید متناسب با نوع فعالیت صندوق در اساسنامه قید شود.

ب- حداقل سرمایه لازم برای تشکیل صندوق‌های سرمایه‌گذاری پنج میلیارد (۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال می‌باشد. شورای عالی بورس و اوراق بهادار می‌تواند حداقل سرمایه لازم برای تشکیل صندوق‌های سرمایه‌گذاری را با در نظر گرفتن تغییرات نرخ تورم افزایش دهد.

ج - متغیر یا ثابت بودن سرمایه و همچنین قابلیت و نحوه نقل و انتقال گواهی سرمایه‌گذاری صندوق‌ها از طریق صدور و ابطال و یا خرید و فروش باید در اساسنامه صندوق قید شود.

د - صندوق به موجب ترتیباتی که در اساسنامه پیش‌بینی می‌شود باید حداقل یک رکن اداره کننده و یک رکن ناظر به عنوان بازرس/حسابرس داشته باشد.

هـ - وظایف، اختیارات و مسئولیت‌های ارکان مذکور و سایر ارکان از قبیل ضامن بر عهده اشخاص حقوقی واجد شرایطی خواهد بود که باید در صندوق قبول سمت نمایند. حدود مسئولیت و اختیارات هر یک از ارکان در اساسنامه تعیین می‌شود. رکن اداره کننده را می‌توان از بین اشخاص حقیقی واجد شرایط تعیین کرد.

و - نحوه تصفیه صندوق در پایان مدت فعالیت و یا انحلال آن به موجب شرایط مندرج در اساسنامه بوده و مدیر صندوق مدیر تصفیه نیز می‌باشد مگر اینکه شرایط لازم برای اداره صندوق را از دست بدهد. اداره صندوق‌های سرمایه‌گذاری طبق اساسنامه آنها می‌باشد.

ماده ۵- هرگونه اختلاف ناشی از سرمایه‌گذاری در صندوق‌های موضوع ماده (۲) و فعالیت آنها و نیز اختلاف بین ارکان صندوق در هیئت داورى موضوع قانون "بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران" رسیدگی می‌شود.

ماده ۶ - ماده (۱۴۳) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۳ و اصلاحات بعدی آن به شرح

زیر اصلاح، تبصره (۱) آن حذف و تبصره‌های (۲) و (۳) به عنوان تبصره‌های (۱) و (۲) ابقاء گردید:

ماده ۱۴۳ - معادل ده درصد (۱۰٪) از مالیات بردرآمد حاصل از فروش کالاهایی که در بورس‌های کالایی پذیرفته شده و به فروش می‌رسد و ده درصد (۱۰٪) از مالیات بردرآمد شرکت‌هایی که سهام آنها برای معامله در بورس‌های داخلی یا خارجی پذیرفته می‌شوند و پنج درصد (۵٪) از مالیات بردرآمد شرکت‌هایی که سهام آنها برای معامله در بازار خارج از بورس داخلی یا خارجی پذیرفته می‌شوند، از سال پذیرش تا سالی که از فهرست شرکت‌های پذیرفته شده در این بورس‌ها یا بازارها حذف نشده‌اند با تأیید سازمان بخشوده می‌شود. شرکت‌هایی که سهام آنها برای معامله در بورس‌های داخلی یا خارجی یا بازارهای خارج از بورس داخلی یا خارجی پذیرفته شود در صورتی که در پایان دوره مالی به تأیید سازمان حداقل بیست درصد (۲۰٪) سهام شناور آزاد داشته باشند معادل دو برابر معافیت‌های فوق از بخشودگی مالیاتی برخوردار خواهند شد.

ماده ۷ - متن زیر به عنوان ماده (۱۴۳) مکرر و چهار تبصره ذیل آن به قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۶۶ الحاق می‌شود:

ماده ۱۴۳ مکرر - از هر نقل و انتقال سهام و حق تقدم سهام شرکت‌ها اعم از ایرانی و خارجی در بورس‌ها یا بازارهای خارج از بورس دارای مجوز، مالیات مقطوعی به میزان نیم درصد (۵٪) ارزش فروش سهام و حق تقدم سهام وصول خواهد شد و از این بابت وجه دیگری به عنوان مالیات بردرآمد و نقل و انتقال سهام و حق تقدم سهام و مالیات بر ارزش افزوده خرید و فروش مطالبه نخواهد شد.

کارگزاران بورس‌ها و بازارهای خارج از بورس مکلفند مالیات یاد شده را به هنگام هر انتقال از انتقال دهنده وصول و به حساب تعیین شده از طرف سازمان امور مالیاتی کشور واریز نمایند و ظرف ده روز از تاریخ انتقال رسید آن را به همراه فهرستی حاوی تعداد و مبلغ فروش سهام و حق تقدم مورد انتقال به اداره امور مالیاتی محل ارسال کنند.

تبصره ۱ - تمامی درآمدهای صندوق سرمایه‌گذاری در چهارچوب این قانون و تمامی درآمدهای حاصل از سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار موضوع بند (۲۴) ماده یک (۱) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴ و درآمدهای حاصل از نقل و انتقال این اوراق یا درآمدهای حاصل از صدور و ابطال آنها از پرداخت مالیات بردرآمد و مالیات بر ارزش افزوده موضوع قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۳۸۷/۰۳/۰۲ معاف می‌باشد و از بابت نقل و انتقال آنها و صدور و ابطال اوراق بهادار یاد شده مالیاتی مطالبه نخواهد شد.

تبصره ۲ - سود و کارمزد پرداختی یا تخصیصی اوراق بهادار موضوع تبصره (۱) این ماده به استثناء سود سهام و سهم‌الشرکه شرکت‌ها و سود گواهی‌های سرمایه‌گذاری صندوق‌ها، مشروط

به ثبت اوراق بهادار یاد شده نزد سازمان جزء هزینه‌های قابل قبول برای تشخیص درآمد مشمول مالیات ناشر این اوراق بهادار محسوب می‌شود.

تبصره ۳- در صورتی که هر شخص حقیقی یا حقوقی مقیم ایران که سهامدار شرکت پذیرفته شده در بورس یا بازار خارج از بورس، سهام یا حق تقدم خود را در بورس‌ها یا بازارهای خارج از بورس خارجی بفروشد، از این بابت هیچگونه مالیاتی در ایران دریافت نخواهد شد.

تبصره ۴- صندوق سرمایه‌گذاری مجاز به هیچگونه فعالیت اقتصادی دیگری خارج از مجوزهای صادره از سوی سازمان نمی‌باشد.

ماده ۸- درماده (۱۰۴) اصلاحی قانون مالیات‌های مستقیم اصلاحی ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ عبارت "بورسها، بازارهای خارج از بورس و کارمزد معاملات و تسویه اوراق بهادار و کالا در بورسها و بازارهای خارج از بورس" قبل از کلمه "بانکها" و کلمه "قرارداد" قبل از عبارت "حمل و نقل" اضافه شود.

ماده ۹- بند (۱۱) ماده (۱۲) قانون مالیات بر ارزش افزوده به شرح زیر اصلاح می‌گردد؛

۱۱- خدمات بانکی و اعتباری بانکها، مؤسسات و تعاونی‌های اعتباری و صندوق‌های قرض‌الحسنه مجاز و خدمات معاملات و تسویه اوراق بهادار و کالا در بورس‌ها و بازارهای خارج از بورس.

ماده ۱۰- معاملات کالا و اوراق بهادار در بورسهای کالایی و کلیه فعالیت‌های اشخاص در آنها مشمول احکام مندرج در فصل ششم قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران بوده و مرتکبان جرائم مندرج در ذیل فصل مذکور با رعایت ماده (۵۲) همان قانون تحت پیگرد قرار خواهند گرفت.

ماده ۱۱- نهاد واسط از پرداخت هرگونه مالیات و عوارض نقل و انتقال و مالیات بردرآمد آن دسته از دارایی‌هایی که تأمین مالی آن از طریق انتشار اوراق بهادار به عموم صورت می‌گیرد معاف است. وجوه حاصل از اقدامات تأمین مالی که از طریق انتشار اوراق بهادار توسط این گونه نهادها صورت می‌گیرد، باید در حساب خاصی متمرکز شود و هرگونه برداشت از این حساب باید تحت نظارت و با تأیید سازمان انجام گیرد. دستورالعمل مربوط به فعالیت نهادهای واسط ظرف مدت سه ماه به پیشنهاد سازمان به تصویب شورای عالی بورس و اوراق بهادار خواهد رسید.

ماده ۱۲- درآمد حاصل از فروش دارایی به نهاد واسط برای تأمین مالی از طریق عرضه عمومی اوراق بهادار معاف از مالیات است و به نقل و انتقال آن هیچگونه مالیات و عوارضی تعلق نمی‌گیرد. هزینه استهلاک ناشی از افزایش ارزش دارایی در خرید مجدد همان دارایی توسط فروشنده به هر نحوی که باشد جزء هزینه‌های قابل قبول مالیاتی نخواهد بود.

ماده ۱۳- مدیران نهادهای مالی، ناشران اوراق بهادار و تشکلهای خودانتظام شامل اعضای هیئت مدیره و مدیرعامل باید فاقد محکومیت قطعی کیفری مؤثر بوده و از صلاحیت حرفه‌ای لازم برخوردار باشند. در صورت فقدان یا سلب صلاحیت حرفه‌ای نامبردگان، مرجع انتخاب‌کننده موظف است از انتخاب آنان به سمت‌های یاد شده خودداری نموده و یا مدیران انتخاب شده را از آن سمت برکنار نماید. شرایط و معیارهای صلاحیت حرفه‌ای مدیران مذکور صرفاً از حیث تحصیلات و سوابق تجربی مرتبط و همچنین نحوه سلب صلاحیت آنها توسط سازمان، به موجب آئین‌نامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد شورای عالی بورس و اوراق بهادار به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

ماده ۱۴- ناشران اوراق بهادار، نهادهای مالی و تشکلهای خودانتظام و نیز اشخاصی که به عنوان مدیران آنها انتخاب می‌شوند، در صورت نقض قوانین و مقررات مربوط به فعالیت هر یک از آنها متخلف محسوب شده و سازمان علاوه بر اقدامات انضباطی مندرج در مواد (۷) و (۳۵) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران نسبت به اخذ جریمه نقدی از متخلفین از ده میلیون (۱۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال تا یک میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اقدام و به حساب خزانه واریز نماید. آئین‌نامه مربوط به تعیین میزان جرائم نقدی متناسب با عمل ارتكابی به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و دادگستری تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

تبصره ۱- مبالغ جزای نقدی هر سه سال یک بار متناسب با رشد شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی که توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به طور رسمی اعلام می‌شود با پیشنهاد شورای عالی بورس و اوراق بهادار و تصویب هیئت وزیران تعدیل می‌شود.

تبصره ۲- آراء صادره درخصوص جریمه‌ها لازم‌الاجرا بوده و از طریق دوائر اجرای ثبت و اجرای احکام دادگاهها قابل وصول است.

تبصره ۳- قوه قضائیه می‌تواند گزارش سازمان درخصوص وقوع جرائمی که آن سازمان به عنوان شاکی و در اجرای ماده (۵۲) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران نسبت به طرح شکایت در مراجع ذیصلاح قضائی اقدام می‌نماید را در حکم گزارش ضابطان دادگستری تلقی نماید. کارکنان سازمان در اجرای دستورات قضائی مربوط به جرائم مذکور کلیه اختیارات و مسئولیتهایی را که برای ضابطان دادگستری در قانون آئین دادرسی کیفری تصریح یا بیان شده است دارا می‌باشند. کارکنان مرتبط با معرفی رئیس سازمان و حکم دادستان تعیین می‌شوند.

ماده ۱۵- در صورتی که اوراق بهادار پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار یا بازار خارج از بورس و یا اوراق بهادار مبتنی بر کالا که در بورس کالا پذیرفته می‌شود متضمن سود مصوب، سررسید شده یا تضمین شده باشد، باید به موقع و در چهارچوب مقررات توزیع و پرداخت شود. در صورت

خودداری ناشران و شکایت صاحبان اوراق بهادار یا سازمان، موضوع در هیئت داوری قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران طرح و آراء صادره در این خصوص از طریق اجرای احکام دادگاهها قابل اجرا است.

ماده ۱۶- در صورت درخواست سازمان، کلیه اشخاص تحت نظارت از قبیل ناشران، نهادهای مالی و تشکلهای خودانتظام موظفند اسناد، مدارک، اطلاعات و گزارشهای مورد نیاز برای انجام وظایف و مسئولیتهای قانونی سازمان را ارائه کنند. سازمان می تواند نسبت به ارائه اطلاعات، اسناد، مدارک و گزارشهای مذکور به مراجع و نهادهای ذیصلاح داخلی و یا بین المللی با موافقت دادستان کل در چهارچوب صلاحیتهای قانونی آنها اقدام نماید. مدیران اشخاص حقوقی تحت نظارت در صورت خودداری از انجام موارد فوق به مجازات مندرج در صدر ماده (۴۹) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران محکوم می شوند.

تبصره ۱- در صورتی که ارائه دهنده اطلاعات، اسناد، مدارک و گزارش اعلام نماید که موارد ارائه شده جزء اسرار تجاری وی محسوب و غیر قابل انتشار می باشد، موضوع در هیئت مدیره سازمان مطرح و تصمیم گیری می شود. تصمیم هیئت مدیره سازمان در خصوص موضوع لازم الاتباع و مبنای اقدام خواهد بود.

تبصره ۲- اسرار تجاری محرمانه تلقی شده و در صورت افشای آن، سازمان مسئول جبران ضرر و زیان وارده به ارائه دهنده اسناد، مدارک و اطلاعات می باشد مشروط بر اینکه افشای اسرار تجاری توسط سازمان و در غیر موارد قانونی صورت گرفته باشد.

تبصره ۳- دولت، شرکتهای دولتی و شهرداریها از شمول تکالیف مربوط به ناشران اوراق بهادار موضوع مواد (۱۳)، (۱۴)، (۱۵) و (۱۶) این قانون مستثنی هستند.

ماده ۱۷- خرید و فروش کالاهای پذیرفته شده در بورسهای کالایی که با رعایت مقررات حاکم بر آن بورسها مورد دادوستد قرار می گیرند توسط وزارتخانهها، سازمانها، نهادها و دستگاههای دولتی و عمومی و دستگاههای اجرایی نیاز به برگزاری مناقصه یا مزایده و تشریفات مربوط به آنها ندارد.

ماده ۱۸- دولت مکلف است کالای پذیرفته شده در بورس را از نظام قیمت گذاری خارج نماید.

تبصره - دارو از شمول این ماده مستثنی است.

ماده (۸)، ماده (۹)، ماده (۱۰) و ماده (۱۱) قانون هدفمندی یارانه ها

سال تصویب: ۱۳۸۸ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۱۹۵۸۶ تاریخ ۱۳۹۱/۳/۱۱

ماده ۸- دولت مکلف است سی درصد (۳۰٪) خالص وجوه حاصل از اجراء این قانون را برای پرداخت کمکهای بلاعوض، یا یارانه سود تسهیلات و یا وجوه اداره شده برای اجراء موارد زیر هزینه کند:

الف - بهینه سازی مصرف انرژی در واحدهای تولیدی، خدماتی و مسکونی و تشویق به صرفه جویی و رعایت الگوی مصرف که توسط دستگاه اجرایی ذی ربط معرفی می شود.

ب - اصلاح ساختار فناوری واحدهای تولیدی در جهت افزایش بهره وری انرژی، آب و توسعه تولید برق از منابع تجدیدپذیر.

ج - جبران بخشی از زیان شرکت های ارائه دهنده خدمات آب و فاضلاب، برق، گاز طبیعی و فرآورده های نفتی و شهرداری ها و دهیاری ها ناشی از اجراء این قانون.

د - گسترش و بهبود حمل و نقل عمومی در چهارچوب قانون توسعه حمل و نقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت و پرداخت حداکثر تا سقف اعتبارات ماده (۹) قانون مذکور.

ه - حمایت از تولیدکنندگان بخش کشاورزی و صنعتی.

و - حمایت از تولید نان صنعتی.

ز - حمایت از توسعه صادرات غیرنفتی.

ح - توسعه خدمات الکترونیکی تعاملی با هدف حذف و یا کاهش رفت و آمدهای غیر ضرور.

تبصره- آیین نامه اجرایی این ماده شامل چگونگی حمایت از صنایع، کشاورزی و خدمات و نحوه پرداختهای موضوع این ماده حداکثر سه ماه پس از تصویب این قانون با پیشنهاد وزراء امور اقتصادی و دارایی، صنایع و معادن، جهادکشاورزی، بازرگانی، نفت، نیرو، کشور، اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران، اتاق تعاون و رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده ۹- منابع موضوع مواد (۷) و (۸) این قانون اعم از کمکها، تسهیلات و وجوه اداره شده از طریق بانکها و مؤسسات مالی و اعتباری دولتی و غیر دولتی در اختیار اشخاص مذکور قرار خواهد

گرفت.

ماده ۱۰- دریافت کمکها و یارانه‌های موضوع مواد (۷) و (۸) این قانون منوط به ارائه اطلاعات صحیح می‌باشد. در صورت احراز عدم صحت اطلاعات ارائه شده، دولت مکلف است ضمن جلوگیری از ادامه پرداخت، درخصوص استرداد وجوه پرداختی اقدامات قانونی لازم را به عمل آورد.

اشخاص در صورتی که خود را برای دریافت یارانه‌ها و کمک‌های موضوع مواد (۷) و (۸) این قانون محق بدانند می‌توانند اعتراض خود را به کمیسیونی که در آئین‌نامه اجرائی این ماده پیش‌بینی می‌شود ارائه نمایند.

آیین‌نامه اجرائی این ماده حداکثر سه ماه پس از ابلاغ این قانون توسط وزراء دادگستری، امور اقتصادی و دارایی، تعاون، کار و رفاه اجتماعی و رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور پیشنهاد و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۱۱- دولت مجاز است تا بیست درصد (۲۰٪) خالص وجوه حاصل از اجراء این قانون را به منظور جبران آثار آن بر اعتبارات هزینه ای و تملک داراییهای سرمایه‌ای هزینه کند.

بند (ب) ماده (۳) قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجراء سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی

سال تصویب: ۱۳۸۷ مجلس شورای اسلامی

ماده ۳- قلمرو فعالیتهای اقتصادی دولت

ب - دولت مکلف است هشتاد درصد (۸۰٪) از ارزش مجموع سهام بنگاه های دولتی در هر فعالیت مشمول گروه دو ماده (۲) این قانون به استثناء راه و راه آهن را به بخش های خصوصی، تعاونی و عمومی غیردولتی واگذار نماید.

تبصره ۱- دولت مجاز است به منظور حفظ سهم بهینه بخش دولتی در فعالیت های گروه دو ماده (۲) این قانون با توجه به حفظ حاکمیت دولت، استقلال کشور، عدالت اجتماعی و رشد و توسعه اقتصادی به میزانی سرمایه گذاری نماید که سهم دولت از بیست درصد (۲۰٪) ارزش این فعالیت ها در بازار بیشتر نباشد.

تبصره ۲- بخشهای غیردولتی مجاز به فعالیت در زمینه راه و راه آهن هستند. سهم بهینه

بخشهای دولتی و غیردولتی در **فعالیت‌های راه و راه آهن** مطابق آئین‌نامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد مشترک وزارت راه و ترابری و وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب شورای عالی اجراء سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی خواهد رسید.

قانون موافقتنامه تشویق و حمایت از سرمایه گذاری بین کشورهای عضو اکوپروتکل اصلاحی آن

سال تصویب: ۱۳۸۷ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۱۸۸۹۹ تاریخ ۸۸/۱۰/۲۶

ماده ۱- تعاریف

از نظر این موافقتنامه:

- ۱- «موافقتنامه» یعنی: موافقتنامه تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری بین کشورهای عضو اکو
- ۲- «طرف‌های متعاقد» یعنی: کشورهای عضو سازمان همکاری اقتصادی (اکو) که این موافقتنامه را همان‌گونه که در ماده (۱۲) تصریح شده است، امضاء و تصویب کرده‌اند.
- ۳- «کشور سرمایه‌پذیر» یعنی: هریک از کشورهای متعاقد عضو که در قلمرو آن سرمایه‌گذاری توسط سرمایه‌گذاران طرف‌های متعاقد دیگر صورت پذیرفته است.
- ۴- اصطلاح «سرمایه‌گذاری» عبارت از هر نوع مال یا دارایی است که توسط سرمایه‌گذاران یک طرف متعاقد در قلمرو طرف متعاقد دیگر طبق قوانین و مقررات طرف متعاقد دیگر (که از این پس طرف متعاقد سرمایه‌پذیر خوانده می‌شود) به کار گرفته شود و به ویژه، اما نه منحصرأ، شامل موارد زیر می‌شود:

الف - سهام، سهم‌الشرکه یا هر نوع مشارکت دیگر در شرکتها،

ب - عوایدی که مجدداً سرمایه‌گذاری شده، حق نسبت به پول یا هر حقی که دارای ارزش مالی مرتبط با سرمایه‌گذاری باشد.

پ - اموال منقول و غیر منقول و حقوق مربوط به آنها از قبیل رهن، حق حبس، وثیقه و سایر حقوق مشابه به نحوی که در قوانین و مقررات طرف متعاقدی که در قلمروی آن سرمایه‌گذاری صورت گرفته تعریف شده است.

ت - حقوق مالکیت معنوی و صنعتی از قبیل حق اختراع، طرح‌های صنعتی، فرآیندهای فنی و

نیز علائم تجاری، حسن شهرت تجاری، دانش فنی و سایر حقوق مشابه.

ث - حقوق تجاری که به موجب قانون کشور میزبان یا به موجب قرارداد منعقدۀ با کشور میزبان اعطاء شده باشد از جمله حقوق مربوط به منابع طبیعی.

اصطلاح مذکور به همه سرمایه‌گذاری‌های مستقیمی اطلاق می‌شود که طبق قوانین و مقررات طرف متعاهدی که این سرمایه‌گذاریها در قلمرو آن صورت پذیرفته انجام شود. اصطلاح «سرمایه‌گذاری» همه سرمایه‌گذاریهایی را که پس از لازم‌الاجراء شدن این موافقتنامه در قلمرو یک طرف متعاهد انجام شده‌است دربرمی‌گیرد.

۵ - اصطلاح «سرمایه‌گذار» در مورد هریک از طرف‌های متعاهد عبارت از اشخاص زیر است که در قلمرو طرف متعاهد دیگر سرمایه‌گذاری کنند:

الف - اشخاص حقیقی که به موجب قوانین آن طرف متعاهد به عنوان اتباع آن شناخته شوند.

ب - شرکتها، بنگاه‌ها، یا مؤسسات تجاری که به موجب قانون جاری هریک از طرفهای متعاهد تشکیل یا تأسیس شده و مرکز اداره یا مرکز اصلی فعالیت‌های اقتصادی آنها در قلمرو طرف متعاهد مزبور قرار داشته باشد.

هر پیمانکاری که سرمایه را به نحوی در بند (۴) ماده (۱) این موافقتنامه تعریف شده است نیاورد، به عنوان سرمایه‌گذار تلقی نخواهد شد.

۶ - اصطلاح «عواید» به معنی وجوهی است که از سرمایه‌گذاری حاصل شده باشد و به ویژه، اما نه منحصرًا شامل سود، سود تسهیلات مالی، عواید سرمایه‌ای، حق‌الامتياز، کارمزد و سود سهام می‌باشد.

۷ - «دبیرخانه» یعنی: دبیرخانه سازمان همکاری اقتصادی (اكو)

۸ - «دبیركل» یعنی: دبیركل سازمان همکاری اقتصادی (اكو)

۹ - «سازمان» یعنی: سازمان همکاری اقتصادی (اكو)

ماده ۲- تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری

۱- طرفهای متعاهد سرمایه‌گذاران خود را به سرمایه‌گذاری در قلمرو طرفهای متعاهد دیگر تشویق و شرایط مناسب را فراهم خواهند کرد.

۲- طرفهای متعاقد سرمایه‌گذاران طرف های متعاقد دیگر را به سرمایه‌گذاری در قلمرو خود تشویق و شرایط مناسب را فراهم خواهند کرد.

۳- سرمایه‌گذاری های سرمایه‌گذاران طرفهای متعاقد در هر زمان از رفتار منصفانه و عادلانه برخوردار خواهند بود و از حمایت کامل در قلمرو طرف های متعاقد دیگر برخوردار خواهند شد. هیچ‌یک از طرفها نباید به‌هیچ‌وجه با اقدامات غیرموجه یا تبعیض‌آمیز به مدیریت، نگهداری، استفاده، بهره‌مندی، توسعه، یا فروش این سرمایه‌گذاری ها لطمه وارد کند.

ماده ۳- پذیرش سرمایه‌گذاری

۱- طرفهای متعاقد طبق قوانین و مقررات خود، سرمایه‌گذاران طرفهای متعاقد دیگر را جهت انجام سرمایه‌گذاری در قلمرو خود می‌پذیرند.

۲- طرفهای متعاقد پس از پذیرش سرمایه‌گذاری، کلیه مجوزهایی را که طبق قوانین و مقررات خود جهت تحقق مناسب سرمایه‌گذاری مزبور لازم است اعطاء خواهند کرد.

۳- طرفهای متعاقد در چهارچوب قوانین داخلی خود درخواست‌های مربوط به ورود و اقامت اشخاص طرفهای متعاقد دیگر که قصد ورود به قلمرو طرف های متعاقد دیگر جهت انجام و ادامه سرمایه‌گذاری را دارند با نظر مساعد مورد بررسی قرار خواهند داد. این رفتار نسبت به اتباع طرف های متعهده‌ای که در رابطه با سرمایه‌گذاری قصد ورود به قلمرو طرفهای متعاقد دیگر و اقامت در آنجا جهت اشتغال را دارند نیز اعمال خواهد شد. درخواست مجوز اشتغال نیز باید با نظر مساعد مورد بررسی قرار گیرد.

۴- چنانچه الزامی برای تصویب سرمایه‌گذاری ها براساس قوانین مربوط کشور میزبان وجود داشته باشد این الزام باید توسط سرمایه‌گذاران طرف های متعاقد دیگر رعایت شود.

ماده ۴- رفتار با سرمایه‌گذاری

۱- طرفهای متعاقد با سرمایه‌گذاری های انجام شده سرمایه‌گذاران طرف های متعاقد دیگر رفتاری خواهند نمود که از رفتار اعمال شده در شرایط مشابه با سرمایه‌گذاریهای سرمایه‌گذاران خود یا سرمایه‌گذاری های سرمایه‌گذاران هر کشور ثالث، هر کدام که مساعدتر باشد، نامساعدتر نباشد.

۲- مفاد این ماده تأثیری بر موافقتنامه‌های زیر که توسط هر یک از طرف های متعاقد منعقد شده نخواهد داشت:

الف) در رابطه با اتحادیه‌های گمرکی، سازمان اقتصادی منطقه‌ای یا موافقتنامه‌های بین‌المللی

مشابه موجود یا آتی.

(ب) تماماً یا قسمتی از آنها مربوط به مالیات باشد.

پ) مقررات مربوط به حل و فصل اختلافات در موافقتنامه‌های دو جانبه یا چندجانبه سرمایه‌گذاری که با هر کشور ثالث امضاء شده و قبل از تاریخ لازم‌الاجراء شدن موافقتنامه لازم‌الاجراء یا امضاء شده است.

ت) امتیازاتی که قبل از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این موافقتنامه توسط یک طرف متعاهد به سرمایه‌گذاران هر کشور ثالث به موجب قرارداد اعطاء شده باشد.

ماده ۵ - مصادره و جبران خسارت

۱- سرمایه‌گذاری، مصادره یا ملی نخواهد شد یا به طور مستقیم یا غیرمستقیم تحت تدابیر مشابه قرار نخواهد گرفت، مگر آن که برای یک هدف عمومی، به روش غیر تبعیض‌آمیز، در مقابل پرداخت فوری، کافی و مؤثر خسارت و به موجب فرآیند قانونی و اصول کلی رفتار مندرج در ماده (۴) این موافقتنامه انجام شود.

۲- جبران خسارت باید معادل ارزش روز سرمایه‌گذاری مصادره شده قبل از اقدام به مصادره یا آگاهی عموم از آن باشد. جبران خسارت باید بدون تأخیر پرداخت شود و همانگونه که در بند ۲ ماده (۷) تصریح شده است، آزادانه قابل انتقال باشد.

ماده ۶ - زیانها

سرمایه‌گذاران هر یک از طرفهای متعاهد که سرمایه‌گذاریهای آنها در قلمرو طرف متعاهد دیگر به علت جنگ، شورش، اغتشاش داخلی یا سایر حوادث مشابه دچار خسارت شود، توسط طرف متعاهد دیگر از رفتاری برخوردار خواهند شد که از رفتار اعمال شده درخصوص اقدامات مربوط به زیانهای نسبت به سرمایه‌گذاران خود یا سرمایه‌گذاران هر کشور ثالث، هر کدام که مساعدترین رفتار باشد، نامساعدتر نباشد.

ماده ۷- بازگشت و انتقالات

۱- هر طرف با حسن نیت اجازه خواهد داد که انتقالات مربوط به سرمایه‌گذاری به صورت آزاد و بدون تأخیر به داخل و خارج از قلمرو آن انجام شود. این انتقالات شامل موارد زیر است:

الف) عواید.

ب) مبالغ حاصل از فروش یا تصفیه تمام یا قسمتی از سرمایه گذاری.

پ) جبران خسارت به موجب مواد (۵) و (۶) این موافقتنامه.

ت) بازپرداخت وام و سود تسهیلات وامهای مربوط به سرمایه گذاری.

ث) حقوق، دستمزدها و سایر وجوه دریافتی توسط اتباع یکی از طرفهای متعاقد که پروانه کار مرتبط با سرمایه گذاری در قلمرو طرفهای متعاقد دیگر را دارا باشند.

ج) وجوه پرداختی ناشی از اختلافات سرمایه گذاری.

۲- انتقال باید به ارزش قابل تبدیل که با آن سرمایه گذاری انجام شده یا به هر ارزش قابل تبدیلی به نرخ ارزش جاری در زمان انتقال انجام پذیرد، مگر آن که توسط سرمایه گذار و کشور میزبان به نحو دیگری توافق شده باشد.

ماده ۸ - جانشینی

هرگاه یک طرف متعاقد یا مؤسسه تعیین شده توسط آن به لحاظ پرداختی که به موجب یک قرارداد بیمه یا تضمین خطرات غیرتجاری یک سرمایه گذاری به عمل آورده است، جانشین سرمایه گذار شود:

الف) جانشینی مزبور توسط طرف متعاقد دیگر معتبر شناخته خواهد شد.

ب) جانشین مستحق اعمال حقوقی بیش از آن چه سرمایه گذار استحقاق آن را داشته است نخواهد بود،

پ) اختلافات میان جانشین و طرف متعاقد سرمایه پذیر براساس مفاد ماده (۹) این موافقتنامه حل و فصل خواهد شد.

ماده ۹- حل و فصل اختلاف میان یک طرف متعاقد و سرمایه گذاران طرف متعاقد دیگر

۱- چنانچه اختلافی میان یک طرف متعاقد که در قلمرو آن سرمایه گذاری انجام شده و یک یا چند سرمایه گذار یکی از طرفهای متعاقد درباره یک سرمایه گذاری بروز کند، طرف متعهدهای که در قلمرو آن سرمایه گذاری انجام شده و سرمایه گذاری (سرمایه گذاران) در ابتدا تلاش خواهند کرد که اختلاف را به صورت دوستانه از طریق مذاکره و مشاوره حل و فصل کنند.

۲- چنانچه طرف متعهدهای که در قلمرو آن سرمایه گذاری انجام شده و سرمایه گذار (سرمایه گذاران)

نتوانند ظرف مدت شش ماه از تاریخ ابلاغ ادعا توسط یک طرف به طرف دیگر به توافق برسند، اختلاف می‌تواند به درخواست سرمایه‌گذار ارجاع شود به:

الف - دادگاه صالح طرف متعهدي که در قلمرو آن سرمایه‌گذاری انجام شده، یا

ب - یک دیوان دآوری موردی متشکل از سه عضو که به ترتیب زیر تشکیل شده باشد:

طرف اختلافی که می‌خواهد اختلاف را به دآوری ارجاع نماید باید یک داور را از طریق ارسال یادداشت کتبی به طرف دیگر انتخاب نماید. طرف دیگر باید ظرف مدت شصت روز از تاریخ دریافت یادداشت مذکور یک داور را تعیین کند و داوران منصوب شده باید ظرف مدت شصت روز از تاریخ آخرین انتصاب، سرداور را تعیین نمایند. چنانچه هر یک از طرف‌ها نتوانند داور خود را ظرف مدت مذکور تعیین کنند یا داوران انتخاب شده در مورد سرداور به توافق نرسند، هر یک از طرف‌ها می‌تواند از رئیس دیوان بین‌المللی دآوری اتاق بین‌المللی تجارت بخواهد که حسب مورد داور طرف ممتنع یا سرداور را انتخاب نماید.

در هر صورت، سرداور باید از بین اتباع کشوری انتخاب شود که با طرف‌های اختلاف دارای روابط سیاسی باشد.

۳- دآوری باید طبق قواعد دآوری کمیسیون حقوق تجارت بین‌الملل سازمان ملل متحد (آنسیترال) انجام پذیرد.

۴- هر اختلافی که ابتدا در دادگاه‌های صالح طرف متعهدي که در قلمرو آن سرمایه‌گذاری انجام شده است اقامه شود، تا زمانی که در دست رسیدگی است بدون توافق طرف‌ها نمی‌تواند به دآوری ارجاع شود، و همچنین در صورتی که منتهی به صدور حکم قطعی شود.

۵ - هر اختلافی که به دآوری ارجاع شود، از صلاحیت دادگاه‌های داخلی مستثنی خواهد بود. با این وجود مفاد این بند مانع از آن نخواهد بود که محکوم‌له حکم دآوری برای اجراء آن به دادگاه‌های داخلی مراجعه کند.

۶ - تصمیمات دیوان برای طرف‌های اختلاف قطعی و لازم‌الاجراء خواهد بود. هر طرف متعاہد حکم دآوری را بر طبق قانون داخلی خود اجراء خواهد نمود.

۷- هرگاه در یک قرارداد سرمایه‌گذاری خاص بین یک طرف متعاہد یا هر یک از مؤسسات وابسته به آن و یک سرمایه‌گذار طرف متعاہد دیگر، حل و فصل اختلاف در یک دادگاه بین‌المللی دآوری شناخته‌شده پیش‌بینی شده باشد، سرمایه‌گذار نمی‌تواند به‌موجب این موافقتنامه درخواست حل و فصل اختلاف نماید.

به هرحال، چنانچه حکم دآوری فوق‌الذکر حسب‌مورد توسط طرف‌متعاقد یا مؤسسات وابسته به آن اجراء نشود، آنگاه سرمایه‌گذار می‌تواند به موجب این ماده درخواست حل و فصل اختلاف نماید.

ماده ۱۰- حل و فصل اختلافات بین طرفهای متعاقد

۱- کلیه اختلافات میان طرفهای متعاقد در رابطه با تفسیر یا اجراء این موافقتنامه، ابتدا باید از طریق مشاوره دوستانه حل و فصل شود. در صورتی که اختلاف ظرف مدت شش ماه از تاریخ ایجاد آن از طریق مشاوره حل و فصل نشود، هر یک از طرفهای متعاقد می‌تواند، ضمن ارسال اطلاعیه به طرف دیگر، اختلاف را به یک هیأت دآوری سه نفره متشکل از دو داور منتخب طرفهای متعاقد و یک سرداور ارجاع نماید.

در صورت ارجاع اختلاف به دآوری، هر یک از طرف‌های متعاقد ظرف مدت شصت روز از تاریخ دریافت اطلاعیه یک داور را انتخاب خواهد نمود و داوران منتخب طرفهای متعاقد ظرف مدت شصت روز از تاریخ آخرین انتخاب سرداور را تعیین خواهند کرد. چنانچه هر یک از طرفهای متعاقد داور خود را انتخاب ننماید یا داورهای منتخب ظرف مدت یادشده درخصوص سرداور توافق نکنند، هر یک از طرفهای متعاقد می‌تواند از رئیس دیوان بین‌المللی دادگستری درخواست کند حسب‌مورد دآوری را از سوی طرف ممتنع یا سرداور انتخاب نماید. در هر صورت، سرداور باید تبعه کشوری باشد که در زمان دآوری با طرفهای اختلاف روابط سیاسی داشته باشد.

۲- در صورت انتصاب سرداور توسط دیوان بین‌المللی دادگستری، اگر رئیس دیوان بین‌المللی دادگستری از انجام وظیفه مذکور معذور یا اگر او تبعه هر یک از طرفهای متعاقد باشد، انتصاب توسط نایب رئیس دیوان دادگستری بین‌المللی انجام خواهد شد، و اگر او نیز از انجام وظیفه مذکور معذور یا تبعه هر یک از طرفهای متعاقد باشد، انتصاب توسط عضو ارشد دیوان بین‌المللی دادگستری که تبعه هیچ یک از طرفهای متعاقد نباشد انجام خواهد شد.

۳- دیوان با رعایت سایر مواردی که طرف‌های متعاقد توافق نموده‌اند، آئین و مکان دآوری را تعیین خواهد نمود. در صورت فقدان توافق درخصوص قواعد، قواعد دآوری کمیسیون حقوق تجارت بین‌الملل سازمان ملل متحد (آنسیترال) قواعد حاکم خواهد بود. تصمیمات دیوان برای طرفهای متعاقد الزام‌آور خواهد بود.

ماده ۱۱- تداوم موافقتنامه در صورت اختلاف

این موافقتنامه در صورت بروز اختلافات از هر نوع بین طرف‌های متعاقد و صرف‌نظر از وجود یا عدم وجود روابط سیاسی یا هر نوع نمایندگی بین کشورهای مربوط همچنان مجری خواهد بود.

ماده ۱۲- لازم الاجراء شدن

این موافقتنامه دو ماه پس از تودیع چهارمین سند تصویب به اجراء در خواهد آمد و در مورد هر کشور جدیدی که ممکن است به آن بپیوندند یک ماه پس از تاریخ تودیع سند تصویب آن لازم الاجراء خواهد شد.

ماده ۱۳- اصلاح

هرگونه اقدام برای اصلاح می تواند به درخواست هر یک از طرف های متعاقد انجام پذیرد. در هر صورت، این موافقتنامه تنها می تواند با اجماع طرفهای متعاقد اصلاح شود.

ماده ۱۴- مشورت

طرفهای متعاقد موافقت می نمایند که بنا به درخواست هر طرف متعاقد درخصوص هر موضوع مرتبط با سرمایه گذاری های مشمول این موافقتنامه یا موضوعاتی که به نحوی بر اجراء این موافقتنامه تأثیر دارند با یکدیگر مشورت نمایند.

ماده ۱۵- کناره گیری از عضویت

این موافقتنامه برای مدت نامحدود لازم الاجراء خواهد بود. طرفهای متعاقد می توانند پس از گذشت مدت پنج سال از لازم الاجراء شدن موافقتنامه نسبت به کشور مربوط، با ارسال اطلاعیه کتبی به دبیرکل از عضویت در این موافقتنامه کناره گیری نمایند مشروط به این که کناره گیری از عضویت قبل از گذشت مدت یک سال از تاریخ اطلاعیه معتبر نشود. در هر صورت، مفاد موافقتنامه نسبت به سرمایه گذاری هایی که در زمان لازم الاجراء بودن آن انجام شده است برای یک دوره اضافی ده ساله از تاریخ کناره گیری از عضویت لازم الاجراء خواهد بود.

ماده ۱۶- اعمال موافقتنامه های دوجانبه سرمایه گذاری

در صورت هرگونه تعارض بین مفاد این موافقتنامه و موافقتنامه های دوجانبه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه گذاری بین طرفهای متعاقد مفاد موافقتنامه های دوجانبه سرمایه گذاری حاکم خواهد بود.

ماده ۱۷- مقررات متفرقه

- ۱- این موافقتنامه نمی‌تواند با در نظر گرفتن قید تحدید تعهد به امضاء برسد و قیود تحدید تعهد به هنگام تصویب پذیرفته نخواهد شد.
- ۲- این موافقتنامه نزد دبیر کل تودیع خواهد شد و دبیر کل سریعاً رونوشت مصدق آن را برای هر طرف متعاقد ارسال خواهد نمود.
- ۳- هرطرف متعاقد سند تصویب خود را نزد دبیر کل تودیع خواهد نمود و دبیر کل سریعاً هرطرف متعاقد را از این تودیع مطلع خواهد نمود.

قانون توسعه حمل و نقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت

سال تصویب: ۱۳۸۶ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۱۸۴۹۸ تاریخ ۸۷/۴/۱۱

ماده ۱- دولت مکلف است در جهت توسعه حمل و نقل درون شهری و برون شهری کشور و مدیریت بر مصرف سوخت نسبت به بهینه‌سازی عرضه خدمات حمل و نقل (از طریق اصلاح و توسعه شبکه حمل و نقل ریلی، برقی کردن خطوط و اجراء علائم و تأسیسات و ارتباطات، افزایش سرعت در شبکه ریلی، یکپارچه سازی و ساماندهی مدیریت حمل و نقل، اصلاح قیمتها، ایمن‌سازی و بهبود تردد، بهسازی و از رده خارج نمودن خودروهای فرسوده سبک و سنگین مسافری و باری درون و برون شهری، تبدیل خودروهای بنزین سوز و گازوئیل سوز به دوگانه سوز، الزام معاینه فنی، توسعه ناوگان حمل و نقل همگانی ون و مینی‌بوس و مدی‌بوس و اتوبوس، استفاده از سامانه هوشمند حمل و نقل، ساخت و توسعه شبکه آذراهها و بزرگراههای بین شهری، حمل ترکیبی کالا از مبدأ تا مقصدهائی با شبکه ریلی و شبکه مکمل جاده‌ای، الزام به داشتن توقفگاه در انواع کاربریها، احداث توقفگاههای عمومی، ساماندهی و ایجاد توقفگاه‌ها و پایانه‌های بار و مسافر شهری و برون شهری اعم از ریلی و جاده‌ای در نقاط مناسب از شهرها و حومه آن، افزایش امنیت و قابلیت اطمینان و دسترسی)، بهینه سازی تقاضای حمل و نقل (از طریق اصلاح فرآیندهای اداری، کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات، اصلاح کاربری زمین و آمایش سرزمین، اعمال محدودیتهای ترافیکی، آموزش و فرهنگ سازی)، بهینه سازی مصرف انرژی (از طریق عرضه بنزین و گازوئیل در بخشهای حمل و نقل و صنعت و کشاورزی با اولویت کارت هوشمند سوخت، احداث جایگاههای عرضه گاز، حمایت از ابداعات و اختراعات مؤثر در کاهش مصرف سوخت)، بهینه سازی تولید خودرو (از طریق تولید خودروهای گازسوز، تأمین تجهیزات استفاده از گاز توسط خودروها، حمایت از تولید خودروهای برقی، دنیروی (هیبریدی) و کم مصرف، استانداردسازی تولید خودروی سبک و سنگین و موتورسیکلت در مصرف سوخت و کاهش آلاینده‌گی) و خروج بنزین و گازوئیل از سبد حمایتی، حداکثر از ابتداء سال ۱۳۹۱ هجری شمسی اقدام نماید.

ماده ۲- به دولت اجازه داده می شود برای اجراء احکام ماده (۱) این قانون اقدامات زیر را به عمل آورد:

- ۱- اعطاء کمکهای بلاعوض یارانه ای به بخشهای غیردولتی مرتبط با اهداف این قانون؛
 - ۲- تخفیف در حقوق ورودی و سودبازرگانی واردات ناوگان حمل و نقل همگانی، خودروهای کم مصرف، خودروهای گازسوز، نفت گاز، برقی و دنیروی (هیبریدی) و قطعات و تجهیزات مربوطه؛
 - ۳- تخفیف در حقوق ورودی و سود بازرگانی واردات تجهیزات، تأسیسات، ماشین آلات و قطعات مورد نیاز شبکه و ناوگان ریلی (شهری و برون شهری) و توسعه آزادراهها و بزرگراهها؛
 - ۴- اعطاء تسهیلات بانکی و پرداخت بخشی از سود تسهیلات بانکی به بخشهای مرتبط با اهداف این قانون؛
 - ۵- تغییر کاربری اراضی و واگذاری زمینهای مورد نیاز احداث جایگاههای عرضه گاز طبیعی تا پایان سال ۱۳۹۰ هجری شمسی به قیمت منطقه ای پس از تملک و پرداخت بهای عادله آنها به صاحبان اراضی؛
 - ۶- تعیین و اخذ جریمه، متناسب با مازاد مصرف سوخت و آلاینده های از خودروهای سبک و سنگین به صورت پلکانی؛
 - ۷- تعیین و اخذ عوارض، بر مبنای میزان مصرف سوخت و آلاینده های و نوع سوخت از خودروهای تولید داخل و وارداتی از تولیدکنندگان داخلی و واردکنندگان.
- ماده ۳- دولت مکلف است نظارت بر اجراء زمانبندی شده طرحها و پروژه های مرتبط با اهداف این قانون را با راهکارهایی که در آئین نامه های اجرائی مشخص خواهد کرد، اعمال نماید و هرشش ماه یکبار گزارش پیشرفت کار را به کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی ارائه کند.
- ماده ۴- توزیع کمکها، یارانه ها، تسهیلات و اعتبارات موضوع این قانون و تعیین دستگاه مجری با توجه به شرح وظایف قانونی به عهده دولت است. دولت موظف است به نحوی اقدام کند که ضمن صرفه جویی، سرعت و کیفیت نیز لحاظ گردد.
- ماده ۵- شرکتهای بیمه گر موظفند متناسب با ارزیابی دولت از عملکرد دستگاههای مؤثر در کاهش حوادث و تلفات حمل و نقل درون شهری و برون شهری، معادل پنجاه درصد (۵۰٪) صرفه جویی حاصل از عدم پرداخت خسارات بیمه بدنه و شخص ثالث را برای آموزش و فرهنگ سازی ایمنی تردد، تأمین تجهیزات، اصلاح فیزیکی نقاط و مقاطع حادثه خیز و کمک به پرداخت هزینه های جاری

(با تصویب طرحها و اعتبارات پیشنهادی از سوی شهرداری ها در شورای هماهنگی ترافیک استان و از سوی وزارت راه و ترابری و پلیس راهور، در کمیسیون ایمنی راههای وزارت راه و ترابری) به دستگاههای مذکور اختصاص دهند.

ماده ۶- دولت موظف است با اولویت حمل و نقل ریلی به گونه‌ای اقدام نماید که سهم حمل و نقل ریلی در جابه‌جایی بار و مسافر و مصرف سوخت در حمل و نقل برون شهری بر مقادیر جدول شماره (۱) این قانون منطبق شود.

ماده ۷- دولت موظف است سیاستهای بخش حمل و نقل همگانی شهری را به گونه‌ای تنظیم نماید که از ابتداء سال ۱۳۹۱ هجری شمسی در مجموع هفتادوپنج درصد (۷۵٪) سفرهای درون شهری پوشش داده شده و سهم هریک از بخشهای حمل و نقل همگانی و مصرف‌سرانه بنزین در روز براساس جدول شماره (۲) باشد.

تبصره- در شهر تهران نسبت تسهیم حمل و نقل عمومی از کل سفرهای درون شهری برای اتوبوسرانی، تاکسیرانی و حمل و نقل ریلی به ترتیب تا حداکثر بیست و پنج درصد (۲۵٪)، بیست درصد (۲۰٪) و سی درصد (۳۰٪) می‌باشد.

ماده ۸- در صورتی که شهرداری شهرهای دارای شهرک اقماری، شرکت‌های شهرک‌های جدید، شرکتها و کارخانه‌ها، هزینه تأمین زیرساخت و ابنیه خطوط ریلی به شهرکهای اقماری، شهرهای جدید یا محل شرکت یا کارخانه را تأمین نمایند، دولت هزینه روسازی، علائم، تأسیسات و ناوگان اجراء پروژه‌های مربوطه را تأمین خواهد کرد.

تبصره- اعتبارات مورد نیاز این بند از محل اعتبارات پیش‌بینی شده در ماده (۱۰) این قانون تأمین خواهد شد.

ماده ۹- مدیریت حمل و نقل بار و مسافر در محدوده شهر و حومه آن به عهده شهرداری است.

ماده ۱۰- اعتبارات مورد نیاز موضوع این قانون به میزان چهل هزار میلیارد (۴۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال در بخش درون شهری و شصت هزار میلیارد (۶۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال در بخش برون شهری در هر سال تعیین می‌گردد. دولت مجاز است این اعتبارات را در دو ردیف متمرکز درون شهری و برون شهری از محل درآمد عمومی، صرفه‌جویی حاصل از اجراء این قانون و حساب ذخیره ارزی تأمین و در بودجه سنواتی منظور نماید. این اعتبارات در حساب مخصوص نزد خزانه داری کل کشور به صورت صد درصد (۱۰۰٪) تخصیص یافته تلقی می‌گردد.

ماده ۱۱- وصولی‌های موضوع بندهای (۶) و (۷) ماده (۲) و ماده (۵) بین شهرداریها و وزارت

راه و ترابری جهت انجام تکالیف این قانون به نسبت شصت درصد (۶۰٪) و چهل درصد (۴۰٪) در قالب بودجه‌های سنواتی توزیع می‌گردد. کمک به شهرهای فاقد سامانه ریلی شهری مصوب برای ساماندهی حمل و نقل همگانی و بهبود عبور و مرور دارای اولویت است.

ماده ۱۲- آئین‌نامه اجرائی این قانون حداکثر دوماه پس از ابلاغ این قانون با پیشنهاد مشترک نماینده ویژه ریاست جمهوری، وزارت راه و ترابری، وزارت کشور و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۳- اجراء کلیه قوانین مغایر با این قانون به جز قانون برنامه توسعه ملغی‌الاثرب می‌گردد.

جدول ۱- برون شهری

شرح	انتهای سال	۱۳۸۶	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۹۰
سهم حمل و نقل ریلی در حمل کالا (درصد)	۷/۱	۱۲	۱۷	۲۳	۳۰	
سهم حمل و نقل ریلی در حمل مسافر (درصد)	۴	۶	۹	۱۳	۱۸	
سهم جابه‌جایی مسافر با حمل و نقل همگانی (درصد)	۵۳	۵۴	۵۵	۵۶	۵۷	
نسبت کشته به ۱۰۰,۰۰۰ نفر جمعیت در تصادفات	۴۰	۳۴	۲۷	۲۰	۱۵	
کشته به ۱۰,۰۰۰ وسیله نقلیه در تصادفات	۲۲	۲۰	۱۷	۱۳	۱۰	
سهم سوخت گازوئیل در حمل کالا (لیتر بر تن)	۰/۱۶	۰/۱۵	۰/۱۴	۰/۱۳	۰/۱۲	

جدول ۲- درون شهری

شرح	انتهای سال	۱۳۸۶	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۹۰
سهم حمل و نقل همگانی از سفرهای شهری (درصد)	۴۱	۴۷	۵۵	۶۴	۷۵	
متوسط	۲۴	۲۷	۳۱	۳۵	۴۰	
سهم اتوبوس، مدی‌بوس، مینی‌بوس (درصد)	۱۶	۱۸	۲۰	۲۲	۲۵	
سهم تاکسی و ون (درصد)	۱	۲	۴	۷	۱۰	
سهم قطار شهری و حومه‌ای (درصد)	۱/۱	۱	۰/۹	۰/۸	۰/۷	
مصرف سرانه روزانه بنزین حاصل از نفت (لیتر در روز بر نفر)						

ماده (۲) و ماده (۳) قانون اجرای سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی

سال تصویب: ۱۳۸۶ مجلس شورای اسلامی

ماده ۲- فعالیتهای اقتصادی در جمهوری اسلامی ایران شامل تولید، خرید و یا فروش کالاها و یا خدمات به سه گروه زیر تقسیم می شود:

گروه یک - تمامی فعالیتهای اقتصادی به جز موارد مذکور در گروه دو و سه این ماده.

گروه دو- فعالیت های اقتصادی مذکور در صدر اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی به جز موارد مذکور در گروه سه این ماده.

گروه سه- فعالیتهای، مؤسسات و شرکتهای مشمول این گروه عبارتند از:

(۱) شبکه های مادر مخابراتی و امور واگذاری بسامد (فرکانس)،

(۲) شبکه های اصلی تجزیه و مبادلات و مدیریت توزیع خدمات پایه پستی،

(۳) تولیدات محرمانه یا ضروری نظامی، انتظامی و امنیتی به تشخیص فرماندهی کل نیروهای مسلح،

(۴) شرکت ملی نفت ایران و شرکتهای استخراج و تولید نفت خام و گاز،

(۵) معادن نفت و گاز،

(۶) بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، بانک ملی ایران، بانک سپه، بانک صنعت و معدن، بانک توسعه صادرات، بانک کشاورزی، بانک مسکن و بانک توسعه تعاون،

(۷) بیمه مرکزی و شرکت بیمه ایران،

(۸) شبکه های اصلی انتقال برق،

(۹) سازمان هواپیمایی کشوری و سازمان بنادر و کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران،

(۱۰) سدها و شبکه های بزرگ آبرسانی،

(۱۱) رادیو و تلویزیون،

تشخیص، انطباق و طبقه‌بندی فعالیتها و بنگاههای اقتصادی موضوع این ماده با هر یک از سه گروه به پیشنهاد وزارت اموراتقتصادی و دارایی ظرف شش ماه به تصویب هیأت وزیران می‌رسد و در مورد بند (۳) گروه سه، مصوبه هیأت وزیران باید به تصویب فرماندهی کل نیروهای مسلح برسد.

فصل دوم - قلمرو فعالیت‌های هر یک از بخش‌های دولتی، تعاونی و خصوصی

ماده ۳- قلمرو فعالیت‌های اقتصادی دولت به شرح زیر تعیین می‌شود:

ب - دولت مکلف است هشتاد درصد (۸۰٪) از ارزش مجموع سهام بنگاه های دولتی در هر فعالیت مشمول گروه دو ماده (۲) این قانون به استثناء راه و راه آهن را به بخش های خصوصی، تعاونی و عمومی غیردولتی واگذار نماید.

تبصره ۱- دولت مجاز است به منظور حفظ سهم بهینه بخش دولتی در فعالیت های گروه دو ماده (۲) این قانون با توجه به حفظ حاکمیت دولت، استقلال کشور، عدالت اجتماعی و رشد و توسعه اقتصادی به میزانی سرمایه گذاری نماید که سهم دولت از بیست درصد (۲۰٪) ارزش این فعالیت ها در بازار بیشتر نباشد.

تبصره ۲- بخشهای غیردولتی مجاز به فعالیت در زمینه راه و راه آهن هستند. سهم بهینه بخشهای دولتی و غیردولتی در فعالیت های راه و راه آهن مطابق آئین نامه ای خواهد بود که به پیشنهاد مشترک وزارت راه و ترابری و وزارت اموراتقتصادی و دارایی به تصویب شورای عالی اجراء سیاست های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی خواهد رسید.

ماده (۴) و (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری

سال تصویب: ۱۳۸۶ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۱۸۲۷۱ تاریخ ۱۳۸۶/۰۸/۲۹

قانون مدیریت خدمات کشوری مشتمل بر ۱۲۸ ماده و ۱۰۶ تبصره در جلسه مورخ هشتم مهر ماه ۱۳۸۶ کمیسیون مشترک رسیدگی به لایحه مدیریت خدمات کشوری مجلس شورای اسلامی طبق اصل هشتاد و پنجم ۸۵ قانون اساسی تصویب گردید و پس از موافقت مجلس با اجرای آزمایشی آن به مدت پنج سال، در تاریخ ۱۳۸۶/۷/۱۸ به تائید شورای نگهبان رسید و در تاریخ ۸۶/۷/۲۵ جهت اجرا طی نامه ای از سوی رئیس مجلس به دولت ابلاغ گردید.

ماده ۴- شرکت دولتی: بنگاه اقتصادی است که به موجب قانون برای انجام قسمتی از تصدی های

دولت به موجب سیاست های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی، ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری جزو وظایف دولت محسوب می گردد ایجاد و بیش از پنجاه درصد سرمایه و سهام آن متعلق به دولت می باشد. هر شرکت تجاری که از طریق سرمایه گذاری وزارتخانه ها، مؤسسات دولتی و شرکت های دولتی منفردا یا مشترکا ایجاد شده مادام که بیش از پنجاه درصد سهام آن منفردا یا مشترکا متعلق به واحدهای سازمانی فوق الذکر باشد شرکت دولتی است.

تبصره ۱- تشکیل شرکت های دولتی تحت هر یک از عناوین فوق الذکر صرفا با تصویب مجلس شورای اسلامی مجاز است همچنین تبدیل شرکت هایی که سهام شرکت های دولتی در آنها کمتر از پنجاه درصد است با افزایش سرمایه به شرکت دولتی ممنوع است.

تبصره ۲- شرکت هایی که به حکم قانون یا دادگاه صالح ملی و یا مصادره شده و شرکت دولتی شناخته شده یا می شوند شرکت دولتی تلقی می گردند.

تبصره ۳- احکام «شرکت های دولتی» که در این قانون ذکر شده بر کلیه شرکت هایی که شمول قوانین و مقررات عمومی بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است نیز اعمال خواهد شد.

ماده ۵- دستگاه اجرایی: کلیه وزارتخانه ها، مؤسسات دولتی، مؤسسات یا نهادهای عمومی غیردولتی، شرکت های دولتی و کلیه دستگاه هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر و یا تصریح نام است از قبیل شرکت ملی نفت ایران، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، بانک مرکزی، بانک ها و بیمه های دولتی، دستگاه اجرایی نامیده می شوند.

ماده (۸) الی (۱۵) قانون مدیریت خدمات کشوری

سال تصویب: ۱۳۸۶ مجلس شورای اسلامی - شماره ۱۸۲۷۱ روزنامه رسمی تاریخ ۱۳۸۶/۸/۲۹

ماده ۸- امور حاکمیتی: آن دسته از اموری است که تحقق آن موجب اقتدار و حاکمیت کشور است و منافع آن بدون محدودیت شامل همه اقشار جامعه گردیده و بهره مندی از این نوع خدمات موجب محدودیت برای استفاده دیگران نمی شود.

از قبیل:

الف- سیاستگذاری، برنامه ریزی و نظارت در بخشهای اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی.

ب- برقراری عدالت و تأمین اجتماعی و باز توزیع درآمد.

- ج- ایجاد فضای سالم برای رقابت و جلوگیری از انحصار و تضییع حقوق مردم.
- د- فراهم نمودن زمینه‌ها و مزیت‌های لازم برای رشد و توسعه کشور و رفع فقر و بیکاری.
- ه- قانونگذاری، امور ثبتی، استقرار نظم و امنیت و اداره امور قضائی.
- و- حفظ تمامیت ارضی کشور و ایجاد آمادگی دفاعی و دفاع ملی.
- ز- ترویج اخلاق، فرهنگ و مبانی اسلامی و صیانت از هویت ایرانی، اسلامی.
- ح- اداره امور داخلی، مالیه عمومی، تنظیم روابط کار و روابط خارجی.
- ط- حفظ محیط زیست و حفاظت از منابع طبیعی و میراث فرهنگی.
- ی- تحقیقات بنیادی، آمار و اطلاعات ملی و مدیریت فضای فرکانس کشور.
- ک- ارتقاء بهداشت و آموزش عمومی، کنترل و پیشگیری از بیماری‌ها و آفتهای واگیر، مقابله و کاهش اثرات حوادث طبیعی و بحرانهای عمومی.
- ل- بخشی از امور مندرج در مواد (۹)، (۱۰) و (۱۱) این قانون نظیر موارد مذکور در اصول بیست و نهم (۲۹) و سیام (۳۰) قانون اساسی که انجام آن توسط بخش خصوصی و تعاونی و نهادهای مؤسسات عمومی غیردولتی با تأیید هیأت وزیران امکانپذیر نمی‌باشد.
- م- سایر مواردی که با رعایت سیاستهای کلی مصوب مقام معظم رهبری به موجب قانون اساسی در قوانین عادی جزء این امور قرار می‌گیرد.
- ماده ۹- امور اجتماعی، فرهنگی و خدماتی: آن دسته از وظایفی است که منافع اجتماعی حاصل از آنها نسبت به منافع فردی برتری دارد و موجب بهبود وضعیت زندگی افراد می‌گردد، از قبیل: آموزش و پرورش عمومی و فنی و حرفه‌ای، علوم و تحقیقات، درمان، توانبخشی، تربیت بدنی و ورزش، اطلاعات و ارتباطات عمومی و امور فرهنگی، هنری و تبلیغات اسلامی.
- ماده ۱۰- امور زیربنایی: آن دسته از طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای است که موجب تقویت زیرساختهای اقتصادی و تولیدی کشور می‌گردد، از قبیل: طرحهای آب و خاک و شبکه‌های انرژی، ارتباطات و راه.

ماده ۱۱- امور اقتصادی: آن دسته از اموری است که دولت، متصدی اداره و بهره‌برداری از اموال جامعه است و مانند اشخاص حقیقی و حقوقی در حقوق خصوصی عمل می‌کند، از قبیل: تصدی در

امور صنعتی، کشاورزی، حمل و نقل، بازرگانی، مسکن و بهره‌برداری از طرح‌های مندرج در ماده (۱۰) این قانون.

ماده ۱۲- سازمان: منظور از سازمان در این قانون سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور می باشد.

ماده ۱۳- امور تصدی های اجتماعی، فرهنگی و خدماتی با رعایت اصول بیست و نهم و سی قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران از طریق توسعه بخش تعاونی و خصوصی و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی تعیین صلاحیت شده و با نظارت و حمایت دولت و با استفاده از شیوه‌های ذیل انجام می گردد:

۱- اعمال حمایت های لازم از بخش تعاونی و خصوصی و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی مجری این وظایف.

۲- خرید خدمات از بخش تعاونی و خصوصی و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی

۳- مشارکت با بخش تعاونی و خصوصی و نهادها و مؤسسات عمومی غیر دولتی از طریق اجاره، واگذاری امکانات و تجهیزات و منابع فیزیکی.

۴- واگذاری مدیریت واحدهای دولتی به بخش تعاونی و خصوصی و نهادها و مؤسسات عمومی غیر دولتی با پرداخت تمام و یا بخشی از هزینه سرانه خدمات.

۵- ایجاد و اداره واحدهای دولتی موضوع این ماده توسط دستگاه‌های اجرائی

تبصره ۱- اگر انجام امور موضوع این ماده به یکی از طرق چهارگانه فوق‌الذکر (۱ لغایت ۴) مقدور نباشد ایجاد و اداره واحدهای دولتی وظیفه دولت است.

تبصره ۲- تایید صلاحیت علمی و اخلاقی کلیه افراد موضوع این قانون که به موجب این ماده در بخش‌های آموزشی، بهداشتی و فرهنگی اشتغال خواهند داشت مطابق ضوابط فصل ششم این قانون و تایید استانداردهای مربوط و کیفیت و قیمت خدمات نیز مطابق قوانین و مقررات مربوط است.

ماده ۱۴- امور زیربنایی با مدیریت، حمایت و نظارت دستگاه‌های اجرائی توسط بخش غیر دولتی، (تعاونی و خصوصی و نهادها و مؤسسات عمومی غیر دولتی) انجام خواهد شد و در موارد استثنایی با تصویب هیات وزیران توسط بخش دولتی انجام خواهد شد.

ماده ۱۵- امور تصدی های اقتصادی با رعایت اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی جمهوری اسلامی ایران و سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبری به بخش غیر دولتی

واگذار می‌گردد. دولت مکلف است با رعایت قوانین و مقررات مربوط از ایجاد انحصار، تضییع حقوق تولیدکنندگان و مصرف کنندگان جلوگیری و فضای رقابت سالم و رشد و توسعه و امنیت سرمایه‌گذاری و برقراری عدالت و تامین اجتماعی و بازتوزیع درآمد و فراهم کردن زمینه‌ها و مزیت لازم و رفع بیکاری را فراهم نماید.

قانون حمایت از سامانه های حمل و نقل ریلی شهری و حومه

سال تصویب: ۱۳۸۵ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۱۷۹۲۸ تاریخ ۸۵/۶/۲۳

ماده ۱ - سامانه‌های حمل و نقل ریلی شهری شامل: سامانه‌های نقل و انتقال جمعی مسافر در زمان و مسیر مشخص است که عبارتند از انواع قطار شهری (تراموا، قطار سبک شهری، منوریل، مترو) و سامانه‌های مشابه.

ماده ۲- شهرداری‌های شهرهای بالای پانصد هزار نفر جمعیت با مشارکت دولت موظفند نسبت به تهیه طرح جامع حمل و نقل و ترافیک اقدام نمایند. در شهرهای بالای یک میلیون نفر جمعیت، انجام مطالعات امکان سنجی سامانه حمل و نقل ریلی شهری و حومه بر مبنای مطالعات طرح جامع حمل و نقل و ترافیک مصوب، الزامی است. مرجع تصویب مطالعات یادشده شورای عالی هماهنگی ترافیک شهرهای کشور است.

تبصره- اتخاذ تدابیر خاص به منظور حمل و نقل آسان افراد ناتوان و معلول در معابر، شبکه حمل و نقل و محیط‌های شهری در شهرهای بالای پانصد هزار نفر جمعیت در چارچوب این طرحها منظور می‌گردد.

ماده ۳- دستگاه اجرایی احداث سامانه حمل و نقل ریلی شهری و حومه و بهره‌برداری از آن، شهرداری‌های ذی‌ربط می‌باشند.

ماده ۴- شهرداری‌های شهرهای بالای پانصد هزار نفر جمعیت موظفند حداکثر تا یک سال پس از تصویب این قانون سامانه یکپارچه مدیریت هماهنگی حمل و نقل عمومی شهری و حومه را در ساختار تشکیلات خود ایجاد نمایند.

تبصره ۱- کلیه دستورالعمل‌ها و راهکارهای لازم برای اصلاح ساختار مدیریت حمل و نقل عمومی، متناسب با ویژگی‌های خاص شهرها به پیشنهاد سازمان شهرداریهای کشور و تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور می‌باشد.

تبصره ۲- کلیه سازمان‌ها و شرکت‌های مرتبط با حمل و نقل عمومی شهری از زمان تشکیل سامانه مورد اشاره و ابلاغ مصوبات مربوط به اصلاح ساختار مدیریت حمل و نقل عمومی شهری مکلفند ظرف مدت سه ماه نسبت به تطبیق اساسنامه خود با رعایت موازین قانونی دراین خصوص با مصوبات یادشده اقدام نمایند.

ماده ۵- به دولت اجازه داده می‌شود حداکثر تا سقف پنجاه درصد (۵۰٪) از هزینه مطالعات و سرمایه‌گذاری ایجاد سامانه‌های حمل و نقل ریلی درون شهری، با اولویت تأمین لوازم و تجهیزات از محل منابع درآمد عمومی را در لوایح بودجه سنواتی کل کشور پیشنهاد نماید. مابقی اعتبار مورد نیاز طرح، توسط شهرداری ذی‌ربط از محل منابع داخلی و یا مشارکت با بخش خصوصی تأمین می‌شود که پس از مبادله موافقتنامه باسازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور مصرف خواهد شد.

تبصره- وزارت کشور موظف است ضوابط اجرایی استفاده از ظرفیت‌های بخش خصوصی، با اولویت سرمایه‌گذاری در ایستگاه‌ها و مراحل مختلف بهره‌برداری را تدوین نماید. این ضوابط پس از تصویب هیأت وزیران لازم‌الاجرا است.

ماده ۶- شهرداری‌های موضوع این قانون مجازند با رعایت سقف تعهدات ارزی موضوع ماده (۱۳) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۳ و موارد مشابه در قوانین بعدی برای احداث سامانه حمل و نقل ریلی شهری و حومه، با همکاری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نسبت به استفاده از بازارهای سرمایه خارجی در محدوده اعتبارات ماده (۵) این قانون به صورت غیررئوی اقدام نمایند.

تبصره - به وزارت امور اقتصادی و دارایی اجازه داده می‌شود با تصویب هیأت وزیران بازپرداخت تأمین مالی خارجی (فاینانس) طرح‌های قطار شهری را تا سقف مشخص شده در ماده (۵) این قانون باتأکید بر غیررئوی بودن آن تضمین نماید. شهرداری ذی‌ربط با اخذ مصوبه شورای اسلامی شهر موظف است نسبت به تضمین بازپرداخت مابقی تسهیلات (فاینانس) دریافتی اقدام نماید.

ماده ۷- شهرداری‌های مشمول می‌توانند از طریق سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی به روش ساخت، بهره‌برداری و واگذاری (BOT) برای سامانه‌های حمل و نقل ریلی شهری و حومه استفاده نمایند.

تبصره- وزارتخانه‌های کشور و امور اقتصادی و دارایی موظفند دستورالعمل اجرایی استفاده از روش ساخت، بهره‌برداری و واگذاری (BOT) را به استناد قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی- مصوب ۱۳۸۱- و قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات مصوب- ۱۳۷۵- را ظرف مدت شش ماه تدوین و به شهرداری‌های مشمول ابلاغ نمایند.

ماده ۸- وزارت کشور موظف است پس از مشورت با اتحادیه شرکت های قطار شهری کشور نسبت به تدوین اصول کلی و راهبردهای حاکم بر تأمین و ساخت تأسیسات، تجهیزات، ماشین آلات و طراحی و بهره برداری سامانه های حمل و نقل ریلی شهری و حومه اقدام و به تصویب شورای عالی هماهنگی ترافیک شهرهای کشور برساند.

ماده ۹- شهرداریهای شهرهای بالای پانصد هزار نفر جمعیت دارای طرح مصوب، نسب به اخذ عوارض ویژه به منظور احداث و بهره برداری سیستم حمل و نقل عمومی شهری و حومه، پس از تصویب مراجع ذی صلاح قانونی اقدام خواهند نمود.

ماده ۱۰- کمیسیونهای ماده (۵) قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران- مصوب ۱۳۵۱- مکلفند خارج از نوبت نسبت به بررسی موضوع تغییر کاربری در محدوده مسیر و اطراف ایستگاه ها حسب درخواست شهرداری ذی ربط اقدام نمایند.

ماده ۱۱ - مقررات تبصره های (۱) و (۲) ماده (۱) لایحه قانونی اصلاح قانون تأسیس شرکت راه آهن شهری تهران و حومه - مصوب ۱۳۵۹- شورای انقلاب اسلامی به کلیه سامانه های حمل و نقل ریلی شهری و حومه موضوع این قانون تسری پیدا می کند.

ماده ۱۲ - مقررات مندرج در مواد (۷)، (۹) و (۱۰) قانون ایمنی راهها و راه آهن - مصوب ۱۳۴۹- با اصلاحات و الحاقات بعدی، در محدوده مسیرهای قطار شهری مجزا از معابر شهری اعم از مسیرهای زیرزمینی، هم سطح و در ارتفاع لازم اجرا می باشد. در مسیرهای هم سطح غیرمجزا، قوانین راهنمایی و رانندگی لازم الراعیه است.

تبصره - کلیه وظایف پلیس راه آهن موضوع قانون ایمنی راهها و راه آهن - مصوب ۱۳۴۹- برای سامانه های حمل و نقل ریلی شهری و حومه، برعهده نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران خواهد بود.

ماده ۱۳- تعرفه مصارف برق اتوبوسرانی و قطارهای شهری و حومه، براساس کمترین تعرفه تعیین شده می باشد.

ماده ۱۴ - در واگذاری اماکن تجاری موضوع این قانون، قید شرایط مندرج در مواد (۷) و (۸) قانون روابط موجر و مستأجر ممنوع است.

ماده ۱۵- برای مجموعه های شهری مصوب شورای عالی شهرسازی و معماری ایران، شهرهای همجوار (شهرهای اقماری) طرح حمل و نقل ریلی پس از تصویب شورای عالی هماهنگی ترافیک شهرهای کشور براساس مفاد این قانون توسط دستگاه اجرایی ذی ربط اجرا خواهد شد.

ماده ۱۶- مسئولیت حسن اجرای این قانون برعهده وزارت کشور است.

ماده ۱۷- آئین نامه اجرایی این قانون به پیشنهاد مشترک وزارت کشور و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، ظرف مدت سه ماه از تاریخ تصویب، تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

قانون دسترسی آزاد به شبکه حمل و نقل ریلی

سال تصویب: ۱۳۸۴ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۱۷۶۸۴ به تاریخ ۸۴/۸/۱۶

ماده ۱- به منظور افزایش سهم حمل و نقل ریلی از طریق جذب و گسترش سرمایه گذاریهای مورد نیاز و ارتقاء بهره‌وری و ارائه خدمات مطلوب به مشتریان با حفظ مالکیت دولت بر شبکه ریلی به شرکتهای حمل و نقل ریلی خصوصی و تعاونی و شرکتهای و مؤسسات معتبر در ارائه خدمات وابسته به آن اجازه داده میشود تا از شبکه حمل و نقل ریلی و تأسیسات و امکانات مربوطه با رعایت این قانون و مقررات و ضوابط مربوطه بهره برداری کنند.

تبصره ۱- شرکت حمل و نقل ریلی شخصیت حقوقی است که توسط اشخاص حقیقی و حقوقی با اخذ مجوز از شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران که در این قانون راه آهن نامیده میشود و با تأمین ناوگان (لکوموتیو و یا واگن) مورد نیاز به منظور جابجایی (کالا، مسافر) تأسیس میگردد. آئین نامه تأسیس و فعالیت شرکت های حمل و نقل ریلی و همچنین مشخصات فنی ناوگان مجاز به سیر در شبکه حد اکثر ظرف مدت دو ماه به تصویب وزیر راه و ترابری میرسد.

تبصره ۲- شرایط و نحوه بهره برداری شرکتهای و مؤسسات معتبر در امر خدمات وابسته به حمل و نقل ریلی در چارچوب قوانین موجود و این قانون خواهد بود و آئین نامه اجرایی آن به تصویب وزیر راه و ترابری میرسد.

تبصره ۳- خدمات وابسته به حمل و نقل ریلی شامل سرویس های مرتبط با امر ناوگان و شبکه، امور پایانه های تعمیرات، امور بهره برداری از ناوگان و پشتیبانی های فنی و مهندسی و سیستم های کنترل و ناوبری قطار و کلیه تجهیزات و سرویس های فنی تعمیر و نگهداری خطوط و شبکه ریلی و سرویسهای ارتباطی (مخابراتی) و علائم باشد.

تبصره ۴- شرکت حمل و نقل ریلی میتواند با اخذ مجوز از مراجع ذی ربط در دیگر شقوق حمل و نقل نیز فعالیت نماید.

ماده ۲ - به منظور حفظ ایمنی تردد ناوگان ریلی، شرایط و دستورالعمل‌های فنی و ایمنی مرتبط با سیر و حرکت وسایل نقلیه ریلی توسط هیأت مدیره راه آهن تهیه و ابلاغ می گردد و شرکت های بهره بردار خطوط مکلف به رعایت آنها میباشند. راه آهن موظف به نظارت بر اجرای کامل ضوابط و مقررات و دستورالعملهای فنی و ایمنی حرکت خواهد بود.

تبصره ۱ - آئین نامه تعیین انواع تخلفات و جرایم مربوط به سیر و حرکت ناوگان در شبکه حمل و نقل ریلی و نحوه رسیدگی به آنها توسط هیأت مدیره راه آهن تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید. میزان جرائم مربوط به این تخلفات از یک میلیون (۱ ۰۰۰ ۰۰۰) ریال تا بیست میلیون (۲۰ ۰۰۰ ۰۰۰) ریال تعیین میگردد.

تبصره ۲ - تعیین میزان مسئولیت های کیفری و مدنی سوانح ریلی ناشی از اجرای این قانون و سوانح ریلی ناشی از فعالیت های راه آهن توسط کمیسیون های جلوگیری از سوانح راه آهن مستقر در نواحی صورت میپذیرد.

در صورت اعتراض اصحاب دعوی به نظریه کمیسیون های فوق موضوع به کمیسیون عالی رسیدگی به سوانح راه آهن با عضویت نماینده انجمن صنفی شرکتهای حمل و نقل ریلی ارجاع و نظریه این کمیسیون غیر قابل اعتراض میباشد که در صدور آرای قضایی به عنوان نظر کارشناسی ملاک عمل قرار میگیرد. راه آهن و شرکتهای موضوع این قانون حسب مورد در صورت بروز سوانح ریلی مطابق قانون مسئولیت مدنی مسؤول جبران خسارت و پرداخت دیه به افراد سانحه دیده میباشند.

تبصره ۳ - آئین نامه اجرایی کمیسیون های جلوگیری از سوانح نواحی راه آهن و کمیسیون عالی جلوگیری از سوانح راه آهن با پیشنهاد وزارت راه و ترابری به تصویب هیأت وزیران میرسد.

ماده ۳ - راه آهن موظف است تا تردد ریلی را به گونه ای برنامه ریزی، هدایت و کنترل کند که سیر و حرکت ناوگان متعلق به کلیه شرکتهای حمل و نقل ریلی (اعم از دولتی و غیر دولتی) در شرایط یکسان از نظر تعرفه دسترسی و استفاده از شبکه امکان پذیر گردد.

ایجاد محدودیت عبور واگن هر یک از شرکتهای توسط راه آهن بجز موارد تعیین شده در مقررات ایمنی حرکت و ظرفیت خطوط، تخلف محسوب میشود و در صورت بروز هرگونه خسارت ناشی از این محدودیت برای شرکتهای حمل و نقل ریلی و تأیید آن توسط مراجع ذیصلاح، راه آهن مکلف به جبران آن است.

ماده ۴ - تعیین مقررات و استانداردهای مربوط به تولید، واردات و تعمیر و نگهداری ناوگان ریلی بر عهده راه آهن میباشد و دستگاههای نظارت کننده و کلیه تولید کنندگان و وارد کنندگان مربوطه مکلف به رعایت آن هستند.

ماده ۵ - راه آهن موظف است به منظور استفاده از ظرفیت مازاد ارتباطی موجود از شبکه ارتباطی اختصاصی خود نسبت به ارائه سرویسهای ارتباطی باسیم و بی سیم، انتقال داده ها به شرکتهای خصوصی اقدام نماید. آئین نامه مربوطه، حد اکثر ظرف دو ماه به تصویب وزیر راه و ترابری می رسد.

ماده ۶ - تعرفه بهره برداری از شبکه ریلی کشور به منظور عبور یک یا چند واگن و یا یک قطار کامل (باری یا مسافری) بصورت باردار یا خالی از روی شبکه ریلی بر حسب وزن، ظرفیت و طول واگن، طول و ابعاد کالای بارگیری شده در واگنهای ویژه، مسیر حرکت، شرایط مسیر و دیگر عوامل مؤثر در این راستا و همچنین سرویسهای ارتباطی، به موجب آئین نامه ای خواهد بود که توسط هیأت مدیره راه آهن تهیه و با تصویب وزیر راه و ترابری لازم الاجراء است.

تبصره ۱ - نرخ بهره برداری از شبکه ریلی بایستی به گونه ای تعیین شود که ضمن تأمین هزینه های بهره برداری از شبکه در بخش ریلی برای صاحبان کالا و سرمایه گذاران نسبت به دیگر شقوق حمل و نقل دارای مزیت باشد.

تبصره ۲ - با توجه به مزیت های حمل و نقل ریلی و در صورت عدم تکافوی نرخ بهره برداری برای تأمین هزینه های نگهداری شبکه، دولت می تواند از سال ۱۳۸۵ اعتبارات مورد نیاز این شیوه از حمل و نقل را همانند هزینه های نگهداری تأسیسات زیربنایی سایر شقوق حمل و نقل، در بودجه های سنواتی از محل صرفه جویی مصرف سوخت منظور نماید.

ماده ۷ - راه آهن مکلف است با برنامه ریزی و رعایت مقررات مالی واگنهای حمل و نقل بار و مسافر خود را با زمانبندی مناسب به گونه ای که در امر حمل و نقل ریلی کالا و مسافر خللی ایجاد نشود به شرکت های حمل و نقل ریلی واگذار نماید.

تبصره - اجازه دادن نیروی کشش بوسیله راه آهن با رعایت مقررات و شرایط یکسان به شرکتهای حمل و نقل ریلی با اخذ هزینه های عملیاتی بلامانع است.

ماده ۸ - شرکتهای حمل و نقل ریلی بار با انعقاد قرارداد حمل و صدور بارنامه و شرکت های حمل و نقل ریلی مسافر با صدور بلیط توسط شرکت و یا نمایندگی مجاز طرف قرارداد آنان در مقابل صاحبان کالا و یا مسافران مسؤولیت دارند.

تبصره ۱ - حدود مسؤولیت شرکت های حمل و نقل در مقابل صاحبان کالا و یا مسافران و نحوه ایفای آن در چارچوب قوانین موجود و این قانون است که آئین نامه اجرایی آن به تصویب وزیر راه و ترابری میرسد.

تبصره ۲ - برای هر واگن یک بارنامه و برای هر مسافر یک بلیط جداگانه صادر می شود.

تبصره ۳ - راه آهن با پذیرش ناوگان شرکتهای حمل و نقل ریلی مسؤول حفظ و نگهداری ناوگان و تأمین سلامت سیر آنان میباشد.

تبصره ۴ - بارنامه و بلیط مسافرین بصورت متحدالشکل توسط هیأت مدیره راه آهن تهیه می شود و چگونگی تنظیم و صدور بارنامه و بلیط بموجب دستورالعمل مصوب هیأت مدیره راه آهن خواهد بود.

ماده ۹ - نرخ حمل و نقل ریلی بار متناسب با حمل و نقل جادهای بصورت توافقی فی مابین صاحبان کالا و شرکتهای حمل و نقل ریلی تعیین و اجرا خواهد شد. بهای بلیط مسافرین توسط شرکتهای حمل و نقل ریلی در هر مسیر و بر حسب نوع و درجه واگن، قطار و خدماتی که ارائه میشود تعیین و پس از تأیید هیأت مدیره راه آهن به مرحله اجرا در می آید.

ماده ۱۰ - شرکتهای حمل و نقل ریلی مکلف به رعایت کلیه مقررات، ضوابط و دستورالعملهایی هستند که در چارچوب قوانین کشور توسط هیأت مدیره راه آهن تهیه و ابلاغ میگردد.

ماده ۱۱ - هر واگن و لکوموتیو موضوع ماده (۱) دارای یک سند رسمی و دارای شماره مخصوص خواهد بود که توسط هیأت مدیره راه آهن بنام مالک صادر خواهد شد. این سند قابل ترهین میباشد بطوریکه با اعلام ذی نفع، اسناد واگن و لکوموتیو توسط هیأت مدیره راه آهن بنام ذی نفع و یا فردی که او تعیین خواهد کرد، تغییر خواهد یافت.

ماده (۲۹) قانون بر نامه چهارم توسعه

سال تصویب: ۱۳۸۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۱۷۳۷۵ به تاریخ ۱۳۸۳/۷/۲۹

مواد (۱۲۷)، (۱۲۸)، (۱۲۹)، (۱۳۱) و (۱۳۲) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱۰/۱۷ و اصلاحیه های آن برای دوره برنامه چهارم (۱۳۸۴-۱۳۸۸) تنفیذ می گردد.

قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری فرانسه

سال تصویب: ۱۳۸۲ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۱۷۱۰۲ به تاریخ ۸۲/۸/۲۱

ماده واحده - موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری فرانسه مشتمل بر یک مقدمه و دوازده ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می شود.

تبصره - ارجاع اختلاف موضوع مواد (۸) و (۱۱) این موافقتنامه به داوری توسط دولت جمهوری اسلامی ایران منوط به رعایت قوانین و مقررات مربوط است.

ماده ۱ - تعاریف

از نظر این موافقتنامه :

۱- اصطلاح «سرمایه گذاری» عبارت از هر نوع مال یا دارایی از جمله موارد زیر است که توسط سرمایه گذاران یکی از طرفهای متعاقد در قلمرو و طبق قوانین و مقررات طرف متعاقد دیگر (که از این پس طرف متعاقد سرمایه پذیر خوانده می شود) به کار گرفته شود:

الف - اموال منقول و غیرمنقول و حقوق مربوط به آنها از قبیل حق رهن، حق حبس، حق انتفاع، وثیقه و حقوق مشابه.

ب - سهام یا هر نوع مشارکت سهمی دیگر در شرکتها.

پ - مالکیت نسبت به پول یا هر عملیات قانونی که دارای ارزش مالی باشد.

ت - حقوق مالکیت معنوی و صنعتی از قبیل حق التألیف، حق اختراع، حق پروانه، علائم تجاری، نمونه های صنعتی، فرآیندهای فنی، دانش فنی، اسامی تجاری و حسن شهرت تجاری.

ث - هر حقی که دارای ارزش مالی باشد از قبیل حق اکتشاف، استخراج یا بهره برداری از منابع طبیعی.

تغییر در شکل سرمایه گذاری دارائی ها چنانچه مطابق با شرایط مندرج در مجوز سرمایه گذاری صادر شده برای آن سرمایه گذاری باشد در ماهیت آنها به عنوان سرمایه گذاری تأثیری نخواهد داشت.

۲- اصطلاح «سرمایه‌گذاران» عبارت از اشخاص زیر است که در چارچوب این موافقتنامه در قلمرو طرف متعاقد دیگر سرمایه‌گذاری کنند :

الف - اشخاص حقیقی که به موجب قوانین یک طرف متعاقد اتباع آن طرف متعاقد به‌شمار آیند.

ب - اشخاص حقوقی هر یک از طرفهای متعاقد که به موجب قوانین همان طرف متعاقد تأسیس و تشکیل شده و مقر آنها در قلمرو طرف متعاقد مزبور قرار داشته باشد.

۳- اصطلاح «عواید» به معنی وجوهی است که به‌طور قانونی از سرمایه‌گذاری حاصل شده باشد از جمله سود حاصل از سرمایه‌گذاری، سود تسهیلات مالی، عواید حاصل از سرمایه‌گذاری، سود سهام، کارمزد و حق‌الامتیاز.

۴- اصطلاح (قلمرو)

الف - در مورد جمهوری اسلامی ایران به معنی مناطقی است که حسب مورد تحت حاکمیت یا صلاحیت جمهوری اسلامی ایران قرار دارد و شامل مناطق دریایی مربوط به آن نیز می‌شود.

ب - در مورد جمهوری فرانسه به معنی قلمرو جمهوری فرانسه و همچنین منطقه دریایی که به‌عنوان منطقه اقتصادی تعریف شده و فلات قاره خارج از دریای سرزمینی جمهوری فرانسه است که فرانسه برطبق حقوق بین‌الملل درخصوص اکتشاف، بهره‌برداری و نگهداری از منابع طبیعی برآنها اعمال حقوق حاکمیت و صلاحیت می‌نماید.

۵- هیچیک از مواد این موافقتنامه نباید به‌طوری تفسیر شود که مانع از انجام اقداماتی توسط هر طرف متعاقد برای تنظیم سرمایه‌گذاری سرمایه‌گذاران خارجی و شرایط فعالیت های این سرمایه‌گذاران در چارچوب سیاستهای اتخاذ شده برای نگهداری و ترویج فرهنگ خود شود.

ماده ۲ - پذیرش سرمایه‌گذاری

هر طرف متعاقد برطبق قوانین خود و مقررات این موافقتنامه سرمایه‌گذاری سرمایه‌گذاران طرف متعاقد دیگر را خواهد پذیرفت. این پذیرش ممکن است تحت شرایط مشخصی توسط مرجع صلاحیتدار موضوع ماده (۱۰) اعطاء شود.

ماده ۳ - رفتار منصفانه و عادلانه

هر طرف متعاقد رفتار منصفانه و عادلانه‌ای با سرمایه‌گذاری‌های انجام شده توسط سرمایه‌گذاران طرف متعاقد دیگر خواهد نمود و اطمینان خواهد داد که اعمال این رفتار نباید توسط قانون یا در عمل متوقف شود. طرفهای متعاقد در چارچوب قوانین داخلی خود درخواستهای سرمایه‌گذاران یک طرف متعاقد را درخصوص ورود و اقامت، کار و سفر در ارتباط با سرمایه‌گذاری انجام شده در قلمرو طرف متعاقد دیگر با نظر مساعد مورد بررسی قرار خواهند داد.

ماده ۴ - رفتار ملی و رفتار کامله الوداد

-۱-

الف - هر طرف متعاقد در قلمرو خود، در رابطه با مدیریت، فعالیت، نگهداری، استفاده، بهره‌مندی، فروش و تصفیه سرمایه‌گذاری‌ها رفتاری نسبت به سرمایه‌گذاران طرف دیگر اعمال خواهد نمود که از رفتار اعمال شده نسبت به سرمایه‌گذاران خود یا رفتار اعمال شده نسبت به سرمایه‌گذاران یک کشور ثالث، هر کدام که مساعدتر باشد، نامساعدتر نباشد.

ب - در چارچوب مفاد جزء (الف) بند (۱) این ماده، موارد زیر به‌ویژه به‌عنوان رفتار نامساعدتر تلقی خواهد شد :

رفتار نابرابر در ایجاد محدودیت در خرید مواد خام یا کمکی، انرژی یا سوخت یا ابزار تولید یا انجام عملیات از هرنوع، رفتار نابرابر در ممانعت از بازاریابی محصولات در داخل یا خارج کشور و سایر اقداماتی که اثرات مشابه دارند.

۲- چنانچه یک طرف متعاقد به‌موجب یک موافقتنامه موجود یا آتی مربوط به تأسیس یک منطقه آزاد تجاری، یک اتحادیه گمرکی، یک بازار مشترک یا یک سازمان اقتصادی منطقه‌ای مشابه امتیازات یا حقوق مخصوصی به سرمایه‌گذاران یک دولت ثالث بدهد موظف نخواهد بود که آن امتیازات و حقوق را به سرمایه‌گذاران طرف متعاقد دیگر بدهد. رفتار ملی و رفتار کامله الوداد در مورد مسائل مالیاتی اعمال نمی‌شود.

ماده ۵ - مصادره و جبران خسارت

۱- سرمایه‌گذاریهای سرمایه‌گذاران هر یک از طرفهای متعاقد توسط طرف متعاقد دیگر ملی، مصادره و سلب مالکیت نخواهد شد و یا تحت تدابیر مشابه قرار نخواهد گرفت، مگر آنکه اقدامات

مزبور برای اهداف عمومی، به موجب فرآیند قانونی، به روش غیر تبعیض آمیز و در مقابل جبران خسارت سریع، مؤثر و مناسب انجام پذیرد.

۲- میزان جبران خسارت باید معادل ارزش سرمایه گذاری بلافاصله قبل از ملی شدن، مصادره یا سلب مالکیت باشد.

۳- خسارت باید بدون تأخیر پرداخت شود. در صورت تأخیر این خسارت شامل هزینه های مربوطه نیز خواهد بود. خسارت باید عملاً قابل پرداخت بوده و آزادانه قابل انتقال باشد.

ماده ۶ - زیانها

اتباع یا شرکتهای یک طرف متعاقد که سرمایه گذاریهای آنها در اثر جنگ یا هربرخورد مسلحانه دیگر، انقلاب، حالت اضطرار ملی یا شورش در قلمرو طرف متعاقد دیگر متحمل خساراتی شوند توسط طرف متعاقد دیگر از رفتاری برخوردار خواهند شد که از رفتار اعمال شده نسبت به اتباع یا شرکتهای خود یا اتباع یا شرکتهای کشورهای کامله الوداد نامساعدتر نباشد.

ماده ۷ - انتقالات

۱- هر یک از طرفهای متعاقد اطمینان خواهد داد که انتقالات مربوط به سرمایه گذاری موضوع این موافقتنامه به صورت آزاد و بدون تأخیر انجام شود :

الف - عواید به نحوی که در ماده (۱) تعریف شده است.

ب - مبالغ حاصل از فروش یا تصفیه جزئی یا کلی سرمایه گذاری.

پ - اقساط وامهای مربوط به سرمایه گذاری، مشروط بر آنکه از محل عملکرد سرمایه گذاری پرداخت شود.

ت - مبالغ پرداخت شده به موجب مواد (۵) و (۶) این موافقتنامه.

ث - مبالغ حاصل از تصمیم اتخاذ شده به موجب ماده (۸) این موافقتنامه.

ج - حقوق ماهیانه و دستمزدهای دریافتی توسط کارکنان سرمایه گذار که اجازه کار از طرف متعاقد سرمایه پذیر را داشته باشند.

۲- انتقالات فوق باید بدون تأخیر صورت گرفته و به ارز قابل تبدیل و به نرخ رسمی زمان انتقال انجام پذیرد.

۳- در صورت بروز مشکل جدی در تراز پرداختها یا احتمال بروز آن، هر طرف متعاقد می تواند موقتاً محدودیت هایی در مورد انجام انتقالات اعمال نماید مشروط به اینکه این محدودیتها از شش ماه تجاوز نکند و به طور عادلانه، غیر تبعیض آمیز و با حسن نیت وضع شود.

۴- علی رغم مفاد بندهای (۱) و (۲) یک طرف متعاقد می تواند با اقدامات منصفانه و غیر تبعیض آمیز و با حسن نیت به منظور حمایت از حقوق طلبکاران یا در رابطه با تخلفات جزائی یا به موجب قرار یا حکم صادره در رسیدگی اداری یا قضایی از یک انتقال جلوگیری نماید مشروط به اینکه چنین اقداماتی و اعمال آنها به عنوان وسیله ای برای خودداری آن طرف متعاقد از انجام تعهدات یا تکالیف خود به موجب این موافقتنامه مورد استفاده قرار نگیرد.

ماده ۸ - حل و فصل اختلافات میان سرمایه گذار و یک طرف متعاقد

۱- چنانچه اختلافی میان طرف متعاقد سرمایه پذیر و یک سرمایه گذار طرف متعاقد دیگر درباره یک سرمایه گذاری بروز کند، طرف متعاقد سرمایه پذیر و سرمایه گذار مزبور در ابتدا تلاش خواهند کرد که اختلاف را از طریق مذاکره و مشاوره حل و فصل کنند.

۲- چنانچه اختلاف ظرف شش ماه از تاریخ ایجاد آن به نحو مقرر در بند (۱) این ماده حل و فصل نشود، سرمایه گذار می تواند اختلاف را به انتخاب خود ارجاع دهد به :

الف - دادگاههای صلاحیتدار طرف متعاقد سرمایه پذیر.

ب - داوری مرکز حل و فصل اختلافات سرمایه گذاری (ایکسید) که توسط کنوانسیون مورخ ۱۸ مارس ۱۹۶۵ (۱۲، ۲۷، ۱۳۴۳) برای حل و فصل اختلافات سرمایه گذاری بین دولتها و اتباع دولتهای دیگر تشکیل شده است مشروط به اینکه طرف متعاقدی که یک طرف اختلاف است به کنوانسیون مذکور پیوسته باشد.

پ - یک دیوان داوری موردی بر طبق قواعد داوری کمیسیون حقوق تجارت بین الملل سازمان ملل متحد (آنسیترال)، چنانچه طرف متعاقدی که یک طرف اختلاف است عضو کنوانسیون ایکسید نباشد.

ماده ۹ - جانشینی

چنانچه یک طرف متعاقد یا مؤسسه تعیین شده توسط آن به موجب یک قرارداد غرامت، بیمه یا تضمین به یکی از سرمایه گذاران خود پرداختی نماید :

الف - طرف متعاقد سرمایه‌پذیر جانشینی طرف متعاقد دیگر به‌موجب آن قرارداد بیمه یا تضمین را به رسمیت خواهد شناخت.

ب - جانشین مستحق اعمال حقوقی خواهد بود که سرمایه‌گذار استحقاق آن را داشته است.

پ - اختلافات بین جانشین و دولت متعاقد سرمایه‌پذیر بدون لطمه زدن به حقوق جانشین دولتی به‌موجب ماده (۸)، براساس ماده (۱۱) حل و فصل خواهد شد. باوجوداین جانشین می‌تواند به‌سرمایه‌گذار این حق را بدهد که در مقابل طرف متعاقد سرمایه‌پذیر اقدام به استیفای حقوق واگذار شده بنماید.

ماده ۱۰ - دامنه شمول موافقتنامه

این موافقتنامه در مورد سرمایه‌گذاران و سرمایه‌گذاریهای مجددی اعمال خواهد شد که قبل یا بعد از لازم‌الاجراء شدن آن توسط سرمایه‌گذاران یک طرف متعاقد در قلمرو طرف متعاقد دیگر انجام شده باشد مشروط به اینکه، چنانچه قوانین و مقررات مربوطه طرف متعاقد سرمایه‌پذیر مقرر کند، به‌تصویب مراجع صلاحیتدار آن طرف برسد. مرجع صلاحیتدار در قلمرو جمهوری اسلامی ایران سازمان سرمایه‌گذاری و کمکهای اقتصادی و فنی ایران یا مؤسسه‌ای است که جایگزین آن شود.

ماده ۱۱ - حل و فصل اختلافات بین طرفهای متعاقد

۱- اختلافات مربوط به تفسیر یا اجرای این موافقتنامه، در صورت ممکن از طریق مشاوره و مذاکره حل و فصل خواهد شد.

۲- چنانچه اختلافات ظرف مدت شش ماه از تاریخ مطرح شدن آن توسط هر طرف متعاقد، حل و فصل نشود باید به‌درخواست هر طرف متعاقد به یک دیوان داورى ارجاع شود.

۳- دیوان مذکور باید برای هر مورد به روش زیر تشکیل شود :

هر طرف متعاقد یک داور انتخاب خواهد نمود و دو داورى که بدین روش انتخاب می‌شوند با توافق، تبعه یک کشور ثالث را که توسط دو طرف متعاقد به عنوان رئیس دیوان داورى تعیین خواهد شد انتخاب خواهند نمود. همه داوران باید ظرف دو ماه از تاریخ اطلاع یک طرف متعاقد به طرف متعاقد دیگر مبنی بر قصد او برای ارجاع اختلاف به داورى انتخاب شوند.

۴- چنانچه مهلت‌های مقرر در بند (۳) رعایت نشود، هر طرف متعاقد، در صورت نبودن توافق دیگری، از رئیس دیوان داورى بین‌المللی دعوت خواهد نمود که انتخاب‌های لازم را به عمل آورد. چنانچه رئیس دیوان

تبعه یک طرف متعاقد باشد یا به نحو دیگری از انجام وظیفه مذکور معذور باشد، عضوی از دیوان که در رتبه بعد از او قرار داشته و تابعیت هیچیک از طرفهای متعاقد را نداشته باشد انتخابها را به عمل خواهد آورد. ۵- دیوان با اکثریت آراء اتخاذ تصمیم خواهد نمود. این تصمیمات برای طرفین قطعی و الزام آور خواهد بود. دیوان داوری قواعد رسیدگی خود را تعیین خواهد نمود. دیوان بنا به درخواست هر طرف متعاقد رأی را تفسیر خواهد نمود. به جز در شرایط ویژه که توسط دیوان تصمیم دیگری اتخاذ خواهد شد، هزینه ها از جمله هزینه داوران باید به طور مساوی توسط دوطرف متعاقد پرداخت شود.

ماده ۱۲ - لازم الاجراء شدن و اعتبار موافقتنامه

- ۱- این موافقتنامه باید توسط مراجع صلاحیتدار هر طرف متعاقد به تصویب برسد.
- ۲- این موافقتنامه سی روز پس از تاریخ آخرین اطلاعیه هر طرف متعاقد به طرف متعاقد دیگر مبنی بر اینکه اقدامات لازم را بر طبق قوانین و مقررات خود جهت لازم الاجراء شدن موافقتنامه به عمل آورده است برای مدت ده سال لازم الاجراء خواهد شد.
- ۳- پس از مدت مذکور، این موافقتنامه همچنان معتبر خواهد بود مگر اینکه یکی از طرفهای متعاقد حداقل یک سال قبل از تاریخ انقضاء یا فسخ آن به طور کتبی طرف متعاقد دیگر را از قصد خود مبنی بر فسخ موافقتنامه مطلع نماید.
- ۴- پس از انقضاء یا فسخ این موافقتنامه، مواد آن در مورد سرمایه گذاریهای موضوع این موافقتنامه برای مدت پانزده سال دیگر اعمال خواهد شد.

قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی (FIPPA)

سال تصویب: ۱۳۸۰ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۱۶۷۰۹ تاریخ ۱۳۸۱/۰۴/۲۲

فصل اول - تعاریف

ماده ۱- اصطلاحات و عبارات بکاربرده شده در این قانون دارای معانی زیر می باشد:

قانون - قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی.

سرمایه گذار خارجی - اشخاص حقیقی یا حقوقی غیر ایرانی و یا ایرانی با استفاده از سرمایه با منشاء خارجی که مجوز سرمایه گذاری موضوع ماده (۶) را اخذ نموده باشند.

سرمایه خارجی - انواع سرمایه اعم از نقدی و یا غیر نقدی که توسط سرمایه گذار خارجی به کشور وارد می شود و شامل موارد زیر می گردد :

الف - وجوه نقدی که به صورت ارز قابل تبدیل، از طریق نظام بانکی یا دیگر طرق انتقال وجوه که مورد تأیید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران باشد، به کشور وارد شود،

ب - ماشین آلات و تجهیزات،

ج - ابزار و قطعات یدکی، قطعات منفصله و مواد اولیه، افزودنی و کمکی،

د - حق اختراع، دانش فنی، اسامی و علائم تجاری و خدمات تخصصی،

هـ - سود سهام قابل انتقال سرمایه گذار خارجی،

و - سایر موارد مجاز با تصویب هیأت دولت.

سرمایه گذاری خارجی - بکارگیری سرمایه خارجی در یک بنگاه اقتصادی جدید یا موجود پس از اخذ مجوز سرمایه گذاری.

مجوز سرمایه گذاری - مجوزی که برطبق ماده (۶) این قانون برای هر مورد سرمایه گذاری خارجی صادر می شود.

سازمان - سازمان سرمایه گذاری و کمکهای اقتصادی و فنی ایران موضوع ماده (۵) قانون تشکیل وزارت امور اقتصادی و دارائی مصوب ۱۳۵۳، ۴، ۲۴.

هیأت - هیأت سرمایه گذاری خارجی موضوع ماده (۶) این قانون.

فصل دوم - شرایط عمومی پذیرش سرمایه خارجی

ماده ۲ - پذیرش سرمایه گذاری خارجی براساس این قانون و با رعایت سایر قوانین و مقررات جاری کشور می بایست به منظور عمران و آبادی و فعالیت تولیدی اعم از صنعتی، معدنی، کشاورزی و خدمات براساس ضوابط زیر صورت پذیرد:

الف - موجب رشد اقتصادی، ارتقاء فن آوری، ارتقاء کیفیت تولیدات، افزایش فرصتهای شغلی و افزایش صادرات شود.

ب - موجب تهدید امنیت ملی و منافع عمومی، تخریب محیط زیست، اخلاف در اقتصاد کشور و

تضییع تولیدات مبتنی بر سرمایه گذاریهای داخلی نشود.

ج - متضمن اعطای امتیاز توسط دولت به سرمایه گذاران خارجی نباشد منظور از امتیاز، حقوق ویژه‌ای است که سرمایه گذاران خارجی را در موقعیت انحصاری قرار دهد.

د - سهم ارزش کالا و خدمات تولیدی حاصل از سرمایه گذاری خارجی موضوع این قانون نسبت به ارزش کالا و خدمات عرضه شده در بازار داخلی در زمان صدور مجوز، در هر بخش اقتصادی از بیست و پنج درصد (۲۵٪) و در هر رشته، از سی و پنج درصد (۳۵٪) بیشتر نخواهد بود. تعیین رشته‌ها و میزان سرمایه گذاری در هر یک از آنها طبق آیین نامه‌ای خواهد بود که به تصویب هیأت وزیران برسد.

سرمایه گذاری خارجی جهت تولید کالا و خدمات برای صدور به خارج از کشور به جز نفت خام از این نسبت‌ها معاف است.

تبصره - قانون مربوط به تملک اموال غیر منقول اتباع خارجی مصوب ۱۳۱۰، ۳، ۱۶ کماکان به قوت خود باقی می‌باشد. تملک هر نوع زمین به هر میزان به نام سرمایه گذار خارجی در چارچوب این قانون مجاز نمی‌باشد.

ماده ۳ - سرمایه گذاری‌های خارجی که براساس مفاد این قانون پذیرفته می‌شوند از تسهیلات و حمایت‌های این قانون برخوردارند.

این سرمایه گذاری‌ها به دو طریق زیر قابل پذیرش هستند :

الف - سرمایه گذاری مستقیم خارجی در زمینه‌هایی که فعالیت بخش خصوصی در آن مجاز می‌باشد.

ب - سرمایه گذاری‌های خارجی در کلیه بخش‌ها در چارچوب روشهای «مشارکت مدنی»، «بیع متقابل» و «ساخت، بهره‌برداری و واگذاری» که برگشت سرمایه و منافع حاصله صرفاً از عملکرد اقتصادی طرح مورد سرمایه گذاری ناشی شود و متکی به تضمین دولت یا بانکها و یا شرکتهای دولتی نباشد.

تبصره - مادام که سرمایه خارجی موضوع روشهای «ساخت، بهره‌برداری و واگذاری» مندرج در بند (ب) این ماده و سود مترتب بر آن مستهلک نشده است، اعمال حق مالکانه نسبت به سهم سرمایه باقی مانده در بنگاه اقتصادی سرمایه پذیر توسط سرمایه گذار خارجی مجاز می‌باشد.

ماده ۴ - سرمایه گذاری دولت یا دولتهای خارجی در جمهوری اسلامی ایران حسب مورد منوط

به تصویب مجلس شورای اسلامی می‌باشد. سرمایه‌گذاری‌های شرکت‌های دولتی خارجی، خصوصی تلقی می‌گردد.

فصل سوم - مراجع ذیصلاح

ماده ۵ - سازمان، تنها نهاد رسمی تشویق سرمایه‌گذاری‌های خارجی در کشور و رسیدگی به کلیه امور مربوط به سرمایه‌گذاری‌های خارجی می‌باشد و درخواست‌های سرمایه‌گذاران خارجی در خصوص امور مربوطه از جمله پذیرش، ورود، به‌کارگیری و خروج سرمایه می‌باید به آن سازمان تسلیم گردد.

ماده ۶ - به منظور رسیدگی و اخذ تصمیم در خصوص درخواست‌های موضوع

ماده (۵)، هیأتی با نام هیأت سرمایه‌گذاری خارجی به ریاست معاون وزیر امور اقتصادی و دارایی به عنوان رئیس کل سازمان و مرکب از معاون وزیر امور خارجه، معاون رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، معاون رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و حسب مورد، معاونین وزارتخانه‌های ذی‌ربط تشکیل می‌گردد.

در ارتباط با درخواست پذیرش، مجوز سرمایه‌گذاری پس از تصویب هیأت با تأیید و امضای وزیر امور اقتصادی و دارایی صادر می‌گردد.

به هنگام پذیرش سرمایه‌گذاری خارجی، هیأت موظف به رعایت ضوابط مندرج در ماده (۲) این قانون می‌باشد.

تبصره - سازمان مکلف است درخواست‌های سرمایه‌گذاری را پس از بررسی مقدماتی حداکثر ظرف پانزده روز از تاریخ دریافت آنها همراه با نظر خود در هیأت مطرح نماید. هیأت موظف است حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ مطرح شدن درخواست‌های مذکور به موضوع رسیدگی و تصمیم نهایی خود را کتباً اعلام نماید.

ماده ۷ - به منظور تسهیل و تسریع امور مربوط به پذیرش و فعالیت سرمایه‌گذاری‌های خارجی در کشور، کلیه دستگاه‌های ذی‌ربط از جمله وزارت امور اقتصادی و دارایی، وزارت امور خارجه، وزارت بازرگانی، وزارت کار و امور اجتماعی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، گمرک جمهوری اسلامی ایران، اداره کل ثبت شرکت‌ها و مالکیت صنعتی و سازمان حفاظت محیط زیست مکلفند نسبت به معرفی یک نماینده تام‌الاختیار با امضای بالاترین مقام دستگاه به سازمان اقدام نمایند. نمایندگان معرفی شده به عنوان رابط و هماهنگ‌کننده کلیه امور مربوطه در آن دستگاه با سازمان شناخته می‌شوند.

فصل چهارم - تضمین و انتقال سرمایه خارجی

ماده ۸ - سرمایه‌گذاری‌های خارجی مشمول این قانون از کلیه حقوق، حمایت‌ها و تسهیلاتی که برای سرمایه‌گذاری‌های داخلی موجود است به‌طوریکسان برخوردار می‌باشند.

ماده ۹ - سرمایه‌گذاری خارجی مورد سلب مالکیت و ملی‌شدن قرار نخواهد گرفت مگر برای منافع عمومی، به‌موجب فرآیند قانونی، به روش غیرتبعیض‌آمیز و درمقابل پرداخت مناسب غرامت به مأخذ ارزش واقعی آن سرمایه‌گذاری بلافاصله قبل از سلب مالکیت.

تبصره ۱ - تقاضای جبران خسارت وارده باید حداکثر در مدت یک سال پس از سلب مالکیت یا ملی‌شدن به هیأت تسلیم شود.

تبصره ۲ - اختلاف ناشی از سلب مالکیت یا ملی‌شدن براساس ماده (۱۹) این قانون حل و فصل خواهد شد.

ماده ۱۰ - واگذاری تمام یا بخشی از سرمایه خارجی به سرمایه‌گذار داخلی و یا با موافقت هیأت و تأیید وزیر امور اقتصادی و دارائی به سرمایه‌گذار خارجی دیگر مجاز می‌باشد. در صورت انتقال به سرمایه‌گذار خارجی دیگر، انتقال‌گیرنده که باید حداقل دارای شرایط سرمایه‌گذار اولیه باشد، از نظر مقررات این قانون جایگزین و یا شریک سرمایه‌گذار قبلی خواهد بود.

فصل پنجم - مقررات پذیرش، ورود و خروج سرمایه خارجی

ماده ۱۱ - سرمایه خارجی می‌تواند به یک یا ترکیبی از صور زیر به کشور وارد و تحت پوشش این قانون قرار گیرد:

الف - وجوه نقدی که به ریال تبدیل می‌شود.

ب - وجوه نقدی که به ریال تبدیل نمی‌شود و مستقیماً برای خریدها و سفارشات مربوط به سرمایه‌گذاری خارجی مورد استفاده قرار گیرد.

ج - ارقام غیرنقدی پس از طی مراحل ارزیابی توسط مراجع ذیصلاح.

تبصره - ترتیبات مربوط به نحوه ارزیابی و ثبت سرمایه خارجی در آیین‌نامه اجرائی این قانون تعیین خواهد شد.

ماده ۱۲ - نرخ ارز موردعمل به هنگام ورود یا خروج سرمایه خارجی و همچنین کلیه انتقالات ارزی در صورت تک نرخ بودن ارز همان نرخ رایج در شبکه رسمی کشور و در غیر این صورت نرخ آزاد روز به تشخیص بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ملاک خواهد بود.

ماده ۱۳ - اصل سرمایه خارجی و منافع آن یا آنچه که از اصل سرمایه در کشور باقی مانده باشد با دادن پیش آگهی سه ماهه به هیأت و بعد از انجام کلیه تعهدات و پرداخت کسورات قانونی و تصویب هیأت و تایید وزیر امور اقتصادی و دارائی قابل انتقال به خارج خواهد بود.

ماده ۱۴ - سود سرمایه گذاری خارجی پس از کسر مالیات و عوارض و اندوخته های قانونی با تصویب هیأت و تایید وزیر امور اقتصادی و دارائی قابل انتقال به خارج است.

ماده ۱۵ - پرداخت های مربوط به اقساط اصل تسهیلات مالی سرمایه گذاران خارجی و هزینه های مربوطه، قراردادهای حق اختراع، دانش فنی، کمک های فنی و مهندسی، اسامی و علائم تجاری، مدیریت و قراردادهای مشابه در چارچوب سرمایه گذاری خارجی براساس مصوبات هیأت و تاییدوزیر امور اقتصادی و دارائی، قابل انتقال به خارج می باشد.

ماده ۱۶ - انتقالات موضوع مواد (۱۳)، (۱۴) و (۱۵) با رعایت مفاد بند (ب) ماده (۳) این قانون قابل انجام است.

ماده ۱۷ - تأمین ارز برای انتقالات موضوع مواد (۱۳)، (۱۴) و (۱۵) به روش های زیرمیسر است :

الف - خرید ارز از نظام بانکی.

ب - از محل ارز حاصل از صدور محصولات تولیدی و یا ارز حاصل از ارائه خدمات بنگاه اقتصادی که سرمایه خارجی در آن به کار گرفته شده است.

ج - صادرات کالاهای مجاز طبق فهرستی که در اجرای این بند به تصویب هیأت وزیران بارعایت قوانین و مقررات مربوطه می رسد.

تبصره ۱ - بکارگیری یک یا ترکیبی از روش های فوق در مجوز سرمایه گذاری درج می گردد.

تبصره ۲ - در مورد سرمایه گذاری های موضوع بند (ب) ماده (۳) چنانچه وضع قوانین یا مصوبات دولت، موجب ممنوعیت یا توقف اجرای موافقتنامه های مالی، پذیرفته شده در چارچوب این قانون شود، زیان حاصل حداکثر تا سقف اقساط سررسید شده توسط دولت تأمین و پرداخت می گردد. حدود تعهدات قابل پذیرش، توسط هیأت وزیران در چارچوب این قانون به تصویب می رسد.

تبصره ۳ - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است معادل ارزی وجوه قابل انتقال موضوع بند (الف) این ماده را با موافقت سازمان و تأیید وزیر امور اقتصادی و دارائی تأمین و در اختیار سرمایه گذار خارجی قرار دهد.

تبصره ۴ - چنانچه مجوز سرمایه گذاری معطوف به بند (ب) و یا (ج) این ماده گردد، مجوز مذکور به منزله مجوز صادرات تلقی می گردد.

ماده ۱۸ - خروج آن بخش از سرمایه خارجی که در چارچوب مجوز سرمایه گذاری به کشور وارد شده اما به کار گرفته نشده باشد، از شمول کلیه قوانین و مقررات ارزی و صادرات و واردات مستثنی می باشد.

فصل ششم - حل و فصل اختلافات

ماده ۱۹ - اختلافات بین دولت و سرمایه گذاران خارجی در خصوص سرمایه گذاری های موضوع این قانون چنانچه از طریق مذاکره حل و فصل نگردد در دادگاه های داخلی مورد رسیدگی قرار می گیرد، مگر آن که در قانون موافقتنامه دو جانبه سرمایه گذاری با دولت متبوع سرمایه گذار خارجی، درمورد شیوه دیگری از حل و فصل اختلافات توافق شده باشد.

فصل هفتم - مقررات نهایی

ماده ۲۰ - دستگاه های اجرایی ذی ربط مکلفند در خصوص تعهدات متقابل در چارچوب صدور روادید، اجازه اقامت، صدور پروانه کار و اشتغال حسب مورد برای سرمایه گذاران، مدیران و کارشناسان خارجی برای بخش خصوصی مرتبط با سرمایه گذاری های خارجی مشمول این قانون و بستگان درجه یک آنها براساس درخواست سازمان اقدام نمایند.

تبصره - موارد اختلاف بین سازمان و دستگاه های اجرایی با نظر وزیر امور اقتصادی و دارائی حل و فصل می شود.

ماده ۲۱ - سازمان مکلف است امکان دسترسی همگانی را به کلیه اطلاعات مربوط به سرمایه گذاری و سرمایه گذاران خارجی، فرصت های سرمایه گذاری، شرکای ایرانی موضوع فعالیت و سایر اطلاعاتی که در اختیار آن سازمان قرار دارد فراهم نماید.

ماده ۲۲ - کلیه وزارتخانه‌ها و شرکت‌ها و سازمان‌های دولتی و مؤسسات عمومی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است مکلفند کلیه اطلاعات مورد نیاز سرمایه‌گذاری خارجی و گزارش سرمایه‌گذاری‌های خارجی انجام شده را در اختیار سازمان قرار دهند تا این سازمان براساس ماده فوق عمل نماید.

ماده ۲۳ - وزیر امور اقتصادی و دارایی مکلف است هر شش ماه یک بار گزارش عملکرد سازمان در خصوص سرمایه‌گذاری خارجی موضوع این قانون را به کمیسیون‌های ذی‌ربط مجلس شورای اسلامی ارسال نماید.

ماده ۲۴ - از تاریخ تصویب این قانون و آیین‌نامه اجرائی آن، قانون جلب و حمایت سرمایه‌های خارجی - مصوب ۱۳۳۴، ۹، ۷ و آیین‌نامه اجرائی آن لغو می‌گردد. سرمایه‌های خارجی که قبلاً براساس قانون مزبور مورد پذیرش قرار گرفته‌اند تحت شمول این قانون قرار می‌گیرند. مفاد این قانون توسط قوانین و مقررات آتی در صورتی لغو یا تغییر می‌یابد که لغو یا تغییر این قانون در قوانین و مقررات مذکور تصریح شده باشد.

ماده ۲۵ - آیین‌نامه اجرائی این قانون ظرف مدت دو ماه توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده (۱۲۸) قانون برنامه سوم توسعه

سال تصویب: ۱۳۷۹ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۱۶۰۷۰ تاریخ ۷۹/۲/۱۱

به وزارت راه و ترابری اجازه داده می‌شود با حفظ مالکیت دولت بر **خطوط ریلی** و اعمال سیاست جامع و هماهنگ حمل و نقل ریلی کشور و جلوگیری از ایجاد انحصار در بخش غیردولتی و تضمین استمرار ارائه خدمات، بخشی از فعالیت‌های مربوط به حمل و نقل بار و مسافر، تعمیر، نگهداری و بازسازی شبکه و ناوگان حمل و نقل ریلی را به اشخاص حقیقی و حقوقی بخش غیردولتی داخلی واگذار کند و در صورت لزوم با ایجاد شرکت‌های مشترک بین بخش غیردولتی داخلی و راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران از آنها حمایت و تسهیلات لازم در این زمینه را فراهم سازد. ضوابط و مقررات این ماده به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده (۱۲۶) قانون برنامه سوم توسعه

سال تصویب: ۱۳۷۹ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۱۶۰۷۰ تاریخ ۷۹/۲/۱۱

به شرکت سهامی راه آهن جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می شود به منظور ارائه خدمات حمل و نقل منطقه ای، ترانزیتی و چندوجهی با مشارکت کشورهای عضو اکو نسبت به ایجاد شرکتهای حمل و نقل بین المللی اقدام کند.

ماده (۳۰) قانون برنامه سوم توسعه

سال تصویب: ۱۳۷۹ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۱۶۰۷۰ تاریخ ۷۹/۲/۱۱

به دولت اجازه داده می شود براساس پیشنهاد وزارت راه و ترابری آیین نامه اجرائی اشتغال اشخاص حقیقی و حقوقی بخش تعاونی و خصوصی داخلی در زمینه امور حمل و نقل بار و مسافر توسط راه آهن و امور مربوط از قبیل ایجاد، تجهیز، توسعه، نگهداری خطوط و تأسیسات راه آهن و بهره برداری از آنان، مطالعات و تحقیقات و آموزش نیروی انسانی را با رعایت مفاد ماده (۱۲۸) این قانون تصویب و اجراء کند.

قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان

سال تصویب: ۱۳۷۹ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۱۶۲۸۱ به تاریخ ۷۹/۱۰/۲۵

ماده واحده - موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان، مشتمل بر یک مقدمه و دوازده ماده تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می شود.

تبصره - اجرای ماده (۱۱) این موافقتنامه در خصوص ارجاع به داوری از طرف ایرانی موکول به رعایت اصل یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی خواهد بود.

ماده ۱ - تعاریف:
از نظر این موافقتنامه:

۱- اصطلاح "سرمایه گذاری" طبق قوانین و مقررات طرف میزبان، شامل هر نوع دارائی به ویژه موارد زیر می گردد:

الف - سهم الشرکه، سهام یا هرگونه مشارکت دیگر در شرکتها،

ب - عایداتی که مجدداً سرمایه گذاری شود، حق ادعا نسبت به پول یا هر نوع حق دیگری نسبت به فعالیت مجاز قانونی مرتبط با یک سرمایه گذاری که دارای ارزش مالی باشد،

ج - اموال منقول و غیرمنقول و نیز هرگونه حقوق مربوط به آنها از قبیل رهن، حق حبس، وثیقه و حق انتفاع،

د - حقوق مالکیت صنعتی و معنوی از قبیل حق تألیف، حق اختراع، حق صدور پروانه (حق لیسانس)، طرح های صنعتی، فرایندهای فنی و نیز علائم و اسامی تجاری، حسن شهرت تجاری و دانش فنی،

ه - حقوق کسبی اعطاء شده به وسیله قانون یا قرارداد حق اکتشاف، کشت، استخراج یا بهره برداری از منابع طبیعی در قلمرو هر طرف.

۲- اصطلاح "سرمایه گذار" در مورد هر یک از طرفین اطلاق می گردد به:

الف - اشخاص حقیقی که به موجب قوانین همان طرف، اتباع طرف یاد شده به شمار می آیند.

ب - اشخاص حقوقی هر یک از طرفین شامل شرکتها، بنگاهها یا مؤسسات تجاری که به موجب قوانین و مقررات جاری همان طرف، به طور صحیح تشکیل و تأسیس شده و مقر و فعالیت اقتصادی حقیقی آنها در قلمرو همان طرف قرار گرفته باشد.

۳- اصطلاح "عواید" به معنی وجوهی است که به طور قانونی از یک سرمایه گذاری حاصل شده باشد و به ویژه و نه منحصرأ شامل سود، پرداختهای ناشی از وام، عواید سرمایه، سود سهام، حق الامتیاز و کارمزد می باشد.

ماده ۲ - تشویق، حمایت، رفتار:

۱- هر طرف مبادرت به تشویق و ایجاد شرایط مناسب برای سرمایه گذاران طرف دیگر جهت سرمایه گذاری خواهد نمود و این سرمایه گذاریها را طبق قوانین و مقررات خود خواهد پذیرفت.

۲- با رعایت قوانین و مقررات طرفین در رابطه با ورود، اقامت موقت و اشتغال خارجیان:

الف - اتباع هر یک از طرفین اجازه خواهند یافت که به منظور تأسیس، توسعه، اداره یا مشاوره

درمورد عملیات سرمایه گذاری به قلمرو طرف دیگر وارد شده و در آن اقامت نماید.

ب - شرکت‌هایی که به طور قانونی به موجب قوانین و مقررات یک طرف تأسیس شده‌اند، برای سرمایه گذاری در قلمرو طرف دیگر، اجازه خواهند یافت کارکنان رده‌های مدیریتی و فنی واجد شرایط و مجرب خود را به انتخاب خود، با رعایت قوانین و مقررات طرف میزبان استخدام نمایند.

۳- هر طرف در قلمرو خود رفتار منصفانه و عادلانه نسبت به سرمایه‌گذاریهای سرمایه‌گذاران طرف دیگر را تضمین خواهد نمود. این رفتار از رفتار هرطرف نسبت به سرمایه‌گذاریهای سرمایه‌گذاران داخلی خود، یا سرمایه‌گذاریهای سرمایه‌گذاران ملل کامله‌الوداد در قلمرو خود، اگر رفتار اخیر مساعدتر باشد، نامساعدتر نخواهد بود.

۴- مفاد این ماده هیچگونه تأثیری بر موافقتنامه‌های منعقد شده موجود یا آتی هر یک از طرفین در ارتباط با اتحادیه‌های گمرکی، سازمانهای اقتصادی منطقه‌ای یا موافقتنامه‌های بین‌المللی مشابه و نیز موافقتنامه‌های اجتناب از اخذ مالیات مضاعف نخواهد داشت.

ماده ۳ - شرایط مساعدتر:

قطع نظر از شرایط تعیین شده در این موافقتنامه، شرایط مساعدتری که بین هر یک از طرفین و یک سرمایه‌گذار طرف دیگر مورد توافق قرار گرفته یا در آینده قرار گیرد، قابل اعمال خواهد بود.

ماده ۴ - مصادره و جبران خسارت:

۱- سرمایه‌گذاری‌ها مصادره، ملی یا مشمول تدابیری مستقیم یا غیرمستقیم با تأثیرات مشابه نخواهند شد مگر اینکه این اقدامات برای یک هدف عمومی، به روشی غیر تبعیض‌آمیز و در مقابل پرداخت سریع، کافی و مؤثر خسارت، و برابر فرایند قانونی و اصول کلی مربوط به رفتار مقرر در ماده (۲) این موافقتنامه، انجام پذیرد.

۲- جبران خسارت باید معادل ارزش روز سرمایه‌گذاری مصادره شده بلافاصله قبل از سلب مالکیت یا آگاهی از آن باشد، خسارت باید بدون تأخیر پرداخت شده و به ترتیب مندرج در بند (۲) ماده (۵) آزادانه قابل انتقال باشد.

۳- سرمایه‌گذاران هر طرف متعهد که سرمایه‌گذاریهای آنها به علت جنگ یا هرگونه درگیری مسلحانه، انقلاب، حالت اضطراری یا شورش یا دیگر حوادث مشابه در قلمرو طرف متعهد دیگر دچار خسارت گردند، از رفتاری که نامساعدتر از رفتار طرف متعهد مزبور با سرمایه‌گذاران خود یا سرمایه‌گذاران هر کشور ثالث نباشد، هرکدام که از نظر جبران خسارت، اعاده مال و پرداخت غرامت چنین خسارتی مساعدتر باشد، برخوردار خواهند شد.

ماده ۵ - برگشت سرمایه و انتقال :

۱- هر طرف با حسن نیت اجازه خواهد داد تمامی انتقالات مربوط به یک سرمایه‌گذاری به صورت آزاد و بدون تأخیر به داخل و خارج از قلمرو وی انجام گیرد، این انتقالات عبارتند از:
الف - عواید،

ب - مبالغ حاصل از فروش یا تصفیه تمام یا بخشی از سرمایه‌گذاری،

ج - حق‌الامتیازها و حق‌الزحمه‌های مربوط به قراردادهای انتقال فناوری.

د - جبران خسارات برابر ماده (۴)

ه- اقساط وامهای مربوط به سرمایه‌گذاری و نیز سایر پرداختهای ناشی از این وامها،
و - حقوق ماهیانه، دستمزدها و سایر وجوه دریافتی توسط اتباع یک طرف که پروانه کار مرتبط با سرمایه‌گذاری را در قلمرو طرف دیگر اخذ کرده‌باشند،

ز - پرداختهای ناشی از اختلافهای مربوط به یک سرمایه‌گذاری.

۲- انتقال‌ها باید به طور سریع و به ارزش قابل تبدیل و به نرخ رسمی تبدیل در روز انتقال انجام پذیرد.

ماده ۶ - جانشینی :

۱- چنانچه سرمایه‌گذاری سرمایه‌گذار یک طرف در مقابل خطرات غیر تجاری تحت نظام قانونی همان طرف بیمه شده باشد هرگونه جانشینی بیمه‌گر که از شرایط قرارداد بیمه ناشی شود به وسیله طرف دیگر به رسمیت شناخته خواهد شد.

۲- بیمه‌گر مستحق حقوق دیگری غیر از حقوقی که سرمایه‌گذار استحقاق آن را داشته نخواهد بود.

۳- اختلافات بین یک طرف و بیمه‌گر براساس مفاد ماده (۱۰) این موافقتنامه حل و فصل خواهد شد.

ماده ۷ - عدول :

این موافقتنامه از:

الف - قوانین و مقررات، رویه‌ها و روش‌های اداری یا تصمیمات اداری یا قضائی هر یک از طرفین.

ب - تعهدات حقوقی بین‌المللی، یا

ج - تعهدات هر یک از طرفین، شامل تعهدات مندرج در یک موافقتنامه سرمایه گذاری یا یک مجوز سرمایه گذاری، که سرمایه گذاریها یا فعالیتهای مرتبط را در موقعیت های مشابه، از رفتاری مساعدتر از آنچه به موجب این موافقتنامه مقرر شده، برخوردار می نماید عدول نخواهد نمود.

ماده ۸ - رعایت تعهدات:

هر طرف رعایت مستمر تعهداتی را که در ارتباط با سرمایه گذاری سرمایه گذاران طرف دیگر تقبل نموده است تضمین خواهد نمود.

ماده ۹ - دامنه شمول موافقتنامه:

این موافقتنامه فقط در مورد سرمایه گذاری هائی اعمال می شود که به تصویب مراجع صلاحیت دار طرف میزبان رسیده باشد. مرجع صلاحیتدار جمهوری اسلامی ایران سازمان سرمایه گذاری و کمک های اقتصادی و فنی ایران به نشانی جمهوری اسلامی ایران، تهران، میدان پانزده خرداد می باشد. مرجع صلاحیتدار جمهوری آذربایجان وزارت روابط اقتصادی خارجی به نشانی جمهوری آذربایجان، باکو، خیابان گوربانف می باشد.

ماده ۱۰ - حل و فصل اختلافات بین یک طرف و سرمایه گذار طرف دیگر:

۱- چنانچه اختلافی میان طرف سرمایه پذیر و یک یا چند سرمایه گذار طرف دیگر درباره یک سرمایه گذاری بروز کند، طرف سرمایه پذیر و سرمایه گذار (یا سرمایه گذاران) مزبور در ابتدا تلاش خواهند کرد که اختلاف را از طریق مذاکره و مشاوره به صورت دوستانه حل و فصل کنند.

۲- چنانچه طرف سرمایه پذیر و سرمایه گذار (یا سرمایه گذاران) مزبور نتوانند ظرف مدت (۶) ماه از تاریخ ابلاغ ادعا توسط یک طرف به طرف دیگر به توافق برسند، هر یک از آنها می تواند اختلاف را در دادگاههای صالح طرف سرمایه پذیر مطرح و یا ضمن رعایت قوانین و مقررات مربوط خود به هیأت داورى سه نفره به شرح مندرج در بند (۵) ذیل ارجاع کند.

۳- هر اختلافی که ابتدا در دادگاههای صالح طرف سرمایه پذیر اقامه شود تا زمانی که در دست رسیدگی است قابل ارجاع به داورى نخواهد بود.

۴- هر اختلافی که به داورى ارجاع شود از صلاحیت دادگاههای داخلی مستثنا خواهد بود. مع هذا مفاد این بند مانع از آن نخواهد بود که محکوم له حکم داورى برای اجرای آن به دادگاههای داخلی مراجعه کند.

۵- طرف سرمایه پذیر یا سرمایه گذار (سرمایه گذاران) طرف دیگر هر کدام که بخواهند اختلافی را به

داوری ارجاع کنند باید ضمن ارسال اطلاعیه کتبی برای دیگری، داور منتخب خود را معرفی نماید. طرف دیگر باید ظرف مدت شصت روز از تاریخ دریافت اطلاعیه یاد شده نسبت به معرفی یک داور اقدام کند و داوران منتخب باید ظرف مدت شصت روز از تاریخ آخرین انتخاب سرداور را تعیین نمایند. چنانچه هر یک از طرفین ظرف مدت مقرر داور خود را تعیین نکند و یا داوران منتخب ظرف مدت یاد شده در مورد انتخاب سرداور به توافق نرسند هر یک از طرفین می تواند از رئیس دیوان داورى بین المللى اتاق تجارت بین الملل بخواهد که حسب مورد داور طرف ممتنع یا سرداور را تعیین نماید. در هر صورت سرداور باید از اتباع کشوری انتخاب شود که در زمان انتخاب با طرفین روابط سیاسی داشته باشد.

ماده ۱۱ - حل و فصل اختلافات میان طرفین:

۱- طرفین با حسن نیت و روح همکاری جهت یافتن راه حل منصفانه و سریع برای هرگونه اختلاف در خصوص تفسیر یا اجرای موافقتنامه تلاش خواهند نمود. در این خصوص طرفین به منظور شرکت در مذاکرات مستقیم و هدفمند جهت نیل به چنین راه حلی توافق می نمایند. اگر طرفین نتوانند طی (۱۲) ماه از شروع اختلاف بین خود از طریق روش پیش گفته به توافق برسند، اختلاف می تواند بنا به درخواست هر کدام از طرفین به یک دیوان داورى سه نفره ارجاع شود.

۲- هر کدام از طرفین ظرف دو ماه پس از دریافت درخواست، یک داور تعیین خواهد نمود. این دو داور، داور سومى را به عنوان سرداور انتخاب خواهند کرد که تابعیت کشور ثالثی را دارا باشد و کشور یاد شده در زمان داورى با طرفین روابط سیاسی داشته باشد. در صورتی که یکی از طرفین ظرف مدت مقرر داورى را تعیین ننماید طرف دیگر می تواند از رئیس دیوان بین المللى دادگستری تقاضای تعیین داور نماید.

۳- در صورتی که دو داور ظرف مدت دو ماه پس از انتصاب خود نتوانند در مورد انتخاب سرداور به توافق برسند، سرداور بنا به درخواست هر یک از طرفین توسط رئیس دیوان بین المللى دادگستری تعیین خواهد گردید.

۴- چنانچه در موارد مندرج در بندهای (۲) و (۳) این ماده، رئیس دیوان بین المللى دادگستری از انجام وظیفه یاد شده معذور یا تبعه یکی از طرفین باشد انتصاب توسط معاون وی انجام خواهد گرفت و چنانچه معاون وی نیز از انجام وظیفه یاد شده معذور یا تبعه یکی از طرفین باشد انتصاب توسط عضو ارشد دیوان که تابعیت هیچ یک از طرفین را نداشته باشد، انجام خواهد شد.

۵- دیوان داورى سه ماه از تاریخ انتخاب سرداور فرصت خواهد داشت تا درخصوص آیین دادرسی، با رعایت سایر مفاد موافقتنامه، توافق کند در صورت عدم توافق، دیوان از رئیس دیوان بین المللى دادگستری درخواست خواهد کرد آیین دادرسی را با ملحوظ داشتن مقررات آیین داورى بین المللى که مورد قبول عمومى واقع شده تعیین نماید.

۶- جز در مواردی که طرفین به نحو دیگری توافق کنند، ظرف هشت ماه از تاریخ انتخاب داور سوم کلیه لوایح تقدیم و تمامی رسیدگیها کامل خواهد شد و دیوان تصمیم خود را ظرف مدت دو ماه از تاریخ آخرین لوایح یا تاریخ پایان رسیدگی، هر کدام که دیرتر باشد، اتخاذ خواهد کرد. تصمیمات دیوان داورى با اکثریت آراء اتخاذ می گردد که برای طرفین قطعی و الزام آور خواهد بود.

۷- هزینه های سرداور، دیگر داوران و نیز سایر هزینه های دادرسی به طور مساوی توسط طرفین پرداخت خواهد شد. با این وجود دیوان ممکن است باصلاحدید خود تصمیم بگیرد که یکی از طرفین نسبت بیشتری از هزینه ها را پرداخت نماید.

۸- چنانچه اختلافی برابر مقررات ماده (۱۰) به دیوان داورى بین المللی دیگری ارجاع شده باشد و رسیدگی به آن در دادگاه مذکور ادامه داشته باشد به دیوان داورى بین المللی مقرر در این ماده ارجاع نخواهد شد. این امر مانع از انجام مذاکرات مستقیم و هدفمند میان طرفین نخواهد بود.

ماده ۱۲ - لازم الاجرا شدن، مدت و فسخ:

۱- این موافقتنامه از تاریخی که مبادله اسناد مربوط به تصویب آن تکمیل شده باشد به موقع اجرا گذاشته خواهد شد. موافقتنامه برای یک دوره ۱۰ ساله لازم الاجراء خواهد بود و پس از آن نیز همچنان معتبر خواهد ماند، مگر آنکه برابر بند (۲) این ماده فسخ گردد. این موافقتنامه سرمایه گذاری های موجود در تاریخ اجرای آن و همچنین سرمایه گذاری هائی را که بعدا انجام یا تحصیل شوند شامل خواهد گردید.

۲- هر کدام از طرفین می تواند با ارائه اطلاعیه کتبی یک ساله به طرف دیگر این موافقتنامه را در پایان اولین دوره ده ساله یا هر زمانی پس از آن فسخ نماید.

۳- این موافقتنامه با توافق کتبی طرفین قابل اصلاح می باشد. هرگونه اصلاحیه ای با اطلاع هر یک از طرفین به دیگری مبنی بر تکمیل کلیه الزامات داخلی برای قابل اجرا شدن چنین اصلاحیه ای قابلیت اجرا خواهد یافت.

۴- مفاد کلیه مواد دیگر این موافقتنامه درمورد سرمایه گذاری های انجام یا تحصیل شده پیش از تاریخ انقضای این موافقتنامه و نسبت به سرمایه گذاری هائی که این موافقتنامه به نحوی شامل آنها می گردد برای یک دوره ده ساله دیگر پس از تاریخ انقضاء همچنان قابل اجرا خواهد بود. در تأیید مراتب بالا امضاء کنندگان زیر با اختیار کامل از طرف دولت های متبوع خود این موافقتنامه را امضاء کرده اند.

ماده (۵۲۲) قانون آئین دادرسی مدنی

سال تصویب: ۱۳۷۹ مجلس شورای اسلامی

در دعاوی که موضوع آن دین و از نوع وجه رایج بوده و با مطالبه، داین و تمکن مدیون، مدیون امتناع از پرداخت نموده، در صورت تغییر فاحش شاخص قیمت سالانه از زمان سررسید تا هنگام پرداخت و پس از مطالبه طلبکار، دادگاه با رعایت تناسب تغییر شاخص سالانه که توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تعیین می گردد محاسبه و مورد حکم قرار خواهد داد مگر این که طرفین به نحوه دیگری مصالحه نمایند.

قانون احداث پروژه های عمرانی بخش راه و ترابری از طریق مشارکت بانک ها و سایر منابع مالی و پولی کشور (به همراه الحاقیه سال ۹۴)

سال تصویب: ۱۳۶۶ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۱۲۴۷۷ تاریخ ۱۳۶۶/۱۰/۳

ماده واحده - به وزارت راه و ترابری اجازه داده می شود تأمین منابع مالی و اجرا طرح ها و پروژه های عمرانی بخش راه و ترابری را به شرکت و یا شرکت هایی که به همین منظور با مشارکت بانک های کشور و شرکت ها و مؤسسات و اشخاص حقیقی و که طبق اساسنامه و قوانین مربوط مجاز به سرمایه گذاری و مشارکت می باشند و سایر منابع پولی و مالی کشور تأسیس می شوند، واگذار نماید.

وزارت راه و ترابری مکلف است در قبال سرمایه گذاری پروژه ها و طرح های موضوع این قانون منافع بهره برداری از آنها را تا استهلاك هزینه های طرح با حفظ مالکیت دولت برای مدت معینی که به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید، به شرکت مربوط واگذار نماید.

تبصره ۱ - احداث، نگهداری و بهره برداری از پروژه ها و طرح های موضوع این قانون منحصراً مطابق ضوابط و مشخصاتی خواهد بود که توسط وزارت راه و ترابری تعیین می گردد. وزارت مذکور به طور مستمر بر اجرای ضوابط و مشخصات یاد شده نظارت خواهد نمود.

تبصره ۲ - چگونگی نظارت اجرای پروژه ها و طرح ها و بهره برداری و نرخ اجاره مستحدثات و همچنین نرخ گذاری خدمات بهره برداری و نیز ترتیب وصول و نظارت بر نحوه بهره برداری برابر مقررات آیین نامه ای خواهد بود که ظرف دو ماه از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون به پیشنهاد وزارتخانه های راه و ترابری، برنامه و بودجه، امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره ۳ - هزینه‌های تمام شده (اعم از هزینه‌های مستقیم و بالاسری) اجرا و نگهداری پروژه‌ها و طرح‌های موضوع این قانون به میزانی که مورد تأیید حسابرسان منتخب وزارت امور اقتصادی و دارایی قرار می‌گیرد حداکثر ظرف مدت واگذاری منافع بهره‌برداری مستهلک و هزینه استهلاک مربوط جزو هزینه‌های قابل قبول مالیاتی شرکت مربوط از نقطه نظر مالیاتی محسوب خواهد شد، چنانچه به دلایل قهریه عملیات احداث پروژه‌ها و طرح‌های واگذار شده متوقف گردد، منابع مالی هزینه شده توسط دولت جبران می‌گردد.

تبصره ۴ - اجرای طرح‌ها و پروژه‌های فوق نافی وظایف دولت در اجرای طرح‌ها و پروژه‌های عمرانی مورد نیاز عامه نبوده و مفاد این قانون در مواردی قابل اجرا است که محور دیگری به موازات وجود داشته یا ساخته شود که استفاده‌کنندگان برای استفاده و پرداخت عوارض حق انتخاب داشته باشند.

تبصره ۵ - در دوران بهره‌برداری از آزاد راه‌ها، چنانچه نسبت درآمد سالانه حاصل از خدمات بهره‌برداری به درآمدهای سالانه پیش‌بینی شده در گزارش هزینه - درآمد منضم به قرارداد کمتر از هشتاد و پنج درصد (۸۵٪) باشد، ما به التفاوت تا رقم هشتاد و پنج درصد (۸۵٪)، حداکثر به میزان بیست و پنج درصد (۲۵٪) درآمد مورد انتظار از محل درآمد حاصله از آزاد راه‌ها به سرمایه‌گذار پرداخت می‌شود.

تبصره ۶ - در صورتی که وزارت راه و شهرسازی با مشارکت بخش غیردولتی نسبت به تبدیل بزرگراه به آزادراه در مسیرهای دارای توجیه فنی و اقتصادی و فاقد جایگزین با رعایت کلیه مشخصات و استانداردهای فنی و ایمنی اقدام نماید، تا زمان احداث مسیر جایگزین تنها مجاز به دریافت هزینه‌های تبدیل، نگهداری و بهره‌برداری بزرگراه به آزادراه در قالب عوارض عبوری است.

ماده (۵۳) قانون مالیات‌های مستقیم (تبصره ۵، ۴ و ۶)

سال تصویب: ۱۳۶۶ مجلس شورای اسلامی

فصل اول - مالیات بر درآمد املاک

ماده ۵۳ - درآمد مشمول مالیات املاکی که به اجاره واگذار می‌گردد عبارت است از کل مال الاجاره اعم از نقدی و غیر نقدی پس از کسر بیست و پنج درصد بابت هزینه‌ها و استهلاکات و تعهدات مالک نسبت به مورد اجاره.

درآمد مشمول مالیات در مورد اجاره دست اول املاک مورد وقف یا حبس بر اساس این ماده

محاسبه خواهد شد.

در رهن تصرف، راهن طبق مقررات این فصل مشمول مالیات خواهد بود.

هر گاه موجر مالک نباشد درآمد مشمول مالیات وی عبارت است از مابه التفاوت اجاره دریافتی و پرداختی بابت ملک مورد اجاره.

حکم این ماده در مورد خانه‌های سازمانی متعلق به اشخاص حقوقی در صورتی که مالیات آنها طبق دفاتر قانونی تشخیص شود جاری نخواهد بود.

تبصره ۴- در مورد املاکی که با اثاثه یا ماشین‌آلات به اجاره واگذار می‌شود، درآمد ناشی از اجاره اثاثه و ماشین‌آلات نیز جزء درآمد ملک محسوب و مشمول مالیات این فصل می‌شود.

تبصره ۵ - مستحدثاتی که طبق قرارداد از طرف مستأجر درعین مستأجره به نفع موجر ایجاد می‌شود، براساس ارزش معاملاتی روز تحویل مستحدثه به موجر تقویم و پنجاه درصد آن جزء درآمد مشمول مالیات اجاره سال تحویل محسوب می‌گردد.

تبصره ۶- هزینه‌هایی که به موجب قانون یا قرارداد به عهده مالک است و از طرف مستأجر انجام می‌شود و همچنین مخارجی که به موجب قرارداد انجام آن از طرف مستأجر تقبل شده در صورتی که عرفاً به عهده مالک باشد، به بهای روز انجام هزینه تقویم و به عنوان مال الاجاره غیرنقدی به جمع اجاره بهای سال انجام هزینه اضافه می‌شود.

ماده (۶۲) قانون محاسبات عمومی کشور

سال تصویب: ۱۳۶۶ مجلس شورای اسلامی

۱. وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و شرکت‌های دولتی در صورتی می‌توانند برای خدمات و کالاهای وارداتی مورد نیاز خود اقدام به افتتاح اعتباراسنادی نمایند که معادل کل مبلغ آن و حقوق و عوارض گمرکی و سود بازرگانی و سایر هزینه‌های ذیربط، اعتبار تأمین کرده باشند.

۲. در مورد آن قسمت از کالاهای و خدمات موضوع این ماده که به موجب قراردادهای منعقد بهای آنها باید تدریجاً و یا به طور یکجا در سالهای بعد به فروشنده پرداخت شود افتتاح اعتبار اسنادی توسط بانک مرکزی ایران بدون پیش دریافت بهای کالاهای و خدمات مزبور با تعهد وزارت برنامه و بودجه مشعر بر پیش‌بینی اعتبار لازم در بودجه سالهای مربوط مجاز خواهد بود.

۳. آیین نامه اجرایی این ماده شامل مبالغی که از بابت افتتاح اعتبار اسنادی قبل از حصول تعهد به عنوان پیش پرداخت قابل تأدیه می باشد از طرف وزارت امور اقتصادی و دارایی و وزارت برنامه و بودجه و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

بند (۳)، (۷) و (۱۲) ماده ۱۵ اساسنامه شرکت راه آهن ج.ا.ا.

سال تصویب: ۱۳۶۶ مجلس شورای اسلامی

ماده ۱۵ - وظایف و اختیارات هیأت مدیره

۳- بررسی و پیشنهاد برنامه توسعه خطوط و تأسیسات راه آهن به مجمع عمومی

۷- بررسی و پیشنهاد لازم جهت تغییر در تعرفه های راه آهن (بار و مسافر) و آیین نامه های احداث خطوط صنعتی و تجاری به مجمع عمومی.

۱۲- اتخاذ تصمیم نسبت به خرید و فروش اموال غیر منقول و همچنین اجاره و استیجار ماشین آلات و اماکن و هر گونه وسائلی که مورد نیاز شرکت باشد در حدود آیین نامه های مالی و معاملاتی و سایر مقررات مربوطه و تخریب و نوسازی ساختمانها و تأسیسات شرکت با رعایت ضوابط مربوطه.

ماده (۹)، (۱۰) و (۱۶) اساسنامه شرکت راه آهن ج.ا.ا.

سال تصویب: ۱۳۶۶ مجلس شورای اسلامی

ماده ۹ - مجمع عمومی شرکت به صورت عادی یا فوق العاده تشکیل می گردد که مجمع عمومی عادی با ذکر تاریخ و محل تشکیل و تعیین دستور جلسه حداقل ده روز قبل از انعقاد مجمع به وسیله دعوت کتبی رییس مجمع تشکیل خواهد شد.

تبصره- سوابق مربوط به موضوعاتی که در دستور جلسه مجمع قرار دارد باید همراه دعوتنامه برای اعضای مجمع ارسال شود.

ماده ۱۰ - وظایف مجمع عمومی به شرح زیر است:

بررسی و تصویب تغییرات اساسنامه شرکت برای تقدیم به مجلس شورای اسلامی

رسیدگی و اظهار نظر نسبت به گزارش عملیات سالانه شرکت.

تصویب ترازنامه و حساب سود و زیان شرکت و اتخاذ تصمیم درباره نحوه تقسیم سود ویژه و اندوخته‌های شرکت با رعایت ضوابط مربوطه.

تصویب خط مشی و بودجه سالانه شرکت.

انتخاب اعضای هیأت مدیره و مدیر عامل شرکت که از طرف رییس مجمع عمومی پیشنهاد خواهد شد.

انتخاب بازرس (حسابرس) که از طرف وزیر امور اقتصادی و دارایی پیشنهاد خواهد شد.

تصویب طرح کلی سازمان شرکت و اصلاح آن.

بررسی و تصویب آیین‌نامه‌های استخدامی و مالی و معاملاتی شرکت و ارائه آن به هیأت وزیران جهت تصویب نهایی.

بررسی و تصویب تعرفه‌های راه‌آهن (بار و مسافر) به منظور ارائه به هیأت دولت و همچنین تصویب آیین‌نامه احداث خطوط صنعتی و تجاری و تغییرات بعدی آن که از طرف هیأت مدیره پیشنهاد گردد.

تعیین حقوق و مزایای مدیر عامل و اعضای هیأت مدیره پس از تأیید شورای حقوق و دستمزد و تعیین حق الزحمه بازرس (حسابرس) شرکت.

اتخاذ تصمیم درباره مطالبات مشکوک‌الوصول و لاوصول شرکت حداکثر تا یک هزارم سرمایه اولیه شرکت و بیش از آن با تصویب هیأت دولت

اتخاذ تصمیم درباره سرمایه‌گذاری و مشارکت با بخش خصوصی یا دولتی.

بررسی و اتخاذ تصمیم نسبت به مواردی که طبق قانون تأسیس راه‌آهن برابر مقررات این اساسنامه و سایر ضوابط قانونی باید در مجمع عمومی مطرح گردد.

رسیدگی و اتخاذ تصمیم نسبت به مصالحه در دعاوی و اختلافات با اشخاص حقیقی یا حقوقی و ارجاع آنها به داوری و انتخاب داور با رعایت مقررات مربوطه.

پیشنهاد تصویب یا لغو عضویت در مجامع و اتحادیه‌های بین‌المللی طبق مقررات مربوطه.

ماده ۱۶ - رییس هیأت مدیره و مدیر عامل شرکت بالاترین مقام اجرایی شرکت است و امور شرکت را طبق مفاد این اساسنامه و آیین‌نامه‌ها و مقررات مربوطه اداره می‌نماید و

برای این منظور دارای اختیارات اجرایی اعم از اداری و مالی و فنی و بازرگانی زیر می‌باشد:

۱- مدیر عامل با موافقت رییس مجمع عمومی می‌تواند یکی از اعضاء هیأت مدیره را به عنوان قائم مقام مدیر عامل تعیین نماید که در غیاب اودارای کلیه اختیارات مدیر عامل باشد ضمناً مدیر عامل می‌تواند با مسئولیت خود قسمتی از اختیارات خود را به هر یک از اعضاء هیأت مدیره یا کارکنان شرکت واگذار نماید.

۲- مدیر عامل شرکت معاونین خود را می‌تواند از میان اعضاء هیأت مدیره انتخاب نماید.

۳- معرفی امضاهاى مجاز و تعهدآور برای شرکت.

۴- صدور اجازه دریافت و پرداخت وجوه باز کردن حساب ریالی یا ارزی در بانکهای داخلی یا خارجی به حساب شرکت طبق مقررات مربوطه.

۵- اعمال نظارتهای مالی و محاسباتی و فنی نسبت به کلیه عملیات و معاملات شرکت.

۶- فراهم نمودن امکانات و تسهیلات لازم برای انجام وظایف بازررس (حسابرس) شرکت.

۷- اقدام در تمرکز وجوه مربوط به شرکت و صدور دستور پرداخت هزینه عملیات اجرایی طبق برنامه و بودجه مصوب با رعایت مقررات مربوطه.

۸- نصب و عزل کلیه مأمورین و کارکنان شرکت و تعیین مشاغل و حقوق و دستمزد و مزایا پاداش و ترفیع و تشویق و تنبیه و معافیت و خروج آنها از خدمت و بازنشستگی و سایر امور استخدامی طبق آیین‌نامه‌های مربوطه.

۹- اقامه دعوی علیه هر شخص اعم از حقیقی یا حقوقی و دفاع از دعاوی که علیه شرکت اقامه می‌شود در تمام مراجع و مراحل و دادگاههای صالح با حق تعیین وکیل و حق توکیل غیر با کلیه اختیارات مندرج در مواد ۶۲ و ۶۳ آیین دادرسی مدنی به غیر از حق مصالحه و ارجاع امر به داور که نیاز به موافقت مجمع دارد.

۱۰- انتخاب وکلای دعاوی و مشاوران شرکت و تعیین حق‌الوکاله و حق‌المشاوره آنان با رعایت مقررات مربوطه.

۱۱- دستور تعقیب اداری کارکنان برابر مقررات و ارجاع پرونده به مراجع صالحه در صورتی که تخلف جنبه جزایی داشته باشد.

۱۲- تهیه و تنظیم بودجه سالانه و ترازنامه و حساب و سود و زیان شرکت و برنامه عملیاتی و

آیین نامه های شرکت و ارائه آن به مجمع عمومی پس از تصویب هیأت مدیره.

تبصره - کلیه چکها و اوراق مالی و تعهدآور و قراردادهای باید به امضای مدیر عامل و یکی از اعضای هیأت مدیره یا نمایندگان منتخب آنان برسد.

اصل (۴۴) و (۱۳۸) و (۱۳۹) قانون اساسی ج. ۱.۱.

سال تصویب: ۱۳۵۸ مجلس شورای اسلامی

اصل چهل و چهارم: نظام اقتصادی جمهوری اسلامی ایران بر پایه سه بخش دولتی، تعاونی و خصوصی با برنامه ریزی منظم و صحیح استوار است. بخش دولتی شامل کلیه صنایع بزرگ، صنایع مادر، بازرگانی خارجی، معادن بزرگ، بانکداری، بیمه، تأمین نیرو، سدها و شبکه های بزرگ آبرسانی، رادیو و تلویزیون، پست و تلگراف و تلفن، هواپیمایی، کشتیرانی، راه و راه آهن و مانند اینها است که به صورت مالکیت عمومی و در اختیار دولت است.

بخش تعاونی شامل شرکتها و مؤسسات تعاونی تولید و توزیع است که در شهر و روستا بر طبق ضوابط اسلامی تشکیل می شود.

بخش خصوصی شامل آن قسمت از کشاورزی، دامداری، صنعت، تجارت و خدمات می شود که مکمل فعالیت های اقتصادی دولتی و تعاونی است.

مالکیت در این سه بخش تا جایی که با اصول دیگر این فصل مطابق باشد و از محدوده قوانین اسلام خارج نشود و موجب رشد و توسعه اقتصادی کشور گردد و مایه زیان جامعه نشود مورد حمایت قانون جمهوری اسلامی است. تفصیل ضوابط و قلمرو و شرایط هر سه بخش را قانون معین می کند

اصل یکصد و سی و هشتم: علاوه بر مواردی که هیأت وزیران یا وزیری مأمور تدوین آیین نامه های اجرایی قوانین می شود، هیأت وزیران حق دارد برای انجام وظایف اداری و تأمین اجرای قوانین و تنظیم سازمانهای اداری به وضع تصویب نامه و آیین نامه بپردازد. هر یک از وزیران نیز در حدود وظایف خویش و مصوبات هیأت وزیران حق وضع آیین نامه و صدور بخشنامه را دارد ولی مفاد این مقررات نباید با متن و روح قوانین مخالف باشد. دولت می تواند تصویب برخی از امور مربوط به وظایف خود را به کمیسیونهای مشتمل از چند وزیر واگذار نماید. مصوبات این کمیسیونها در محدوده قوانین پس از تأیید رئیس جمهور لازم الاجرا است. تصویب نامه ها و آیین نامه های دولت و مصوبات کمیسیونهای مذکور در

این اصل، ضمن ابلاغ برای اجرا به اطلاع رئیس مجلس شورای اسلامی می رسد تا در صورتی که آنها را بر خلاف قوانین بیابد با ذکر دلیل برای تجدید نظر به هیأت وزیران بفرستد

اصل یکصد و سی و نهم: صلح دعاوی راجع به اموال عمومی و دولتی یا ارجاع آن به داوری در هر مورد، موکول به تصویب هیأت وزیران است و باید به اطلاع مجلس برسد. در مواردی که طرف دعوی خارجی باشد و در موارد مهم داخلی باید به تصویب مجلس نیز برسد. موارد مهم را قانون تعیین می کند.

ماده (۲۳) قانون برنامه و بودجه کشور

سال تصویب: ۱۳۵۱ مجلس وقت

سازمان برای تعیین معیارها و استانداردها همچنین اصول کلی و شرایط عمومی قراردادهای مربوط به طرحهای عمرانی آیین نامه ای تهیه و پس از تصویب هیأت وزیران بر اساس آن دستورالعمل لازم به دستگاههای اجرایی ابلاغ می نماید و دستگاههای اجرایی موظف به رعایت آن می باشند.

قانون احداث خطوط راه آهن صنعتی و تجاری

سال تصویب: ۱۳۴۳ مجلس وقت - شماره روزنامه رسمی ۵۶۶۴ تاریخ ۱۳۴۳/۰۵/۰۷

ماده واحده- به وزارت راه اجازه داده می شود که بنا به تقاضای مؤسسات صنعتی و تجاری یا سازمانهای دولتی از ایستگاهها یا نیم ایستگاههای راه آهن دولتی ایران به محل مؤسسه متقاضی طبق آیین نامه ای که به تصویب کمیسیون راه مجلسین خواهد رسید در احداث خطوط فرعی راه آهن اقدام نماید.

آیین نامه احداث خطوط راه آهن صنعتی و تجاری

سال تصویب: ۱۳۴۳ مجلس وقت - شماره روزنامه رسمی ۵۸۸۹ تاریخ ۱۳۴۴/۲/۲۲

ماده ۱ - منظور از خطوط صنعتی و تجاری خطوط و دوراهی ها و ساختمانهای مربوط است که بنا به

اقتضای مؤسسات خصوصی و یا دولتی (که در این آیین نامه متقاضی نامیده می شود) ایجاد می گردد.

ماده ۲ - احداث هر خط فرعی صنعتی و یا تجاری موکول به تصویب هیأت مدیره راه آهن و تأیید وزیر راه می باشد.

ماده ۳ - تهیه طرحها و نقشهها و دستورات فنی کلیه خطوط صنعتی و تجاری جدید و همچنین احداث ساختمان و ایجاد خطوط به موجب شرایط این آیین نامه به عهده راه آهن دولتی ایران می باشد.

ماده ۴ - آنچه زمین برای احداث خط و حریم آن و سایر تأسیسات مربوط به تشخیص راه آهن ضرورت دارد باید به یکی از دو طریق زیر توسط متقاضی تهیه مجاناً و بلاعوض به راه آهن واگذار گردد.

الف - راه آهن نقشه اراضی مورد نیاز را با ذکر حدود و مشخصات کامل تهیه و متقاضی باید زمین مزبور را خریداری و با سند رسمی بلاعوض به راه آهن واگذار نماید.

ب - در صورتی که متقاضی نتواند اراضی مورد احتیاج را طبق تشخیص راه آهن و بر اساس نقشه تنظیمی خریداری و به تصرف راه آهن دهد راه آهن پس از دریافت تضمین کافی بانکی از متقاضی در مورد پرداخت بهای زمین و مستحقات و خسارات ناشی از آن مجاز است رأساً اراضی مورد نیاز را تصرف و بهای زمین و مستحقات و خسارات وارده به نرخ عادله روز که به وسیله سه نفر کارشناس که یک نفر از طرف مالک و یک نفر از طرف راه آهن و یک نفر کارشناس مرضی الطرفین انتخاب می شود تعیین و چنانچه در انتخاب کارشناس مشترک طرفین توافق ننمایند در این صورت کارشناس سوم از طرف رییس ثبت محل از بین کارشناسان رسمی دادگستری به قید قرعه انتخاب و معرفی خواهد شد و بهایی که به این ترتیب تعیین می شود درباره طرفین قطعی بوده و متقاضی ملزم است بلافاصله بهای تعیین شده را در وجه راه آهن پرداخت نموده و راه آهن به نوبه خود به مالک پرداخت نماید و در صورتی که مالک حاضر به واگذاری نشود بهای تعیین شده در صندوق ثبت سپرده خواهد شد و رییس ثبت سند را به جای مالک امضاء و تسلیم راه آهن خواهد نمود و در هر دو صورت باید بهای تعیین شده منتهی ظرف شش ماه از تاریخ تصرف به مالک پرداخت شود و زائد بر این مدت مشمول خسارت تأخیر قانونی خواهد بود.

ماده ۵ - هزینه نقشه برداری و کلیه هزینه های ساختمان خط صنعتی و تجاری از اولین سوزن انشعاب خط مزبور اعم از قسمت های زیرسازی و روسازی و کلیه ساختمانهای متعلقه و وسایل ارتباطی به عهده متقاضی می باشد که طبق برآورد راه آهن باید پرداخت نماید.

تبصره - متقاضی مجاز است که عملیات زیرسازی خط فرعی را با نظارت راه آهن طبق نقشه مصوبه رأساً انجام دهد.

ماده ۶ - کلیه زیرسازی خطوط فرعی و اراضی ملکی متصرفی مندرج در ماده ۴ و تأسیسات ارتباطی و ساختمان های احداث شده تا ابتدای محدوده مؤسسه صنعتی و همچنین روسازی آن از محل انشعاب تا انتهای محدوده مؤسسه صنعتی بلاعوض متعلق به راه آهن خواهد بود و راه آهن فقط بهای مصالح روسازی را به نحوی که در ماده ۷ ذکر شده به متقاضی خواهد پرداخت.

تبصره - منظور از قسمت روسازی ریلها - دستگاههای دوراهه - آلات اتصال ریل - تراورسها و پیچ و مهره های آن و متعلقات دیگر و بالاست مصرف شده می باشد.

ماده ۷ - راه آهن تا ده سال متوالی در آخر هر سال یک دهم بهای مصالح روسازی مصرف شده در خط فرعی را از محل وجوه وصولی بابت کرایه و عوارض حمل محمولات متقاضی از مبدأ حمل از هر یک از نقاط راه آهن به مقصد خط مزبور و بالعکس مستهلک و به متقاضی خواهد پرداخت مشروط به این که میزان حمل و نقل و درآمد سالانه محمولات مربوط به خط مزبور حداقل با بهای کل مصالح روسازی برابر باشد و چنانچه میزان درآمد سالانه کمتر از کل هزینه روسازی باشد بابت استهلاک سالانه به همان نسبت کمتر پرداخت خواهد شد و متقاضی نسبت به مابه التفاوت تا مآخذ یک دهم منظور در فوق حق نخواهد داشت ولو این که درآمد سالانه محمولات در سالهای دیگر از میزان مخارج روسازی متجاوز باشد.

تبصره ۱ - چنانچه در سال اول محمولات متقاضی کمتر از میزان مذکور در ماده ۷ بشود استثنائاً در صورتی که در سال بعد کسری محمولات سال قبل را جبران نماید راه آهن بایستی باقیمانده یک دهم سال قبل را به متقاضی پرداخت نماید و ضمناً در صورتی که قبل از پایان هر سال مجموع کرایه محمولات سالانه خط صنعتی یا تجاری بالغ بر کل مصالح روسازی بشود بر حسب درخواست متقاضی راه آهن باید در استرداد قسط استهلاک سالانه اقدام نماید.

تبصره ۲ - چنانچه از تاریخ صدور آخرین بارنامه در مبداء یا مقصد خط صنعتی یا تجاری لغایت مدت سه سال حمل و نقل انجام نشود راه آهن مختار است به جمع آوری خط و تأسیسات مزبور اقدام نماید و در این صورت راه آهن هیچگونه تعهدی نسبت به استهلاک باقیمانده وجه پرداختی متقاضی بابت مخارج روسازی نخواهد داشت.

تبصره ۳ - مبداء سال عبارت از تاریخ آماده شدن خط برای بهره برداری است که به وسیله راه آهن

کتاباً به متقاضی اعلام خواهد شد.

ماده ۸ - در صورتی که احداث خط صنعتی یا تجاری مستلزم احداث ایستگاه فرعی باشد علاوه بر هزینه احداث ایستگاه فرعی که مشمول مواد مذکور در فوق می باشد هزینه پرسنلی مأمورین آن ایستگاه برای مدت ده سال به عهده متقاضی خواهد بود و در مواقع انعقاد پیمان راه آهن باید هزینه پرسنلی ایستگاه فرعی را تعیین و در متن پیمان ذکر نماید بدیهی است در تعیین هزینه پرسنلی نسبت مناسبی درصد برای تفاوت احتمالی و افزایش دستمزدهای سالانه از طرف راه آهن پیش بینی خواهد شد و چنانچه در ظرف مدت مقرر بالا خط فرعی دیگری از خط مزبور منشعب گردد هزینه پرسنلی مأمورین بنا به تشخیص راه آهن از استفاده کنندگان دریافت خواهد شد.

تبصره - چنانچه ایستگاه فرعی در زمین های متعلق به راه آهن یا در حریم خط راه آهن احداث شود بابت بهای این اراضی وجهی از متقاضی دریافت نخواهد شد.

ماده ۹ - تعمیرات و نگهداری خطوط صنعتی و تجاری اعم از زیرسازی یا روسازی (به استثناء هزینه تعمیرات زیرسازی در محوطه بنگاه صنعتی) بر عهده راه آهن است متقاضی موظف است که تسهیل عبور و مرور کارکنان راه آهن را در محوطه به منظور نگهداری خط فراهم آورند.

ماده ۱۰ - چنانچه بر اثر بی مبالاتی متصدیان بنگاه صنعتی و یا تجاری تعمیری در خطوط داخل محوطه صنعتی و تجاری لازم باشد یا خساراتی وارد شود پرداخت هزینه آن به عهده متقاضی خواهد بود تشخیص بی مبالاتی و تعیین میزان خسارات با هیأت مدیره راه آهن می باشد.

تبصره - هر گونه دخل و تصرفاتی در خطوط مزبور (از قبیل عبور لوله از زیر خط یا ایجاد گذرگاه و غیره) باید با موافقت و نظارت راه آهن انجام گیرد.

ماده ۱۱ - چنانچه از طرف مؤسساتی که طبق آیین نامه سابق برای آنها خطوط صنعتی و تجاری احداث شده و مدت قرارداد مربوطه منقضی نشده باشد تقاضایی مبنی بر احداث انشعاب یا امتداد جدیدی گردد اگر احداث انشعاب یا امتداد مورد تقاضا تأثیر کلی در میزان حمل محمولات آن مؤسسه نداشته باشد اقدام به احداث آن به هزینه متقاضی و بدون تعهد استهلاک هزینه از طرف راه آهن به عمل خواهد آمد و در صورتی که انشعاب یا امتداد جدید تأثیر کلی در میزان حمل و نقل داشته باشد یا به منظور حمل و نقل از کارخانه و تأسیسات جدید باشد احداث آن بر طبق مفاد این آیین نامه و یا مبادله قرارداد جدید انجام خواهد شد البته در هر دو مورد مرجع تشخیص هیأت مدیره راه آهن خواهد بود.

ماده (۴۰۳) قانون تجارت

سال تصویب: ۱۳۱۱ مجلس وقت

در کلیه مواردی که به موجب قوانین یا موافق قراردادهای خصوصی ضمانت تضامنی باشد طلبکار می‌تواند به ضامن و مدیون اصلی مجتمعا رجوع کرده یا پس از رجوع به یکی از آنها و عدم وصول طلب خود برای تمام یا بقیه طلب به دیگری رجوع نماید

بند (چ) و ماده (۲۳) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار

سال تصویب: ۱۳۹۰ مجلس شورای اسلامی

چ - ارائه پیشنهاد در مورد قراردادهای دستگاههای اجرایی با فعالان اقتصادی بخشهای خصوصی و تعاونی به منظور ایجاد تراضی و منع تحمیل شرایط ناعادلانه به طرف مقابل در این قراردادها.

ماده ۲۳ - کلیه دستگاههای اجرایی مکلفند به منظور ایجاد تراضی و عادلانه نمودن قراردادها و قراردادهای الحاقی در انعقاد قرارداد با شرکتهای بخش خصوصی و تعاونی برای خرید کالا یا خدمت، از فرمهای یکنواخت استفاده نمایند و یک نسخه از این فرمها را برای هر کدام از اتاقها ارسال دارند.

ماده (۱۰۱۰) قانون مدنی

سال تصویب: ۱۳۰۷ مجلس وقت

اگر ضمن معامله یا قراردادی طرفین معامله یا یکی از آنها برای اجرای تعهدات حاصله از آن معامله محلی غیر از اقامتگاه حقیقی خود انتخاب کرده باشد نسبت به دعاوی راجعه به آن معامله محلی که انتخاب شده است اقامتگاه او محسوب خواهد شد و همچنین است در صورتی که برای ابلاغ اوراق دعوی و احضار و اخطار محلی را غیر از اقامتگاه حقیقی خود معین کند

ماده (۱۰) قانون مدنی

سال تصویب: ۱۳۰۷ مجلس وقت

قراردادهای خصوصی نسبت به کسانی که آن را منعقد نموده اند در صورتی که مخالف صریح قانون نباشد نافذ است .

بخش دوم

مصوبات هیئت وزیران

آیین نامه اجرایی بند (ل) ماده (۲۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲

سال تصویب: ۱۳۹۵ هیئت وزیران

ماده ۱- در این آیین نامه اصطلاحات زیر در مفاهیم مشروح مربوط به کار می روند

الف- وجوه اداره شده: اعتباراتی که در پیوست قوانین بودجه سنواتی از محل منابع بودجه عمومی یا منابع داخلی دستگاههای اجرایی مربوط تحت برنامه کمک های فنی و اعتباری به منظور تحقق اهداف سرمایه گذاری و توسعه فعالیت بخشهای خصوصی و تعاونی در قالب تسهیلات تلفیقی و یارانه سود تسهیلات از طریق قرارداد عاملیت با بانک و یا صندوق برای واگذارنده اعتبار پیش بینی گردیده است

ب- واگذارنده اعتبار: کلیه دستگاههای اجرایی (ملی و استانی) که واگذاری وجوه اداره شده به بانک عامل یا صندوق های حمایتی و توسعه ای دولتی از طریق قرارداد عاملیت را به عهده دارند

پ- بانک عامل: کلیه بانک های دولتی و غیردولتی که به حکم قانون و یا با مجوز بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تأسیس شده و یا می شوند

ت- صندوق: صندوق های حمایتی و توسعه ای دولتی تأسیس شده بر اساس قانون و همچنین صندوق های موضوع ماده (۴۴) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور -مصوب ۱۳۹۴- و صندوق نوآوری و شکوفایی.

ث- متقاضی: کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی خصوصی یا تعاونی که با معرفی واگذارنده اعتبار به بانک عامل یا صندوق، متقاضی اجرای یک طرح اقتصادی می باشند.

ج- قرارداد عاملیت: قراردادی که میان واگذارنده اعتبار و بانک عامل یا صندوق بر اساس مفاد بند (ل) ماده (۲۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)- مصوب ۱۳۹۳-، موافقت نامه متبادله با سازمان برنامه و بودجه کشور و ضوابط این آیین نامه منعقد و مطابق آن وجوه اداره شده از سوی واگذارنده اعتبار به بانک عامل یا صندوق واگذار می گردد تا به شکل تسهیلات تلفیقی و یارانه سود تسهیلات و با معرفی واگذارنده اعتبار در اختیار متقاضی قرار گیرد

ماده ۲- در صورتی که وجوه اداره شده صرفاً از محل بودجه عمومی تأمین می شود، واگذارنده اعتبار موظف به رعایت سقف تخصیص اعتبار ابلاغی مطابق مقررات مربوط در قرارداد عاملیت

است

ماده ۳- واگذارنده اعتبار موظف است قرارداد عاملیت با بانک عامل یا صندوق را به گونه ای تنظیم نماید که اعتبارات وجوه اداره شده با حداقل دو برابر منابع مالی آورده شده توسط بانک عامل یا صندوق تلفیق گشته و در اختیار متقاضی قرار گیرد

تبصره- استفاده همزمان از تسهیلات تلفیقی و یارانه سود بانکی امکان پذیر است. نحوه استفاده، میزان و سایر شرایط آن در قرارداد عاملیت تعیین می گردد

ماده ۴- واگذارنده اعتبار نسبت به بررسی و پذیرش طرح های دارای اولویت در بخش های خصوصی و تعاونی و معرفی آن به بانک عامل یا صندوق با امضای بالاترین مقام دستگاه واگذارنده اعتبار یا مقام مجاز از طرف وی اقدام می نماید

تبصره- طرح های دارای اولویت بر اساس دستورالعملی تعیین می شود که به تأیید بالاترین مقام دستگاه اجرایی می رسد

ماده ۵- بررسی و تأیید توجیه فنی، اقتصادی و مالی طرح ها و اعتبار سنجی متقاضی توسط بانک عامل یا صندوق انجام می شود

تبصره- بانک عامل یا صندوق موظف است ضمن اعلام مدارک مورد نیاز برای بررسی طرح، ظرف (۴۵) روز از زمان دریافت طرح و متضمن تکمیل مدارک از جانب متقاضی، نظر قطعی خود را در خصوص تصویب یا رد طرح (اعم از توجیه فنی، اقتصادی، مالی و اعتبارسنجی) با ذکر دلایل به صورت کتبی به اطلاع واگذارنده اعتبار برساند

ماده ۶- بانک عامل یا صندوق موظف است پس از دریافت وثیقه و همچنین تأمین سهم آورده از سوی متقاضی، تسهیلات را مطابق شروط قرارداد عاملیت و در هر مرحله از پرداخت تسهیلات ظرف (۱۵) روز کاری به متقاضی پرداخت نماید

تبصره- در صورت تأخیر در اجرای مهلت مقرر در ماده (۶)، بانک عامل یا صندوق موظف است جریمه ای معادل وجه التزام مقرر در قرارداد عاملیت در سیستم بانکی به مأخذ سهم واگذارنده از اعتبار طرح معرفی شده، به حساب خزانه واریز نمایند. مسئولیت نظارت بر حسن اجرای این امر بر عهده واگذارنده اعتبار است

ماده ۷- بانک عامل یا صندوق موظف است ضمانت های لازم و کافی را برای بازپرداخت اصل

و سود از متقاضی دریافت نمایند. مسئولیت اقدامات قانونی لازم برای وصول اصل و سود اقساط وجوه اداره شده بر عهده بانک عامل یا صندوق است

ماده ۸- در صورت حمایت از طرح‌های مصوب به شکل پرداخت یارانه سود تسهیلات، بانک عامل یا صندوق موظف است اعتبار قابل پرداخت به عنوان یارانه سود تسهیلات را برای کل دوره قرارداد محاسبه کند و از اعتبار وجوه اداره شده کسر و در حساب مربوط طرح با عنوان سرفصل وجوه اداره شده تعهد شده مسدود نمایند. به وجوه اداره شده مذکور سودی معادل سود سپرده بلندمدت یکساله تعلق می‌گیرد و مبالغ حاصل در انتهای هر سال مالی به حساب خزانه واریز می‌گردد. شرط لازم و کافی برای استفاده از این اعتبار، تأیید تحقق اهداف هر طرح توسط واگذارنده اعتبار خواهد بود

ماده ۹- بانک عامل یا صندوق موظف است اصل و سود دریافتی بابت بازپرداخت اقساط وجوه اداره شده موضوع این آیین‌نامه را در سررسید با رعایت مفاد آیین‌نامه اجرایی ماده (۷) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت موضوع تصویب‌نامه شماره ۹۳۵۴/ت/۲۶۵۵۶ هـ مورخ ۲۲/۳/۱۳۸۱ و ماده (۸۲) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲ به حساب‌های مربوط، در مورد منابع بودجه عمومی به حساب درآمد عمومی کشور نزد خزانه‌داری کل کشور (و خزانه معین در استان‌ها) و در مورد منابع داخلی شرکت‌های دولتی به حساب واگذارنده اعتبار نزد خزانه واریز نماید

تبصره- در صورت عدم پیشرفت فیزیکی احتمالی طرح در زمان مقرر، ناشی از تقصیر متقاضی (به تشخیص واگذارنده اعتبار) در طرح‌های موضوع ماده (۸) این آیین‌نامه، بانک عامل یا صندوق موظف است اعتبار تعهد شده برای یارانه سود را به حساب‌های مربوط در این ماده واریز نمایند

ماده ۱۰- بانک عامل یا صندوق موظف است گزارش عملکرد این آیین‌نامه شامل طرح‌های معرفی شده، طرح‌های مصوب، نوع و میزان حمایت از آن‌ها، تسهیلات پرداختی قطعی، مبالغ تعهد شده، وصولی اقساط، پرداختی به خزانه، مانده حساب نزد بانک عامل یا صندوق، میزان مطالبات غیرجاری (سررسید گذشته، معوق و مشکوک‌الوصول) و همچنین عملکرد برحسب استان را هر سه ماه یکبار به سازمان برنامه و بودجه کشور، وزارت امور اقتصادی و دارایی، واگذارنده اعتبار و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ارایه نماید

ماده ۱۱- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است حداکثر ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه، سرفصل‌های مربوط به حساب‌های وجوه اداره شده از جمله وجوه اداره شده تعهد نشده را تنظیم و به بانک‌های عامل ابلاغ نماید

ماده ۱۲- ذی حساب دستگاه واگذارنده اعتبار موظف است وجوه پرداختی به بانک عامل یا صندوق در قرارداد عاملیت را به هزینه قطعی منظور نماید.

ماده ۱۳- واگذارنده اعتبار مجاز است در ازای خدمات بانک عامل یا صندوق حداکثر تا دو درصد از وجوه اداره شده را طبق قرارداد منعقد شده به عنوان کارمزد به بانک عامل یا صندوق پرداخت نماید

ماده ۱۴- چگونگی و میزان حمایت های دولت به عنوان تسهیلات تلفیقی و یارانه سود تسهیلات توسط واگذارنده اعتبار با توافق سازمان برنامه و بودجه کشور در متن موافقتنامه مبادله شده و مطابق قرارداد عاملیت تعیین می شود

ماده ۱۵- سایر موارد از جمله نحوه تجهیز منابع بانکی شرایط نوع تسهیلات و میزان حمایت در قالب یارانه، مدت اجرای طرح، دوره تنفس و بازپرداخت تسهیلات، سهم آورده متقاضی و همچنین شرایط لغو قرارداد در چارچوب قرارداد عاملیت مشخص می شود.

آیین نامه اجرایی ماده (۵) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲

سال تصویب: ۱۳۹۵ هیئت وزیران

ماده ۱- دستگاه های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری -مصوب ۱۳۸۶- می توانند واحدهای خدماتی، رفاهی، مجتمع های فرهنگی، هنری و مازاد ورزشی خود را مانند ساختمان (اعم از اداری، مسکونی و آموزشی)، ورزشگاه، استخر، سالن سینما، نمایش و آمفی تئاتر، غذاخوری، اجلاس (کنفرانس)، خوابگاه دانشجویی، مهمانسرا، زائرسرا، ایستگاه تحقیقاتی، سالن فیزیوتراپی، تشریح، رادیوگرافی، سیتی اسکن، دندانپزشکی، آزمایشگاه، درمانگاه، بیمارستان، باغ، مزارع، کارگاه، کارخانه، تاسیسات ساحلی، محل های تفریحی و سرگرمی را برای مدتی که مورد نیاز نیست و استفاده از آنها توسط دیگری موجب استهلاک غیرمعمول نمی شود، با رعایت کاربری آن و از طریق مزایده و با رعایت سایر قوانین و مقررات مربوط، به اشخاص حقیقی یا حقوقی واجد صلاحیت به صورت اجاره واگذار کنند.

تبصره ۱- تشخیص موارد قابل واگذاری بر عهده بالاترین مقام دستگاه اجرایی یا مقام مجاز از طرف وی حسب مورد در مرکز و استان ها خواهد بود.

تبصره ۲- اشخاص حقیقی و حقوقی طرف قرارداد در صورتی واجد صلاحیت شناخته می شوند

که دارای مجوز فعالیت معتبر از مراجع قانونی ذی ربط باشند.

ماده ۲- واگذاری آثار و بناهای تاریخی مشمول حکم این آیین نامه نمی گردد.

ماده ۳- در اجاره موارد مذکور در ماده ۱ این آیین نامه، تعاونی ها در شرایط برابر و در اجاره واحدهای مازاد ورزشی در شرایط مساوی، فدراسیون های ورزشی، رده های مقاومت بسیج و هیئت های ورزشی استانی و شهرستانی در اولویت قرار می گیرند.

تبصره- منظور از شرایط برابر یا مساوی، یکسان بودن اجاره بهای پیشنهادی و شرایط پرداخت آن از سوی شرکت کنندگان در مزایده می باشد.

ماده ۴- قرارداد تنظیمی مشمول احکام پیش بینی شده در قانون مدنی و قانون روابط موجر و مستأجر و سایر مقررات جاری خواهد بود.

ماده ۵- مدت اجاره حداکثر برای سه سال مجاز است. مدت مورد نظر و سایر شرایط در اجاره نامه قید می شود.

تبصره- بعد از انقضای مدت اجاره، واگذاری مجدد تابع ضوابط مقرر در این آیین نامه می باشد. شرکت مستأجر در مزایده مربوط به واگذاری مجدد، بلامانع است.

ماده ۶- قید ممنوعیت واگذاری مورد اجاره کلاً یا جزئاً حتی به صورت نمایندگی یا وکالت به غیر و نیز ذکر ممنوعیت تغییر کاربری در اجاره نامه الزامی است.

ماده ۷- ترتیب پرداخت کلیه هزینه هایی که بر عین مستأجره متصور است و صرفاً بر عهده مستأجر می باشد در اجاره نامه قید می گردد.

ماده ۸- مشخصات کامل مورد اجاره از نظر ساختمان و یا بخشی از آن، نوع تجهیزات و مشخصات و وضعیت کیفی آن صراحتاً در اجاره نامه قید می گردد.

ماده ۹- سایر اموالی که به تبع اموال موضوع این آیین نامه اجاره داده خواهد شد، باید در شرایط مزایده قید و بر اساس آنها قیمت گذاری صورت گیرد. چنانچه این گونه اموال در شرایط مزایده قید نشده باشد، با توافق طرفین و ضمن درج در قرارداد اجاره تحویل مستأجر می گردد.

ماده ۱۰- مسئولیت حفظ و حراست اموال در طول دوره قرارداد بر عهده مستأجر است و در صورت اتلاف، مستأجر ضامن است.

ماده ۱۱- وجوه حاصل از اجرای این آیین نامه پس از واریز به حساب های خزانه بر اساس ردیف های درآمد-هزینه ای که در قوانین بودجه سنواتی به صورت ملی و استانی پیش بینی می شود، به دستگاه های اجرایی ذی ربط ملی یا استانی با رعایت قوانین مربوط اختصاص می یابد تا در قالب موافقت نامه با سازمان برنامه و بودجه کشور هزینه شود.

ماده ۱۲- نظارت بر کاربری، استانداردهای بهره برداری و خدمات رسانی و همچنین رعایت حقوق مصرف کنندگان بالاخص از حیث تعرفه های تعیین شده، به عنوان جزء لاینفک قرارداد اجاره بر عهده دستگاه اجرایی واگذار کننده می باشد.

مقرره نحوه صدور ضمانت نامه دولتی به منظور استفاده از منابع مالی خارجی

سال تصویب: ۱۳۹۵ هیئت وزیران

۱- در مواردی که استفاده از تسهیلات خارجی با مجوز قانونی منوط به تضمین دولت جمهوری اسلامی ایران مبنی بر بازپرداخت اصل و هزینه های تسهیلات مالی اخذ شده از منابع بانک های کارگزار خارجی، مؤسسات بیمه صادراتی، کمک های توسعه ای رسمی و اعتبارات بانک ها و مؤسسات توسعه ای بین المللی می باشد، وزیر امور اقتصادی و دارایی با تصویب هیئت وزیران مجاز است به نمایندگی از طرف دولت ضمانت های کلی و یا اختصاصی مورد نیاز را صادر نماید.

۲- ضمانت نامه های یاد شده برای تأمین مالی خارجی طرح هایی صادر می گردد که مطابق قوانین و مقررات جاری دارای مجوز شورای اقتصاد بوده و تضامین لازم از جمله تضمین سازمان برنامه و بودجه کشور و موافقت نامه ماده (۶۲) قانون محاسبات عمومی کشور (برای طرح های دولتی) و تودیع وثایق مناسب و کافی به تأیید بانک های عامل مربوط (برای طرح های غیردولتی) را اخذ نموده باشند.

آیین نامه اجرایی ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

سال تصویب: ۱۳۹۴ هیئت وزیران

ماده ۱- کلیه دستگاه های موضوع ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور که در این آیین نامه به اختصار «قانون» نامیده میشود، میتوانند به منظور صرفه جویی

در مصرف نهاده ها و کاهش هدر رفت، تلفات و هزینه ها، افزایش تولید کالاها و خدمات و سایر موارد مذکور در ماده (۱۲) قانون که منجر به افزایش درآمد یا کاهش هزینه گردد، در زمینه وظایف مصوب خود قراردادهای لازم را در چارچوب قوانین و مقررات با اشخاص حقیقی و حقوقی داخلی و خارجی با اولویت بخش خصوصی یا تعاونی منعقد نموده و ترتیبی اتخاذ نمایند که سرمایه گذاری یا اقدام صورت گرفته مطابق بند (۲) ماده (۱۲) قانون، صرفاً از محل درآمد اضافی و یا صرفه جویی ایجاد شده بازپرداخت شود.

ماده ۲- خرید کالا و یا خدمت تولیدشده در اجرای قراردادهای موضوع این آیین نامه توسط دستگاههای اجرایی صرفاً در مواردی که قانون اجرای سیاستهای کلی اصل (۴۴) قانون اساسی دولت را مجاز به دخالت میداند - تا سقف سرمایه گذاری صورت گرفته - انجام میشود. در خصوص سرمایه گذاری در طرح های نفت و گاز و بهینه سازی که منجر به کاهش مصرف سوخت شود، بازپرداخت سرمایه گذاری از محل صرفه جویی سوخت و یا درآمد حاصل از اجرای طرح، پس از تصویب شورای اقتصاد توسط شرکتهای تابعه وزارت نفت تضمین میگردد. در سایر موارد مقرر در ماده (۱۲) قانون، سرمایه گذار میتواند طبق قرارداد یا مجوز صادره، رأساً به فروش محصول و یا صدور کالا و خدمات تولیدی به خارج کشور و یا بهره برداری و استفاده از آنها اقدام نماید.

ماده ۳- در مورد پرداخت بلاعوض بابت جبران سرمایه گذاری و یا یارانه صرفه جویی حاملهای انرژی و آب و کالاهای یارانه ای، حداکثر کمک متناسب با سطح فناوری بکار رفته تا سقف سرمایه گذاری صورت گرفته و یا دوره زمانی صرفه جویی که به تصویب شورای اقتصاد میرسد (هرکدام که کمتر باشد) به یکی از صورتهای زیر (به ترتیب اولویت) انجام میشود:

الف - در خصوص سوختههای صرفه جویی شده و آب، تحویل همان میزان از همان حامل انرژی یا آب (پس از کسر بهای داخلی آن) و اجازه فروش و صادرات.

ب - پرداخت بلاعوض به میزان مابه التفاوت قیمت داخلی و صادراتی سوخت صرفه جویی شده در همان سال برای فرآورده های نفتی و گاز (در صورت امکان صادرات پس از کسر هزینه و جریمه ها) و یا میانگین وزنی فروش داخلی و صادراتی برای برق و گاز و مابه التفاوت قیمت تمام شده و تکلیفی آب.

ج - در مورد طرحهای کاهش تلفات طرح های افزایش بازدهی و انرژی های نو و تجدیدپذیر در شبکه های برق مبنای محاسبه سوخت صرفه جویی شده میانگین وزنی مصرف واقعی قیمت

سوخت مایع و گاز طبیعی خواهد بود.

د - در خصوص گاز طبیعی صرفه جویی شده در نیروگاه ها، وزارت نفت مکلف است با درخواست سرمایه گذار معادل ارزش سوخت صرفه جویی شده (با قیمت صادراتی)، را به صورت نفت خام به قیمت صادراتی روز در مبادی صادراتی تحویل و یا وجه آن را با رعایت ماده (۶) این آییننامه به سرمایه گذار پرداخت نماید و همزمان مراتب را جهت تسویه حساب به خزانه داری کل منعکس و در حساب های فیمابین منظور نماید.

ماده ۴- صلاحیت حرفه ای، توانایی تأمین سرمایه و صلاحیت انجام کار اشخاص متقاضی انجام کار با وزارتخانه ها و دستگاههای تابعه و وابسته آنها حسب مورد به تأیید وزیر یا مقام مجاز از سوی وی و در خصوص سایر دستگاه های مستقل به تأیید بالاترین مقام دستگاه اجرایی میرسد.

ماده ۵ - به منظور جلوگیری از ایجاد انحصار و موقعیت ویژه، دستگاه های اجرایی موظفند قراردادهای موضوع این آیین نامه را با رعایت قانون برگزاری مناقصات منعقد نمایند. همچنین در مواردی که سرمایه گذاری و صرفه جویی حاصله، در تأسیسات متعلق به بخش خصوصی یا تعاونی صورت میگیرد، نباید قیمت قرارداد و یا مبلغ بازپرداخت سرمایه گذاری از قیمت های مشابه قراردادهای منعقد در مناقصه، بالاتر باشد.

ماده ۶ - در مواردی که بازپرداخت سرمایه گذاری و یا پرداخت بهای کالا یا خدمت تولیدی و یا پرداخت بلاعوض صرفه جویی مورد قرارداد از محل درآمد عمومی دولت تأمین می گردد، بازپرداخت با پیش بینی و تصویب در بودجه سالانه و صرفاً پس از واریز درآمد اضافی یا صرفه جویی حاصله به خزانه و از محل ردیف های مصوب مربوط صورت می گیرد.

تبصره - در مواردی که بازپرداخت از طریق بخشی از نفت و گاز تولیدی و یا فرآوردههای نفتی و گاز طبیعی صورت می گیرد، وزارت نفت از طریق شرکت های تابعه، پس از پرداخت به سرمایه گذار (طبق جداول مصوب شورای اقتصاد) مراتب را جهت منظور نمودن پرداخت ها به حساب بدهکاری دولت و تسویه حساب به خزانه داری کل کشور اعلام می نماید.

ماده ۷- در کلیه قراردادهای موضوع این آیین نامه، توجیه فنی - اقتصادی و زیست محیطی، برتری فناوری نسبت به سطح موجود کشور، نحوه اندازه گیری و صحنه گذاری (M&V)، امکان پذیری بازپرداخت از محل درآمد حاصله، جدول دریافت و بازپرداخت سرمایه گذاری صورت گرفته به شرح بند (۲) ماده (۱۲) قانون، یا بهای محصولات مورد خرید حسب مورد، سقف تعهدات دولت

(در مورد افزایش درآمد عمومی و یا کاهش هزینه عمومی) و پرداخت بلاعوض بابت جبران سرمایه گذاری و یا یارانه صرفه جویی های انجام شده، با پیشنهاد وزارتخانه ذیربط به تصویب شورای اقتصاد می رسد.

آیین نامه ساماندهی و واگذاری طرح های تملک دارایی های سرمایه ای

سال تصویب: ۱۳۹۴ هیئت وزیران - شماره روزنامه رسمی ۲۰۵۷۲ تاریخ ۱۳۹۴/۷/۲۸

ماده ۱- در این آیین نامه منظور از دستورالعمل، دستورالعمل شرایط واگذاری طرح های تملک دارایی های سرمایه ای جدید، نیمه تمام، تکمیل شده و آماده بهره برداری به بخش غیردولتی موضوع مصوبه شماره ۱۴۲۶۰۰ مورخ ۱۳۹۴/۷/۱۴ شورای اقتصاد است و سایر اصطلاحات این آیین نامه در همان تعاریف ذکر شده در دستورالعمل به کار می روند.

ماده ۲- دستگاه های اجرایی ذی ربط موظفند ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ آیین نامه، فهرست پروژه های قابل واگذاری را به سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور ارائه نمایند و سازمان نیز ظرف ده روز فهرست پروژه های یادشده را در پایگاه اطلاع رسانی خود و حسب ضرورت سایر رسانه های ارتباط جمعی اعلام نماید.

تبصره - سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان ها نسبت به انتشار فهرست پروژه هایی که منابع آنها از اعتبارات استانی تأمین می شوند، اقدام نمایند.

ماده ۳- متقاضیان خرید یا سرمایه گذاری در پروژه های اعلام شده، تقاضای خود را به دستگاه اجرایی ذی ربط برای مشارکت ارسال کنند.

ماده ۴- دستگاه اجرایی موظف است ظرف یک ماه پس از وصول تقاضای سرمایه گذار، نسبت به بررسی و احراز صلاحیت متقاضی و تهیه گزارش توجیهی فنی، مالی و اقتصادی اقدام و نتیجه را به متقاضی اعلام نماید. در مورد پروژه هایی که بیش از یک متقاضی دارند، دستگاه اجرایی حسب شرایط ماده (۴) دستورالعمل، نسبت به انتخاب سرمایه گذار اقدام نماید.

ماده ۵ - استانداران مکلفند تمامی امکانات خود و دستگاه های اجرایی استان را برای جلب سرمایه گذاران به منظور واگذاری طرح های استانی و ملی استان بکار گیرند.

آیین نامه اجرایی بند (هـ) تبصره (۱۹) قانون بودجه سال ۱۳۹۴ کل کشور

سال تصویب: ۱۳۹۴ هیئت وزیران - شماره روزنامه رسمی ۲۰۵۲۷ تاریخ ۱۳۹۴/۶/۵

ماده ۱- در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

الف - دستگاه اجرایی: دستگاه های موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری

ب - سرمایه پذیر: دستگاه اجرایی امضاکننده قرارداد مشارکت

ج - سرمایه گذار: اشخاص حقوقی خصوصی طرف قرارداد مشارکت با دستگاه های اجرایی

د - شرکت پروژه: شرکت سهامی خاص با سرمایه حداقل یک پنجم مبلغ قرارداد یا شرکت تضامنی که سرمایه گذار برای عقد قرارداد و انجام پروژه تأسیس می کند.

هـ - سازمان: سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

و - قرارداد مشارکت: قراردادی که براساس یک الگوی مالی توافق شده بین شرکت پروژه و سرمایه پذیر، وظایف، تعهدات و مسئولیت های طرفین در آن مشخص شده است.

ماده ۲- انتخاب سرمایه گذار باید با برگزاری مناقصه یا مزایده و با رعایت قوانین و مقررات مربوط از جمله قانون برگزاری مناقصات - مصوب ۱۳۸۳- حسب مورد انجام گیرد به نحوی که سرمایه پذیر حسب مورد احراز کند که می تواند کمترین قیمت مناسب را بپردازد یا بیشترین قیمت مناسب را دریافت کند.

ماده ۳- ساخت و بهره برداری پروژه ها و طرح های موضوع این آیین نامه را باید شرکت های صاحب صلاحیت و با رعایت ضوابط و مقررات قانونی مربوط انجام دهند. تشخیص صلاحیت شرکت های مذکور براساس آیین نامه تشخیص صلاحیت و ارجاع کار به پیمانکاران موضوع ماده (۲۲) قانون برنامه و بودجه کشور - مصوب ۱۳۵۱- انجام می شود.

تبصره - در زمینه ای که سازمان اقدام به تشخیص صلاحیت نمی نماید تشخیص صلاحیت به عهده دستگاه اجرایی می باشد.

ماده ۴- ارزیابی مالی مناقصه، برای تعیین سرمایه گذار برنده براساس کمترین ارزش حال کل پرداختی که سرمایه پذیر تا پایان مدت قرارداد به شرکت پروژه پرداخت می کند، صورت می گیرد. ارزیابی مالی مزایده برای تعیین سرمایه گذار برنده براساس بیشترین ارزش حال کل دریافتی ها که سرمایه گذار تا پایان مدت قرارداد به سرمایه پذیر پرداخت می کند، صورت می گیرد. ارزش حال

کل پرداختی ها و دریافتی ها براساس نرخ تنزیل ثابت محاسبه می شود.

ماده ۵ - پیشنهاد مالی سرمایه گذارانی قابلیت ارزیابی را خواهد داشت که توان مالی وی توسط سرمایه پذیر احراز گردد. احراز توان مالی سرمایه گذاران با رعایت ماده (۱۹) آیین نامه اجرایی بند (ج) ماده (۱۲) قانون برگزاری مناقصات موضوع تصویب نامه شماره ۸۴۱۳۶/ت/۳۳۵۶۰-هـ مورخ ۱۳۸۵/۷/۱۶ و اصلاح بعدی آن موضوع تصویب نامه شماره ۲۲۲۲۵/ت/۳۷۱۹۴-هـ مورخ ۱۳۸۶/۲/۱۷ صورت می گیرد.

ماده ۶ - سرمایه پذیر موظف است حسب مورد، میزان و نحوه پرداخت های خود و کمک مالی به پروژه ها و طرح ها و زمان بندی آنها و امکان لحاظ کردن هزینه بیمه تعهدات خود را در اسناد مناقصه و مزایده به همه شرکت کنندگان اعلام نماید.

ماده ۷- تأمین مالی و احداث پروژه و در صورت نیاز بهره برداری از آن برعهده شرکت پروژه است. سهامداری و مدیریت سرمایه پذیر و کلیه دستگاه های اجرایی دولتی در شرکت پروژه ممنوع است.

ماده ۸ - سرمایه پذیر موظف است برای رفع مشکلات پروژه، از قبیل اخذ مجوز و تسهیلات لازم و تأمین زمین محل احداث پروژه ها و طرح ها با شرکت پروژه همکاری کند.

ماده ۹- برای حصول اطمینان از انجام تعهدات و ارائه خدمات با کم و کیف مناسب از طرف سرمایه گذار و ایفای تعهدات از طرف سرمایه پذیر، لازم است دو طرف مشارکت با رعایت قوانین و مقررات مربوط، تضامین لازم را در اختیار یکدیگر قرار دهند.

ماده ۱۰- سرمایه پذیر می تواند با رعایت قوانین و مقررات مربوط گواهی تعهد دستگاه اجرایی مبنی بر پرداخت مبالغ مشخص در سررسیدهای معین شده در قراردادهای موضوع این آیین نامه را برای ارائه به مؤسسات مالی اعتباری و بانک ها به عنوان وثیقه یا مکمل وثیقه برای دریافت تسهیلات توسط سرمایه گذار صادر کند.

ماده ۱۱- سرمایه پذیر مجاز است در قرارداد مشارکت با درخواست سرمایه گذار با انتقال سهام وی از شرکت پروژه به شخص ثالث موافقت کند.

تبصره - صلاحیت اشخاص حقوقی غیردولتی ثالث باید توسط سرمایه پذیر تأیید شده باشد.

ماده ۱۲- سرمایه پذیر مکلف است با پیش بینی های لازم در قرارداد، نظارت و کنترل لازم را از لحاظ کمیت و کیفیت خدمات در طول دوره مشارکت به عمل آورد.

ماده ۱۳- کلیه دستگاه های اجرایی موظفند در طرح هایی که به نحوی برای دولت ایجاد تعهد

مالی می نماید، قبل از انعقاد قرارداد مشارکت با بخش خصوصی به منظور هماهنگی و پیش بینی بودجه در سال های آینده و یا استفاده از کمک های پیش بینی شده در ردیف (۳۴- ۵۵۰۰۰۰) قانون بودجه سال ۱۳۹۴ کشور، تأیید سازمان را اخذ نمایند. سازمان موظف است ظرف یک ماه به استعلام دستگاه اجرایی پاسخ دهد.

ماده ۱۴- کلیه دستگاه های اجرایی موظفند برای اجرای طرح های کاهش مصرف آب و انرژی خود با شرکت های خصوصی خدمات انرژی با رعایت دستورالعمل تبصره (۲) ماده (۱۳۴) قانون برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران موضوع تصویب نامه شماره ۴۵۶۴۵/ت/۴۷۶۳۳ مورخ ۱۳۹۱/۳/۸ و اصلاح بعدی آن موضوع تصویب نامه شماره ۱۴۴۳۳۵/ت/۴۷۶۳۳ مورخ ۱۳۹۱/۷/۲۲ قرارداد منعقد نموده و تعهدات بازپرداخت مربوط را به میزان انرژی و آب صرفه جویی شده، از محل بودجه های مصوب در سال های آتی پرداخت کنند.

ماده ۱۵- شرکت های آب و فاضلاب شهری مکلفند در مواردی که متقاضی بخش خصوصی وجود دارد، به منظور تکمیل و توسعه طرح های جمع آوری، انتقال و تصفیه فاضلاب، نسبت به عقد قرارداد فروش و یا پیش فروش پساب خروجی تأسیسات موجود و یا طرح های توسعه آتی در قالب انواع قراردادهای مشارکتی با بخش خصوصی اقدام کنند.

ماده ۱۶- سرمایه گذاران خارجی همانند سرمایه گذاران داخلی از تمامی مزایای این آیین نامه برخوردارند. استفاده از مزایا و حمایت های قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی - مصوب ۱۳۸۱- برای سرمایه گذاران خارجی متقاضی سرمایه گذاری در طرح های مشارکتی، با رعایت قانون یادشده مجاز است.

آیین نامه اجرایی ماده (۱۷) قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی

سال تصویب: ۱۳۹۴ هیئت وزیران

ماده ۱- در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

الف - قانون: قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی - مصوب ۱۳۸۹-

ب- سازمان: سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

ت- شرکت: شرکت های ذی صلاح خدمات انرژی موضوع بند (س) ماده (۲) قانون

ث- کارفرما: مصرف کننده انرژی متقاضی استفاده از خدمات شرکت

ج- قرارداد خدمات انرژی: قراردادی که بین کارفرما و شرکت منعقد می شود و براساس آن، شرکت انجام صرفه جویی در مصرف انرژی با حفظ و عدم کاهش بهره مندی قبلی را در قبال کارفرما به عهده می گیرد.

چ- شرکت مشاور بهینه سازی انرژی: شرکت مشاور تأیید صلاحیت شده توسط سازمان که در چارچوب قراردادهای منعقد با کارفرما وظیفه نظارت بر اجرای قرارداد خدمات انرژی، ارزیابی و اظهارنظر درخصوص میزان صرفه جویی انرژی را بر عهده دارد.

ح- سامانه اصلاح الگوی مصرف حامل های انرژی: مجموعه ای از سخت افزارها و نرم افزارها (شامل راهکارهای مدیریتی) منتج از ممیزی انرژی که با اجرای آنها می توان به اهداف اصلاح الگوی مصرف مدنظر شرکت رسید.

خ- سامانه مصرف کننده انرژی: سامانه موضوع بند (ر) ماده (۲) قانون.

د- صرفه جویی هدف: حداقل میزان صرفه جویی انرژی مورد نظر کارفرما که توسط مشاور بهینه سازی تعیین و در اسناد مناقصه اعلام می شود.

ذ- کارگروه: کارگروه موضوع ماده (۷) این آیین نامه.

ماده ۲- مسئولیت کل فرآیند صرفه جویی از جمله انجام مطالعات امکان سنجی، ممیزی انرژی، طراحی، اجرا، تأمین مالی، نصب، بهره برداری، نگهداری، اندازه گیری و گزارش میزان صرفه جویی براساس توافقات انجام شده در قرارداد تا پایان مدت قرارداد به عهده شرکت می باشد.

ماده ۳- وزارتخانه های نفت و نیرو مکلفند ظرف سه ماه ضمن کسب نظرات بخش خصوصی مرتبط، قرارداد همسان خدمات انرژی مورد تأیید وزرای نفت و نیرو را با رویکرد توسعه حداکثری فعالیت های شرکت ها و اخذ حداقل وثایق و ضمانت های لازم تهیه و به دستگاه های اجرایی ابلاغ نمایند.

ماده ۴- در قراردادهای خدمات انرژی، شرکت موظف به تأمین بیمه مسئولیت حرفه ای مناسب برای جبران زیان احتمالی ناشی از آسیب دیدن تأسیسات و امکانات کارفرما در اثر اجرای قرارداد می باشد.

تبصره- وزارتخانه های نفت و نیرو می توانند تا پنجاه درصد (۵۰٪) از هزینه بیمه قراردادهای خدمات انرژی شرکت ها، موضوع این ماده را به صورت کمک بلاعوض و پس از تأیید و تعیین درصد و مدت زمان حمایت بیمه ای توسط کارگروه از محل اعتبارات ماده (۷۳) قانون با رعایت قوانین و مقررات مربوط پرداخت نمایند.

ماده ۵- وزارتخانه های نفت و نیرو می توانند تمام یا قسمتی از هزینه های تسهیلات بانکی سرمایه گذاری طرح های موضوع قرارداد خدمات انرژی را پس از تأیید کارگروه به صورت یارانه سود تسهیلات از محل اعتبارات ماده (۷۳) قانون با رعایت قوانین و مقررات مربوط پرداخت نمایند.

تبصره ۱- میزان و چگونگی اعطای یارانه سود تسهیلات در هر پروژه توسط کارگروه تعیین می شود.

تبصره ۲- اعطای یارانه سود تسهیلات یادشده مشروط به کاهش مبلغ قرارداد به میزان کمک مزبور و همچنین به شرط عدم استفاده از سایر مشوق های مالی خواهد بود.

ماده ۶- در جهت توجیه اقتصادی قراردادهای خدمات انرژی مصرف کننده هایی که از تعرفه های مخفف برخوردارند، مبنای محاسبات توجیهی، میانگین تعرفه برق و گاز بخش عمومی خواهد بود. شرکت های تابعه وزارتخانه های نفت و نیرو در مورد پروژه هایی که به تصویب رسانده اند مکلفند پس از تأیید کارگروه، مابه التفاوت تعرفه های مذکور را به عنوان کمک بلاعوض از محل اعتبارات ماده (۷۳) قانون، تأمین و پرداخت نمایند.

ماده ۷- جهت بررسی و تأیید کمک های بلاعوض و یارانه سود تسهیلات قراردادهای خدمات انرژی موضوع این آیین نامه، کارگروهی متشکل از معاونین وزارتخانه های نفت، نیرو، راه و شهرسازی، امور اقتصادی و دارایی، سازمان حفاظت محیط زیست و سازمان و معاونین سایر دستگاه های اجرایی مرتبط (حسب موضوع) تشکیل و نسبت به آن با رأی اکثریت اعضای حاضر در جلسه اتخاذ تصمیم می نماید. ریاست کارگروه حسب مورد به عهده وزارت نفت یا نیرو می باشد.

ماده ۸- به منظور حصول اطمینان از انجام تعهدات شرکت در استفاده از تسهیلات این آیین نامه، وزارتخانه های نفت و نیرو مجازند از خدمات شرکت مشاور بهینه سازی انرژی از محل اعتبارات ماده (۷۳) قانون استفاده نمایند.

تبصره - شرکت مشاور بهینه سازی انرژی، در پروژه ای که نظارت آن را بر عهده دارد اجازه فعالیت به عنوان شرکت خدمات انرژی را نخواهد داشت.

ماده ۹- دستگاه های اجرایی موظفند پس از اجرای کامل مفاد قرارداد شرکت، بازپرداخت مبلغ قرارداد را فقط از محل صرفه جویی انرژی تأیید شده توسط شرکت مشاور بهینه سازی انرژی، در قالب موافقتنامه مبادله با سازمان تأمین و پرداخت نمایند. در دستگاه های اجرایی که مبلغ قرارداد را از محل منابع داخلی خود تأمین می نمایند، تأیید قرارداد توسط سازمان به منزله مبادله موافقتنامه تلقی می شود.

ماده ۱۰- وزارت امور خارجه، سازمان حفاظت محیط زیست و سایر دستگاه های اجرایی مرتبط در چارچوب وظایف محوله اداری خود موظفند به منظور اجرای قانون و این آیین نامه، اقدامات لازم برای جذب هرچه بیشتر کمک های خارجی را به عمل آورند.

ماده ۱۱- وزارتخانه های نفت و نیرو موظفند در مقاطع شش ماهه گزارش عملکرد موضوع این تصویب نامه را جهت طرح در هیئت وزیران به دفتر هیئت دولت ارسال نمایند. سازمان ضمن نظارت و ارزشیابی اقدامات انجام شده، گزارش سالانه را به هیئت وزیران ارائه می کند.

آیین نامه اجرایی قانون احداث پروژه های عمرانی بخش راه و ترابری از طریق مشارکت بانکها و سایر منابع پولی و مالی کشور

سال تصویب: ۱۳۹۴ هیئت وزیران

ماده ۱- در این آیین نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

الف- قانون: قانون احداث پروژه های عمرانی بخش راه و ترابری از طریق مشارکت بانک ها و سایر منابع مالی و پولی کشور - مصوب ۱۳۶۶ - و اصلاحات بعدی.

ب- وزارت: وزارت راه و شهرسازی

پ- طرح عمرانی: مجموعه عملیات و خدمات مشخصی که بر اساس مطالعات توجیهی فنی- اقتصادی طی مدت معین و با اعتبار معینی برای تحقق بخشیدن به هدف های برنامه های عمرانی کشور برای تمام شقوق حمل و نقل در حوزه های زیرساخت، ناوگان، نگهداری و بهره برداری به صورت سرمایه گذاری ثابت متضمن هزینه های غیر ثابت وابسته در دوره مطالعه و اجراء انجام می شود. هر طرح عمرانی می تواند مشتمل بر چندین پروژه عمرانی باشد.

ت- شرکت طرف قرارداد: شرکتی که برای تأمین منابع مالی و اجرای طرح یا پروژه عمرانی برابر این آیین نامه (به صورت مشارکت یا واگذاری) تأسیس می شود.

ث- منابع مالی: وجوهی که به صورت آورده نقدی سهامداران شرکت، تسهیلات دریافتی یا تعهد شده از بانک ها یا مؤسسات سرمایه گذاری، وجوه ناشی از فروش سهام پروژه یا فروش صکوک و سایر ابزارهای مالی تأمین می شود.

ج- منافع بهره برداری: برداشت عواید ریالی از مجموعه امکانات و خدماتی است که به واسطه اجرای کامل طرح یا پروژه عمرانی حاصل می شود.

چ- دوران مشارکت یا واگذاری: حاصل جمع مدت زمان دوره ساخت طرح یا پروژه عمرانی و دوره بهره برداری.

ح- دوره ساخت: مدت زمان برنامه ریزی، طراحی، استملاک اراضی، اجرا، تحویل موقت، رفع نقص و شروع بهره برداری آزمایشی است.

خ- دوره بهره برداری: مدت زمان مشارکت یا واگذاری منافع بهره برداری از شروع بهره برداری تا استهلاك کامل هزینه های طرح یا تسویه با طرف مشارکت.

د- تفاهم نامه: سندی که بین وزارت و سرمایه گذاران شرکت قبل از تاسیس شرکت و انعقاد قرارداد، تنظیم می شود.

ذ- قرارداد: قراردادی که بین وزارت و شرکت طرف قرارداد (مشارکت یا واگذاری) به منظور تأمین مالی و اجرای طرح یا پروژه عمرانی منعقد می گردد.

ر- بسته مشارکت: مجموعه ای حاوی پروژه های بخش حمل و نقل، تأسیسات جانبی و سایر طرح های سودآوری که در اراضی جانبی پروژه مورد نظر در خارج از حریم شهرها تعریف شده و جزو توافق سرمایه گذاری توسط طرفین قرارداد قرار می گیرد.

ماده ۲- وزارت در اعمال اختیارات حاصل از قانون در واگذاری طرح یا پروژه به شرح زیر عمل می کند:

الف- روش اول: تأمین مالی، اجرا، بهره برداری و انتقال

ب- روش دوم: تأمین مالی، اجرا، اجاره و انتقال

تبصره- در قرارداد به روش (ب)، طرح عمرانی یا پروژه پس از احداث به صورت اجاره به شرط تملیک در اختیار وزارت قرار می گیرد.

ماده ۳- در قرارداد، وظایف و اختیارات مجری طرح و بهره بردار حسب مورد تا انجام کامل آنها در عهده و مسئولیت طرف قرارداد است.

ماده ۴- وظایف و اختیارات مجری پروژه مذکور در مواد (۲) و (۳) عیناً مطابق وظایف و اختیاراتی که در پروژه های عمرانی از محل اعتبارات منابع بودجه عمرانی اجرا می گردند، توسط دستگاه اجرایی تصدی و اعمال می گردد.

ماده ۵- در مورد هریک از طرح ها و پروژه های منظور شده در برنامه مشارکت یا واگذاری فارغ

از این که مطالعات توسط وزارت یا طرف قرارداد انجام شود، عناوین مطالعاتی زیر باید انجام شده و اسناد و مدارک فنی به تصویب وزارت یا نماینده وی برسد:

الف- مطالعات مرحله پیدایش

ب- مطالعات امکان سنجی

پ- مطالعات خطرپذیری

ت- مطالعات زیست محیطی

ث- مطالعات توجیه اقتصادی

ج- مطالعات فنی مرحله اول

چ- مطالعات فنی مرحله دوم

ح- برنامه زمانی سطح صفر

خ- برنامه تملک اراضی

د- برنامه تأمین ماشین آلات و تجهیزات و مصالح خاص

ذ- برنامه مالی شامل تراز درآمد و هزینه، استهلاک سرمایه و سود سرمایه گذاری، جریان نقدینگی ساخت و بهره برداری

ر- ساختار اجرایی

ز- نظام بهره برداری و تعیین سطح سرویس و نگهداری

ژ- ساختار بهره برداری

تبصره- شرح خدمات و چارچوب رایه مطالعات مذکور در این ماده بر اساس دستورالعمل مصوب وزیر راه و شهرسازی ابلاغ می شود.

ماده ۶- برآورد درآمد مورد انتظار از مشارکت باید حداقل حاوی اطلاعات مربوط به برآورد ریالی کمیت های مربوط به موارد زیر در مدت مشارکت یا واگذاری منافع بهره برداری بر اساس نرخ رشد متناسب با هر عنوان و مبتنی بر نتایج مطالعات توجیه اقتصادی طرح یا پروژه باشد:

الف- درآمد ناشی از فروش خدمات

ب- درآمد ناشی از عوارض دریافتی در محل

پ- درآمد ناشی از استفاده از اراضی واقع در حریم طرح یا پروژه

ت- درآمد ناشی از تأسیسات جانبی در خارج از حریم طرح یا پروژه

ث- درآمد ناشی از اجاره بلند مدت طرح یا پروژه به وزارت

ج- درآمد ناشی از تبلیغات از جمله نصب تابلوهای تبلیغاتی

چ- درآمد ناشی از سرمایه گذاری در اراضی مجاور طرح یا پروژه که در بسته مشارکت یا واگذاری با رعایت مقررات مربوط پیش بینی شده باشد.

ماده ۷- عوامل درآمدزا، قیمت پایه و نرخ رشد هریک از عوامل باید در سند مطالعات توجیه اقتصادی و برنامه مالی ارایه شده و با رعایت قوانین مربوط، توسط وزارت به تصویب برسد.

ماده ۸- قرارداد شامل موافقتنامه و ضمائم مربوط که حداقل شامل موارد زیر می باشد

به عنوان مجموعه ای واحد باید تهیه شود که پس از امضای صاحبان امضای مجاز از طرفین مشارکت معتبر و ملاک عمل خواهد بود:

الف- موافقتنامه بر اساس قالب (فرمت) مصوب

ب- شرایط عمومی

پ- شرایط خصوصی

ت- خلاصه مطالعات فنی و مهندسی انجام شده تا زمان عقد قرارداد مشارکت یا واگذاری

ث- نقشه جانمایی اجرایی طرح یا پروژه

ج- گواهی تأیید مطالعات ارزیابی زیست محیطی درخصوص پروژه هایی که برابر مقررات مربوط مشمول ارزیابی مذکور می باشند از سوی سازمان حفاظت محیط زیست

چ- سند نهایی مطالعات خطرپذیری

ح- فهرست بیمه نامه های مورد نیاز با تعیین ذینفع و معرفی مسئول اخذ آنها

خ- تراز مالی درآمد و هزینه

د- برآورد هزینه به شرح مندرج در ماده (۵)

ذ- برآورد درآمد به شرح مندرج در مواد (۶) و (۷)

ر- سازمان اجرایی طراحی و ساخت

ز- سازمان اجرایی بهره برداری

ژ- فهرست بخشنامه های لازم الاجرا در بخش طراحی، ساخت، بهره برداری، اجاره و انتقال

س- سایر مجوزها و تأییدیه های لازم به تشخیص وزارت

ماده ۹- متقاضی یا متقاضیان مشارکت یا واگذاری به دو صورت پیشنهاد خود را ارایه می کنند:

الف- در صورت وجود اسناد و مدارک موضوع ماده (۸) با مطالعه آنها کاربرگ (فرم) پیشنهاد تکمیل و ارایه می شود.

ب- اسناد و مدارک موضوع ماده (۷) توسط متقاضی یا متقاضیان تهیه و پس از تأیید وزارت، پیشنهاد با تکمیل کاربرگ (فرم) ارایه می شود.

تبصره- در حالت (ب) و در صورت مبادله قرارداد مشارکت یا واگذاری، هزینه های انجام شده توسط طرف مشارکت برای تهیه اسناد و مدارک مذکور به عنوان هزینه های قابل قبول ثبت می گردد.

ماده ۱۰- وزارت پس از بررسی و حصول اطمینان از توانایی بالقوه متقاضی یا متقاضیان مشارکت یا واگذاری در طرح یا پروژه عمرانی مورد تقاضا کتباً تمایل اصولی خود را جهت انعقاد قرارداد مشارکت یا واگذاری با آنان اعلام خواهد نمود.

ماده ۱۱- متقاضی یا متقاضیان مشارکت یا واگذاری برای انعقاد قرارداد مشارکت یا واگذاری و در تحصیل مجوز واگذاری منافع بهره بردار از طرح یا پروژه عمرانی مورد تقاضا، باید پس از دریافت تمایل اصولی از وزارت ظرف دو ماه نسبت به تأسیس شرکت اقدام نمایند.

ماده ۱۲- شرکتهایی که در اجرای ماده (۱۱) تشکیل خواهند شد از نوع سهامی است.

ماده ۱۳- موضوع شرکت های طرف قرارداد حسب مورد محدود به موارد زیر است:

الف - تأمین مالی، اجرا، بهره برداری و انتقال.

ب- تأمین مالی، اجرا، اجاره و انتقال یک طرح یا یک پروژه.

ماده ۱۴- مدت شرکت های طرف قرارداد محدود بوده و تابعی است از دوره ساخت و دوره بهره برداری تا استهلاک کامل هزینه های طرح یا پروژه عمرانی مورد مشارکت یا واگذاری.

ماده ۱۵- آورده شرکت های طرف قرارداد باید حداقل معادل سی درصد کل برآورد مندرج در مطالعات فنی مصوب طرح یا پروژه عمرانی باشد.

ماده ۱۶- شرکت طرف قرارداد می تواند ضمن تأمین مالی، طرح یا پروژه مورد قرارداد را با رعایت قوانین و مقررات مربوط راساً اجرا نموده یا به شرکت های سازنده ذی صلاح واگذار کند.

ماده ۱۷- شرکت های عهده دار خدمات برنامه ریزی، طراحی، نظارت، ساخت، مدیریت کیفیت و مانند آنها که طبق مفاد ماده (۱۶) توسط طرف مشارکت به کار گرفته می شوند باید دارای گواهی صلاحیت معتبر از مراجع ذی ربط مورد قبول وزارت باشند.

ماده ۱۸- هر گونه نقل و انتقال در سهام شرکت های طرف قرارداد باید با اخذ موافقت و تأییدیه کتبی از وزارت صورت گیرد.

ماده ۱۹- حسابرسی شرکت های طرف قرارداد در دوران مشارکت یا واگذاری بر عهده مؤسسات حسابرسی منتخب کارگروه انتخاب حسابرس موضوع ماده (۳) آیین نامه نحوه انتخاب حسابرس برای شرکت های دولتی، موضوع تصویب نامه شماره ۳۹۰۳۷/۳۳۰۰ ک مورخ ۱۳۸۷/۱/۱۹ می باشد.

ماده ۲۰- پس از ارایه گواهی ثبت شرکت (طرف قرارداد) و اخذ مصوبه هیئت وزیران، وزارت می تواند قرارداد منعقد نماید.

ماده ۲۱- در کلیه پیمان های کارهای ساختمانی و تأسیساتی طرح ها و پروژه های عمرانی موضوع قانون، مقررات پیمان و شرایط عمومی پیمان مصوب هیئت عامل برنامه در برنامه عمرانی دوم کشور و اصلاحات و تغییراتی که پس از آن به تصویب رسیده است و بخش نامه ها و دستورالعمل های صادره در دوره برنامه عمرانی پنجم به موجب ماده (۲۳) قانون برنامه و بودجه کشور و اصلاحات و تغییرات بعدی آن و مصوبات وزیر راه و شهرسازی مورد استفاده قرار می گیرد.

ماده ۲۲- استفاده و عمل مذکور در فوق اعم است از قرارداد بین وزارت و شرکت طرف قرارداد و

یا قراردادهایی که در اجرای قرارداد مشارکت یا واگذاری جهت احداث، نگهداری و بهسازی طرح یا پروژه مورد مشارکت یا واگذاری توسط طرف مشارکت با سازنده منعقد می گردد.

ماده ۲۳- در انعقاد قرارداد کلیه اختیارات:

الف- مذکور در ماده (۶) پیمان تحت عنوان نظارت در اجرا

ب- مذکور در ماده (۴) و ماده (۵) شرایط عمومی پیمان تحت عناوین دستگاه نظارت و نظار مقیم.

ج - مذکور در سایر مواد پیمان و شرایط عمومی پیمان و ملحقات بعدی آن به شرح مندرج در ماده (۲۲) این آیین نامه مربوط به نظارت فنی، دستگاه نظارت و نظار مقیم به جانشینی و نمایندگی قانونی طرف مشارکت منحصراً توسط و از طریق وزارت باید سازماندهی و اعمال گردد.

ماده ۲۴- در اعمال قانون اختیارات مربوط به انتخاب مهندسین مشاور و کنترل پرسنل نظارت، تصویب نقشه ها و تغییرات در مشخصات فنی در چارچوب قوانین و مقررات مربوط منحصراً در عهده و مسئولیت وزارت است.

تبصره- هزینه مربوط به انتخاب مهندس مشاور و کنترل کارکنان نظارت، تصویب نقشه و تعمیرات در مشخصات فنی از محل اعتبارات عمرانی مربوط به وزارت تأمین خواهد شد.

ماده ۲۵- در اعمال قانون کلیه تعهدات و اختیارات کارفرما موضوع بند (الف) و تبصره آن مندرج در ماده (۲۸) شرایط عمومی پیمان بر عهده و مسئولیت وزارت است.

ماده ۲۶- در مورد طرح ها یا پروژه های عمرانی که در برنامه های عمرانی مصوب قرار دارند وزارت موظف است قبل از انعقاد قرارداد و در تحقق مالکیت، ترتیبات ذکر شده در بند (الف) و تبصره آن مندرج در ماده (۲۸) شرایط عمومی پیمان از محل اعتبارات بودجه عمرانی را کاملاً فراهم و تدارک نموده باشد به نحوی که در دوره احداث برای شرکت طرف قرارداد مطلقاً جهات مذکور موجبات تأخیر و رکود عملیات اجرایی در دوره احداث حاصل نگردد.

ماده ۲۷- در مورد طرح ها و پروژه های عمرانی موضوع بند (ب) ماده (۱۳) ترتیبات ذکر شده در بند (الف) و تبصره آن، مندرج در ماده (۲۸) شرایط عمومی پیمان به هزینه شرکت طرف قرارداد و از طریق وزارت انجام خواهد شد. این هزینه جزو هزینه های طرح یا پروژه مورد مشارکت یا واگذاری منظور می گردد.

ماده ۲۸- تحویل موقت و تحویل قطعی طرح ها یا پروژه های موضوع قانون به کمیسیون مرکب از نماینده واحد امضا کننده قرارداد مشارکت از سوی وزارت، نماینده شرکت طرف قرارداد، نماینده دستگاه نظارت، نماینده پیمانکار (اگر از نظر حقوقی مستقل از شرکت طرف قرارداد باشند) و نماینده دستگاه بهره بردار (حسب مورد سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای یا شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران یا سازمان بنادر و دریانوردی یا شرکت فرودگاه های کشور یا معاونت راه روستایی) محول می گردد. این کمیسیون جانشین کمیسیون موضوع ماده (۳۹) شرایط عمومی پیمان است.

ماده ۲۹- در دوره بهره برداری امور مربوط به انجام و تدارک خدماتی که لازم است انجام پذیرد تا کلیه مستحقات طبق نقشه ها و مشخصات طرح یا پروژه عمرانی که در صورت مجلس تحویل موقت و اسناد اجرایی (ساخت) از آنها نامبرده می شود در حالت اولیه حفظ گردد، تحت عنوان نگهداری طرح یا پروژه عمرانی طبقه بندی شده و انجام آن در عهده و مسئولیت شرکت طرف قرارداد قرار دارد و هزینه انجام این امور جزو هزینه های طرح یا پروژه عمرانی مورد مشارکت یا واگذاری منظور می گردد.

ماده ۳۰- در دوره بهره برداری امور مربوط به تجدید ساختمان هر یک از عملیات دوره ساخت که در برنامه احداث طرح یا پروژه عمرانی پیش بینی شده است تحت عنوان بهسازی طبقه بندی شده و انجام آن در عهده و مسئولیت شرکت طرف قرارداد، قرار دارد و هزینه انجام این امور جزو هزینه های طرح یا پروژه عمرانی مورد مشارکت یا واگذاری منظور می گردد.

تبصره- با توجه به احتمال تفاوت هزینه واقعی بهسازی با مبالغ پیش بینی شده در تراز مالی اولیه (پیوست قرارداد) لازم است تراز مالی با مبالغ واقعی هزینه بهسازی مجدداً تراز شده و گزارش تغییرات به امضای طرفین قرارداد برسد.

ماده ۳۱- در دوره بهره برداری امور مربوط به سازماندهی اداری- تشکیلاتی جهت برداشت منافع بهره برداری از طرح یا پروژه عمرانی مورد مشارکت یا واگذاری در عهده و مسئولیت شرکت طرف قرارداد، قرار دارد و هزینه انجام این امور جزو هزینه های طرح یا پروژه عمرانی مورد مشارکت یا واگذاری منظور می گردد.

ماده ۳۲- پس از تصویب گزارش رفع نقص و انجام کامل تشریفات تحویل موقت و صدور مجوز بهره برداری آزمایشی، شرکت طرف قرارداد می تواند برداشت منافع بهره برداری از طرح یا پروژه موضوع مشارکت یا واگذاری را آغاز کند.

تبصره- صدور مجوز بهره برداری آزمایشی بر عهده کمیسیون موضوع ماده (۲۸) است.

ماده ۳۳- در مورد اجاره مستحدثات جانبی طرح یا پروژه عمرانی به ثالث، نرخ اجاره نباید از نرخ اجاره ای که توسط وزارت تعیین می گردد کمتر باشد. در اجرای این حکم، وزارت موظف است یک ماه قبل از شروع هر مقطع سه ساله در دوره بهره برداری از طریق استعلام، نرخ اجاره مستحدثات مشابه را ملاحظه و با اعمال ضریب کاهشی بیست درصد، جدول حداقل نرخ اجاره مستحدثات طرح یا پروژه عمرانی را تهیه و به شرکت طرف قرارداد ابلاغ نماید.

ماده ۳۴- نرخ خدمات بهره برداری حاصل از اجرای طرح یا پروژه عمرانی که بر اساس مواد (۶) و (۷) تعیین و مبنای برآورد درآمد مورد انتظار از مشارکت در مطالعه درآمد - هزینه طرح یا پروژه عمرانی واقع گردیده و همچنین مدت واگذاری منافع و هر گونه تغییر در آن توسط وزارت مشخص خواهد شد.

تبصره- عوارض تردد انواع وسیله نقلیه از آزادراه ها و سایر عوارض قابل دریافت از طرح ها و پروژه های موضوع مشارکت یا واگذاری موضوع قانون و این آیین نامه بر اساس مفاد مواد (۷) و (۸) با تصویب وزیر راه و شهرسازی و ابلاغ وزارت با رعایت قوانین و مقررات مربوط قابل اجرا و وصول خواهد بود.

ماده ۳۵- شرکت طرف قرارداد در برداشت عواید ریالی حاصل از خدمات اجرای طرح یا پروژه عمرانی ملزم است نرخ هایی را که به شرح ماده (۳۴) تعیین خواهد شد دقیقاً به مورد اجرا گذارد.

ماده ۳۶- پس از انعقاد قرارداد و تا شش ماه قبل از آغاز دوره بهره برداری، شرکت طرف قرارداد موظف است روش ترتیب وصول عواید ریالی از خدمات حاصل از اجرای طرح یا پروژه عمرانی را تهیه و به وزارت پیشنهاد نماید.

ماده ۳۷- بررسی، تعدیل، تدوین نهایی و تصویب روش ترتیب وصول در صلاحیت کمیسیونی است که با عضویت نمایندگان وزارتخانه های راه و شهرسازی، امور اقتصادی و دارایی و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور حسب مورد، به دعوت وزارت تشکیل خواهد شد.

ماده ۳۸- کمیسیون مذکور در ماده (۳۷) پس از تشکیل موظف است ظرف سه ماه روش اجرایی ترتیب وصول عواید ریالی از خدمات حاصل از اجرای طرح یا پروژه عمرانی موضوع رسیدگی را تعیین و تصویب کند.

ماده ۳۹- روش اجرایی ترتیب وصول مصوب کمیسیون ماده (۳۷) برای طرفین قرارداد لازم

الاجرا بوده و باید عیناً در برداشت عواید ریلی از خدمات حاصل از اجرای طرح یا پروژه عمرانی مورد عمل و اقدام و نظارت قرار گیرد.

ماده ۴۰- انجام هرگونه تغییر و اصلاح روش اجرایی وصول عواید ریلی منحصرأ در صلاحیت کمیسیون موضوع ماده (۳۷) است.

ماده ۴۱- در بهره برداری از طرح یا پروژه عمرانی، شرکت طرف قرارداد موظف است استانداردها، دستورالعملها و مقررات بهره برداری از طرح یا پروژه را که از طرف وزارت انتشار یافته و یا به طور مستقیم به شرکت طرف قرارداد ابلاغ می گردد دقیقاً به مورد اجرا گذارد.

تبصره ۱- شرکت طرف قرارداد باید موازین فنی و مفاد دستورالعمل ها و مقررات صادره از سوی وزارت را رعایت کند به نحوی که سطح خدمات (سرویس) راه بر اساس پیوست های قرارداد حفظ گردد.

تبصره ۲- در صورت واگذاری طرح یا پروژه بر اساس بند (الف) و (ب) ماده (۲)، جبران خسارت وارده احتمالی به اشخاص حقیقی یا حقوقی که به دلیل عدم رعایت مفاد تبصره (۱) این ماده حادث شده باشد بر عهده شرکت طرف قرارداد است.

ماده ۴۲- در سوانح حین بهره برداری شرکت طرف قرارداد موظف است خدمات مربوط به کمک های اولیه و انتقال مجروحین و مصدومین را تا اولین درمانگاه متناسب با احتیاجات طرح یا پروژه عمرانی تدارک نموده و این خدمات را در سوانح حین بهره برداری به صورت رایگان به استفاده کنندگان از خدمات طرح یا پروژه عمرانی مورد مشارکت یا واگذاری (مشتریان) عرضه نماید.

ماده ۴۳- در تسهیل اعمال نظارت در دوران بهره برداری، وزارت موظف است حداقل برنامه نظارت جاری و برنامه ای از نحوه بهره برداری را حسب مورد برای هر طرح یا پروژه عمرانی تهیه و یک ماه قبل از شروع بهره برداری به شرکت طرف قرارداد ابلاغ نماید.

ماده ۴۴- شرکت طرف قرارداد موظف است تسهیلات لازم جهت حسن انجام برنامه های نظارت جاری و برنامه ای وزارت از نحوه بهره بردار را تدارک نماید.

ماده ۴۵- شرکت طرف قرارداد موظف است پنج درصد از منافع بهره برداری حاصل از اجرای طرح یا پروژه عمرانی (درآمد ناخالص) را در پایان هر سال به عنوان تضمین حسن انجام تعهدات بهره برداری برای سال بعد به حساب خاصی که به همین منظور وزارت در نزد خزانه مفتوح خواهد کرد، تودیع نماید.

ماده ۴۶- شرکت طرف قرارداد موظف است تضمین حسن انجام تعهدات بهره برداری برای سال اول بهره برداری را با ضریب پنج درصد بر اساس درآمد اولین سال مندرج در مطالعه درآمد هزینه یا طرح یا پروژه عمرانی محاسبه و همزمان با امضاء صورت مجلس تحویل موقت به حساب مذکور در ماده (۴۵) واریز نماید. رسید بانکی ضمیمه صورت مجلس تحویل موقت می شود.

ماده ۴۷- در صورتی که شرکت طرف قرارداد نسبت به انجام تعهداتی که مطابق قرارداد برای دوران بهره برداری بر عهده گرفته است تعلل نماید و یا به نحوی عمل نماید که باعث ورود و یا احتمال ورود صدمات به طرح یا پروژه عمرانی مورد مشارکت یا واگذاری گردیده و یا امر بهره برداری را مختل و با مشکلات ایمنی مواجه نماید، وزارت پس از یک نوبت اخطار و یا انقضای پانزده روز از آن، این امور را رأساً و یا به هر ترتیبی که مقتضی بداند انجام و هزینه آن را به اضافه پانزده درصد خسارت از محل تضمین حسن انجام تعهدات بهره برداری موضوع ماده (۴۵) برداشت کرده و موظف است صورتحساب هزینه های انجام شده را ظرف یک ماه پس از انجام هزینه به طرف قرارداد ابلاغ نماید.

ماده ۴۸- چنانچه دوره احداث، بر اثر تعلل طرف قرارداد بیش از مدت تعیین شده در قرارداد به طول انجامد، در دوره تأخیر نه تنها هیچ گونه سودی برای آورده طرف قرارداد منظور نخواهد شد، بلکه نسبت به محاسبه سود برای آورده وزارت (معادل نرخ سود مصوب طرف قرارداد) اقدام و عیناً به عنوان خسارت دولت از سود طرف قرارداد کسر خواهد شد و چنانچه به دلیل تأخیرهای فوق و یا انصراف طرف قرارداد، پروژه متوقف گردد، از تاریخ توقف، سودی برای طرف قرارداد محاسبه نشده و وزارت مجاز است ضمن محدود نمودن قرارداد، تکمیل پروژه را به سایر متقاضیان سرمایه گذاری واگذار نماید. در این صورت پروژه پس از تکمیل، ابتدا برای بازگشت اصل و سود در اختیار سرمایه گذار جدید قرار داده شده و پس از بازگشت کامل آن، پروژه برای بهره برداری به سرمایه گذار اولیه تحویل خواهد شد.

ماده ۴۹- در انقضای مدت واگذاری منافع بهره برداری چنانچه هزینه های طرح مستهلک نشده باشد به مدت واگذاری منافع بهره برداری تا استهلاک کامل هزینه های طرح افزوده خواهد شد.

تبصره- در صورت درخواست شرکت طرف قرارداد و موافقت وزیر راه و شهرسازی بهره برداری از پروژه مانند وضعیتی که هزینه ها مستهلک نشده باشد بر عهده وزارت قرار می گیرد و معادل هزینه های مستهلک نشده از محل درآمدهای طرح یا پروژه ها و یا سایر منابع مربوط توسط وزارت راه و شهرسازی بر اساس تنظیم و مبادله الحاقیه قرارداد به طرف قرارداد پرداخت می گردد.

ماده ۵۰- مرجع تشخیص استهلاک کامل هزینه های طرح یا پروژه عمرانی مورد مشارکت یا

واگذاری حسابرس منتخب وزارت امور اقتصادی و دارایی است.

ماده ۵۱- پس از استهلاك كامل هزینه های طرح یا پروژه عمرانی مورد مشارکت یا واگذاری، موضوع قرارداد خاتمه یافته و وزارت موظف است بهره برداری از خدمات حاصل از اجرای طرح یا پروژه عمرانی مورد مشارکت یا واگذاری را رأساً عهده دار گردد.

ماده ۵۲- در سازماندهی طرف مشارکت، وزارت می تواند تمهیدات و تعهدات تشکیل شرکت های سهامی عام مشارکت، توسط متقاضیان را بعد از اخذ مجوز از هیئت وزیران در هر مورد به عمل آورد.

ماده ۵۳- به منظور کاهش خطر پذیری (ریسک) سرمایه گذاری و تشویق سرمایه گذاران به مشارکت، وزارت می تواند در صورت عدم بازگشت سرمایه بر اساس مفاد قرارداد اقدامات جبرانی را حین و یا پس از پایان دوره مشارکت یا واگذاری مندرج در قرارداد انجام دهد.

ماده ۵۴- وزارت برای هر یک از شقوق حمل و نقل اقدام به افتتاح حساب متمرکزی نزد خزانه خواهد نمود تا نسبت به دریافت حق دسترسی اقدام و از آن محل مطابق نرخ های تعیین شده در قرارداد با ترتیب اولویت اقدام به پرداخت اقساط استهلاك اصل و سود آورده شرکت های طرف قرارداد، هزینه های بهره برداری، نگهداری و توسعه و اقدامات جبرانی و احتمالی مذکور در ماده (۵۳) نماید و یا آنکه شرکت های طرف قرارداد را موظف سازد تا طبق استانداردهای حسابداری و بر اساس دستورالعمل متحدالشکلی که از طرف وزارت در اختیار آنان قرار می گیرد، حساب های دوره احداث و بهره برداری را نگهداری و صورت های مالی و حسابرسی شده میان دوره ای شش ماهه و سالیانه خود را ظرف دو ماه از تاریخ پایان دوره مالی در اختیار وزارت قرار دهند.

ماده ۵۵- شرکت های طرف قرارداد در طول دوره قرارداد مجاز به انجام معاملات و ثبت اقلام غیرمرتبط با محدوده موضوع شرکت (احداث و بهره برداری از طرح یا پروژه موضوع قرارداد مشارکت یا واگذاری) نبوده و استفاده از وجوه و اعتبارات شرکت برای مصارف غیر از احداث و نگهداری و بهره برداری از طرح یا پروژه مربوط ممنوع است.

ماده ۵۶- به منظور مدیریت صحیح تغییرات مفاد قرارداد و حل اختلافات احتمالی در تفسیر مفاد قرارداد (توافقتنامه و همه پیوست ها) موضوع داوری و نحوه انجام آن در قرارداد منظور می گردد.

ماده ۵۷- برای آگاهی ذی نفعان از روند انجام قرارداد، وزارت موظف است سالانه گزارش عملکرد طرح یا پروژه را تهیه و منتشر کند.

ماده ۵۸- قرارداد مجموعه ای یکپارچه از بخش های مستقل از یکدیگر است و ورود به هر مرحله موکول به اطمینان و مستندسازی انجام کامل مرحله قبل است. به منظور کسب ضمانت اجرایی توافق ها، لازم است برای هر بخش و برای هر یک از طرفین قرارداد، متناسب با مسئولیت آنها خسارت مشخص تعریف و نحوه وصول آن در قرارداد تصریح گردد.

ماده ۵۹- این آیین نامه جایگزین آیین نامه اجرایی قانون احداث پروژه های عمرانی بخش راه و ترابری از طریق مشارکت بانکها و سایر منابع پولی و مالی کشور موضوع تصویب نامه شماره ۴۵۰۶/ت ۹۲هـ مورخ ۱۳۶۷/۲/۲۴ و اصلاحات بعدی می شود

آیین نامه تضمین معاملات دولتی

سال تصویب: ۱۳۹۴ هیئت وزیران

ماده ۱- هدف و دامنه کاربرد آیین نامه به شرح زیر می باشد:

الف- هدف: تحکیم تعهدات مناقصه گران یا داوطلبان و طرف های قراردادی، در اجرای قانون برگزاری مناقصات -مصوب ۱۳۸۳- و قانون آیین نامه معاملات دولتی -مصوب ۱۳۴۹- از طریق تبیین و تنظیم تضامین لازم برای معاملات با موضوع خرید انواع کالاها و خدمات و نیز ارجاع کار و تشکیل آن معاملات از جمله قراردادهای خرید خدمات مشاوره، مدیریت طرح، امور پژوهشی و تحقیقاتی، امور نرم افزاری، امور پیمانکاری در زمینه های احداث و ساخت، طرح و ساخت (صنعتی یا غیرصنعتی)، نصب، ساخت و نصب، ترابری و انواع پیمانکاری تعمیر، نگهداری و بهره برداری، خدمات پشتیبانی، امور حمل و نقل، اجاره و استجاره و نیز خرید ماشین آلات، تجهیزات، لوازم، مصالح، مواد و دیگر انواع کالا و همچنین موارد مشابه آنها، به تنهایی یا به صورت ترکیبی از دو یا چند مورد از آنها.

ب- دامنه کاربرد: تمام دستگاه های موضوع بند (ب) ماده (۱) قانون برگزاری مناقصات - مصوب ۱۳۸۳- و دستگاه های موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری - مصوب ۱۳۸۶- و نیز مواد (۲) تا (۵) قانون محاسبات عمومی کشور - مصوب ۱۳۶۶- برای انجام معاملات و ارجاع کار در اخذ تضامین مورد نیاز، تابع ضوابط مندرج در این آیین نامه هستند.

تبصره - در قراردادهای بیمه، اخذ تضمین از بیمه گر موضوعیت ندارد.

ماده ۲- در این آیین نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار میروند:

الف- تضمین: سپردن مال یا وجه نقد یا به عهده گرفتن تعهد فرعی یا مضاعف به منظور پابندی به یک تعهد اصلی و شروط مربوط به آن.

ب- ضمانت نامه: سندی برای توثیق تعهدات متعهد که شخص ثالثی (ضامن) بر اساس درخواست متعهد (مضمون عنه) و با رعایت ضوابط مربوط تعهد می کند که در سررسید یا شرایط معین مبلغ معینی را بابت موضوع خاصی که مربوط به تعهد اصلی متعهد (مضمون عنه) است به ذینفع تعهد اصلی (مضمون له) یا به حواله کرد او بپردازد.

پ- سپردن تضمین: انجام مجموعه اقدامات متعهد اصلی برای تأمین و تسلیم تضمین به مضمون له به نحوی که تضمین با رعایت تمام مقررات و ضوابط مربوط در دسترس ذینفع تعهد (مضمون له) قرار گیرد و وی بتواند هر زمان که طبق مقررات خواست وجه مربوط به آن را ضبط یا مبلغ ضمانت نامه را از ضامن دریافت کند.

ت- آزادسازی تضمین: انجام کلیه اقدامات در اختیار مضمون له (دستگاه مناقصه گزار یا کارفرما) به منظور آنکه تضمین یا ضمانت نامه از دسترس وی خارج گردد و مضمون عنه (مناقصه گر یا طرف قرارداد متعهد به تعهدات قراردادی) قادر باشد تضمین را به خود برگرداند. این اقدامات شامل اقدامات خارج از اختیار مضمون له نمیباشد.

ث- کارفرما: دستگاه های موضوع بند (ب) ماده (۱) قانون برگزاری مناقصات - مصوب ۱۳۸۳-، ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری - مصوب ۱۳۸۶- و نیز مواد (۲) تا (۵) قانون محاسبات عمومی کشور - مصوب ۱۳۶۶-.

ج- اشخاص: هر شخص حقیقی یا حقوقی که در فرآیند ارجاع کار، داوطلب شرکت در معامله و یا طرف قرارداد دولت قرار می گیرد و نیز دارای شرایط لازم باشد.

چ- فرآیند ارجاع کار: مجموعه اقدامات قانونی برای انعقاد قرارداد کارفرما با اشخاص مانند مناقصه، مزایده و ترک تشریفات یا عدم الزام به آن.

ح- تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار: تضمینی که اشخاص، برای اثبات قصد و حداقلی از توان خود، به نفع کارفرما می سپارند تا کارفرما آنان را در مراحل بعدی فرایند ارجاع کار شرکت دهد.

خ- تضمین انجام تعهدات: تضمینی است که اشخاص پس از فرآیند ارجاع کار و انتخاب شدن

برای معامله، به منظور اثبات پابندی به انجام تعهدات خود باید قبل از انعقاد قرارداد به کارفرما بسپارند.

د- تضمین پیش پرداخت: تضمینی که اشخاص پس از انعقاد قرارداد، در قبال دریافت پیش پرداخت بر اساس اسناد ارجاع کار، به کارفرما می سپارند.

ذ- سپرده حسن اجرای کار: مبلغ نقدی که بابت تضمین حسن اجرای کار از هر پرداخت کارفرما به طرف قرارداد، کسر و در دوره مقرر تعیین شده در قرارداد در حساب سپرده کارفرما نگهداری و پس از حصول شرایط مندرج در قرارداد (از حیث زمان و کم و کیف اجرای تعهدات قراردادی) آزاد می شود.

ر- تضمین حسن اجرای کار: تعهدی که اشخاص در قبال آزادسازی سپرده حسن اجرای کار به کارفرما می سپارند.

ز- کالا: محصولی که فرایند مصرف آن از فرایند تولیدش قابل تفکیک است و مالکیت آن می تواند از یک شخص به شخص دیگری منتقل شود.

ژ- خدمت: محصولی که فرایند مصرف آن از فرایند تولید یا ایجاد آن قابل تفکیک نباشد، شامل انواع تغییرات سفارشی و خاص که به درخواست مشتری در وضعیت، شکل، موقعیت و مکان اشیا یا اشخاص صورت پذیرد و شامل انواع خدمات مشاوره، آموزشی و درمانی یا انواع پیمانکاری از جمله پیمانکاری احداث، پیمانکاری ترابری، پیمانکاری تعمیر، نگهداری یا بهره برداری میشود.

س- تأمین کالا: تحویل انواع کالا (که ممکن است تأمین کننده کالا تولیدکننده یا فقط فروشنده آن باشد) با مشخصات و نیز در مکان، زمان و شرایط مقرر به مشتری کالا تحویل می دهد.

ش- تولید: مجموعه فعالیتهایی که مستقل از درخواست سفارش دهنده خاص، به ایجاد کالا بیانجامد. تولیدکننده، مواد و مصالح مورد نیاز تولید را تهیه و محصول تولیدشده را برای انتقال عین یا منفعت آن به متقاضیان احتمالی آینده آماده می سازد.

ص- پیمانکاری: هر نوع خدمت که بر اساس فعالیت مشخص و قیمت کل یا قیمت واحد کار مشخص و به صورت حجمی قابل واگذاری به اشخاص باشد از قبیل پیمانکاری احداث، پیمانکاری باربری و ترابری، پیمانکاری ساخت، پیمانکاری امور اداری و تایپ، پیمانکاری تنظیف، پیمانکاری طبخ غذا.

ض- ساخت: خدماتی که به ایجاد کالایی اعم از سازه‌های پیش‌ساخته، تأسیسات قابل حمل یا ماشین‌آلات و تجهیزات طبق سفارش کارفرما و برای استفاده در محلی دیگر (محلی غیر از محل ساخت) بیانجامد. معمولاً تهیه مواد و مصالح مورد نیاز ساخت با سازنده است.

ط- احداث: خدماتی که به ایجاد سازه، ساختمان، تأسیسات یا مستحذاتی از قبیل خطوط لوله، سد، کانال، فرودگاه، نیروگاه، راه، راه‌آهن، بارانداز، بندر، پل، تونل، انواع کارخانه‌های صنعتی و معدنی در ساختگاه مربوط به کارفرما بیانجامد. خدمات احداث ممکن است همراه با تعهد تهیه مواد و مصالح مورد نیاز برای احداث بوده یا نباشد. در ترکیبات سستی مانند "طرح و ساخت" (صنعتی یا غیرصنعتی) "ساخت" در همین معنای "احداث" به کار رفته است.

ظ- نصب: خدمتی به منظور برپا کردن، جای دادن یا پیوند دادن هر سامانه یا بخش کارکردی مستقل آن، در بخش‌هایی دیگر یا با بخش‌های دیگر به نحوی که امکان بهره‌برداری مناسب آن فراهم گردد.

ع- امور ساختمانی: انواع اقدامات لازم برای احداث پروژه‌های عمرانی یا صنعتی از قبیل انواع ساختمان، ابنیه، خطوط لوله، سد، کانال، فرودگاه، نیروگاه، راه و راه ریلی (راه‌آهن)، بندر و بارانداز، پل و تونل و انواع کارخانه از جمله کارخانه‌های صنعتی، معدنی، شیمیایی و کشاورزی.

غ- بهره‌برداری: خدمت مستمری که جهت استفاده اقتصادی و ایمن از مستحذات یا تأسیسات برای تأمین اهداف مقرر با کیفیت و کمیت مقرر که باید بر مبنای برنامه مدون و بر اساس دستورالعمل‌ها و راهنمایی‌های فنی مناسب صورت پذیرد.

ف- نگهداری: خدمتی شامل مجموعه فعالیت‌هایی که به طور مشخص و معمولاً برنامه‌ریزی شده و با هدف جلوگیری از خرابی ناگهانی مستحذات، سامانه‌ها، ماشین‌آلات، تجهیزات یا تأسیسات انجام می‌گیرد تا با این کار قابلیت اطمینان و در دسترس بودن آنها افزایش یابد.

ق- تعمیرات: خدمتی شامل مجموعه‌ای از فعالیت‌ها که بر روی مستحذات، سامانه‌ها، ماشین‌آلات، تجهیزات یا تأسیسات یا وسیله‌ای که دچار افت کارایی یا از کارافتادگی شده است انجام می‌شود تا به حالت قابل بهره‌برداری بازگردند و برای انجام وظیفه‌ای که به آن محول شده است، دوباره آماده شوند.

ک- ماشین‌آلات: مجموعه‌ای از قطعات، تجهیزات یا اجزای مرتبط که حداقل یکی از آنها متحرک بوده و دارای محرک و مهارکننده مناسب است و به منظور کاربرد مخصوصی به ویژه

فرآوری، پردازش، عمل آوری، حرکت، ساخت، تولید، احداث یا نصب به یکدیگر متصل شده‌اند.

گ- ماشین آلات سفارشی: ماشین‌آلاتی که سازنده طبق سفارش کارفرما برای کاربرد خاصی می‌سازد یا از طریق اعمال تغییراتی طبق سفارش کارفرما آن را آماده‌ی استفاده‌ی خاص می‌سازد.

ل- ماشین‌آلات آماده: ماشین‌آلاتی که به صورت آماده قبلاً تولید شده و برای استفاده‌های عمومی آماده عرضه یا تحویل می‌شود.

م- اعتبار اسنادی: سندی الزام‌آوری که با تنظیم و مبادله آن، کارفرما (خریدار) از بانک درخواست می‌کند تا انجام مراحل پرداخت به فروشنده بابت کالای ارسالی یا خدمت انجام شده را طبق قرارداد و پس از تایید وی تعهد کند.

ماده ۳- کارکرد تضامین به شرح زیر است:

الف- تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار.

ب- تضمین قراردادهای که شامل موارد زیر است:

تضمین انجام تعهدات

تضمین پیش‌پرداخت

تضمین حسن اجرای کار

ماده ۴- ضمانت‌نامه‌های مقرر در آیین نامه به شرح زیر می‌باشد:

الف- ضمانت‌نامه بانکی و یا ضمانت‌نامه‌های صادره از سوی مؤسسات اعتباری غیربانکی که دارای مجوز فعالیت از سوی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران هستند.

ب- اصل فیش واریز وجه نقد به حساب سپرده بانکی مجاز.

پ- ضمانت‌نامه صادره توسط مؤسسات بیمه‌گر دارای مجوز لازم برای فعالیت و صدور ضمانت‌نامه از سوی بیمه مرکزی ایران.

ت- سفته با امضای صاحبان امضای مجاز همراه با مهر برای اشخاص حقوقی معادل هشتاد درصد ارزش اسمی آن.

ث- گواهی خالص مطالبات قطعی تأیید شده قراردادها از سوی دستگاه‌های اجرایی و ذیحسابان مربوط برای همان دستگاه اجرایی مطابق کاربرگ پیوست که تأیید شده به مهر دفتر هیئت دولت است.

ج- اوراق مشارکت بی‌نام تضمین شده بانکها و دولت با قابلیت بازخرید قبل از سررسید (موضوع قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت).

چ- وثیقه ملکی معادل هشتاد و پنج درصد ارزش کارشناسی رسمی آن.

ح- ضمانت‌نامه‌های صادره توسط صندوقهای ضمانت دولتی که به موجب قانون تأسیس شده یا می‌شوند و طبق اساسنامه فعالیت می‌نمایند.

خ- ضمانت‌نامه‌های صادره توسط صندوق نوآوری و شکوفایی و صندوقهای پژوهش و فناوری غیردولتی موضوع ماده (۱۰۰) قانون برنامه سوم توسعه و ماده (۴۵) قانون برنامه چهارم توسعه و ماده (۴۴) قانون رفع موانع رقابتپذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴- و در چارچوب اساسنامه های نمونه موضوع تصویب‌نامه‌های شماره ۶۲۷۲۴/ت/۲۴۷۲۱ هـ مورخ ۸۱/۱۲/۲۸ و شماره ۷۵۵۹۳/ت/۵۲۲۳۲ هـ مورخ ۱۳۹۴/۶/۱۱ و در چارچوب دستورالعملی که با پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تأیید رییس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، رییس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و معاون علمی و فناوری رییس‌جمهور می‌رسد.

تبصره ۱- برای پذیرش گواهی موضوع بند (ث) این ماده به عنوان تضمین، لازم است برگه (فرم) تأییدیه طبق نمونه پیوست که تأیید شده به مهر دفتر هیئت دولت است، تکمیل و در ذیحسابی و یا امور مالی دستگاه مناقصه‌گزار نگهداری و در حساب‌ها اعمال گردد.

تبصره ۲- اشخاص برای دریافت مطالبات خود باید به جای تضمین مورد بحث، تضمین قابل قبول (یک یا ترکیبی از تضمین نوع (الف)، (پ)، (ج) و (ح) ماده (۴)) به دستگاه اجرایی بسپارند.

تبصره ۳- اوراق مشارکت مورد تضمین باید به ذیحساب یا مدیر امور مالی دستگاه اجرایی تحویل شود. ذیحساب یا مدیر امور مالی، حسب مورد عملیات حسابداری مربوط را در دفاتر مالی ثبت می‌کند و مسئولیت حفظ و نگهداری اوراق مذکور را بر عهده دارد.

تبصره ۴- اوراق مشارکت مورد وثیقه باید به مبلغ اسمی آن‌ها به عنوان تضمین پذیرفته شود.

ماده ۵- در معاملات خرید انواع کالا و ماشین‌آلات، تضمین‌ها شامل تضمین شرکت در فرآیند

ارجاع کار و حسب مورد تضمین انجام تعهدات، تضمین پیش پرداخت و تضمین حسن اجرای کار است که مبلغ آنها به شرح زیر تعیین می شود:

الف- تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار: مبلغ تضمین برحسب درصدی از برآورد خرید به شرح جدول شماره (۱) تعیین می شود:

جدول شماره (۱)- مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار خرید کالا و ماشین آلات آماده و سفارشی

مبلغ برآورد	تا (۲۰) برابر سقف معاملات متوسط	مازاد بر (۲۰) تا (۲۰۰) برابر سقف معاملات متوسط	مازاد بر (۲۰۰) برابر سقف معاملات متوسط
درصد	۵	۲	۱
نوع تضمین	تضمین معتبر شرکت در فرآیند ارجاع کار، به صورت یک یا ترکیبی از تضمین های موضوع بندهای (الف)، (ب)، (پ)، (ج)، (ح) و (۴) می باشد.		

ب- تضمین انجام تعهدات: مبلغ تضمین انجام تعهدات در معاملات خرید کالا و ماشین آلات آماده ده درصد مبلغ معامله و در معاملاتی که موضوع آن خرید ماشین آلات سفارشی (از اشخاصی که تعهد ساخت و فروش را می پذیرند) است به میزان حداقل پنج درصد مبلغ معامله می باشد. تضمین معتبر برای انجام تعهدات برحسب درصدی از مبلغ معامله به شرح جداول شماره (۲) و (۳) می باشد:

جدول شماره (۲) - مبلغ تضمین انجام تعهدات در معاملات خرید کالا و ماشین آلات آماده

مبلغ برآورد	تا (۲۰) برابر سقف معاملات متوسط	مازاد بر (۲۰) برابر سقف معاملات متوسط	مازاد بر (۲۰) برابر سقف معاملات متوسط
درصد	۱۰	۵	۵
نوع تضمین	(الف)، (ب)، (پ)، (ج)، (ح) و (۴)	(الف)، (ب)، (پ)، (ج)، (ح) و (۴)	(الف)، (ب)، (پ)، (ت)، (ج)، (ح) و (۴)

جدول شماره (۳) - مبلغ تضمین انجام تعهدات در معاملات خرید ماشین آلات سفارشی (ساخت ماشین آلات)

مبلغ برآورد	تا (۲۰) برابر سقف معاملات متوسط	مازاد بر (۲۰) برابر سقف معاملات متوسط	
درصد	۵	۲/۵	۲/۵
نوع تضمین	(الف)، (ب)، (پ)، (ج)، (چ) و (ح)	(الف)، (ب)، (پ)، (ج)، (چ) و (ح)	(الف)، (ب)، (پ)، (ت)، (ج)، (چ) و (ح)

مهلت های مناقصه گر برای ارایه تضمین انجام تعهدات و امضای قرارداد باید در اسناد ارجاع کار تصریح شود. مهلت مناقصه گزار در امضا و ابلاغ قرارداد حداکثر تا پایان مدت اعتبار پیشنهادها است.

تبصره ۱- در خرید کالا و ماشین آلات آماده، چنانچه تحویل کل موضوع معامله به کارفرما طبق مشخصات فنی به صورت یکجا در قبال دریافت مبلغ و با ارایه گارانتی های لازم صورت پذیرد، ارایه تضمین انجام تعهدات ضرورت ندارد.

تبصره ۲- در معاملات خرید کالا و ماشین آلات آماده به میزان تضمین انجام تعهدات، از کالای مورد معامله به عنوان تضمین انجام تعهدات دریافت می شود. عدم پذیرش این موضوع باید در اسناد ارجاع کار قید گردد.

پ- تضمین معتبر برای پیش پرداخت: معادل مبلغ پیش پرداخت که شامل ضمانت نامه های موضوع بندهای (الف)، (پ)، (ث)، (ج)، (چ) و (ح) ماده (۴) می باشد.

ت- نگهداری و آزادسازی تضمین انجام تعهدات: تضمین انجام تعهدات در معامله ماشین آلات، تجهیزات و انواع کالاهایی که احراز عملکرد مطلوب آن کالاها در دوره زمانی مشخص شده در هنگام ارجاع کار یا انعقاد قرارداد لازم است، باید تا پایان آن دوره زمانی باقی مانده و آزاد نشود مگر آنکه در قرارداد مربوط، تضمین کیفیت (گارانتی) مناسبی جایگزین آن شود.

تبصره ۱- تسری این تضمین به کالاهای مصرفی به تشخیص کارفرما و اعلام آن در اسناد فرآیند ارجاع کار می باشد.

تبصره ۲- صد درصد مبلغ سپرده حسن اجرای کار در ازای ضمانت نامه های موضوع بندهای

(الف)، (پ)، (ث)، (ج)، (چ) و (ح) ماده (۴) به پیمانکار بازگردانده می شود. حداکثر پنجاه درصد ضمانت نامه ها می تواند از نوع موضوع بند (ث) ماده (۴) باشد.

ماده ۶- در فرآیند ارجاع کار و معاملات خدمات پیمانکاری از جمله پیمانکاری احداث (امور ساختمانی)، پیمانکاری های نصب، ساخت، ساخت و نصب، استخراج و فرآوری معادن، حمل و نقل کالا (باربری)، حمل و نقل مسافر، تعمیر، نگهداری، بهره برداری و انواع خدمات پشتیبانی، تضمین ها شامل تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار، تضمین انجام تعهدات، تضمین پیش پرداخت و حسن اجرای کار است که مبلغ آنها به شرح زیر تعیین می شود:

الف- تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار: مبلغ تضمین برحسب درصدی از برآورد هزینه اجرای کار به شرح جدول شماره (۴) تعیین می شود:

جدول شماره (۴)- مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار پیمانکاری

مازاد بر (۲۰۰۰) تا (۲۰۰۰) برابر سقف معاملات متوسط	مازاد بر (۲۰۰) تا (۲۰۰۰) برابر سقف معاملات متوسط	مازاد بر (۲۰) تا (۲۰۰) برابر سقف معاملات متوسط	تا (۲۰) برابر سقف معاملات متوسط	برآورد هزینه اجرای کار
۵٪	۱	۲	۵	درصد
تضمین معتبر شرکت در فرآیند ارجاع کار به صورت یک یا ترکیبی از ضمانت نامه های موضوع بندهای (الف)، (ب)، (پ)، (ج)، (چ) و (ح) ماده (۴) است.				نوع تضمین

ب- تضمین انجام تعهدات: مبلغ تضمین انجام تعهدات در معاملاتی که موضوع آن پیمانکاری احداث (انجام امور ساختمانی) یا استخراج و فرآوری معادن، حمل و نقل کالا (باربری)، نصب، ساخت یا ساخت و نصب است پنج درصد و در معاملاتی با موضوع پیمانکاری تعمیر، نگهداری و بهره برداری، خدمات پشتیبانی، حمل و نقل مسافر و سایر معاملاتی که در آیین نامه تصریح نشده است ده درصد مبلغ معامله می باشد. تضمین معتبر برای انجام تعهدات در این معاملات برحسب درصدی از مبلغ معامله به شرح جداول شماره (۵) و (۶) می باشد:

جدول شماره (۵) - مبلغ تضمین انجام تعهدات در معاملات پیمانکاری احداث (امور ساختمانی)، استخراج و فرآوری معادن، حمل و نقل کالا (باربری)، نصب، ساخت یا ساخت و نصب

مبلغ برآورد	تا (۲۰) برابر سقف معاملات متوسط	مازاد بر (۲۰) برابر سقف معاملات متوسط
درصد	۵	۲/۵
نوع تضمین	(الف)، (ب)، (پ)، (ج)، (چ) و (ح)	(الف)، (ب)، (پ)، (ج)، (چ) و (ح)

جدول شماره (۶) - مبلغ تضمین انجام تعهدات در معاملات پیمانکاری تعمیر، نگهداری و بهره برداری، خدمات پشتیبانی، حمل و نقل مسافر و سایر

مبلغ برآورد	تا (۲۰) برابر سقف معاملات متوسط	مازاد بر (۲۰) برابر سقف معاملات متوسط
درصد	۱۰	۵
نوع تضمین	(الف)، (ب)، (پ)، (ج)، (چ) و (ح)	(الف)، (ب)، (پ)، (ج)، (چ) و (ح)

مهلت‌های مناقصه‌گر برای ارایه تضمین انجام تعهدات و امضای قرارداد باید در اسناد ارجاع کار تصریح شود. مهلت مناقصه‌گزار در امضا و ابلاغ قرارداد حداکثر تا پایان مدت اعتبار پیشنهادها است.

پ- تضمین پیش پرداخت: میزان پیش‌پرداخت از پانزده درصد تا بیست و پنج درصد مبلغ اولیه پیمان است که مقدار دقیق آن باید در اسناد فرآیند ارجاع کار و پیمان از سوی کارفرما پیش‌بینی و قید شود.

تبصره ۱- مبلغ پیش‌پرداخت در سه قسط به شرح زیر در ازای ارایه ضمانتنامه به نفع دستگاه اجرایی بدون کسر کسورات قانونی پرداخت می‌شود:

۱- برای پیمانکاران احداث، قسط اول معادل چهل درصد مبلغ پیش‌پرداخت، پس از تحویل کارگاه، قسط دوم معادل سی درصد مبلغ پیش‌پرداخت، پس از تجهیز کارگاه که طبق شرایط تعیین شده در اسناد ارجاع کار و قرارداد برای شروع عملیات لازم است و قسط سوم معادل سی درصد مبلغ پیش‌پرداخت، پس از انجام سی درصد مبلغ اولیه پیمان طبق صورت وضعیت‌های موقت بدون محاسبه مصالح پای کار.

۲- پس از واریز اقساط اول و دوم پیش‌پرداخت، معادل هفتاد درصد پیش‌پرداخت، نسبت مبلغ کل پیش‌پرداخت به مبلغ اولیه پیمان از مبلغ ناخالص تمام صورت وضعیت‌های موقت (به استثنای تعدیل، مابه‌التفاوت نرخ مصالح و پرداخت‌های مشابه) کسر می‌شود و بعد از واریز قسط سوم، معادل یکصد و چهارده درصد نسبت کل پیش‌پرداخت به مبلغ اولیه پیمان از صورت وضعیت‌ها کسر می‌شود به نحوی که مبلغ پیش‌پرداخت تا آخرین صورت وضعیت موقت مستهلک شود.

۳- تضمین معتبر برای پیش‌پرداخت شامل ضمانت‌نامه‌های موضوع بندهای (الف)، (پ)، (ت)، (ج)، (چ) و (ح) ماده (۴) می‌باشد.

تبصره ۲- چنانچه مبلغ پیش‌پرداخت به حساب مشترک دستگاه اجرایی و پیمانکار واریز شود و با نظارت دستگاه اجرایی به مصرف تجهیز کارگاه، تکمیل ناوگان، ماشین‌آلات و خرید تجهیزات و مصالح برسد، دستگاه‌های اجرایی مجازند به جای تضمین‌های تأدیه پیش‌پرداخت، تا هر مبلغ سفته دریافت کنند. پیمانکار باید ماشین‌آلات خریداری شده از این محل را به‌عنوان وثیقه دریافت پیش‌پرداخت در رهن دستگاه اجرایی قرار دهد و تا تصفیه بدهی خود بابت پیش‌پرداخت، حق خارج کردن آنها از کارگاه بدون اجازه دستگاه اجرایی را ندارد.

تبصره ۳- اقساط پیش‌پرداخت و چگونگی بازپرداخت در سایر قراردادهای پیمانکاری باید با توجه به برنامه زمان‌بندی انجام کار در اسناد مناقصه و شرایط قراردادی درج شود. تضمین معتبر برای پیش‌پرداخت شامل ضمانت‌نامه‌های موضوع بندهای (الف)، (پ)، (ت)، (ج)، (چ) و (ح) ماده (۴) است.

ت- سپرده حسن اجرای کار: بابت تضمین حسن اجرای کار معادل ده درصد از هر پرداخت به استثنای پیش‌پرداخت، کسر و به حساب سپرده واریز می‌شود.

تا صد درصد مبلغ سپرده حسن اجرای کار در ازای ضمانت‌نامه‌های موضوع بندهای (الف)، (پ)، (ت)، (ج)، (چ) و (ح) ماده (۴) که می‌تواند حداکثر پنجاه درصد آن از تضمین موضوع بند (ت) ماده

(۴) باشد به پیمانکار بازگردانده می شود.

تبصره - در مواردی که پیمانکار مطابق قوانین و مقررات مربوط در پروژه های تملک دارایی های سرمایه ای، مشارکت و سرمایه گذاری نماید، اموال و دارایی های ایجاد شده به نسبت سهم پیمانکار به عنوان تضمین قابل قبول بوده و دستگاه اجرایی مربوط می تواند به تشخیص و برآورد خود، اموال و دارایی های مذکور را به عنوان تضمین حسن اجرای کار پروژه مربوط پذیرفته یا جایگزین سایر تضمین های سپرده شده قبلی پروژه نماید.

ماده ۷- برای انتخاب مشاور، در کارهای مطالعاتی، طراحی، مدیریت طرح، نظارت، امور تحقیقاتی و پژوهشی و امور نرم افزاری موضوع خدمات بند (هـ) ماده (۲۹) قانون برگزاری مناقصات - مصوب ۱۳۸۳ تضامین به صورت زیر است:

الف- تضمین انجام تعهدات: تضمین انجام تعهدات، بعد از ابلاغ انتخاب مشاور، یا ابلاغ آمادگی برای انعقاد قرارداد، باید به میزان پنج درصد مبلغ قرارداد حسب مورد طبق مهلت تعیین شده در اسناد درخواست پیشنهاد، توسط وی به دستگاه اجرایی تحویل گردد. مهلت های داوطلب برای ارائه تضمین انجام تعهدات و امضای قرارداد باید در اسناد ارجاع کار تصریح شود. مهلت کارفرما در امضا و ابلاغ قرارداد حداکثر تا پایان مدت اعتبار پیشنهادها است.

ب- تضمین پیش پرداخت: مبلغ پیش پرداخت در کارهای مطالعاتی، طراحی، مدیریت طرح، امور تحقیقاتی و پژوهشی و امور نرم افزاری در صورت درخواست مشاور معادل بیست و پنج درصد مبلغ اولیه قرارداد (همان مرحله) می باشد، که باید بدون کسر کسورات قانونی و در ازای ضمانت نامه به دستگاه اجرایی، پرداخت شود. برای خدمات مربوط به دوره ساخت و تحویل (نظارت عالی و کارگاهی) معادل ده درصد مبلغ اولیه قرارداد همان مرحله می باشد که باید بدون کسر کسورات قانونی و در ازای ضمانت نامه به دستگاه اجرایی پرداخت شود.

پ- سپرده حسن اجرای کار: بابت حسن اجرای کار معادل ده درصد از هر پرداخت کسر و به حساب سپرده واریز می شود. مبالغ نقدی سپرده حسن اجرای کار در ازای ارائه ضمانت نامه موضوع ماده (۴)، به طرف قرارداد (مشاور) بازگردانده می شود. آزادسازی تضمین انجام تعهدات و حسن اجرای کار، تابع شرایط قراردادی است.

جدول شماره (۷) - مبلغ تضمین خرید خدمات مشاوره

میزان	موضوع تضمین	
پنج درصد	تضمین انجام تعهدات	
بیست و پنج درصد	مطالعاتی، طراحی، پژوهشی، نرم افزاری	تضمین پیش پرداخت
ده درصد	نظارت عالی و کارگاهی	
ده درصد	سپرده حسن اجرای کار	

تضامین قابل قبول مشاور می تواند یک یا ترکیبی از ضمانت نامه های ماده (۴) باشد.

تبصره- در قراردادهای پژوهشی و تحقیقاتی دستگاههای اجرایی با دانشگاه ها و مؤسسات پژوهشی و آموزشی دولتی، ارایه ضمانت نامه کتبی با امضای رؤسای دانشگاه ها، مؤسسات پژوهشی و آموزشی طرف قرارداد مجاز است. در صورت عدم انجام تعهدات موضوع ضمانت نامه یادشده، وزارت امور اقتصادی و دارایی (خزانه داری کل کشور) مکلف است با درخواست دستگاه اجرایی و تأیید سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور مبلغ ضمانت نامه را از محل موجودی حساب درآمد اختصاصی دانشگاه ها به دستگاه اجرایی ذینفع مسترد نماید.

ماده ۸- تضامین گروه همکاری (مشارکت مدنی) و کارهای ترکیبی به شرح زیر است:

الف- تضامین گروه همکاری (مشارکت مدنی) باید به عهده راهبر گروه یا به صورت تجمیع تضامین شرکا به تناسب سهم الشرکه آنان باشد و در کلیه اقدامات بعدی مجموعه تضامین شرکا، یک واحد محسوب می شود. در هر حال مبلغ تضمین بر اساس کل مبلغ برآورد محاسبه و در صورتی که ضبط ضروری باشد کل تضامین ضبط می شود. شرایط و نحوه ارایه اینگونه تضامین باید در شرایط ارجاع کار و شرایط قراردادی لحاظ گردد.

ب- در معاملاتی که موضوع آن ترکیبی از تأمین مصالح، تجهیزات، کالا و خدمات مرتبط در قالب قرارداد خرید مشتمل بر یک یا چند مورد تولید یا عرضه، حمل، نصب و پشتیبانی باشد به شرط آنکه مجموع خدمات نصب و پشتیبانی کمتر از بیست و پنج درصد مبلغ برآوردی باشد، تضامین آن مشمول ضوابط تضامین خرید کالا خواهد بود. در غیر این صورت، تضامین هر بخش قرارداد طبق ضوابط بخش مربوط به خود می باشد.

پ- در معاملاتی که موضوع آن ترکیبی از خدمات مشاوره و پیمانکاری است (مانند امور

پیمانکاری طرح و ساخت، امور پیمانکاری طراحی و نصب، امور پیمانکاری طراحی و ساخت و نصب، امور پیمانکاری طراحی و تامین کالا و احداث) در صورتی که سهم بخش مشاوره کمتر از بیست و پنج درصد کل قرارداد باشد تضامین آن مشمول ضوابط تضامین پیمانکاری خواهد بود. در غیر این صورت، تضامین هر بخش قرارداد طبق ضوابط بخش مربوط به خود می باشد.

ت- در معاملاتی که موضوع آن ترکیبی از خدمات مشاوره و خرید کالا یا ماشین آلات است تضامین آن مشمول ضوابط تضامین خرید کالا است.

ماده ۹- تضمین معتبر برای شرکت در فرآیند ارجاع کار و تضامین انعقاد قرارداد ارزی ریالی، مطابق ضوابط این آیین نامه می باشد. تضمین بخش ارزی فقط ضمانت نامه های ارزی بانکی از بانک های دارای مجوز یا تحت نظارت بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران قابل قبول است. تضمین بخش ارزی و بخش ریالی باید بر اساس جداول این آیین نامه و متناسب با بخش ارزی و ریالی به همان ارز موضوع قرارداد باشد. در این صورت نیز مبلغ تضمین براساس کل مبلغ برآورد محاسبه میشود.

تبصره- اشخاص ایرانی مجازند به جای ضمانت نامه های ارزی، ضمانت نامه ریالی بانکی بر اساس نرخ تسعیر بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران (زمان تسلیم) ارایه نمایند. لازم است مبلغ ضمانت نامه در هر دوره دوازده ماهه که نرخ تسعیر ارز بیش از ده درصد افزایش داشته، به روز شده و کسری آن تحویل دستگاه اجرایی گردد.

ماده ۱۰- نحوه آزادسازی و ضبط تضمین ها به شرح زیر می باشد:

الف- پس از تعیین برندگان اول و دوم، تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار سایر شرکت کنندگان باید حداکثر ظرف هفت روز کاری آزاد شود.

ب- در صورت امتناع برنده اول از انعقاد قرارداد یا عدم ارایه تضمین انجام تعهدات، تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار وی ضبط و قرارداد با برنده دوم منعقد می گردد. در صورت امتناع نفر دوم یا عدم انعقاد قرارداد، تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار وی نیز ضبط و فرایند ارجاع کار تجدید می شود.

پ- تضمین پیش پرداخت به تناسب استهلاک آن بنا به درخواست سپارنده، آزاد می شود.

ت- آزادسازی و ضبط تضامین در سایر موارد طبق مفاد قرارداد است.

ث- در صورت وقوع شرایط ضبط تضمین (مطابق قرارداد) و اقدام کارفرما برای ضبط، وی موظف است این موضوع را طی ابلاغیه‌ای با ذکر مستندات و دلایل به مضمون عنه اعلام نماید.

ج- دستگاه‌های اجرایی و بانک‌ها باید از کاربرگ‌های پیوست این آیین‌نامه که تأیید شده به مهر دفتر هیئت دولت است برای تضامین موضوع بندهای (الف)، (ث) و (ح) ماده (۴) حسب مورد استفاده کنند. شرایطی که در کاربرگ‌های یادشده برای آزادسازی یا ابطال ضمانت‌نامه‌های بانکی تعیین شده است برای انواع دیگر تضمین باید رعایت شود.

ماده ۱۱- ضمانت تأخیر تعهدات مالی مناقصه‌گذار (کارفرما) که طبق بند (ب) ماده (۱۰) قانون برگزاری مناقصات - مصوب ۱۳۸۳- باید در اسناد مناقصه و به تبع آن در قرارداد منعقد قید و تعهد گردد، بر اساس شاخص تورم اعلامی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تعدیل و پرداخت می‌گردد. سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، نحوه محاسبه تمدید مدت پیمان (مجاز شمردن تأخیر تحویل مورد معامله) با لحاظ پرداخت ضمان تأخیر تعهدات مالی کارفرما را تهیه و ابلاغ نماید.

ماده ۱۲- ضوابط مندرج در این آیین‌نامه برای اخذ تضامین شرکت در فرآیند ارجاع کار و انجام تعهدات معاملات خرید کالا و خدمات تعیین شده و سایر تضامین به تشخیص کارفرما حسب مورد، در صورتی که با عمل مزایده منطبق باشد باید در مزایده‌ها رعایت گردد.

ماده ۱۳- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور نظارت بر حسن اجرا، تبیین و تفسیر این آیین‌نامه را بر عهده دارد.

ماده ۱۴- از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این آیین‌نامه، همه آیین‌نامه‌ها و ضوابط قبلی تمام دستگاه‌های مشمول و دستگاه‌هایی که مقررات خاص خود را در این زمینه دارند، از جمله تصویب‌نامه‌های شماره ۲۸۴۹۳/ت/۴۲۹۵۶ مورخ ۱۳۸۲/۸/۱۱، شماره ۲۰۰۷۱/ت/۳۰۹۸۰ مورخ ۱۳۸۳/۴/۲۱، شماره ۲۱۲۷۶۵/ت/۳۷۷۷۴ مورخ ۱۳۸۶/۱۲/۲۷، شماره ۱۲۲/ت/۳۸۴۴۹ مورخ ۱۳۸۷/۱/۷، شماره ۱۳۱۲۹۰/ت/۳۹۵۱۱ مورخ ۱۳۸۸/۷/۲۹، شماره ۱۰۱۰۱۷/ت/۴۸۰۰۲ مورخ ۱۳۹۲/۵/۲ و شماره ۲۲۶۴۳/ت/۵۰۱۴۳ مورخ ۱۳۹۳/۳/۳ لغو می‌شوند.

دستورالعمل درخواست صدور مجوز استفاده از تسهیلات مالی خارجی (فاینانس)

سال تصویب: ۱۳۹۴ شورای اقتصاد

به منظور ایجاد هماهنگی در تنظیم گزارش دستگاه های اجرایی متقاضی استفاده از تسهیلات مالی خارجی برای اجرای طرح های پیشنهادی و همچنین یکنواختی در ارائه اطلاعات و مدارک مورد نیاز و تسهیل در امر بررسی، جمع بندی و تهیه گزارش نهایی برای طرح درخواست در شورای اقتصاد، ضروری است دستگاه های اجرایی پیشنهاد دهنده، فرم درخواست صدور مجوز استفاده از تسهیلات مالی خارجی را با توجه به موارد ذیل تکمیل و به همراه کلیه مدارک و مستندات مورد نیاز برای تهیه گزارش پیشنهاد به شورای اقتصاد با امضاء بالاترین مقام دستگاه اجرایی به سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور ارسال کنند:

ماده ۱- تعاریف:

- دستگاه اجرایی: دستگاه های اجرایی شامل وزارتخانه، شرکت های دولتی و دستگاه های اجرایی که از ماده (۶۲) قانون محاسبات عمومی استفاده می کنند.

- تأمین مالی پروژه ها: بانک یا مؤسسه تجاری تسهیلات مالی (طرحی) را به منظور عملیات معینی به کشور و یا شرکت مشخصی پرداخت کرده و کنترلی روی هزینه کردن آن ندارد و لذا تعهدی نیز برای به ثمر نشستن طرح نداشته و در سررسیده های تعیین شده ای اصل و فرع آن را از طرف قرارداد و بانک تضمین کننده قرارداد دریافت می کند.

ماده ۲- کلیه دستگاه های اجرایی مکلفند برای استفاده از تسهیلات مالی خارجی (فاینانس) صرفاً طرح های دارای توجیه فنی، اقتصادی و مالی را به دبیرخانه شورای اقتصاد (سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور) ارسال نمایند. بازپرداخت اصل تسهیلات و هزینه های تبعی مشتمل بر سود و کارمزد و هزینه تعهد، مدیریت و بیمه از محل عواید طرح های مذکور الزامی است و مجموع هزینه های اجرای کامل آنها از سقف های تعیین شده نباید تجاوز کند.

تبصره- طرح های فاقد توجیه مالی در صورتی که در قوانین بودجه سنواتی، استفاده آنها از تسهیلات مالی خارجی به تصویب رسیده باشد، می توانند پس از طی مراحل این دستورالعمل از تسهیلات مالی خارجی (فاینانس) استفاده کنند.

ماده ۳- دستگاه های اجرایی مکلفند در ارائه پیشنهاد تصویب طرح در شورای اقتصاد، سیاست های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی را رعایت نمایند.

ماده ۴- کلیه دستگاه های اجرایی مکلفند در هنگام ارسال درخواست استفاده از تسهیلات مالی خارجی (فاینانس) به دبیرخانه شورای اقتصاد (سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور) مراتب کفایت درآمدهای طرح پیشنهادی در قبال هزینه های سرمایه گذاری طرح را در قالب کاربرگ شماره (۱) با امضای بالاترین مقام آن دستگاه رسماً اعلام و تعهد نماید.

ماده ۵- هنگام ارایه درخواست استفاده از تسهیلات مالی خارجی (فاینانس) به دبیرخانه شورای اقتصاد ارایه موافقت اولیه یکی از بانک های عامل برای عاملیت طرح ضروری است.

ماده ۶- دستگاه های اجرایی متقاضی می بایست طرح هایی را برای استفاده از تسهیلات مالی خارجی (فاینانس) برای تصویب به شورای اقتصاد پیشنهاد نمایند که قادر به تأمین مبلغ پیش پرداخت برابر ضوابط و مقررات بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران باشند.

ماده ۷- رعایت شرایط و ملاحظات زیست محیطی و ارایه مجوز از سازمان حفاظت محیط زیست در اجرای طرح های پیشنهادی از سوی دستگاه های اجرایی هنگام ارائه درخواست به دبیرخانه شورای اقتصاد (سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور) الزامی است.

ماده ۸- رعایت قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات در اجرای طرح ها از سوی دستگاه های اجرایی متقاضی الزامی است.

ماده ۹- ارایه تأییدیه بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در راستای اجرای مفاد ماده (۸۱) قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران و همچنین مؤسسه و کشور تأمین کننده تسهیلات مالی خارجی (فاینانس) از سوی دستگاه های اجرایی هنگام ارسال درخواست به دبیرخانه شورای اقتصاد (سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور) الزامی است.

تبصره ۱- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است ظرف مدت یک ماه پاسخ به استعلام دستگاه های اجرایی را در خصوص مفاد این ماده ارایه نماید.

تبصره ۲- مواردی که نیازمند تضمین سازمان سرمایه گذاری و کمک های اقتصادی و فنی ایران می باشد، باید به تأیید وزارت امور اقتصاد و دارایی برسد.

ماده ۱۰- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است ترتیبی اتخاذ نماید تا سود و کارمزد و سایر هزینه های جانبی طرح ها و پروژه ها در چارچوب مقررات بین المللی به حداقل ممکن کاهش یابد.

ماده ۱۱- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است هر شش ماه یک بار گزارش عملکرد طرح های استفاده کننده از تسهیلات مالی خارجی (فاینانس) مصوب شورای اقتصاد را به دبیرخانه شورای اقتصاد ارایه نماید.

ماده ۱۲- راهکارهای سریع در فرآیند استفاده از تسهیلات مالی خارجی (فاینانس)

- فرآیند بررسی درخواست های دستگاه های اجرایی و قراردادهای مربوط به طرح های متقاضی استفاده از تسهیلات مالی خارجی در بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تا مرحله گشایش اعتبار اسنادی آنها، به نحوی که حداکثر در مدت دو (۲) ماده فرآیند مذکور انجام شود توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مورد بازنگری قرار گرفته، و پس از تأیید کمیسیون شورای اقتصاد به اطلاع کلیه دستگاه های اجرایی برسد. همچنین بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است بررسی های خود را در طرح ها در حد اعمال سیاست ها و مقررات ارزی کشور محدود نماید.

- سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور فرآیند بررسی درخواست های دستگاه های اجرایی در خصوص استفاده از تسهیلات مالی خارجی (در صورت کامل بودن مدارک و مستندات مربوط) را به نحوی مورد بازنگری قرار دهد که حداکثر ظرف مدت چهل و پنج (۴۵) روز پس از وصول توسط سازمان مذکور، موضوع قابل طرح در کمیسیون شورای اقتصاد باشد. فرآیند مذکور توسط سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور تهیه و پس از تأیید کمیسیون شورای اقتصاد به اطلاع کلیه دستگاه های اجرایی خواهد رسید.

ماده ۱۳- رعایت دستورالعمل تکمیل فرم های پیشنهادی (پیوست) برای تصویب طرح های متقاضی استفاده از تسهیلات مالی خارجی (فاینانس) از سوی دستگاه های اجرایی الزامی است.

تبصره- سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور می تواند در صورت لزوم نسبت به اصلاح فرم های پیوست مصوبه اقدام نماید.

فصل ۸۶ کتاب مقررات صادرات و واردات مجموع حقوق گمرکی و سود بازرگانی واردات وسائط نقلیه ریلی

سال تصویب: ۱۳۹۴ هیئت وزیران

شماره تعرفه	نوع کالا	مجموع حقوق گمرکی و سود بازرگانی	مالیات ارزش افزوده VAT	SUQ
۸۶۰۱	لکوموتیو و لکوتراکتورها با منبع برق خارجی یا با انباره های برقی			
۸۶۰۱۱۰۰۰	- با منبع برق خارجی	۱۰	۹	U
۸۶۰۱۲۰۰۰	- با انباره برقی	۱۰	۹	U
۸۶۰۳۹۰۰۰	سایر (واگن ها)	۱۰	۹	
۸۶۰۲	سایر لکوموتیوها و لکوتراکتورها، تندرهای (Tenders) لکوموتیو			
۸۶۰۲۱۰۰۰	- لکوموتیوهای دیزلی - برقی	۴	۹	U
۸۶۰۲۲۰۰۰	- سایر	۴	۹	U
۸۶۰۳	واگن های خودروی راه آهن یا تراموای مسافری، باری سبک و باری سنگین، غیر از آنهایی که مشمول شماره ۸۶۰۴ می شوند.			
۸۶۰۳۱۰۰۰	- با منبع برق خارجی	۸	۹	U
۸۶۰۳۲۰۰۰	- سایر	۸	۹	U
۸۶۰۴۰۰۰۰	وسایلی نقلیه تعمیر و نگهداری با سرویس راه آهن یا تراموای، حتی خودرو (مثلا واگن کارگاه، واگن جرثقیل، واگن زیرکوب بالاست، واگن ریل گذار، واگن تست و درزین (Dralsine))	۴	۹	U
۸۶۰۵۰۰۰۰	واگن مسافری راه آهن یا تراموای، غیر خودرو، واگن توشه، واگن پست و سایر واگن های راه آهن یا تراموای برای منظورهای خاص، غیر خودرو (باستثنای آن ها که مشمول شماره ۸۶۰۴ می شوند).	۱۰	۹	U
۸۶۰۶	واگن های باری سبک و سنگین برای راه آهن یا تراموای غیر خودرو			
۸۶۰۶۱۰۰۰	- واگن های مخزن و همانند	۱۰	۹	U
۸۶۰۶۳۰	- واگن های باری سبک و سنگین با سیستم تخلیه خودکار غیر از آنهایی که مشمول شماره فرعی ۸۶۰۶۱۰ می شوند.	۸	۹	
۸۶۰۶۳۰۱۰	- - - واگن های باری سبک و سنگین غیر خودرو	۱۰	۹	U
۸۶۰۶۳۰۹۰	- - - سایر (واگن ها)	۸	۹	U
	- سایر	۸	۹	
۸۶۰۶۹۱۰۰	- واگن های سرپوشیده و بسته	۸	۹	U
۸۶۰۶۹۲۰۰	- - واگن های روباز با دیواره های جداشدنی به ارتفاع بیش از ۶۰ سانتی متر (واگن های عقب بارشو Tombereaux)	۱۰	۹	U
۸۶۰۶۹۹۰۰	- - سایر	۱۰	۹	U

شماره تعرفه	نوع کالا	مجموع حقوق گمرکی و سود بازرگانی	مالیات ارزش افزوده VAT	SUQ
۸۶۰۷	اجزاء و قطعات لکوموتیوهای راه آهن یا تراموای یا نواقل روی خط راه آهن			
	- بوژی، بوژی راهنما محور و چرخ، اجزاء و قطعات آن ها			
۸۶۰۷۱۱۰۰	- - بوژی محرک و بوژی راهنما	۱۰	۹	Kg
۸۶۰۷۱۲۰۰	- - سایر بوژی ها و بوژی های راهنما	۱۰	۹	Kg
۸۶۰۷۱۹۰۰	- - سایر، همچنین اجزاء و قطعات	۱۰	۹	Kg
	- ترمزها و اجزاء و قطعات آن ها			
۸۶۰۷۲۱۰۰	- - ترمزهای با هوای فشرده و اجزاء و قطعات آن ها	۴	۹	kg
۸۶۰۷۲۹۰۰	- - سایر	۴	۹	Kg
۸۶۰۷۳۰۰۰	- قلاب ها و سایر وسایل کوپلینگ، ضربه گیر و اجزاء و قطعات آن ها	۴	۹	Kg
	- سایر			
۸۶۰۷۹۱۰۰	- - برای لکوموتیوها با لکوتراکتورها	۴	۹	Kg
۸۶۰۷۹۹۰۰	- - سایر	۴	۹	Kg
۸۶۰۸۰۰۰۰	ملحقات و مهارکننده های خط راه آهن یا تراموای، تجهیزات مکانیکی (از جمله الکترومکانیکی) علامت دادن، ایمنی یا کنترل ترابری برای راه آهن، تراموای، جاده، راه های آبی داخلی، تسهیلات پارکینگ، تأسیسات بندری یا باند فرودگاه ها، اجزاء و قطعات آن ها	۴	۹	Kg
۹۶۰۹۰۰۰۰	کانتینرها (از جمله کانتینرها برای ترابری سیالات) مخصوصاً طراحی شده و تجهیز شده برای هر نوع وسیله حمل و نقل.	۴	۹	U

*مجموع حقوق گمرکی و سود بازرگانی با استناد موضوع تصویب نامه شماره ۱۶۹۰۹۲/ت/۵۲۸۹۴ مورخ ۹۴/۱۲/۱۴ هیئت وزیران و اصلاحات بعدی آن برای اجرا در سال ۱۳۹۶ تنفیذ می شود.

اصلاح و تنفیذ مصوبه اجرای طرح توسعه حمل و نقل بار و مسافر توسط شرکت راه آهن ج.ا.ا (ماده ۱۲)

سال تصویب: ۱۳۹۴ شورای اقتصاد

شورای اقتصاد در جلسه مورخ ۱۳۹۴/۰۷/۲۷ درخواست شماره ۲۹۴۴۰۲-۲/۲۰ مورخ ۱۳۹۴/۰۶/۲۴ وزارت نفت در خصوص اجرای طرح توسعه حمل و نقل بار و مسافر توسط راه آهن را به استناد ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقاء نظام مالی کشور - ۱۳۹۴ و آیین نامه اجرایی آن به شماره ۶۷۵۷۳/ت/۵۲۰۹۹-هـ مورخ ۱۳۹۴/۰۵/۲۷ موضوع مصوبه شماره ۱۶۲۵۸۷

مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۱۷ را بررسی و به شرح ذیل اصلاح و مورد تنفیذ قرار داد.

۱ - با توجه به عملکرد سال های گذشته شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران، رشد سالانه جابجایی کالا و مسافر تا میزان سه درصد در هر سال نسبت به سال قبل از آن ناشی از اجرای طرح های عمرانی فعلی در نظر گرفته می شود و رشد سالانه مازاد بر سه درصد مشمول مفاد این مصوبه خواهد بود.

۲ - صرفه جویی حاصل به ازاء حمل هر تن - کیلومتر ۱/۳ سنت (معادل یارانه ۳۵ سیسی نفت گاز) و به ازاء حمل هر نفر - کیلومتر ۰/۷۳ سنت (معادل یارانه ۲۰ سی سی نفت گاز) نسبت به مازاد عملکرد سال مینا (سال ۱۳۹۲) با رعایت مفاد بند (۱) برای پروژه های سرمایه گذاری جدید بخش غیر دولتی که به بهره برداری می رسند، تعلق می گیرد.

۳ - برای پروژه های سرمایه گذاری جدید بخش غیر دولتی که به بهره برداری می رسند، سهم صرفه جویی هر پروژه توسط شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران محاسبه و حداکثر تا سقف کل سرمایه گذاری انجام شده منابع ماده (۱۲) قابل پرداخت می باشد.

۴ - مکانیزم پرداخت منابع حاصل از صرفه جویی سوخت:

- افزایش عملکرد کلی شبکه حمل کالا و مسافر ریلی درمقاطع زمانی سه ماهه توسط شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران به سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و شرکت ملی نفت ایران اعلام می شود.

- تعهدات موضوع این مصوبه متناسب با افزایش حمل بار و مسافر، با اعلام سرمایه گذار عامل صرفه جویی طرح و تایید شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران و تایید نهایی وزارت نفت (از طریق سامانه پایش و نظارت بر اجرای طرح) در سررسیدها از سوی شرکت ملی نفت ایران از محل منابع ناشی از صادرات سوخت صرفه جویی شده تا سقف ۷/۵ میلیارد دلار از طریق شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران در وجه سرمایه گذاران عامل صرفه جویی طرف قرارداد واریز خواهد شد. شرکت ملی نفت ایران مبالغ پرداختی را به حساب بدهکار دولت (خزانه داری کل کشور) منظور و بر این اساس با خزانه داری کل کشور تسویه حساب می نماید.

- شرکت ملی نفت ایران مکلف است منابع حاصل از صرفه جویی نفت گاز این طرح را محاسبه و مبالغ بازپرداخت را هر ماهه به خزانه داری کل کشور و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

اعلام نماید.

۵- محاسبات برای میزان صرفه جویی بر اساس قیمت نفت خام ۶۰ دلار بوده و با تغییر در قیمت نفت خام، ارزش صرفه جویی انجام شده بر اساس قیمت متوسط نفت خام صادراتی در مقاطع زمانی سه ماهه توسط وزارت نفت محاسبه و پرداخت می شود.

۵- آخرین سال پرداخت منابع ماده (۱۲)، سال ۱۴۰۲ و میزان تجمعی این منابع طی سال های ۱۴۰۲-۱۳۹۴ حداکثر ۷/۵ میلیارد دلار در سقف تعهدات دولت و یا معادل ریالی آن به نرخ رسمی اعلامی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران خواهد بود.

۶- وزارت نفت و راه آهن جمهوری اسلامی ایران موظفند گزارش عملکرد طرح را در مقاطع زمانی سه ماهه به سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور ارسال نمایند.

۷- متن قرارداد مابین شرکت راه آهن و شرکت سرمایه گذار عامل صرفه جویی به تایید وزارت نفت می رسد و از هر قرارداد منعقد شده یک نسخه باید به وزارت نفت و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور ارسال گردد.

۸- در اجرای این مصوبه رعایت قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تامین نیازهای کشور مصوب ۱۳۹۱/۵/۱ مجلس شورای اسلامی الزامی است.

۹- هزینه فرهنگ سازی، اطلاع رسانی، آموزش و هزینه های عمومی پایش و صحنه گذاری (مدیریت طرح و سامانه) از محل منابع داخلی شرکت ملی نفت ایران تامین گردد و تامین هزینه اختصاصی پایش و صحنه گذاری (ارتقای فناوری و پژوهش، اندازه گیری و صحنه گذاری صرفه جویی) هر طرح بعهد سرمایه گذار عامل صرفه جویی می باشد که در سرمایه گذاری محاسبه خواهد شد.

۱۰- روش محاسبات صرفه جویی این مصوبه به صورت الگو قلمداد شده و شرکت ملی نفت ایران موظف است یارانه صرفه جویی پرداختی را بر اساس الگوی مذکور در مصوبه و مقدار صرفه جویی حاصله و قیمت های صادراتی و داخلی هر فرآورده در دوره زمانی مربوطه محاسبه و پرداخت کند.

۱۱- در سقف مبلغ سرمایه گذاری مصوبه، بازپرداخت این طرح تا انتهای سال ۱۴۰۲ مجاز می

باشد.

۱۲ - شرکت ملی نفت ایران موظف است تمهیدات لازم را برای هماهنگی و حمایت از تامین مالی طرح بعمل آورد.

۱۳ - بر اساس ماده (۲) آیین نامه اجرایی ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید، بازپرداخت سرمایه گذاری از محل صرفه جویی سوخت و یا درآمد حاصل از اجرای طرح توسط شرکت های تابعه وزارت نفت تضمین می گردد.

۱۴ - به منظور کاهش خطرپذیری (ریسک)، سرمایه گذار عامل صرفه جویی، هزینه بیمه را با تایید بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران در قرارداد پیش بینی می کند و از محل صرفه جویی قابل باز پرداخت است.

۱۵ - به جزء پاورقی این مصوبه (تغییرات اعمال شده) سایر مفاد و جدول پیوست مصوبه قبلی به قوت خود باقی است.

آیین نامه تأسیس و بهره برداری از بنادر خشک

سال تصویب: ۱۳۹۳ مصوب شورای عالی هماهنگی ترابری کشور

با هدف بهره مندی از ظرفیت بند "ز" ماده ۱۶۳ قانون برنامه پنجم توسعه کشور، و با رویکرد روان سازی امور بازرگانی و ترانزیت، و بسترسازی برای مشارکت بخش غیردولتی در امور حمل و نقل و خدمات وابسته به آن، "آیین نامه تأسیس و بهره برداری از بنادر خشک" به شرح زیر مقرر می گردد:

ماده ۱- اهداف

- بهبود نظام حمل و نقل در کشور با تکیه بر حمل و نقل کالا در فواصل طولانی توسط راه آهن و فواصل کوتاه توسط کامیون و تسهیل تغییر وسایط حمل و نقل و در نهایت کاهش قیمت تمام شده کالا.

- تسهیل قوانین گمرکی و استفاده از مرز به عنوان نقطه عبور.

- تسهیل تجارت آزاد به منظور ایجاد ارزش افزوده و تنظیم اقتصادی بازار.

ماده ۲- کلیات و تعاریف

الف- بندر خشک (dry port) منطقه ای در داخل کشور با دسترسی به دست کم دو شبکه حمل و نقل، به ویژه راه آهن و در نزدیکی مراجع تجمع کالا و به منظور تجهیز آن ها (تولید یا مصرف) است و بمنظور دستیابی به اهداف ماده یک آیین نامه ایجاد می گردد.

ب- حوزه فعالیت بندر خشک: بندر خشک خدماتی برای تخلیه و بارگیری، تشریفات گمرکی، حمل مجدد و انبارسازی موقت کالاهای کانتینری و غیر کانتینری که از طریق هر نوع شیوه حمل و نقلی نظیر راه آهن، یا فرودگاه ها به بندر خشک وارد یا از آن خارج می شود فراهم می آورد. تمام خدمات مرتبط با امور گمرکی، بانکی، انتظامی و سایر خدماتی مثل بازرسی های لازم برای واردات، صادرات و ترانزیت بار در هر زمان ممکن، در بندر خشک فراهم می گردد. این بندر می تواند در برنامه ها به عنوان مبدأ یا مقصد کالا ذکر گردد.

پ- ستاد مدیریت بندر خشک: به ریاست معاون وزیر راه و شهرسازی و مدیر عامل راه آهن جمهوری اسلامی ایران و عضویت تام الاختیار و معرفی شده؛ اتاق ایران، گمرک ایران، سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای، سازمان بنادر و دریانوردی، سازمان هواپیمایی کشوری، سازمان مدیریت و برنامه ریزی، انجمن های مرتبط با حمل و نقل و حسب مورد سایر دستگاه های مرتبط تشکیل می شود (دبیرخانه ستاد توسط رییس ستاد اداره می شود) و از این پس ستاد نامیده می شود.

ت- متقاضی: شخص حقیقی یا حقوقی که درخواست خود را از طریق فراخوان برای سرمایه گذاری در اجزاء قابل واگذاری بندر خشک ارائه می نماید. متقاضی می بایست ضمن داشتن سرمایه لازم جهت احداث با سایر مراحل فعالیت این حوزه آشنا بوده و توانمندی لازم جهت اجرای پروژه را داشته باشد.

د- مدیر بندر خشک: سازمان دولتی (حاکمیتی) که بندر خشک را در مالکیت خود دارد.

ه- موافقت اصولی: مجوزی است که توسط ستاد یا نماینده ای که ایشان مشخص می نماید برای متقاضی و به مدت معین بمنظور دریافت مجوزهای لازم از سایر وزارتخانه ها، سازمان های ذی ربط و انجام عملیات اجرایی احداث هریک از اجزاء قابل واگذاری بندر خشک، مطابق با شرایط و ضوابط مندرج در این آیین نامه و دستورالعمل های مرتبط صادر می شود.

و- فضا و محوطه مورد نیاز برای احداث بندر خشک: شامل فضاهای اداری، رفاهی، انبار، گمرک، قرنطینه، سوله ها، محوطه سازی و ساختمان تأسیسات و سایر فضاهای مورد نیاز، می بایست به نحوه کافی ایجاد، و امکان توسعه ی آن در فازهای بعدی نیز فراهم باشد. این فضاها با رعایت قوانین و مقررات توسط مجری مورد تملک و بهره برداری قرار می گیرد.

ز- قرارداد: نحوه تعامل بین سرمایه گذاران و دولت (وزارت راه و شهرسازی) را مشخص می کند.

ح- بهره بردار: اشخاص حقیقی یا حقوقی غیر دولتی که امکانات بندر خشک در قبال پرداخت حق بهره برداری طبق نمونه قرارداد مصوب ستاد، بهره برداری می نمایند.

ماده ۳- شرایط و نحوه احداث:

شرایط و نحوه احداث بندر خشک بر اساس دستورالعملی است که توسط ستاد تدوین می شود. سرمایه گذاران موظف به پیروی از دستورالعمل یاد شده می باشند.

ماده ۴- شرایط و نحوه سرمایه گذاری:

در صورت تهیه و تصویب طرح سرمایه گذاری، قرارداد لازم مبنی بر پرداخت بهای اجاره مستحدثات از سوی سازمان مالک به سرمایه گذار بشرط تملیک مستحدثات در پایان مدت قرارداد، طبق نمونه مصوب ستاد، منعقد می گردد.

ماده ۵- وظایف ستاد:

- تهیه دستورالعمل احداث بنادر خشک حداکثر ۶ ماه پس از ابلاغ این آیین نامه.

- تهیه دستورالعمل انجام فراخوان برای متقاضیان سرمایه گذاری و بهره برداری هر یک از اجزاء قابل واگذاری بنادر خشک.

- تهیه نمونه قرارداد بهره برداری و نحوه تعامل فی مابین سرمایه گذار و وزارت راه و شهرسازی.

- انجام مطالعات جامع و راهبردی در رابطه با بنادر خشک.

- بررسی و تصویب طرح های توجیهی (فنی و اقتصادی) و نقشه های پیاده سازی.

- استقرار نظام نظارت بر اجرای پروژه های بندر خشک و فعالیت خدمات دهندگان.

- انجام استعلام های مورد نیاز (مالی، فنی و ...) از نهادهای مختلف بابت درخواست مجریان.
- تهیه دستورالعمل شرایط عمومی و اختصاصی مدیران بنادر خشک.
- بررسی اسناد مالکیت محوطه بندر خشک.
- تهیه نمونه قرارداد سرمایه گذاری با سرمایه گذاران.
- تصویب طرح های فاز صفر و یک مطالعات بندر خشک.
- تعیین زمان دوره احداث.
- آماده سازی چارچوب گزارش های آماری در حین احداث و بهره برداری بنادر.
- صدور موافقت اصولی و همچنین موافقت با انتصاب مدیر بندر.
- ماده ۶- وظایف مدیر بندر خشک:
- ایجاد هماهنگی بین سازمان ها و شرکت های مستقر در بندر خشک.
- تهیه و ارائه گزارش ماهانه در دوره های احداث و نیز بهره برداری.
- تهیه و ارائه گزارش پیشرفت فیزیکی دوره احداث و گزارش های تحلیلی از ورود و خروج کالا.
- رسیدگی به درخواست خدمات دهندگان.
- ماده ۷- مکانیابی محل استقرار بنادر خشک:

سرمایه گذار می تواند با رعایت شرایط و نحوه چگونگی احداث بندر خشک مندرج در این آیین نامه و سایر مصوبات مربوط به این موضوع نسبت به درخواست سرمایه گذاری در هریک از اجزاء قابل واگذاری بندر خشک با ارائه طرح توجیهی فنی، مالی و اقتصادی، توجیه ضرورت احداث آن، بررسی میزان بارهای عبوری و یا ورودی در مجاورت محل اجرای طرح و همچنین تشریح سایر موارد مورد لزوم مستندات مربوط به آن به دبیرخانه ستاد، اقدام نماید. JANAMAI پیشنهادی سرمایه گذار مستلزم وجود شرایط و استدلال های منطقی و دلایل فنی می باشد. JANAMAI احداث بندر خشک و کلیه موارد پیشنهادی سرمایه گذار با توجه به برنامه های توسعه ای در کشور و مزیت

های زیر صورت خواهد گرفت.

دسترسی به شبکه راه آهن کشور

دسترسی آسان به شبکه راه های شریانی جاده ای کشور.

قرار داشتن در مسیرهای بارهای ریلی، جاده ای و هوایی کشور.

قرار داشتن در مسیرهای ارتباطی به بنادر دریایی کشور.

نزدیکی به مراکز تولید انبوه کالا.

نزدیکی به مراکز مصرف انبوه کالا.

مناطق ویژه و آزاد اقتصادی کشور.

برنامه های دولت در زمینه افزایش ترانزیت و صادرات و واردات کالا.

ماده ۸- الزامات و تهدات سرمایه گذار:

سرمایه گذار میبایست ضمن هماهنگی کامل با ستاد در طول اجرای پروژه به هنگام هرگونه فعالیت در حوزه احداث بندر خشک از قبیل: زیرساخت های ساختمانی، حمل و نقلی، مخابراتی و تأسیساتی، کلیه مقررات فنی و ایمنی مربوطه را رعایت نموده و از نیروی انسانی متخصص در این زمینه استفاده نماید.

تبصره: مجری حق واگذاری اراضی و تأسیسات بندر را به غیر، اعم از اشخاص حقیقی و حقوقی، به صورت اجاره یا صلح حقوق و غیره جزاً و کلاً ندارد، مگر آنکه در طرح سرمایه گذاری و گرفتن مجوز به صراحت آن را اعلام و یا موافقت کتبی ستاد را دریافت نماید، هرگونه تغییر کاربری های اصلی در بندر خشک نیز با تأیید ستاد صورت خواهد گرفت.

ماده ۹- قوانین و مقررات حاکم بر بندر خشک:

کلیه قوانین و مقررات حاکم بر بنادر ساحلی، بر بنادر خشک نیز ساری و جاری می باشد.

ماده ۱۰- تعلیق یا ابطال مجوز:

رسیدگی به تخلف از مفاد و مندرجات این آیین نامه و تصمیم گیری برای لغو یا تعلیق فعالیت مختلف، برابر دستورالعمل مربوطه بر عهده ستاد حمل و نقل چند وجهی است.

ماده ۱۱- الزامات دستگاه ها و نهاد های اجرایی کشور:

این آیین نامه در یازده ماده به استناد ماده ۷ قانون تغییر نام وزارت راه به وزارت راه و ترابری در نشست ۱۷۹ شورای عالی هماهنگی ترابری کشور مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۱۰ تصویب، و رعایت آن برای کلیه دستگاه های اجرایی مرتبط بخش حمل و نقل الزامی است.

بند (ج) پیوست شماره (۳) فعالیت های واجد اولویت پرداخت تسهیلات ارزی صندوق توسعه ملی

سال تصویب: ۱۳۹۳ هیئت امنای صندوق توسعه ملی

با توجه به هدف تشکیل صندوق توسعه ملی کلیه طرح ها و فعالیت هایی که از محل منابع این صندوق تأمین مالی می شود باید:

۱- در جهت تبدیل این منابع به ثروت های ماندگار، مولد و سرمایه های زاینده اقتصادی و حفظ سهم نسل های آینده از این منابع باشد.

۲- با اصول اساسنامه و مفاد و مندرجات آخرین نظام نامه های صندوق انطباق کامل داشته باشد.

۳- از توجیه فنی، اقتصادی، مالی برخوردار بوده و اهلیت متقاضی آن توسط بانک عامل احراز شده باشد.

در اجرای جزء (۷) بند (ب) ماده (۸۴) قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران، فعالیت های مورد قبول و واجد اولویت به شرح زیر تعیین می گردد:

(ج) حمل و نقل

- طرح های ایجاد، توسعه و تجهیز بنادر.

- خرید هواپیما.

- حمل و نقل ریلی (تولید و خرید لوکوموتیو، احداث خطوط، تولید و خرید واگن و تجهیزات مرتبط).

- حمل و نقل دریایی (تولید و خرید کشتی‌های تجاری، باری، شناورهای صیادی و تجهیزات مرتبط).

- حمل و نقل جاده‌ای با اولویت نوسازی ناوگان درون و برون شهری

بند (ب) پیوست شماره (۴) فعالیت‌های واجد اولویت پرداخت تسهیلات ارزی صندوق توسعه ملی

سال تصویب: ۱۳۹۳ هیات امنای صندوق توسعه ملی

با توجه به هدف تشکیل صندوق توسعه ملی کلیه طرح‌ها و فعالیت‌هایی که از محل منابع این صندوق تأمین مالی می‌شود باید:

۱- در جهت تبدیل این منابع به ثروت‌های ماندگار، مولد و سرمایه‌های زاینده اقتصادی و حفظ سهم نسل‌های آینده از این منابع باشد.

۲- با اصول اساسنامه و مفاد و مندرجات آخرین نظام‌نامه‌های صندوق انطباق کامل داشته باشد.

۳- از توجیه فنی، اقتصادی، مالی برخوردار بوده و اهلیت متقاضی آن توسط بانک عامل احراز شده باشد.

در اجرای جزء (۷) بند (ب) ماده (۸۴) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران، فعالیت‌های مورد قبول و واجد اولویت به شرح زیر تعیین می‌گردد:

(ب) گردشگری

- احداث و تأمین تجهیزات هتل، مراکز اقامتی مراکز تفریحی و مجتمع‌های رفاهی بین راهی.

- نوسازی ناوگان حمل و نقل.

مصوبه اجرای طرح توسعه حمل و نقل بار و مسافر توسط شرکت راه آهن (بند ق)

سال تصویب: مصوبه جلسه مورخ ۹۳/۱۲/۴ شورای اقتصاد

شورای اقتصاد در جلسه مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۴ درخواست شماره ۳۰۸۴۳۱ - ۱۵/۱ مورخ ۱۳۹۳/۷/۲ وزارت نفت درخصوص اجرای طرح توسعه حمل و نقل بار و مسافر توسط راه آهن را به استناد جزء (۱) بند "ق" تبصره (۲) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور، مورد بررسی قرار داد.

توجیه فنی - اقتصادی و زیست محیطی و همچنین سقف تعهدات دولت، زمانبندی اجرا و بازپرداخت انجام سرمایه گذاری برای اجرای طرح توسعه حمل و نقل بار و مسافر توسط راه آهن جمهوری اسلامی ایران در سقف هفت میلیارد و پانصد و سی و یک میلیون و نه صد هزار (۷/۵۳۱/۹۰۰/۰۰۰) دلار به شرح جدول پیوست که با مهر دبیرخانه شورای اقتصاد تأیید شده است را با رعایت موارد ذیل، تصویب نمود:

۱- با توجه به عملکرد سال های گذشته شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران، رشد سالانه جابجایی کالا و مسافر تا میزان سه درصد در هر سال نسبت به سال قبل از آن ناشی از اجرای طرح های عمرانی فعلی در نظر گرفته می شود و رشد سالانه مازاد بر سه درصد مشمول مفاد این مصوبه خواهد بود.

۲- صرفه جویی حاصل به ازاء حمل هر تن - کیلومتر ۱/۳ سنت (معادل یارانه ۳۵ سی سی نفت گاز) و به ازاء حمل هر نفر - کیلومتر ۰/۷۳ سنت (معادل یارانه ۲۰ سی سی نفت گاز) نسبت به مازاد عملکرد سال مبنا (سال ۱۳۹۲) با رعایت مفاد بند (۱) برای پروژه های سرمایه گذاری جدید بخش غیردولتی که به بهره برداری می رسند، تعلق می گیرد.

۳- برای پروژه های سرمایه گذاری جدید بخش غیردولتی که به بهره برداری می رسند، سهم صرفه جویی هر پروژه توسط شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران محاسبه و حداکثر تا سقف اصل سرمایه گذاری انجام شده منابع بند (ق) قابل پرداخت می باشد.

۴- مکانیزم پرداخت منابع حاصل از صرفه جویی سوخت:

- افزایش عملکرد کلی شبکه حمل کالا و مسافر ریلی در مقاطع زمانی سه ماهه توسط شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران به سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و شرکت ملی نفت ایران

اعلام می شود.

- تعهدات موضوع این مصوبه متناسب با افزایش حمل بار و مسافر، با اعلام سرمایه گذار طرح و تأیید شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران و تأیید نهایی وزارت نفت (از طریق سامانه پایش و نظارت بر اجرای طرح) در سررسیدها از سوی شرکت ملی نفت ایران از محل منابع ناشی از صادرات سوخت صرفه جویی شده تا سقف ۷/۵ میلیارد دلار از طریق شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران در وجه سرمایه گذاران طرف قرارداد واریز خواهد شد. شرکت ملی نفت ایران مبالغ پرداختی را به حساب بدهکار دولت (خزانه داری کل کشور) منظور و بر این اساس با خزانه داری کل کشور تسویه حساب می نماید.

- شرکت ملی نفت ایران مکلف است منابع حاصل از صرفه جویی نفت گاز این طرح را محاسبه و مبالغ بازپرداخت را هر ماهه به خزانه داری کل کشور و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور اعلام نماید.

- محاسبات برای میزان صرفه جویی براساس قیمت نفت خام ۶۰ دلار بوده و با تغییر در قیمت نفت خام، ارزش صرفه جویی انجام شده براساس قیمت متوسط نفت خام صادراتی در مقاطع زمانی سه ماهه توسط وزارت نفت محاسبه و پرداخت می شود.

۵- آخرین سال پرداخت منابع بند (ق)، سال ۱۴۰۲ و میزان تجمعی این منابع طی سال های ۱۴۰۲ - ۱۳۹۴ حداکثر ۷/۵ میلیارد دلار در سقف تعهدات دولت و یا معادل ریالی آن به نرخ رسمی اعلامی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران خواهد بود.

۶- وزارت نفت و شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران موظفند گزارش عملکرد طرح را در مقاطع زمانی سه ماهه به سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور ارسال نمایند.

۷- متن قرارداد مابین شرکت راه آهن و شرکت سرمایه گذار به تأیید وزارت نفت می رسد و از هر قرارداد منعقد یک نسخه باید به وزارت نفت و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور ارسال گردد.

۸- در اجرای این مصوبه رعایت قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تامین نیازهای کشور مصوب ۱/۵/۱۳۹۱ مجلس شورای اسلامی الزامی است.

جدول سرمایه گذاری و بازپرداخت طرح توسعه حمل و نقل بار و مسافر توسط راه آهن «دلاز»

سال	سرمایه گذاری	پرداخت به طرف های موافقتنامه
۱۳۹۳	۱۱۱.۷۰۰.۰۰۰	-
۱۳۹۴	۲۲۵.۰۰۰.۰۰۰	۳۳۶.۷۰۰.۰۰۰
۱۳۹۵	۳۵۴.۶۰۰.۰۰۰	۳۵۴.۶۰۰.۰۰۰
۱۳۹۶	۵۰۷.۵۰۰.۰۰۰	۵۰۷.۵۰۰.۰۰۰
۱۳۹۷	۶۶۱.۴۰۰.۰۰۰	۶۶۱.۴۰۰.۰۰۰
۱۳۹۸	۸۳۶.۶۰۰.۰۰۰	۸۳۶.۶۰۰.۰۰۰
۱۳۹۹	۱.۰۳۷.۱۰۰.۰۰۰	۱.۰۳۷.۱۰۰.۰۰۰
۱۴۰۰	۱.۲۲۶.۰۰۰.۰۰۰	۱.۲۲۶.۰۰۰.۰۰۰
۱۴۰۱	۱.۲۲۶.۰۰۰.۰۰۰	۱.۲۲۶.۰۰۰.۰۰۰
۱۴۰۲	۱.۲۲۶.۰۰۰.۰۰۰	۱.۲۲۶.۰۰۰.۰۰۰
جمع	۷.۵۳۱.۹۰۰.۰۰۰	۷.۵۳۱.۹۰۰.۰۰۰

آیین نامه اجرایی قانون حمایت از سامانه های حمل و نقل ریلی شهری و حومه

سال تصویب: ۱۳۹۲ هیئت وزیران

ماده ۱- در این آیین نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

الف- قانون: قانون حمایت از سامانه های حمل و نقل ریلی شهری و حومه - مصوب ۱۳۸۵ -.

ب- شهرهای بالای پانصد هزار نفر جمعیت: شهرهایی که طبق اعلام مرکز آمار ایران جمعیت ساکن در محدوده و حریم آنها براساس آخرین سرشماری رسمی پانصد هزار نفر تا یک میلیون نفر باشد.

ج- شهرهای بالای یک میلیون نفر جمعیت: شهرهایی که طبق اعلام مرکز آمار ایران جمعیت ساکن در محدوده و حریم آنها براساس آخرین سرشماری رسمی بالای یک میلیون نفر باشد.

د- شورای عالی: شورای عالی هماهنگی ترافیک شهرهای کشور

هـ- طرح مصوب: طرح جامع حمل و نقل و ترافیک هر شهر که به تصویب شورای عالی رسیده باشد.

ماده ۲- شهرداری های شهرهای با جمعیت بالای یک میلیون نفر و اراک که در طرح مصوب آنها لزوم استفاده از سامانه های حمل و نقل ریلی پیش بینی شده باشد، موظفند نسبت به انجام مطالعات امکان سنجی سامانه های حمل و نقل ریلی شهری و حومه بر مبنای مطالعات جامع حمل و نقل ترافیک مصوب اقدام نمایند. نحوه اتصال خطوط ریلی درون شهری و حومه ای به شبکه ریلی کشور (راه آهن) با هماهنگی وزارت راه و شهرسازی در مطالعات مزبور مشخص خواهد شد.

ماده ۳- کمک های دولت در خصوص مدیریت حمل و نقل ریلی شهرهای بالای یک میلیون نفر جمعیت و اراک با رعایت ماده (۵) قانون صرفاً براساس مطالعات امکان سنجی سامانه حمل و نقل ریلی شهری و حومه مصوب شورای عالی قابل پرداخت می باشد.

تبصره ۱- شهرداری شهرهای بالای یک میلیون نفر جمعیت و اراک دارای طرح مصوب موظفند یک سال قبل از پایان مطالعات امکان سنجی سامانه حمل و نقل ریلی شهری و حومه نسبت به به روزرسانی و تصویب مطالعات مذکور در شورای عالی اقدام نمایند.

تبصره ۲- شهرداری شهرهای بالای پانصد هزار نفر جمعیت دارای طرح مصوب موظفند یک

سال قبل از پایان طرح های مذکور نسبت به به روزرسانی و تصویب آن با رعایت قوانین و مقررات مربوط اقدام نمایند.

ماده ۴- فهرست شهرهای مشمول دریافت کمک موضوع ماده (۵) قانون و میزان آن با رویکرد حداکثر اثربخشی و افزایش کارایی در وضعیت ترافیک شهرهای کشور به صورت سالانه توسط وزارت کشور تهیه و پس از تصویب شورای عالی جهت درج در لایحه بودجه سنواتی به معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور ارایه می شود.

تبصره ۱- منابع موضوع این ماده در قالب یک ردیف بودجه مستقل در قانون بودجه سالانه کل کشور به وزارت کشور اختصاص می یابد تا حسب مورد اعتبار آن در مطالعات و سرمایه گذاری ایجاد سامانه های حمل و نقل ریلی درون شهری و حومه، با اولویت تأمین تجهیزات استاندارد مطابق با مشخصات فنی مطالعات مصوب و رعایت قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات و اصلاح ماده (۱۰۴) قانون مالیاتهای مستقیم - مصوب ۱۳۹۱ - براساس فهرست مصوب شهرهای موضوع این ماده هزینه شود.

تبصره ۲- مبنای محاسبه حداکثر سهم دولت در ایجاد سامانه های ریلی موضوع این آیین نامه، پنجاه درصد میزان هزینه کل تهیه و اجرای طرح مصوب آن شهر می باشد که به تأیید معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور می رسد.

تبصره ۳- تخصیص کمک موضوع این ماده منوط به امکان تأمین مابقی هزینه مطالعات و سرمایه گذاری متناسب با برنامه زمان بندی اجرای طرح و تضمین هزینه آن برای احداث یا تکمیل پروژه حمل و نقل ریلی هر شهر بدون تأخیر در زمان بهره برداری مقرر توسط شهرداریهای ذی ربط و تأیید معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور می باشد.

تبصره ۴- کمک موضوع این ماده در خصوص خطوط جدید ریلی، نباید موجب تأخیر زمان بهره برداری خطوط قبلی شود. تشخیص این موضوع بر عهده وزارت کشور می باشد.

ماده ۵- دستگاه اجرایی و بهره بردار اتصال شهر مادر به شهرهای جدید و شهرهای اقماری، شهرداری شهر مادر می باشد.

تبصره ۱- هزینه های تأمین زیرساخت و ابنیه خطوط ریلی به عهده شهرداری هر شهر مبدأ تا مقصد و به میزان سهم مرتبط از کل خط اتصالی شهر مادر به حومه خواهد بود.

تبصره ۲- تأمین هزینه های روسازی، علایم، تأسیسات و تهیه ناوگان به عهده دولت (معاونت

برنامه ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور) می باشد.

ماده ۶- وزارت کشور موظف است پس از مشورت با اتحادیه شرکتهای قطار شهری کشور و با همکاری وزارتخانه های راه و شهرسازی و صنعت، معدن و تجارت ظرف شش ماه پس از ابلاغ این آیین نامه، نسبت به همسان سازی مشخصات فنی بخش عمرانی اعم از مسیر، ایستگاه، توقفگاه و تعمیرگاه و تجهیزات ثابت و متحرک سامانه های ریلی درون شهری و تدوین اصول کلی، راهبردها و ضوابط اجرایی حاکم بر تأمین و ساخت تأسیسات، تجهیزات، ماشین آلات و طراحی و بهره برداری سامانه های حمل و نقل ریلی شهری و حومه اقدام و نتیجه را جهت رعایت کارفرمایان و مجریان مربوط اعلام نماید.

تبصره- مطالعات طراحی و اجرای سامانه های حمل و نقل ریلی شهری و حومه علاوه بر رعایت قوانین و مقررات مربوط باید در چهارچوب ضوابط ابلاغی این ماده انجام شود.

آیین نامه اجرایی بند (۱۲۶) قانون بودجه سال ۱۳۹۲ (به همراه اصلاحیه سال ۹۲)

سال تصویب: ۱۳۹۲ هیئت وزیران - شماره روزنامه رسمی ۲۰۰۴۱ تاریخ ۹۲/۰۹/۳۰

ماده ۱- اصطلاحات مورد استفاده در این آیین نامه در معانی مشروح زیر به کار می روند:

الف - قانون: قانون بودجه سال ۱۳۹۲ کل کشور

ب - بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

ج - شرکت پروژه: شرکت سهامی خاص با سرمایه حداقل یک چهارم مبلغ قرارداد و یا شرکت تضامنی که توسط مشارکت (کنسرسیوم) برای عقد قرارداد و انجام طرح (پروژه) تأسیس می شود.

د - مشارکت (کنسرسیوم): مشارکت (کنسرسیوم) یک یا چند مؤسسه و شرکت های سرمایه گذاری، مشاوره ای، پیمانکار و یا سازنده شرکت کننده در مناقصه موضوع این آیین نامه که دارای شرایط مالی طراحی، مهندسی و اجرایی هستند.

ه - مشارکت عمومی - خصوصی: قرارداد بین بخش عمومی و بخش خصوصی برای سرمایه گذاری بخش خصوصی در پروژه های خدمات رسانی عمومی و ارائه خدمات عمومی به مردم و تعیین چگونگی بازگشت اصل و سود سرمایه مذکور در مدت بهره برداری

و- دستگاه اجرایی سرمایه پذیر: دستگاه های اجرایی موضوع ماده (۲۲۲) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۹- که به روش مشارکت (کنسرسیوم) عمومی - خصوصی نسبت به انعقاد قرارداد مشارکت (کنسرسیوم) اقدام می کنند.

ز- طرح (پروژه): طرح های (پروژه های) ملی، استانی و استانی ویژه که از محل منابع بودجه عمومی (از جمله هزینه ای، تملک دارایی سرمایه ای و درآمد اختصاصی) و یا سایر طرح های بزرگ مصوب مجمع عمومی و یا از محل منابع داخلی شرکت های دولتی سرمایه پذیر به روش مشارکت (کنسرسیوم) عمومی - خصوصی اجرا می شوند.

ح - قرارداد: موافقت نامه ای که در چارچوب روش های مندرج در جزء (۱-۱۲۶) بند (۱۲۶) قانون بین دستگاه اجرایی سرمایه پذیر و شرکت پروژه منعقد می شود.

ط - بانک عامل: بانک دولتی یا غیردولتی که به موجب قانون و یا با مجوز بانک مرکزی تأسیس شده و تحت نظارت آن بانک می باشد.

ماده ۲- دستگاه های اجرایی سرمایه پذیر موظفند برای اجرای طرح ها (پروژه ها)، مشارکت (کنسرسیوم) مؤسس شرکت پروژه را از طریق برگزاری مناقصه دومرحله ای با پیشنهاد فنی بازرگانی و نمونه (مدل) مالی قابل قبول انتخاب نمایند.

ماده ۳- اجزای مشارکت (کنسرسیوم) باید هنگام شرکت در مناقصه دارای گواهینامه صلاحیت از معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور باشند.

ماده ۴- برنده مناقصه موظف است نسبت به تأسیس شرکت پروژه اقدام نماید و شرکت پروژه زمان انعقاد قرارداد توسط معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور تأیید صلاحیت می شود.

ماده ۵- پس از انتخاب برنده مناقصه، دستگاه اجرایی سرمایه پذیر نسبت به انعقاد قرارداد با شرکت پروژه تأسیس شده به همین منظور در چارچوب قوانین و مقررات اقدام می نماید.

ماده ۶- تعهدات مالی قرارداد دستگاه اجرایی سرمایه پذیر نسبت به شرکت پروژه در قالب اعتبار اسنادی حسب مورد به صورت ارزی - ریالی انجام می شود.

ماده ۷- بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است پس از ابلاغ این آیین نامه ، بیمه نامه های مناسب برای پوشش خطرپذیرهای (ریسک های) دستگاه های اجرایی سرمایه پذیر را طراحی و به شرکت های بیمه ابلاغ و دستگاه اجرایی سرمایه پذیر گشایش کننده اعتبار اسنادی نزد بانک

عامل نیز می تواند از پوشش های بیمه ای مذکور استفاده نماید.

ماده ۸- شرکت پروژه برای اخذ تسهیلات از نظام بانکی و یا صندوق توسعه ملی می تواند قرارداد و اعتبار اسنادی گشایش شده را به عنوان یکی از وثائق ارائه دهد.

ماده ۹- قراردادی می تواند به عنوان بخشی از وثیقه اعطای تسهیلات توسط بانک عامل پذیرفته شود که دارای شرایط زیر باشد:

الف - برای تأمین مالی و اجرای طرح (پروژه) منعقد شده باشد.

ب - دارای امضای بالاترین مقام دستگاه اجرایی یا مقام مجاز از طرف وی باشد.

ج - موضوع آن، پیش خرید تأسیسات احداثی (نوع الف)، اجاره درازمدت تمام یا بخشی از تأسیسات (نوع ب)، خرید درازمدت و یا پیش خرید کالا و خدمات تولیدی آن طرح (نوع ج)، بهبود کارایی آب و انرژی (نوع د) و یا سایر انواع مشارکت (کنسرسیوم) بخش های عمومی با خصوصی برای ارائه خدمات عمومی (نوع ه) باشد.

د- عواید، تأسیسات و مستحقات حاصل از اجرای قرارداد که متعلق به شرکت پروژه است، قابلیت توثیق داشته باشد.

ه- در چارچوب ماده (۲۳) قانون برنامه و بودجه - مصوب ۱۳۵۱- و ماده (۱۰) قانون برگزاری مناقصات - مصوب ۱۳۸۳- منعقد شده باشد.

و- مشارکت (کنسرسیوم) صرفاً براساس مناقصه انتخاب شده باشد.

ز- سهامداران شرکت پروژه طرف قرارداد براساس استعمال از بانک مرکزی، بدهی غیرجاری به نظام بانکی یا سابقه چک برگشتی رفع سوء اثر نشده، نداشته و براساس استعمال از سازمان امور مالیاتی کشور نیز بدهی قطعی مالیاتی نداشته و یا ترتیب پرداخت مالیاتی سهامداران شرکت پروژه داده شده باشد.

ماده ۱۰- حسب درخواست شرکت پروژه پس از تصویب توجیه طرح (پروژه) توسط بانک عامل و تصویب هیأت امنای صندوق توسعه ملی به تناسب تسهیلات مورد نیاز آن طرح، معادل ده درصد تسهیلات مورد نظر بانک عامل، از منابع صندوق توسعه ملی نزد نظام بانکی (بانک مرکزی و یا بانک های عامل از جمله بانک صنعت و معدن) سپرده گذاری می شود تا در مورد تسهیلات پرداختی به آن طرح (پروژه)، مسدود شده و به منظور وجه الضمان (پشتیبان وثیقه) تعهدات شرکت

پروژه در قبال اخذ تسهیلات قراردادهای موضوع بند (۱۲۶) قانون مورد استفاده قرار گیرد.

تبصره - وجه الضمان مسدود شده به تناسب انجام تعهدات شرکت پروژه آزاد و در اختیار سایر طرح ها (پروژه ها) قرار می گیرد.

ماده ۱۱- بانک عامل ظرف یک ماه پس از دریافت تقاضای شرکت پروژه برای توثیق قرارداد نسبت به بررسی مدارک و مستندات دریافتی و اعلام نتیجه و دلایل عدم پذیرش تقاضا، به صورت مکتوب و مستند به آن شرکت اقدام نماید.

ماده ۱۲- ذی حساب دستگاه اجرایی موظف است گواهی تعهد دستگاه اجرایی مبنی بر پرداخت مبالغ مشخص در سررسیدهای معین شده در قراردادهای موضوع بند (۱۲۶) قانون را برای ارائه به مؤسسات مالی و بانک ها به عنوان وثیقه جهت دریافت تسهیلات توسط شرکت پروژه صادر نماید.

ماده ۱۳- بانک عامل موظف است اطلاعات مربوط به اعطای تسهیلات در هر قرارداد را به صورت جداگانه به بانک مرکزی، معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور و وزارت امور اقتصادی و دارایی و دستگاه اجرایی ذی ربط ارائه نماید.

ماده ۱۴- بانک عامل مجاز است دارایی های طرح (پروژه) و عواید حاصل از آن را به عنوان بخشی از وثائق قابل قبول بابت اعطای تسهیلات بپذیرد.

ماده ۱۵- اعطای تسهیلات توسط بانک عامل بابت اجرای قرارداد به صورت مرحله ای و متناسب با گزارش پیشرفت اجرای طرح (پروژه) که به تأیید دستگاه اجرایی سرمایه پذیر ذی ربط رسیده باشد، انجام می شود.

ماده ۱۶- شرکت پروژه مجاز است در چارچوب بند (ط) ماده (۸۴) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران و مقررات مربوط از منابع صندوق توسعه ملی استفاده نماید.

ماده (۹۸) و (۱۳۳) آیین نامه اجرایی قانون امور گمرکی

سال تصویب: ۱۳۹۱ هیئت وزیران - شماره روزنامه رسمی ۱۹۸۲۳ تاریخ ۱۳۹۲/۰۱/۷

ماده ۹۸ - عبور خارجی کالا برای شرکتهای حمل و نقل ایرانی دارای مجوز فعالیت از وزارت راه و شهرسازی از نظر سپردن تضمین در حکم کالای مجاز تلقی می شود.

تبصره ۱- کالای تحت پوشش کارنه تیر بدون نیاز به تسلیم اظهارنامه و سپردن تضمین، عبور (ترانزیت) می‌شود.

تبصره ۲- در مواردی که کالای عبوری به وسیله پست دولتی یا شرکت‌های حمل و نقل ریلی یا راه‌آهن اظهار و به شیوه ریلی حمل می‌شود و همچنین کالای غیرتجاری همراه مسافران عبوری، به جای تضمین با اخذ تعهد اقدام به صدور پروانه عبور (ترانزیت) می‌شود.

ماده ۱۳۳- لکوموتیو، واگن، هواپیما، موتور لنج و کشتی داخلی که در خطوط بین ایران و کشورهای خارجی تردد می‌کنند مشمول عنوان صدور موقت می‌باشد، ولی برای رفت و برگشت آنها تشریفات گمرکی رعایت نمی‌شود و فقط به دریافت اظهارنامه اجمالی یا فهرست کل بار (مانیفست) که در هر مسافرت برای محموله‌های آنها به گمرک داده می‌شود و مشخصات وسایط نقلیه مذکور نیز در آن منعکس است اکتفا می‌شود.

آیین نامه اجرایی ماده (۱۱۸)، بند (الف) ماده (۱۵۱) و بند (ص) ماده (۲۲۴) قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه

سال تصویب: ۱۳۹۰ هیئت وزیران

ماده ۱- در این آیین نامه واژه‌ها و اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

الف - قانون: قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۹-

ب - موسسه عامل: در مورد ماده (۱۱۸) قانون بانکهای عامل و در خصوص ماده (۲۲۴) قانون بانکها، مؤسسات مالی و اعتباری، صندوقهای قرض الحسنه و صندوقهای توسعه‌ای دارای مجوز از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

ج - دستگاه اجرایی (ملی یا استانی): کلیه دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری - مصوب ۱۳۸۶- که با عقد قرارداد عاملیت با مؤسسه عامل اعتبارات لازم را در اختیار آنها قرار می‌دهد.

د - واگذارنده اعتبار: دستگاه اجرایی که طبق مقررات بودجه سالانه کل کشور، مسوولیت واگذاری اعتبار به مؤسسه عامل را به عهده دارد.

ه - قرارداد عاملیت: قراردادی که میان واگذارنده اعتبار و مؤسسه عامل براساس مفاد قانون، موافقتنامه متبادله و ضوابط این آیین نامه منعقد و مطابق آن وجوه اداره شده در اختیار موسسه عامل قرار می گیرد.

و - صنایع نوین: صنایع الکترونیک، بیوتکنولوژی، مواد نو، لیزر و اپتیک نرم افزار و هوافضا و نانوتکنولوژی، انرژی های نو به تشخیص وزارت صنعت، معدن و تجارت.

ز - معاونت: معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور.

ح - مجری: شخص حقیقی یا حقوقی متقاضی تسهیلات وجوه اداره شده که با اخذ مجوز از مراجع ذی ربط اجرای یک طرح اقتصادی را عهده دار می باشد.

ماده ۲- واگذارنده اعتبار قرارداد عاملیت را در سقف تخصیص ابلاغی مطابق مقررات مربوط منعقد می نماید.

ماده ۳- تامین سرمایه در گردش بنگاه های متقاضی حداکثر تا سقف ده درصد (۱۰٪) از سرجمع اعتبارات وجوه اداره شده سالانه هر دستگاه در چارچوب این آیین نامه مجاز است.

ماده ۴- موسسه عامل موظف است اصل و سود دریافتی بابت بازپرداخت اقساط تسهیلات وجوه اداره شده موضوع این آیین نامه (از محل بودجه کل کشور) را در سررسید به حساب خاصی که توسط خزانه داری کل کشور در مرکز و در استانها توسط خزانه معین استان افتتاح می گردد، واریز، تا در مورد منابع داخلی شرکتهای دولتی، به حساب آنها و در مورد منابع بودجه عمومی مطابق ماده (۷) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت - مصوب ۱۳۸۰ - به حساب درآمد عمومی کشور واریز گردد.

ماده ۵- بررسی و تایید توجیه فنی، اقتصادی، مالی طرح ها و اهلیت متقاضیان (از نظر سوابق بانکی) توسط موسسه عامل انجام می شود. در مورد آن بخش از تسهیلات وجوه اداره شده که صرفا از محل منابع بودجه کل کشور تامین می شود در صورتی که نرخ سود، کارمزد و نوع و میزان وثایق توسط واگذارنده اعتبار (در قالب شرایط قرارداد عاملیت) مشخص و تصریح نشود، مطابق قوانین و مقررات بانکی و سایر قوانین و مقررات مربوط توسط موسسه عامل تعیین و اعمال می گردد. موسسه عامل موظف است ضمانت های لازم و کافی را برای بازپرداخت اصل و سود از متقاضی دریافت

نماید. مسئولیت اقدامات قانونی لازم برای وصول اصل و سود اقساط وجوه اداره شده مشابه پرداخت تسهیلات از منابع داخلی بانکها برعهده موسسه عامل می باشد.

تبصره - موسسه عامل موظف است موارد رد طرح (اعم از توجیه فنی و اقتصادی یا سوابق بانکی) را با دلایل آن به صورت کتبی به اطلاع واگذارنده اعتبار برساند.

ماده ۶ - بررسی توجیه فنی، اقتصادی، مالی و بازار طرحهای اکتشاف معدنی، نمونه سازی ماشین آلات و تجهیزات، طراحی و مهندسی (شامل تجهیز آزمایشگاهها)، صنایع نوین و سایر موارد خاص که در موافقتنامه متبادله پیش بینی می شود، در صورت تشخیص واگذارنده اعتبار توسط وی و یا مشاوران تعیین صلاحیت شده انجام خواهد شد. این طرحها از محل اعتبارات بودجه کل کشور (وجوه اداره شده) تامین مالی می شود.

تبصره - وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است در ابتدای هر سال چگونگی و میزان حمایت از طرحهای صنایع نوین را در چارچوب بودجه مصوب با هماهنگی اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و اتاق تعاون مرکزی جمهوری اسلامی ایران تدوین و به اطلاع عموم برساند.

ماده ۷ - طرحهای متقاضی استفاده از تسهیلات موضوع این آیین نامه با امضای بالاترین مقام دستگاه واگذارنده اعتبار یا مقام مجاز از جانب او به موسسه عامل معرفی می گردند. موسسه عامل موظف است ظرف سی روز از زمان دریافت طرح و تکمیل مدارک از جانب متقاضی، آن را از نظر توجیه فنی، مالی و اقتصادی بررسی و نظر قطعی خود در خصوص رد یا تصویب طرحها را به واگذارنده اعتبار اعلام نمایند. تسهیلات مربوط ظرف سی روز کاری پس از تصویب طرح، ارایه وثیقه و تامین سهم آورده متقاضی (در صورت لزوم) باید پرداخت شود.

تبصره - در صورت تاخیر در اجرای مهلت های مقرر در ماده (۷) این آیین نامه در مورد طرحهای معرفی شده ای که از محل واریز واگذارنده اعتبار (براساس قرارداد عاملیت) تامین مالی می شوند، موسسه عامل موظف است معادل نرخ سود سپرده در سیستم بانکی به مآخذ اعتبار مورد نیاز مستند به توجیه فنی و اقتصادی طرح، از محل منابع داخلی خود به سقف مبلغ قرارداد عاملیت اضافه نماید. مسئولیت حسن اجرای این امر به عهده دستگاه واگذارنده اعتبار است.

ماده ۸ - موسسه عامل موظف است گزارش عملکرد وجوه واریزی در قالب قرارداد عاملیت، طرحهای مصوب، مبالغ پرداختی قطعی، وصولی اقساط، پرداختی وجوه وصولی به خزانه و مانده حساب نزد موسسه عامل را هر سه ماه یکبار به واگذارنده اعتبار، معاونت و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ارایه نماید.

تبصره - موسسه عامل موظف است مبالغ بلااستفاده و تعهد نشده در پایان سال را به خزانه واریز نماید. نظارت بر حسن اجرای این تبصره برعهده دستگاه واگذارنده اعتبار خواهد بود.

ماده ۹- واگذارنده اعتبار موظف است گزارش عملکرد طرحهای معرفی شده و مصوب موضوع این آیین نامه، نوع و میزان حمایت از آنها و طرحهای به بهره برداری رسیده را در مقاطع سه ماهه به معاونت و یا معاونین برنامه ریزی استانداری ها (حسب مورد) ارایه نماید.

ماده ۱۰- موسسه عامل موظف است حسابهای مربوط به وجوه اداره شده را به گونه ای نگهداری کند که در هر زمان اطلاعات مربوط به موجودی، تسهیلات پرداخت شده، وصولی به تفکیک اصل و سود تسهیلات و اقساط معوق قابل دسترسی و ارایه به واگذارنده اعتبار باشد.

آیین نامه اجرایی سهم بهینه بخشهای دولتی و غیردولتی در فعالیت های راه و راه آهن

سال تصویب: ۱۳۸۸ هیئت وزیران - شماره روزنامه رسمی ۱۸۸۴۱ به تاریخ ۱۳/۸/۱۳۸۸

فصل اول: بخش راه

ماده ۱- مالکیت راههای عمومی کشور متعلق به دولت است.

ماده ۲- وزارت راه و ترابری مکلف است در چارچوب برنامه های توسعه ای کشور نسبت به احداث راههای عمومی کشور از طریق بخش غیردولتی اقدام نماید.

تبصره ۱- احداث راههای عمومی با مجوز وزارت راه و ترابری با هدف بهره برداری انتفاعی برای مدت معین توسط بخش غیردولتی و یا با مشارکت وزارت یادشده مجاز است.

تبصره ۲- دستورالعمل نحوه اخذ مجوز و شرایط متقاضیان احداث راههای عمومی ظرف مدت سه ماه پس از ابلاغ این آیین نامه توسط وزارت راه و ترابری تهیه و به اطلاع عموم خواهد رسید.

ماده ۳- نگهداری، ایمن سازی و تعمیر، مرمت و بازسازی راههای عمومی کشور از وظایف دولت (وزارت راه و ترابری) است.

تبصره - دولت (وزارت راه و ترابری) مکلف است اقدامات موضوع این ماده را از طریق خرید خدمت از بخش غیردولتی انجام دهد.

ماده ۴- هرگونه فعالیت در زمینه حمل و نقل عمومی بار و مسافر توسط دستگاه‌های دولتی، نظامی و انتظامی ممنوع است.

تبصره ۱- در موارد اضطراری و وقوع حوادث غیرمترقبه، بنا به پیشنهاد سازمان مدیریت بحران کشور و تأیید کارگروهی مرکب از وزیران راه و ترابری، کشور و بازرگانی، انجام امور فوق به صورت موقت و حداکثر تا پایان وضعیت اضطراری توسط دستگاه‌های فوق بلامانع است.

تبصره ۲- چگونگی انجام عملیات جابجایی محموله‌های مرتبط با دستگاه‌های نظامی و انتظامی براساس دستورالعملی خواهد بود که ظرف مدت سه ماه بعد از تصویب این آیین‌نامه، بنا به پیشنهاد وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و وزارت راه و ترابری به تصویب فرماندهی کل نیروهای مسلح خواهد رسید.

ماده ۵- انجام هرگونه خدمات رفاهی جانبی نظیر احداث، بهره‌برداری و نگهداری از مجتمع‌های خدمات بین راه‌ها و پایانه‌های عمومی بار، مسافر و شهرک‌های حمل و نقلی و تیرپارک‌ها و باسکول‌ها توسط دولت از ابتدای سال ۱۳۸۹ ممنوع است.

تبصره ۱- احداث پایانه‌های مرزی، پاسگاه پلیس راه، قرارگاه و راهدارخانه‌ها از شمول این بند مستثنی است.

تبصره ۲- وزارت راه و ترابری (سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای) موظف است حداکثر تا پایان سال ۱۳۸۸ تمامی تأسیسات جانبی، رفاهی و پایانه‌های بار و مسافر که در مالکیت دولت هستند را به بخش غیردولتی واگذار نماید.

ماده ۶- نصب و بهره‌برداری از تابلوهای تبلیغاتی در حاشیه راه‌های عمومی فقط توسط بخش غیردولتی با اخذ مجوز از وزارت راه و ترابری (سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای) مجاز است.

تبصره - سازه‌های تابلوهای مزبور اعم از احداثی توسط سازمان یادشده یا بخش غیردولتی در مالکیت آن سازمان بوده ولی صددرصد امر بهره‌برداری و نگهداری آن‌ها می‌بایستی در قالب قرارداد اجاره و پرداخت هزینه اجاره آن از طریق بخش غیردولتی صورت گیرد.

ماده ۷- سیاستگذاری، برنامه‌ریزی و تنظیم مقررات مربوط به احداث و بهره‌برداری از راه‌های عمومی کشور بر عهده وزارت راه و ترابری است و بخش غیردولتی مکلف است کلیه استانداردها، ضوابط، مقررات و مشخصات فنی و ایمنی در این زمینه‌ها را رعایت نماید.

فصل دوم: بخش راه آهن

ماده ۸ - فهرست فعالیت‌های قابل واگذاری راه آهن به بخش غیردولتی متضمن سهم این بخش در هر فعالیت، مطابق جدول زیر تعیین می‌شود:

فهرست فعالیت‌های قابل واگذاری راه آهن به بخش غیردولتی و سهم این بخش در هر فعالیت

ردیف	نام فعالیت	سهم بخش غیردولتی (درصد)
۱	انواع واگن‌های مسافری و خدماتی مربوط و راهبری قطارهای مسافری	۱۰۰
۲	انواع واگن‌های باری و راهبری قطارهای باری	۱۰۰
۳	انواع لکوموتیو و خودکشنده‌ها و بهره‌برداری از آنها	۱۰۰
۴	نگهداری و تعمیرات ناوگان و تأمین قطعات مورد نیاز	۱۰۰
۵	مدیریت ترافیک و بهره‌برداری از شبکه خطوط ریلی	۱۰۰
۶	کارگاه و دپوهای نگهداری و تعمیرات ناوگان	۱۰۰
۷	کارخانه‌ها، کارگاه‌های تأمین و تولید مواد، قطعات، ماشین‌آلات و تجهیزات مربوط به بخش ریلی	۱۰۰
۸	کارگاه‌های نگهداری و بازسازی خطوط، ابنیه فنی و ارتباطات	۱۰۰
۹	ماشین‌آلات مکانیزه احداث، نگهداری و بازسازی خطوط و بهره‌برداری و نگهداری از آنها	۱۰۰
۱۰	ایستگاه‌های مسافری و باری	۲۰
۱۱	نگهداری و تعمیرات ارتباط و علائم الکتریکی	۱۰۰
۱۲	خدمات مهندسی و مشاوره تحقیقاتی و پژوهشی	۸۰
۱۳	تکنولوژی اطلاعات	۸۰
۱۴	تعمیرات و نگهداری خط و ابنیه فنی	۱۰۰
۱۵	تعمیرات و نگهداری ساختمان و تأسیسات (جاری و اساسی)	۱۰۰
۱۶	بهره‌برداری از گارهای مانوری	۱۰۰
۱۷	پایانه‌ها، باراندازها، انبارها، زمین، ساختمان و تأسیسات	۳۰
۱۸	مالکیت خطوط فرعی (صنعتی - تجاری)	۱۰۰

ماده ۹ - صد در صد مالکیت خطوط اصلی راه آهن شامل خطوط موجود، در حال ساخت و آنچه که در آینده ساخته می‌شود و همچنین مالکیت ناوگان و ماشین‌آلات امداد ریلی در

اختیار دولت بوده و قابل انتقال به بخش غیردولتی نیست. در عین حال امکان فعالیت، احداث و سرمایه گذاری بخش غیردولتی در خطوط اصلی راه آهن وجود دارد و این بخش می تواند با رعایت ضوابط مربوط از این خطوط بهره برداری نماید. هزینه فعالیت های مورد واگذاری در امور نگهداری و بازسازی زیرساخت ریلی توسط دولت تأمین می شود.

ماده ۱۰ - صد در صد مالکیت خطوط فرعی (صنعتی - تجاری) راه آهن شامل خطوط موجود، در حال ساخت و آنچه که در آینده ساخته می شود، قابل انتقال به بخش غیردولتی است. مالکیت خطوط فرعی موجود با اولویت به ایجادکننده خط، قابل انتقال است.

ماده ۱۱ - فعالیت ها و امور مربوط به مدیریت عالی ترافیک شبکه، ایمنی سیر و حرکت، اعطای مجوزهای احداث زیرساخت های ریلی، بهره برداری و سرمایه گذاری در زیربخش های ریلی و صدور اسناد ریلی و ابطال آنها و تغییر کاربری امور واگذار شده ریلی به بخش غیردولتی، در اختیار دولت است. اقدامات موضوع این ماده می تواند از طریق خرید خدمت از بخش غیردولتی صورت گیرد.

ماده ۱۲ - سیاست گذاری، برنامه ریزی، هدایت و نظارت امور حمل و نقل ریلی و چگونگی تنظیم مقررات و توسعه فعالیت ها در این بخش بر عهده وزارت راه و ترابری است و بخش غیردولتی مکلف است کلیه استانداردها، ضوابط، مقررات و مشخصات فنی و ایمنی در این زمینه ها را رعایت نماید.

فصل سوم: سایر موارد

ماده ۱۳ - وزارت راه و ترابری مکلف است هرگونه اقدامات لازم به منظور ایجاد مشوق های مناسب برای جلب و حضور مؤثر بخش غیردولتی را در فعالیت های راه و راه آهن به عمل آورد. وزارت مزبور مکلف است ترتیبی اتخاذ نماید تا نرخ بهره برداری از شبکه ریلی به گونه ای تعیین شود که ضمن تأمین هزینه های بهره برداری از شبکه در بخش ریلی، نرخ مذکور برای فعالان این بخش نسبت به سایر شیوه های حمل و نقل دارای مزیت باشد.

ماده ۱۴ - چنانچه در خصوص کلیه فعالیت ها و امور مشمول واگذاری مرتبط با راه و راه آهن، بخش غیردولتی شرایط یا انگیزه اقتصادی لازم برای انجام آن ها را نداشته باشد و یا در موارد خاص با تصویب هیأت وزیران، وزارت راه و ترابری با اولویت ماده (۱۳) این آیین نامه، نسبت به انجام این فعالیت ها اقدام می نماید.

آیین نامه اجرایی قانون توسعه حمل و نقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت (به همراه اصلاحیه سال ۹۴)

سال تصویب: ۱۳۸۷ هیئت وزیران - شماره روزنامه رسمی ۱۸۴۹۸ به تاریخ ۸۷/۰۶/۱۱

ماده ۱- اصطلاحات ذکر شده در این آیین نامه در معانی مشروح زیر به کار می روند:

الف - هیئت: نمایندگان ویژه رئیس جمهور، موضوع تصویب نامه شماره ۱۳۹۴۳/ت/۳۹۶۱۴ مورخ ۱۳۸۷/۲/۴

ب - ستاد: ستاد مدیریت حمل و نقل و سوخت موضوع ماده (۲۳) این آیین نامه.

ج - دستگاه اجرایی: کلیه دستگاههای اجرایی مشمول ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری - مصوب ۱۳۸۶ - از جمله وزارتخانه ها، مؤسسات دولتی، موسسات یا نهادهای عمومی غیردولتی، شرکتهای دولتی و کلیه دستگاههایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر و یا تصریح نام است.

ماده ۲- مدیریت حمل و نقل بار و مسافر در محدوده شهر و حومه به عهده شهرداری می باشد. وزارت کشور موظف است دستورالعمل اجرایی این ماده را تا تاریخ ۱۳۸۷/۷/۱ جهت تصویب به ستاد ارائه نماید.

ماده ۳- عملکرد شهرداری ها و شرکت های ارائه کننده خدمات حمل و نقل (درون شهری و برون شهری بار و مسافر) در مدیریت حمل و نقل، به طور سالانه ارزیابی و رتبه بندی شده و در هر سال به شهرداری ها و شرکتهای برتر جایزه ویژه مدیریت حمل و نقل اعطا خواهد شد.

تبصره - نتایج ارزیابی مربوط به دوره یک ساله منتهی به پانزدهم مهر، در بیست و ششم آذر هر سال اعلام و جوایز اهدا خواهد شد.

ماده ۴- وزارت کشور موظف است دستورالعمل بهبود تردد در معابر شهری و حومه را تا تاریخ ۱۳۸۷/۸/۱ جهت تصویب به ستاد ارائه نماید و تا زمان تصویب و ابلاغ آن دستورالعمل اجرایی اصلاح ساختار سامانه های حمل و نقل عمومی و ساماندهی حمل و نقل درون شهری، موضوع جزء (۱) بند (ب) تبصره (۱۳) قانون بودجه سال ۱۳۸۵ کل کشور، موضوع تصمیم نامه شماره ۶۳۴۳۲/ت/۳۵۵۴۰ مورخ ۱۳۸۵/۶/۱ برای اجرا تنفیذ می شود.

ماده ۵ - وزارت راه و ترابری موظف است بازدید ایمنی (شناسایی و حذف مشکلات و نواقص ایمنی شبکه راه در دوره بهره برداری) راههای شریانی و راههای اصلی غیرشریانی موجود را تا

پایان سال ۱۳۸۹ انجام داده و اقدامات ایمن سازی را به طور همزمان آغاز و تا پایان سال ۱۳۹۰ به اتمام برساند.

تبصره ۱- تا زمان رفع مقاطع پر تصادف، اطلاع رسانی موقعیت نقاط یاد شده در راهها الزامی می باشد.

تبصره ۲- بازرسی ایمنی راه در مطالعات طراحی اولیه و قطعی و پیش از گشایش جاده ها الزامی می باشد.

ماده ۶- به طرح های تحقیق و توسعه، ابداعات و اختراعاتی که منجر به بهبود ایمنی و مصرف وسایل نقلیه شود، از طریق دستگاههای ذی ربط کمک بلاعوض اعطا خواهد شد.

ماده ۷- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است با هماهنگی ستاد، اعتبار لازم را برای تأمین تسهیلات بانکی جهت اجرای طرحهای قانون توسعه حمل و نقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت (توسعه و نوسازی ناوگان، تامین، تجهیزات و احداث جایگاه عرضه گاز طبیعی فشرده، احداث توقفگاه و غیره) به بانکهای عامل ابلاغ نماید.

ماده ۸- وزارتخانه های کشور و راه و ترابری موظفند دستورالعمل و برنامه عملیاتی اصلاح نحوه پرداخت یارانه به حمل و نقل عمومی مسافر درون و برون شهری با رویکردهای پرداخت یارانه بر مبنای جابجایی و استفاده از ظرفیت بخش خصوصی و تعاونی را تا ۱۳۸۷/۷/۱ جهت تصویب به ستاد ارائه نماید.

ماده ۹- وزارتخانه های کشور و راه و ترابری موظفند طرح توانمندسازی بنگاههای خصوصی و تعاونی حمل و نقل بار و مسافر درون شهری و برون شهری را تا تاریخ ۱۳۸۷/۸/۱ جهت تصویب به ستاد ارائه نماید.

ماده ۱۰- وزارت راه و ترابری موظف است دستورالعمل حمل ترکیبی کالا از مبدأ تا مقصد نهایی با شبکه ریلی و شبکه مکمل جاده ای را تا تاریخ ۱۳۸۷/۷/۱ برای تصویب به ستاد ارائه نماید.

ماده ۱۱- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است دستورالعمل اجرایی مدیریت فوریتهای پزشکی در حوادث رانندگی (درون شهری و برون شهری) را تا تاریخ ۱۳۸۷/۷/۱ جهت تصویب به ستاد ارائه نماید.

ماده ۱۲- وزارت کشور موظف است برنامه بهره برداری از خطوط قطار شهری تا پایان سال ۱۳۹۰ را با اولویت بندی برآورد هزینه و زمان و نحوه تأمین مالی تا تاریخ ۱۳۸۷/۷/۱ جهت تصویب به ستاد ارائه نماید.

ماده ۱۳- وزارت کشور موظف است دستورالعمل الزام به داشتن توقفگاه برای انواع کاربری ها را تا تاریخ ۱۳۸۷/۷/۱ جهت تصویب به ستاد ارائه نماید.

ماده ۱۴- وزارت راه و ترابری موظف است برنامه احداث راههای شریانی جاده ای و خطوط اصلی ریلی تا پایان سال ۱۳۹۰، افزایش سرعت در شبکه ریلی کشور، برقی کردن خطوط و اجرای علایم و تأسیسات و ارتباطات را به همراه اولویت بندی و برآورد هزینه و زمان اجرا و نحوه تأمین مالی حداکثر تا تاریخ ۱۳۸۷/۸/۱ جهت تصویب به ستاد ارائه نماید.

ماده ۱۵- وزارت راه و ترابری موظف است برنامه احداث و ارتقای مجتمع های خدماتی - رفاهی - جاده ای با امکانات کافی (شامل امکانات مناسب برای استراحت رانندگان) با رویکرد استفاده از ظرفیت بخش خصوصی و تعاونی را تا تاریخ ۱۳۸۷/۸/۱ برای تصویب به ستاد ارائه نماید.

ماده ۱۶- وزارتخانه های راه و ترابری و کشور موظفند، برنامه بهبود تردد و ارتقاء به حداقل سطح خدمت «ه» (وضعیت تردد در سطح ظرفیت یا کمتر) تا پایان سال ۱۳۹۰ در کلیه مسیرهای شریانی برون و درون شهری (با اولویت کلانشهرها) را تا پایان مهرماه ۱۳۸۷ به ستاد ارائه نمایند.

ماده ۱۷- وزارت صنایع و معادن موظف است طرح تولید وسایل نقلیه تا پایان سال ۱۳۹۰ را با محورهای ذیل حداکثر تا تاریخ ۱۳۸۷/۸/۱ جهت تصویب به ستاد ارائه نماید.

الف - استانداردهای تولید وسایل نقلیه در مصرف سوخت، آلایندگی و ایمنی.

ب - تولید وسایل نقلیه سواری دوگانه سوز و پایه گازسوز (بنزین - گاز طبیعی)، سواری نفت گازسوز، سنگین دو سوخته (نفت گاز - گاز طبیعی)، بنزین سوز کم مصرف و برقی و دورگه (هیبریدی برقی)

ج - تولید ناوگان و تجهیزات حمل و نقل عمومی (اتوبوس، میدی بوس، مینی بوس، ون، لوکوموتیو، ریل، واگن معمولی و خودکشش، اتوبوس ریلی و ...)

ماده ۱۸- وزارت نفت موظف است برنامه بهینه سازی پالایشگاهها در راستای افزایش تولید بنزین و نفت گاز را تا تاریخ ۱۳۸۷/۸/۱ جهت تصویب به ستاد ارائه نماید.

ماده ۱۹- وزارت نفت موظف است با همکاری وزارت صنایع و معادن، برنامه حمایت از تولید تجهیزات عرضه گاز طبیعی به ویژه جایگاههای متوسط (با سوختگیری سریع) و فشارسازهای خانگی را تا تاریخ ۱۳۸۷/۸/۱ جهت تصویب به ستاد ارائه نماید.

ماده ۲۰- وزارت نفت موظف است برنامه حمایت از تولید سوخت با منشأ غیرفسیلی برای وسایل

نقلیه را تا تاریخ ۱۳۸۷/۸/۱ جهت تصویب به ستاد ارائه نماید.

ماده ۲۱- تمامی دستگاههای اجرایی، به ویژه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، وزارت آموزش و پرورش، سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران و نیروی انتظامی موظفند برنامه ها و گزارش اقدامات خود را از طرحهای آموزشی فرهنگ سازی و تبلیغاتی در راستای مفاد قانون توسعه حمل و نقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت به ستاد ارائه نمایند.

ماده ۲۲- نمایندگان ویژه رئیس جمهور موظفند هر سه ماه یک بار گزارش عملکرد دستگاه های اجرایی را در راستای مفاد قانون توسعه حمل و نقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت به رئیس جمهور تقدیم نمایند.

ماده ۲۳- به منظور مدیریت یکپارچه اجرای قانون حمل و نقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت و استقرار دبیرخانه نمایندگان ویژه رئیس جمهور، ستاد مدیریت حمل و نقل و سوخت با ریاست یکی از نمایندگان ویژه رئیس جمهور به عنوان رئیس ستاد با حکم رئیس جمهور در نهاد ریاست جمهوری تشکیل می گردد.

تبصره ۱- ستاد با کلیه امکانات، اعتبارات، تعهدات، وظایف و اختیارات و نیروی انسانی در وزارت راه و شهرسازی مستقر میگردد تا به طور هماهنگ و منسجم در مجموعه ساختار و تشکیلات آن وزارتخانه و در صورت لزوم با انجام اصلاحات ساختاری با رعایت قوانین و مقررات مربوط و در قالب پستهای سازمانی موجود آن وزارتخانه فعالیت نماید.

تبصره ۲- وزارت راه و شهرسازی با همکاری و هماهنگی معاونت حقوقی رئیسجمهور موظف است ظرف سه ماه پس از ابلاغ این تصویبنامه ضمن انجام اقدامات زیر پیشنهادهای تنقیحی لازم را برای اصلاح یا حذف احکام و مقررات موجود ارایه نماید.

الف - احصای آن دسته از وظایف و اختیارات ستاد که جنبه اجرایی داشته و مربوط به دستگاههای خاص میباشد و انتقال آنها به دستگاه مربوط.

ب - احصای آن دسته از وظایف و اختیارات ستاد که جنبه تصمیمگیری و تصویب داشته و احراز آخرین وضعیت اعمال وظایف و اختیارات مذکور و ارایه پیشنهادهای لازم به منظور تعیین تکلیف آنها به هیأت وزیران.

ج - احصای وظایف و اختیارات پیشبینی شده در مصوبات و مقررات برای نمایندگان ویژه رئیسجمهور (سابق) موضوع بند (الف) ماده (۱) و احراز آخرین وضعیت اعمال وظایف و اختیارات مذکور.

تبصره ۳- کارگروهی مرکب از معاونین ذیربط وزارتخانه‌های راه و شهرسازی و امور اقتصادی و دارایی سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور معاونت اجرایی رییس‌جمهور و نهاد ریاست جمهوری موظفند ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این تصویب‌نامه وضعیت مطالبات و تعهدات ستاد را در چارچوب قوانین و مقررات مربوط مشخص و تسویه نمایند.»

ماده ۲۴- دستگاه‌های اجرایی موظفند برای انجام وظایف خود در اجرای این آیین نامه و مصوبات هیئت، مجری مشخص با حکم بالاترین مقام دستگاه منصوب نمایند.

آیین‌نامه اجرایی قانون تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری خارجی

سال تصویب: ۱۳۸۱ هیئت وزیران - شماره روزنامه رسمی ۱۶۷۹۵ به تاریخ ۸۱/۸/۴

فصل اول - تعاریف

ماده ۱- کلیه اصطلاحات و عباراتی که در ماده (۱) قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی تعریف شده است در این آیین‌نامه نیز دارای همان معانی می‌باشد. سایر اصطلاحات و عبارات به کار برده شده در این آیین‌نامه دارای معانی زیر می‌باشد:

الف - آیین‌نامه: آیین‌نامه اجرایی قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی.

ب - بنگاه اقتصادی سرمایه‌پذیر: شرکت ایرانی جدید و یا موجود که سرمایه خارجی به یکی از روش‌های مندرج در قانون، در آن به کار رفته باشد.

ج - بخش غیردولتی: بخش‌های خصوصی، تعاونی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی.

د - مرکز: مرکز خدمات سرمایه‌گذاری خارجی که در اجرای ماده (۷) قانون درمحل سازمان تشکیل می‌گردد.

ه - شبکه پولی رسمی کشور: نظام بانکی (بانک مرکزی و شبکه بانکی اعم از دولتی و غیردولتی) و مؤسسات و مؤسسه حسابرسی: اعتباری غیربانکی که با مجوز بانک مرکزی به فعالیت‌های پولی و ارزی می‌پردازند. مؤسسه حسابرسی منتخبی که از میان مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران، موضوع قانون «استفاده از خدمات تخصصی و حرفه‌ای حسابداران ذی صلاح به عنوان حسابدار رسمی» مصوب ۱۳۷۲ و سازمان حسابرسی، توسط سازمان انتخاب می‌شود.

فصل دوم - روش ها و ضوابط پذیرش

ماده ۲- سرمایه گذاری های خارجی که در قلمرو جمهوری اسلامی ایران براساس قانون پذیرفته می شود، از تسهیلات و حمایت های مندرج در قانون برخوردار است. پذیرش این گونه سرمایه گذاری ها تابع شرایط عمومی پذیرش سرمایه خارجی و مبتنی بر ارایه درخواست کتبی از سوی سرمایه گذار خارجی و رعایت ضوابط مقرر در این آیین نامه است.

ماده ۳- پذیرش سرمایه گذاری خارجی براساس قانون و ضوابط مندرج در این آیین نامه در چارچوب روش های زیر میسر است. جدول روش های سرمایه گذاری خارجی، ویژگی ها و تسهیلات قابل ارایه در چارچوب قانون توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و اعلام می گردد.

الف - سرمایه گذاری مستقیم خارجی

ب - سرمایه گذاری خارجی در چارچوب ترتیبات قراردادی شامل انواع روش های «ساخت، بهره برداری و واگذاری»، «بیع متقابل» و «مشارکت مدنی»

ماده ۴- روش های موضوع ماده (۳) این آیین نامه از حیث نحوه سرمایه گذاری و پوشش حمایتی قانون و آیین نامه دارای ویژگی ها و تسهیلات مشترک و یا خاص، به شرح زیر می باشند:

الف - ویژگی ها و تسهیلات مشترک

۱- سرمایه گذاران خارجی از رفتار یکسان با سرمایه گذاران داخلی برخوردارند.

۲- ورود سرمایه نقدی و غیرنقدی خارجی صرفاً براساس مجوز سرمایه گذاری انجام می گیرد و به مجوز دیگری نیاز نیست.

۳- حجم سرمایه گذاری خارجی در هر مورد تابع هیچ گونه محدودیتی نیست.

۴- سرمایه خارجی در قبال ملی شدن و سلب مالکیت تضمین می شود و سرمایه گذار خارجی در این موارد حق دریافت غرامت را دارد.

۵- انتقال اصل سرمایه، سود سرمایه و منافع حاصل از به کارگیری سرمایه به صورت ارز و حسب مورد به صورت کالابه ترتیب مندرج در مجوز سرمایه گذاری میسر است.

۶- آزادی صادرات کالای تولیدی بنگاه اقتصادی سرمایه پذیر تضمین شده و در صورت ممنوعیت صادرات، کالای تولیدی در داخل به فروش رسیده و حاصل آن به صورت ارز از طریق شبکه پولی رسمی کشور قابل انتقال به خارج می باشد.

ب - ویژگیها و تسهیلات خاص:

سرمایه گذاری مستقیم خارجی :

۱-۱- سرمایه گذاری در کلیه زمینه های مجاز برای فعالیت بخش خصوصی امکان پذیر است.

۱-۲- محدودیتی از نظر درصد مشارکت سرمایه گذاری خارجی وجود ندارد.

۲- سرمایه گذاری در چارچوب ترتیبات قراردادی:

۱-۲- جبران زیان سرمایه گذاری خارجی ناشی از ممنوعیت و یا توقف اجرای موافقتنامه مالی بر اثر وضع قانون و یا تصمیمات دولت حداکثر تا سقف اقساط سررسید شده توسط دولت تضمین می شود.

۲-۲- در روش های «ساخت، بهره برداری و واگذاری» و «مشارکت مدنی»، خرید کالا و خدمات تولیدی طرح مورد سرمایه گذاری توسط دستگاه دولتی طرف قرارداد، در مواردی که دستگاه دولتی خریدار انحصاری و یا عرضه کننده کالا و خدمات تولیدی به قیمت یارانه ای باشد، در چارچوب مقررات قانونی تضمین می شود.

ماده ۵- اشخاص حقیقی و حقوقی ایرانی متقاضی سرمایه گذاری در کشور، به منظور برخورداری از تسهیلات و حمایت های قانون باید مستنداتی را که مؤید فعالیت های اقتصادی و تجاری در خارج از کشور باشد، نیز ارائه دهند.

ماده ۶- سرمایه گذار خارجی که بدون برخورداری از پوشش قانون قبلاً در ایران سرمایه گذاری کرده است، می تواند با طی مراحل پذیرش، برای اصل سرمایه گذاری انجام شده از پوشش قانون برخوردار شود. پس از صدور مجوز سرمایه گذاری، سرمایه گذار از کلیه مزایای قانون و از جمله امکان انتقال سود نیز برخوردار می شود. این

نوع سرمایه گذاری ها کلاً سرمایه گذاری موجود تلقی شده و از ضوابط عمومی پذیرش سرمایه خارجی پیروی می کند.

ماده ۷- سرمایه گذاری خارجی در بنگاه های اقتصادی موجود از طریق خرید سهام و یا افزایش سرمایه و یا تلفیقی از آنها با طی مراحل پذیرش از مزایای این قانون برخوردار می گردد، مشروط به این که سرمایه گذاری مزبور، ارزش افزوده ایجاد کند. ارزش افزوده جدید می تواند در نتیجه افزایش سرمایه در بنگاه اقتصادی و یا تحقق اهدافی از قبیل ارتقای مدیریت، توسعه صادرات و یا بهبود سطح فن آوری در بنگاه اقتصادی موجود حاصل شود.

ماده ۸- هیأت به هنگام ارزیابی و صدور مجوز هر مورد پیشنهاد سرمایه گذاری خارجی، به ترتیب زیر نسبت های تعیین شده در بند "د" ماده (۲) قانون را بررسی و احراز می نماید.

الف - مشخصات طرح پیشنهادی شامل نوع و میزان تولید کالا و خدمات، زمان بندی اجرا و بهره برداری طرح و پیش بینی فروش داخلی یا صدور به خارج از کشور، در نمونه های درخواست سرمایه گذاری درج می گردد.

ب - آمارهای رسمی مراجع ذی صلاح در خصوص ارزش کالا و خدمات عرضه شده در بازار داخلی در زمان صدور مجوز، در بخش و رشته مربوط، توسط معاونت امور اقتصادی وزارت امور اقتصادی و دارایی اخذ می شود. مبنای تصمیمات هیأت آمارهایی است که تا پایان سه ماهه اول هر سال توسط معاونت مذکور به سازمان ارایه می گردد.

ج - تفکیک بخش ها و رشته های اقتصادی براساس فهرست منضم به این آیین نامه انجام می شود.

د- میزان سرمایه گذاری در هر یک از بخش ها و رشته ها، با رعایت موارد مندرج در

بندهای "الف"، "ب" و "ج" این ماده، با توجه به میزان ارزش کالا و خدمات عرضه شده در بازار داخلی و با رعایت معافیت محدودیت سرمایه گذاری برای صدور کالا و خدمات حاصله از سرمایه گذاری خارجی به خارج از کشور، توسط هیأت تعیین و در صورت تصویب طرح، مجوز سرمایه گذاری صادر می گردد

تبصره - تغییرات در سهم ارزش کالاها و خدمات تولیدی حاصل از سرمایه گذاری خارجی و یا تغییرات در ارزش کالاها و خدمات عرضه شده در بازار داخلی که در زمان صدور مجوز سرمایه گذاری ملاک تصمیم گیری هیأت قرار گرفته، بعد از صدور مجوز تأثیری در اعتبار مجوز سرمایه گذاری نخواهد داشت.

ماده ۹ - انتقال حقوق مالکانه به طرف ایرانی تعیین شده در قراردادهای "ساخت، بهره برداری و واگذاری" حسب توافق طرفین قرارداد، از طریق واگذاری تدریجی حقوق مالکانه در طول مدت قرارداد و یا واگذاری یکجای حقوق مکتسبه در پایان دوره قرارداد، عملی می شود.

ماده ۱۰- در قراردادهای "ساخت، بهره برداری و واگذاری"، واگذاری حقوق مالکانه سرمایه گذار خارجی به مؤسسه تأمین کننده منابع مالی طرح موضوع سرمایه گذاری، با تأیید هیأت قابل انجام است.

ماده ۱۱- در مورد آن دسته از طرح های سرمایه گذاری که یک دستگاه دولتی، خریدار انحصاری

کالا و خدمات تولیدی است و همچنین در مواردی که کالا و خدمات تولیدی طرح مورد سرمایه گذاری به قیمت یارانه ای عرضه می شود، دستگاه دولتی می تواند خرید کالا و خدمات تولیدی را به میزان و قیمت تعیین شده در قرارداد مربوط در چارچوب مقررات قانونی تضمین نماید.

فصل سوم - نظام پذیرش

ماده ۱۲- سازمان ضمن انجام وظائف مربوط به پذیرش و حمایت از سرمایه گذاری های خارجی در چارچوب قانون، مسؤولیت انجام و هدایت فعالیت های تشویق سرمایه گذاری خارجی در داخل و خارج کشور و همچنین معرفی بسترهای قانونی و فرصت های سرمایه گذاری، انجام مطالعات و تحقیقات کاربردی، برگزاری همایش ها و سمینارها، همکاری های مشترک با مؤسسات و سازمان های بین المللی ذی ربط و ایجاد ارتباط و هماهنگی با سایر دستگاه ها در جمع آوری، تنظیم و ارایه اطلاعات مربوط به سرمایه گذاری خارجی را بر عهده دارد.

ماده ۱۳- هیأت مسؤولیت بررسی و اخذ تصمیم نسبت به کلیه درخواست های سرمایه گذاری اعم از درخواست های مربوط به پذیرش، ورود و به کارگیری سرمایه خارجی و خروج سرمایه و منافع حاصله را عهده دار است.

ماده ۱۴- اعضای ثابت هیأت، چهار نفر معاونین مشخص شده در ماده (۶) قانون می باشند و جلسات هیأت با حضور حداقل سه نفر از اعضای ثابت رسمیت یافته و تصمیمات با حداقل سه رأی موافق اتخاذ می گردد. معاونان سایر وزارتخانه های ذی ربط به دعوت رییس هیأت با حق رأی در جلسات حضور خواهند یافت. در این موارد، تصمیمات با اکثریت آرا صورت می پذیرد.

ماده ۱۵- سرمایه گذاران، درخواست کتبی خود را به همراه مدارکی که در نمونه مربوط مشخص شده است به سازمان تسلیم می نمایند. سازمان پس از انجام بررسی های لازم و اخذ نظر وزارتخانه بخش ذی ربط، درخواست سرمایه گذاری را به همراه نظرات کارشناسی سازمان حداکثر ظرف مدت پانزده روز کاری در هیأت مطرح می نماید. عدم اعلام نظر وزارتخانه ذی ربط ظرف مدت ده روز از تاریخ وصول استعلام، به منزله موافقت آن وزارتخانه با سرمایه گذاری مزبور تلقی می شود. براساس تصمیم متخذه که قبل از نظر موافق سرمایه گذار خارجی نیز نسبت به آن اخذ شده است، مجوز سرمایه گذاری تنظیم و با تأیید و امضای وزیر امور اقتصادی و دارایی صادر می گردد.

تبصره - مجوز سرمایه گذاری حاوی مشخصات سرمایه گذاران، نوع و نحوه سرمایه گذاری خارجی، چگونگی انتقال سود و منافع حاصل شده و سایر شرایط مربوط به تصویب هر طرح سرمایه گذاری، خواهد بود.

فصل چهارم - مرکز خدمات سرمایه گذاری خارجی

ماده ۱۶- به منظور تسهیل و تسریع در انجام وظایف قانونی سازمان در زمینه های تشویق، پذیرش و حمایت از سرمایه گذار خارجی در کشور، مرکز خدمات سرمایه گذاری خارجی در محل سازمان تشکیل و نمایندگان دستگاه های ذی ربط در آن مستقر می گردند. این مرکز، کانون کلیه مراجعات متقاضیان سرمایه گذاری خارجی به سازمان های ذی ربط خواهد بود.

ماده ۱۷- وزارت امور اقتصادی و دارایی (سازمان امور مالیاتی کشور، گمرک جمهوری اسلامی ایران)، وزارت امور خارجه، وزارت بازرگانی، وزارت کار و امور اجتماعی، وزارت صنایع و معادن، وزارت جهاد کشاورزی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، اداره کل ثبت شرکت ها و مالکیت صنعتی، سازمان حفاظت محیط زیست و سایر دستگاه های اجرایی که وزیر امور اقتصادی و دارایی تعیین می نماید، نماینده تام الاختیار خود را با امضای بالاترین مقام اجرایی آن دستگاه به سازمان معرفی می نمایند. نمایندگان مزبور از نظر مقررات استخدامی جزو کارکنان دستگاه متبوع محسوب شده و بر حسب نیاز و متناسب با حجم تقاضاهای سرمایه گذاری خارجی و مراجعه سرمایه گذاران، با اعلام سازمان در مرکز حاضر شده به نحوی که بتوانند بر طبق وظایف محوله در این ماده پاسخگوی مراجعات باشند.

ماده ۱۸- نمایندگانی که از طرف دستگاه های ذی ربط معرفی می شوند مجری کلیه امور اجرایی و خدماتی مربوط به آن دستگاه در ارتباط با سرمایه گذاری های خارجی می باشند. دستگاه اجرایی ذی ربط مکلف است به منظور حسن انجام وظایفی که در اجرای قانون و این آیین نامه به نماینده محول گردیده است، وظایف، مسؤولیت ها و اختیارات نماینده را به کلیه واحدهای زیر مجموعه خود ابلاغ نموده و همزمان روند امور اجرایی مربوط به سرمایه گذاری های خارجی در حوزه مسؤولیت خود را به گونه ای بازبینی نماید که انجام وظایف نماینده در مرکز تسهیل گردد.

ماده ۱۹- دستگاه اجرایی ذی ربط، به منظور حفظ استمرار فعالیت های اجرایی و خدماتی خود در مرکز ترتیبی اتخاذ نماید تا علاوه بر نماینده معرفی شده، فرد دیگری با همان ویژگی ها به عنوان جانشین وی معرفی کند تا در غیاب نماینده آن دستگاه انجام وظیفه نماید.

در صورت لزوم، دستگاه اجرایی می تواند حداکثر دو نفر را نیز در سطح کارشناس برای انجام امور اجرایی مربوط به آن دستگاه در مرکز مستقر سازد.

ماده ۲۰- وظایف مرکز خدمات سرمایه گذاری خارجی به شرح زیر تعیین می شود:

اطلاع رسانی و ارائه مشورت های لازم به سرمایه گذاران خارجی.

انجام هماهنگی‌های لازم در امور مربوط به اخذ مجوزهای موردنیاز از جمله اعلامیه تأسیس، مجوزسازمان حفاظت محیط زیست، پروانه‌های انشعاب مربوط به آب، برق، گاز، تلفن، پروانه اکتشاف و استخراج معادن و غیره از دستگاه‌های ذی‌ربط قبل از صدور مجوز سرمایه‌گذاری.

انجام هماهنگی‌های لازم در امور مربوط به صدور روادید، اجازه اقامت و صدور پروانه کار افراد مرتبط با سرمایه‌گذاری خارجی.

انجام هماهنگی‌های لازم در امور مربوط به سرمایه‌گذاری‌های خارجی بعد از صدور مجوز سرمایه‌گذاری شامل ثبت شرکت مشترک، ثبت سفارش و امور مربوط به ورود و خروج سرمایه، مسائل گمرکی و مالیاتی و غیره.

انجام هماهنگی‌های لازم توسط نمایندگان دستگاه‌ها بین واحدهای اجرایی دستگاه

ذی‌ربط آنها در ارتباط با درخواست‌های سرمایه‌گذاری خارجی

مراقبت در حسن اجرای تصمیماتی که درخصوص سرمایه‌گذاری‌های خارجی اتخاذ می‌گردد.

فصل پنجم - مقررات ورود، ارزشیابی و ثبت سرمایه خارجی

ماده ۲۱- ترتیبات مربوط به ورود، ارزشیابی و ثبت سرمایه خارجی اعم از نقدی و غیرنقدی به شرح زیر می‌باشد: الف - سرمایه نقدی

۱- جوه نقدی ارزی موضوع بند "الف" ماده (۱۱) قانون که در یک دفعه یا به دفعات به قصد تبدیل به ریال به کشور وارد می‌شود، در تاریخ تبدیل به ریال، وفق گواهی بانک توسط سازمان به نام سرمایه‌گذار خارجی ثبت و تحت پوشش قانون قرار می‌گیرد. معادل ریالی ارز وارده به حساب بنگاه اقتصادی سرمایه‌پذیر و یا حساب طرح موضوع سرمایه‌گذاری واریز می‌گردد.

۲- وجوه نقدی ارزی موضوع بند "ب" ماده (۱۱) قانون که در یک دفعه یا به دفعات به کشور وارد شده و به ریال تبدیل نمی‌شود، به حساب ارزی بنگاه اقتصادی سرمایه‌پذیر و یا طرح موضوع سرمایه‌گذاری واریز می‌گردد.

این وجوه در تاریخ واریز به نام سرمایه‌گذار خارجی ثبت و تحت پوشش قانون قرار می‌گیرد. وجوه یاد شده بانظارت و تأیید سازمان به مصرف خریدها و سفارشات خارجی مربوط به سرمایه‌گذاری خارجی می‌رسد.

تبصره - شبکه پولی رسمی کشور مکلف است در مورد حواله‌های ارزی مربوط به سرمایه‌گذاری خارجی، مراتب را با ذکر نام حواله دهنده، مبلغ ارز، نوع ارز، تاریخ وصول، تاریخ تسعیر، نام بنگاه اقتصادی سرمایه پذیر و در صورت تبدیل به ریال، معادل ریالی ارز وارده، مستقیماً به سازمان گواهی کند.

ب - سرمایه غیرنقدی خارجی شامل موارد مندرج در بندهای "ب"، "ج" و "د" ذیل تعریف سرمایه خارجی در ماده (۱) قانون می‌باشد که مراحل ورود، ارزشیابی و ثبت آنها به ترتیب زیر است:

۱- در مورد اقلام سرمایه‌ای غیرنقدی خارجی موضوع بندهای "ب" و "ج" فوق (شامل ماشین‌آلات، تجهیزات، ابزار و قطعات یدکی، قطعات منفصله، مواد اولیه، افزودنی و کمکی) وزارت بازرگانی پس از اعلام موافقت سازمان با ورود اقلام سرمایه‌ای غیرنقدی خارجی، نسبت به ثبت سفارش آماری و اعلام مراتب به گمرک ذی‌ربط جهت ارزشیابی و ترخیص اقلام وارده اقدام می‌نماید.

ارزشیابی گمرک در خصوص بهای اقلام وارده، به عنوان ارزشیابی قابل قبول تلقی شده و به درخواست سرمایه‌گذار، مبلغ ارزشیابی مندرج در پروانه ورودی به اضافه هزینه‌های حمل و نقل و بیمه، به نام سرمایه‌گذار خارجی ثبت و از تاریخ ترخیص تحت پوشش قانون قرار می‌گیرد.

در صورت وجود اختلاف بین ارزشیابی گمرک و قیمت مندرج در فهرست تفصیلی مصوب هیأت، ارزشیابی گمرک ملاک ثبت سرمایه خارجی در سازمان و اداره کل ثبت شرکت‌ها و مالکیت صنعتی قرار خواهد گرفت.

تبصره ۱- وزارت بازرگانی و سازمان مکلفند ظرف مدت یک ماه از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه نسبت به تهیه نمونه ویژه‌ای برای ثبت سفارش آماری اقلام سرمایه‌ای غیرنقدی خارجی موضوع این بند اقدام و برآن اساس عمل نمایند.

تبصره ۲- گمرک جمهوری اسلامی ایران مکلف است ارزشیابی بهای ماشین‌آلات و تجهیزات دست دوم مربوط به سرمایه‌گذاری‌های خارجی را به قیمت دست دوم انجام دهد.

تبصره ۳- چنانچه مشخص شود که سرمایه خارجی غیرنقدی وارده به کشور ناقص، معیوب، غیرقابل استفاده و یا با مشخصات اظهار شده در فهرست تأیید شده توسط هیأت منطبق نمی‌باشد، موضوع در هیأت مطرح و ارزش آن قسمت از کالای وارده که مورد تأیید هیأت قرار نگیرد، از حساب سرمایه وارده کسر خواهد شد.

۲- در مورد اقلام سرمایه‌ای موضوع بند "د" ماده (۱) قانون (شامل حق اختراع، دانش فنی، اسامی و علائم تجاری و خدمات تخصصی) سازمان پس از انجام بررسی‌های لازم، گزارش مربوط

به ایفای تعهدات قراردادی موضوع قراردادهای فن آوری و خدمات را در هیأت مطرح می نماید و وجوه تأیید شده در چارچوب دستورالعملی که هیأت تهیه و به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می رساند، توسط هیأت به عنوان سرمایه خارجی ثبت و تحت پوشش قرار می گیرد.

فصل ششم - مقررات خروج سرمایه و عایدات سرمایه ای

ماده ۲۲- کلیه درخواست هایی که منجر به انتقال سرمایه، سود، و عایدات ناشی از افزایش ارزش سرمایه موضوع قانون می گردد، باید مستند به گزارش مؤسسه حسابرسی عضو جامعه حسابران رسمی ایران باشد.

این گونه انتقالات پس از کسر کلیه کسورات قانونی به میزانی که مؤسسه حسابرسی یادشده تأیید می کند، میسر است.

ماده ۲۳- انتقال اصل، سود و عایدات ناشی از افزایش ارزش سرمایه موضوع سرمایه گذاری های بند "الف" ماده (۳) قانون به صورت ارز و یا به درخواست سرمایه گذار خارجی، از طریق صدور کالای مجاز صورت می پذیرد. خروج سرمایه و منافع مربوط به سرمایه گذاری های موضوع بند "ب" ماده (۳) قانون از طریق ارز حاصل از صادرات محصولات تولیدی و یا ارز حاصل از ارایه خدمات بنگاه اقتصادی سرمایه پذیر و یا صادرات سایر کالاهای مجاز انجام می پذیرد. هیأت براساس گزارش مؤسسه حسابرسی پیرامون آخرین وضعیت اصل سرمایه، میزان سود سرمایه و عایدات سرمایه ای متعلق به سرمایه گذار خارجی، مجوز خروج وجوه مربوط در هر مورد را صادر می کند.

تبصره - در مورد سرمایه گذاری های موضوع بند "ب" ماده (۳) قانون، چنانچه در نتیجه عدم امکان صادرات، به نظر هیأت تأمین ارز برای انتقالات مورد نظر، میسر و ضروری تشخیص داده شود، ارز مورد نیاز از طریق نظام بانکی تأمین می گردد.

ماده ۲۴- چنانچه مجوز سرمایه گذاری معطوف به بند "ب" و یا "ج" ماده (۱۷) قانون گردد، مجوز مذکور در حکم مجوز صادرات می باشد و بنگاه سرمایه پذیر می تواند ارز حاصل از صادرات خود را در یک حساب امانی نزد یکی از بانک های داخلی و یا خارجی واریز نموده و درحد مصارفی که در مجوز سرمایه گذاری تعیین شده است، مستقیماً از آن برداشت و به سرمایه گذار خارجی پرداخت نماید.

هرگونه مازاد ارز نسبت به مصارف قابل برداشت، مشمول مقررات ارزی کشور است.

در هر صورت بنگاه اقتصادی سرمایه پذیر مکلف است پس از پرداخت وجوه مربوط ضمن ارایه

گواهی انجام صادرات، مراتب را کتباً به اطلاع سازمان برساند.

ماده ۲۵ - ارز حاصل از صادرات سرمایه‌گذاری‌های خارجی در حدود مصارف تعیین شده از سوی هیأت، از شمول هرگونه مقررات محدود کنند صادرات و مقررات ارزی از جمله سپردن تعهد برای بازگشت ارز حاصل از صادرات به کشور براساس مقررات دولتی موجود و یا آنچه در آینده جاری می‌گردد، معاف می‌باشد.

ماده ۲۶ - در صورت وجود محدودیت قانونی و یا اعمال شده از سوی دولت که در نتیجه آن بنگاه‌های اقتصادی سرمایه‌پذیر نتوانند تولیدات خود را صادر نمایند، مادام که محدودیت قانونی و یا تصمیم دولت برای عدم انجام صادرات جاری است، بنگاه‌های مزبور اجازه دارند تولیدات خود را در بازار داخلی به فروش رسانده و در مقابل تأمین معادل ریالی مصارف ارزی مندرج در مجوز سرمایه‌گذاری، ارز مورد نظر را از نظام بانکی خریداری و منتقل نموده و یا مبادرت به صدور کالاهای مجاز نمایند.

ماده ۲۷ - وجوه قابل انتقال موضوع قانون پس از تأیید هیأت توسط سرمایه‌گذار خارجی از سیستم بانکی خریداری و حواله می‌شود و بدین منظور بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ارز لازم را در اختیار نظام بانکی قرار خواهد داد.

ماده ۲۸ - هرگاه سرمایه‌گذار خارجی وجوه قابل انتقال را ظرف مدت شش ماه از تاریخ خاتمه انجام تشریفات اداری مربوط، به خارج انتقال ندهد، وجوه مزبور از شمول قانون خارج می‌گردد. استمرار شمول قانون بر وجوه مزبور با تأیید هیأت امکان پذیر می‌باشد.

ماده ۲۹ - سرمایه‌گذار خارجی در صورت تمایل می‌تواند تمام یا قسمتی از مبالغ قابل انتقال ناشی از مواد (۱۳)، (۱۴) و (۱۵) قانون را با اجازه هیأت به افزایش سرمایه‌گذاری خود در همان بنگاه اختصاص دهد و یا پس از طی تشریفات قانونی برای اخذ مجوز سرمایه‌گذاری، صرف سرمایه‌گذاری جدید بنماید.

ماده ۳۰ - دولت با رعایت اصل (۱۳۸) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تعیین حدود تعهدات قابل پذیرش موضوع تبصره (۲) ماده (۱۷) قانون را به وزیران عضو شورای عالی سرمایه‌گذاری تفویض می‌نماید.

هیأت مجاز است میزان خسارت حاصل از ممنوعیت و یا توقف اجرای موافقتنامه‌های مالی مربوط را تا سقف تعهدات حاصل شده در محدوده تعهدات قابل پذیرش از سوی شورای عالی سرمایه‌گذاری که در مجوز سرمایه‌گذاری قید گردیده است، تعیین نماید. ملاک تصمیم‌گیری در خصوص اختیار موضوع این ماده، موافقت اکثریت وزیران عضو شورای یاد شده است.

تصمیمات متخذه در صورت تأیید رییس جمهور با رعایت ماده (۱۹) آیین نامه داخلی هیأت دولت قابل صدور است.

ماده ۳۱- هرگاه سرمایه گذار خارجی، سرمایه گذاری خود در ایران را بیمه نماید به موجب مفاد بیمه نامه، به واسطه پرداختی که بابت خسارت ناشی از خطرات غیرتجاری به سرمایه گذار صورت گرفته، مؤسسه بیمه جانشین سرمایه گذار شود، جانشین از همان حقوقی برخوردار می باشد که به واسطه آن پرداخت خسارت صورت گرفته است. این جانشینی واگذاری سرمایه محسوب نخواهد شد مگر اینکه حسب مورد، مواد (۴) و یا (۱۰) قانون رعایت شده باشد.

فصل هفتم - مقررات عمومی

ماده ۳۲- سرمایه گذار خارجی مکلف است از تاریخ ابلاغ مجوز سرمایه گذاری طی مدت مشخصی که به اقتضای شرایط طرح مورد سرمایه گذاری توسط هیأت تعیین می گردد، مبادرت به ورود بخشی از سرمایه خود به کشور، که حاکی از عزم سرمایه گذار به اجرای طرح می باشد، بنماید.

در صورتی که سرمایه گذار در طی مدت مشخص شده مبادرت به ورود بخشی از سرمایه به کشور ننماید و یا با ارائه دلایل قانع کننده نسبت به تمدید مدت اقدام نکند، مجوز سرمایه گذاری وی باطل شده تلقی خواهد شد.

ماده ۳۳- سرمایه گذار خارجی موظف است هرگونه تغییر در نام، شکل حقوقی، تابعیت و تغییرات بیش از سی درصد (۳۰٪) در مالکیت خود را به اطلاع هیأت برساند.

ماده ۳۴- در مواردی که انجام سرمایه گذاری خارجی منجر به تشکیل شرکت ایرانی گردد، تملک زمین به نام شرکت متناسب با طرح سرمایه گذاری به تشخیص سازمان مجاز می باشد.

ماده ۳۵- دستگاه های اجرایی ذی ربط از جمله وزارت امور خارجه، وزارت کشور، وزارت کار و امور اجتماعی و نیروی انتظامی، مکلفند در خصوص صدور روادید، اجازه اقامت، صدور پروانه کار برای سرمایه گذاران، مدیران، کارشناسان خارجی و بستگان درجه یک آنها در ارتباط با سرمایه گذاری های مشمول قانون، براساس درخواست سازمان اقدام نمایند.

وزارت امور خارجه مکلف است در خصوص روادید ورود حسب مورد به شرح زیر اقدام نماید:

الف - وزارت امور خارجه با تأیید سازمان مجوز صدور روادید کثیرالمسافره سه ساله، با حق ورود و اقامت سه ماه، در هر بار برای هر فرد را به نمایندگی های جمهوری اسلامی ایران در خارج از

کشور ابلاغ نماید.

ب - افراد معرفی شده پس از ورود به کشور می‌توانند با مراجعه به اداره گذرنامه و روادید وزارت امور خارجه واریه تأییدیه سازمان، اجازه اقامت خود را به مدت یکسال تمدید نمایند.

تمدید اقامت به صورت درج مهر کثیرالمسافره با اعتبار یکساله صورت می‌پذیرد تا فرد موظف به اخذ روادید رفت و برگشت نشود.

ماده ۳۶- مسئولیت سازمان در قبال انتشار عمومی اطلاعات موضوع ماده (۲۱) قانون، در حدود اطلاعاتی است که در عرف تجاری قابل انتشار باشد. تشخیص قابل انتشار بودن اطلاعات به عهده هیأت است.

ماده ۳۷ - سازمان و هیأت مجازند برای انجام وظایف و تکالیف مقرر در قانون و این آیین‌نامه حسب مورد از خدمات تخصصی حرفه‌ای و مشاوره‌ای مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران و سایر مؤسسات خصوصی و تعاونی واجد شرایط استفاده نماید.

ماده ۳۸- کلیه مقررات مذکور در تصویب نامه‌های هیأت وزیران در مورد سرمایه‌گذاری خارجی که مغایر بامفاد این آیین‌نامه می‌باشد، از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این آیین‌نامه لغو می‌گردد.

آیین‌نامه اجرایی نحوه بازپرداخت تسهیلات ارزی

سال تصویب: ۱۳۹۴ هیأت وزیران

۱- در مواردی که قرارداد خرید برق بین تولیدکنندگان بخش غیردولتی برق و وزارت نیرو و شرکت‌های تابعه و همچنین قرارداد مشارکت بخش غیردولتی با وزارت راه و شهرسازی و شرکت‌های تابعه در طرح‌های حمل و نقل از قبیل توسعه ریلی، بنادر و فرودگاه‌ها به صورت ریالی منعقد گردد، به منظور بازپرداخت تسهیلات ارزی دریافتی بخش غیردولتی از منابع صندوق توسعه ملی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است براساس درخواست بانک عامل طرف قرارداد با صندوق یاد شده طبق جدول بازپرداخت ارزی تسهیلات مذکور، شرایط لازم برای تبدیل ریال به ارز با نرخ رسمی (مبادله‌ای) مورد معامله را فراهم نموده و پس از دریافت مبلغ ریالی هر قسط، معادل ارزی آن را به حساب صندوق توسعه ملی نزد خود منظور نماید.

۲- این تصویب‌نامه جایگزین تصویب‌نامه شماره ۵۳۵۹/ت/ ۵۱۷۰۹ هـ مورخ ۲۳/ ۱/ ۱۳۹۴ می‌شود.

ماده (۸۹) تعرفه حمل کالا و مسافر با راه آهن (به همراه اصلاحیه سال ۷۲)

سال تصویب: ۱۳۷۲ هیئت وزیران

ماده ۸۹ - در احتساب کرایه، کسر یک تن تمام و در جمع دریافتی هر بارنامه کسر یکصد ریال تمام محسوب می شود.

تبصره - برای بارهایی که در مسافت کمتر از یکصد و پنجاه کیلومتر برای حمل به راه آهن عرضه می شود حداقل کرایه بر اساس یکصد و پنجاه کیلومتر محاسبه و کرایه دریافت خواهد شد.

بند (۶) ماده (۲۴) آیین نامه معاملات شرکت راه آهن

سال تصویب: ۱۳۶۹ هیئت وزیران

خرید، اجاره یا استیجاره، اموال غیر منقول و اجاره یا استیجاره اموال منقول که حسب مورد به تشخیص و مسئولیت کمیسیون معاملات یا بالاترین مقام واحد مربوط و با کسب نظر کارشناس رسمی دادگستری و یا کارشناس خبره و متعهد رشته مربوط انجام خواهد شد.

آیین نامه اجرایی افتتاح اعتبار اسنادی موضوع ماده (۶۲) قانون محاسبات عمومی کشور (به همراه اصلاحیه و الحاقیه سال ۹۴)

سال تصویب: ۱۳۶۸ هیئت وزیران

ماده ۱- برای خرید خدمات و کالاهای وارداتی وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی و شرکتهای دولتی که در این آیین نامه دستگاه متقاضی نامیده می شوند در صورتی اعتبار اسنادی افتتاح خواهد شد که معادل کل مبلغ آن و هزینه های بانکی و حقوق و عوارض گمرکی و سود بازرگانی و سایر هزینه های ذیربط از محل اعتبار مصوب تخصیص یافته سال مالی مربوط تأمین و معادل ریالی هزینه های ارزی و هزینه های بانکی متعلقه به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران یا بانک عامل حسب مورد پرداخت شده باشد.

ماده ۲- در مواردی که دستگاه متقاضی بر اساس قوانین و مقررات مربوط مجاز به انعقاد قرارداد برای رفع احتیاجات سال های بعد بوده و بر طبق قرارداد منعقد بهای خدمات و کالاهای وارداتی باید تدریجاً و یا به طور یکجا در سال های بعد پرداخت شود، افتتاح اعتبار اسنادی توسط بانک مرکزی

جمهوری اسلامی ایران منوط به ارائه تعهد وزارت برنامه و بودجه توسط دستگاه ذیربط مبنی بر پیش‌بینی اعتبار لازم در بودجه سال‌های مربوط خواهد بود.

تبصره ۱ - ضرورت افتتاح اعتبار اسنادی برای خرید خدمات و کالاهای وارداتی موضوع این ماده باید به تأیید بالاترین مقام اجرایی دستگاه مربوط برسد.

تبصره ۲ - دستگاه متقاضی مکلف است به منور اخذ تعهد موضوع این ماده یک نسخه از قرارداد و مجوز قانونی مربوط و سایر مدارک مورد نیاز را به وزارت برنامه و بودجه ارائه نماید.

تبصره ۳ - متعهد اصلی بازپرداخت مطالبات بانک از این بابت دستگاه متقاضی خواهد بود و تعهد و تضمین وزارت برنامه و بودجه رافع مسئولیت دستگاه متقاضی در بازپرداخت این مطالبات نیست.

ماده ۳- دستگاه متقاضی مکلف است مجوز تخصیص سهمیه ارزی لازم برای تأدیه مبالغ قابل پرداخت در هر سال بابت اعتبار اسنادی مربوط را بر طبق مقررات مورد عمل در سال افتتاح اعتبار از مرجع صلاحیت دار ذیربط اخذ و به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ارائه نماید.

ماده ۴- دستگاه متقاضی موظف است اعتبارات لازم جهت پرداخت مبالغ تعهد شده بابت اعتبارات اسنادی افتتاح شده موضوع این آیین‌نامه را در بودجه پیشنهادی سال مربوط پیش‌بینی نماید. وزارت برنامه و بودجه مکلف است ضمن منظور نمودن اعتبارات مذکور در لایحه بودجه کل کشور، پس از تصویب و ابلاغ قانون بودجه کل کشور اعتبارات مصوب مربوط به مبالغ تعهد شده فوق را به طور مشخص به دستگاه مربوط و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اعلام نماید و دستگاه مربوط نیز ملزم خواهد بود وجوه تخصیص یافته از محل اعتبارات مذکور را صرفاً جهت ایفای تعهدات مربوط و حداکثر تا پایان فروردین ماه سال سررسید تعهدات به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران پرداخت نماید.

ماده ۵- تعهد سازمان برنامه و بودجه، موضوع ماده (۲) این آیین‌نامه، در مورد شرکت‌های دولتی صرفاً مربوط به اعتبارات عمرانی (سرمایه گذاری ثابت) آنها است و در مورد طرح‌های سرمایه گذاری از محل منابع داخلی شرکت‌های دولتی با درخواست رئیس مجمع عمومی شرکت یا وزیر دستگاه اجرایی مربوط و بر اساس بودجه مصوب شرکت و موافقتنامه متبادله با سازمان برنامه و بودجه مجاز است.

وزرای مجمع عمومی شرکت و سازمان برنامه و بودجه مکلفند منابع مورد نیاز برای باز پرداخت در سال‌های سر رسید را در بودجه شرکت مقدم بر سایر هزینه‌ها منظور نمایند.

ماده ۶- علاوه بر شرایط مندرج در این آیین‌نامه، آیین‌نامه مذکور تابع قوانین و مقررات ارزی و

قانون مقررات صادرات و واردات و آیین نامه اجرای آن و سایر مقررات موضوعه خواهد بود.

ماده ۷- در مورد خرید خدمات و کالاهای وارداتی که بر اساس قوانین موضوعه مجاز به استفاده از تسهیلات اعتباری خارجی (مانند یوزانس و فاینانس) می باشند، تعهد سازمان برنامه و بودجه حداکثر تا سقف اعتبار سال های بعد طرح های ذیربط مندرج در آخرین پیوست طرح های عمرانی منضم به قانون بودجه کل کشور بدون الزام به رعایت سال خاتمه طرح یاد شده و تنها در چهارچوب زمان بندی بازپرداخت تسهیلات مندرج در قرارداد مربوط مجاز خواهد بود.

ماده (۴)، (۸) و (۲۵) آیین نامه معاملات شرکت راه آهن

سال تصویب: ۱۳۶۹ - هیئت وزیران

ماده ۴ - کمیسیون معاملات موضوع ماده (۳) این آیین نامه دارای وظایف ذیل می باشد:

- ۱- تعیین نحوه انجام معاملات عمده از طریق مناقصه عمومی یا مناقصه محدود و یا مزایده.
- ۲- تصویب شرایط و فرم قراردادها و مشخصات پیشنهادی واحدهای ذیربط شرکت.
- ۳- تعیین برنده مناقصه یا مزایده و به طور کلی تعیین اشخاص حقیقی و حقوقی که معامله باید با آنها انجام شود.
- ۴- نگهداری فهرست کامل اشخاص حقیقی و حقوقی داوطلب انجام معامله با شرکت (واجدین صلاحیت) و اضافه یا حذف نمودن مشخصات اشخاص حقیقی و حقوقی از آن کمیسیون معاملات می تواند فهرست واجدین صلاحیت وزارتخانه ها، مؤسسات و شرکت های دولتی دیگر را نیز مورد عمل قرار دهد.
- ۵- اتخاذ تصمیم در مورد خرید کالاهایی که انواع مشابه دارند با رعایت کیفیت، دوام و صرفه و صلاح شرکت.
- ۶- اتخاذ تصمیم نسبت به تهیه مصالح توسط شرکت یا به وسیله پیمانکار در مورد قراردادهای پیمانکاری.
- ۷- رسیدگی به موارد تخلف یا شکایات مطرح شده در اجرای مقررات این آیین نامه و ارائه گزارش لازم به هیأت مدیره جهت اتخاذ تصمیم مقتضی.

تبصره ۱- در انجام معاملات شرکت باید نوع، جنس، کیفیت، دوام، مدت تحویل، بها و شرایط پرداخت آن و به طور کلی رفته و صلاح شرکت از هر لحاظ رعایت شود.

تبصره ۲- در مورد آن دسته از معاملات که جنبه فنی داشته باشد کمیسیون معاملات موظف است تصمیم خود را با رعایت کلیه جنبه‌های فنی و تخصصی اتخاذ نماید و واحد درخواست‌کننده ملزم است اطلاعات فنی و تخصصی را به کمیسیون ارائه نماید. در صورت لزوم کمیسیون معاملات می‌تواند بر حسب مورد پس از کسب نظر افراد متخصص و بصیر در زمینه هر یک از معاملاتی که جنبه فنی و تخصصی دارند، اتخاذ تصمیم نماید.

تبصره ۳- در مورد معاملات پیمانکاری ساختمان و تأسیسات و خدمات و مشاوره فنی و غیره، اشخاص حقیقی و حقوقی صلاحیت‌دار ایرانی که تمام یا اکثریت سهام آنها متعلق به دولت جمهوری اسلامی ایران یا اتباع ایرانی باشد در مرحله اول و شرکت‌هایی که مرکز آنها در ایران است در مرحله بعد حق تقدم خواهند داشت

ماده ۸ - مصوبات کمیسیون معاملات برای معاملات بیش از یکصد میلیون ریال پس از کسب موافقت هیأت مدیره قابل اجرا می‌باشد.

ماده ۲۵ - در مواردی که انجام معاملات عمده از طریق مناقصه یا مزایده به تشخیص هیأتی مرکب از مدیر عامل یا قائم مقام وی، مدیر امور مالی شرکت و یک نفر به انتخاب مجمع عمومی شرکت میسر یا به مصلحت نباشد می‌توان معامله را به طریق دیگری انجام داد و در این صورت هیأت مزبور با رعایت صرفه و صلاح شرکت نحوه انجام این گونه معاملات را در هر مورد یا به طور کلی برای یک نوع کالا یا خدمت، تعیین و اعلام خواهد نمود.

تبصره - جلسات هیأت موضوع این ماده با حضور کلیه اعضا تشکیل و تصمیمات آن به آرای اکثریت اعضا معتبر خواهد بود.

ماده (۷) آیین نامه اجرایی ماده (۲۳) قانون برنامه و بودجه کشور

سال تصویب: ۱۳۵۲ هیئت وقت وزیران

فصل سوم - انواع دستورالعمل و نحوه ابلاغ

ماده ۷ - دستورالعمل‌های موضوع این آیین نامه به سه گروه به شرح زیر تقسیم می‌شود:

بند ۱ - گروه اول دستورالعمل هایی که رعایت کامل مفاد آن از طرف دستگاه های اجرایی و مهندسان مشاور و پیمانکاران و عوامل دیگر ضروری است (نظیر فرم ضمانت نامه ها، فرم پیمانها، استانداردهای فنی، تجزیه واحد بها و غیره).

بند ۲ - گروه دوم دستورالعمل هایی که به طور کلی و برای موارد عادی تهیه می گردد و برحسب مورد دستگاه های اجرایی و مهندسان مشاور و پیمانکاران و عوامل دیگر می توانند به تشخیص خود مفاد دستورالعمل تعیین شده تغییر داده و آن را با شرایط خاص کار مورد نظر و در حدود قابل قبولی که در دستورالعمل و یا ضوابط و معیارهای آن را با توجه به کار مورد نظر تطبیق دهند (نظیر حق الزحمه مهندسان مشاور و شرایط عمومی پیمان و مشخصات عمومی و غیره)

بند ۳ - گروه سوم دستورالعملهایی است که به عنوان راهنمایی و ارشاد دستگاههای اجرایی و مؤسسات مشاور و پیمانکاران و سایر عوامل تهیه می شود و رعایت مفاد آن در صورتی که دستگاههای اجرایی و مؤسسات مشاور، روشهای بهتری داشته باشند اجباری نیست.

بخش سوم

مصوبات هیئت مدیره شرکت راه آهن ج.ا.ا.

مصوبه حمایت از بخش خصوصی برای سرمایه گذاری جهت خرید و نوسازی ناوگان مسافری

سال تصویب: ۱۳۹۴ هیئت مدیره شرکت راه آهن ج.ا.ا

با توجه به برگزاری جلسه هیئت مدیره شرکت راه آهن ج.ا.ا در تاریخ ۱۳۹۴/۱۲/۰۴، بند (۵) تصمیمات متخذه به شرح زیر جهت اجرا ابلاغ می گردد.

درخواست شماره ۱۶۸۵۳۷/۵۰۰/ص به تاریخ ۱۳۹۴/۱۰/۲۱ معاون ناوگان در خصوص سرمایه گذاری بخش خصوصی مطرح و به استناد ماده ۱۲ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب سال ۱۳۹۴ و با عنایت به بند (ق) تبصره (۲) قانون بودجه سال ۱۳۹۳ کشور، با مصوبه مندرج در بند (۱-۱) صورتجلسه مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۰۴ شورای سرمایه گذاری شرکت راه آهن ج.ا.ا مبنی بر حمایت از بخش خصوصی برای سرمایه گذاری جهت خرید و نوسازی ناوگان مسافری به شرح زیر موافقت شد.

الف) سرمایه گذاری برای خرید سالن های کوپه ای نو درجه یک با حدود قیمتی هشتصد هزار (۸۰۰,۰۰۰) یورو.

ب) تضمین درآمد سیر هزار و دویست (۱۲۰۰) کیلومتر در روز برای نود درصد (۹۰٪) واگن های خریداری شده به مدت ده (۱۰) سال پس از ورود و بهره برداری، مشروط به آماده به سیر بودن آن ها.

ت) تضمین پرداخت پنجاه درصد (۵۰٪) از درآمد صرفه جویی سوخت بر مبنای بیست (۲۰) سی سی کل صرفه جویی به ازای هر نفر کیلومتر [دریافتی از شرکت نفت موضوع ماده ۱۲ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب سال ۱۳۹۴] و حداکثر برابر با مبلغ سرمایه گذاری. اعتبار این بند تا پایان سال ۱۴۰۲ شمسی می باشد.

ث) در صورتی که متقاضیان سرمایه گذاری، از تسهیلات یارانه ای استفاده نمایند، میزان یارانه داده شده محاسبه و از مبلغ درآمد صرفه جویی سوخت اختصاص یافته کسر و به شرکت راه آهن ج.ا.ا عودت داده خواهد شد.

ج) معاونت ناوگان ظرف مدت سه (۳) ماه، گزارش عملکرد و اثرات این مصوبه در جذب سرمایه گذاران جدید را به هیأت مدیره ارائه نماید.

دستورالعمل تعیین تعرفه نرخ حق دسترسی واگن های باری نو (به همراه اصلاحیه سال ۹۵)

سال تصویب: ۱۳۹۳ هیئت مدیره شرکت راه آهن

با توجه به برگزاری جلسه هیأت مدیره شرکت راه آهن ج.ا.ا در تاریخ ۱۳۹۳/۸/۱۰، بند (۹) تصمیمات متخذه به شرح زیر جهت اجرا، ابلاغ می شود:

درخواست شماره ۱۱۶۶۷۶/۵۰۰/ص مورخ ۱۳۹۳/۰۸/۰۷ معاون ناوگان در خصوص تعیین تعرفه دسترسی به شبکه ریلی راه آهن کشور برای واگن های نو موضوع مصوبه شماره ۱۱۱۲۰۴/ص مورخ ۱۳۹۳/۰۷/۲۸ شورای سرمایه گذاری راه آهن مطرح و به استناد ماده (۶) قانون دسترسی آزاد به شبکه ریلی و با لحاظ تبصره (۱) آن مبنی بر حفظ مزیت حمل و نقل ریلی نسبت به دیگر شقوق حمل و نقل، تعرفه واگن های نو با شرایط زیر به تصویب رسید. که با توجه به تصویب وزیر محترم راه و شهرسازی لازم الاجرا می باشد.

الف) از تاریخ تصویب این مصوبه نرخ تعرفه دسترسی به شبکه ریلی واگن های باری نو که توسط بخش غیردولتی وارد شبکه حمل و نقل ریلی می گردد تا سقف چهار (۴) میلیون تن کیلومتر بار خالص حمل شده و یا در دوره حداکثر (۴۲) ماه (هرکدام که زودتر فرا برسد) از زمان شروع بهره برداری معادل یک (۱) ریال خواهد بود.

تبصره (۱): در صورت تأمین نیروی کشش مورد نیاز توسط و یا به واسطه راه آهن، سهم مالکانه لکوموتیو در هر سال (که در سال ۱۳۹۳ برابر با (۱۹۸) ریال با لحاظ ضریب منطقه ای می باشد) به صورت جداگانه محاسبه و دریافت خواهد شد.

تبصره (۲): پس از پایان دوره فوق تعرفه واگن های مزبور مشابه سایر واگن ها خواهد بود.

تبصره (۳): این مصوبه مشمول واگن های نو می باشد که اولین بارنامه آن ها از تاریخ ۱۳۹۳/۰۱/۰۱ به بعد صادر شده است.

ب) با توجه به اینکه این مصوبه با لحاظ تبصره (۱) ماده (۶) قانون دسترسی آزاد به شبکه ریلی به تصویب رسیده است. لذا در این صورت بهره مندی سرمایه گذاران مشمول این مصوبه از مزایا و تسهیلات قانونی از محل منابع دولتی در صورت نیاز به تشخیص هیأت مدیره راه آهن متناسباً به تعرفه مذکور در بند الف) اضافه خواهد شد. (اجرای بند الف) این مصوبه منوط به امضاء توافق نامه با سرمایه گذاران در خصوص تعداد واگن ها و پذیرش بند (ب) می باشد.

دستورالعمل حدود مسئولیت شرکت های حمل و نقل ریلی در قبال صاحبان کالا و مسافران و نحوه ایفای آن

سال تصویب: ۱۳۹۲ هیئت مدیره شرکت راه آهن

فصل اول - تعاریف و کلیات

ماده ۱: تعاریف:

تعاریف اصطلاحات به کار رفته در این آیین نامه به شرح زیر می باشد:

۱-۱- شرکت: شرکت حمل و نقل ریلی موضوع تبصره (۱) ماده (۱) قانون دسترسی آزاد به شبکه حمل و نقل ریلی و آیین نامه اجرایی آن .

۱-۲- راه آهن: شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران

۱-۳- بارنامه: سند کاشف از مالکیت است که به منزله قرارداد حمل و نقل بار و رسید کالا می باشد و حاوی کلیه مشخصات کامل بار از حیث وزن، تعداد، علامت، مبدا، مقصد، نام و نشان فرستنده و گیرنده بار، کرایه متعلقه و متصدی حمل بار است که توسط هیئت مدیره راه آهن به صورت متحد الشکل تهیه شده و توسط شرکت حمل و نقل ریلی بار جهت حمل و نقل بار صادر می شود .

۱-۴- بلیت: سندی است که جهت حمل مسافر از مبدا به مقصد توسط شرکت حمل و نقل ریلی مسافری و یا نمایندگی مجاز طرف قرار داد آن صادر می شود و به صورت متحد الشکل توسط هیئت مدیره راه آهن تهیه می شود.

۱-۵- قرارداد حمل: قراردادی است که براساس آن شرکت حمل و نقل ریلی باری تعهد می کند که بار معینی را با شرایط مورد توافق و در قبال دریافت مبلغی معین به مقصد حمل نموده و در آنجا تحویل دهد این قرارداد معمولاً برای حمل متناوب کالاهای عمده (بیش از یک قطار) منعقد می شود .

۱-۶- مشتری: حسب مورد صاحب کالا در بخش حمل و نقل بار و مسافر در بخش حمل و نقل مسافری.

۱-۷- نمایندگی مجاز: دفتر خدمات حمل و نقل مسافری است که با اخذ مجوز از راه آهن و انعقاد قرارداد با شرکت حمل و نقل ریلی مسافری، نمایندگی شرکت را در مورد صدور بلیط به عهده می گیرد.

ماده ۲: شرکت با انعقاد قرار داد حمل و صدور بارنامه برای حمل بار و یا صدور بلیت راسا و یا توسط نمایندگی مجاز طرف قرارداد، در مقابل مشتری متعهد می گردد و مسئولیت خواهد داشت .

ماده ۳: شرکت و مشتری تابع مفاد این آیین نامه و سایر قوانین و مقررات جاری می باشند. شرکت و مشتری می توانند نسبت به سایر شروط و خسارت، توافق و وجه الزام قرار دادی ناشی از تخلف طرف مقابل را در قرار داد منعقد فی ما بین پیش بینی و درج نمایند این توافقات در صورتی که مغایر این آیین نامه و قوانین و مقررات مربوطه نباشد نافذ خواهد بود .

ماده ۴: مفاد این آیین نامه و پیوست های آن، مبنای انعقاد قرارداد ها و پایه حقوقی نظارت حاکمیتی بر عملکرد و طرح دعوی و حل و فصل اختلافات فی ما بین شرکت و مشتری در داوری های حقوقی و محاکم قضایی است .

ماده ۵: شرکت در چارچوب این آیین نامه مسئول حوادث و تقصیراتی است که در مدت حمل و نقل واقع شده، اعم از اینکه خود مباشرت به حمل و نقل کرده و یا حمل و نقل کننده دیگری (ثالثی) را مامور کرده باشد . بدیهی است که در صورت اخیر حق رجوع او به متصدی حمل و نقلی که از جانب او مامور شده ، محفوظ است .

فصل دوم- وظایف و حدود مسئولیت شرکت حمل و نقل ریلی باری در مقابل مشتری

بند اول - وظایف و اختیارات شرکت حمل و نقل ریلی باری

ماده ۶- شرکت مکلف به انعقاد قرارداد حمل با مشتری تحت شرایط زیر می باشد:

۶-۱- قرارداد حمل را می توان برای مقداری کالا با مبادی و مقاصد مختلف تنظیم و منعقد کرد.

۶-۲- قرار داد حمل حاوی موارد عمومی و اختصاصی است موارد اختصاصی باید به تفکیک هر مبدا و مقصد در قرارداد حمل ذکر شود.

۶-۳- موارد عمومی قرارداد حمل شامل موارد زیر است:

الف) نام شرکت، نام صاحب یا صاحبان کالا، نشانی (اقامتگاه) و کد اقتصادی آنها.

ب) تعهدات و اختیارات و مسئولیت های طرفین.

ج) نوع ضمانت اجراهای فی مابین و تمامی اقدامات قابل اجرا توسط یک طرف قرارداد در صورت عدم انجام تمام یا بخشی از تعهدات و مسئولیت های مندرج در قرارداد توسط طرف دیگر.

د) نحوه تکمیل قرارداد، تعداد نسخ، تعداد مواد و تبصره های مندرج در قرارداد (شناسنامه قرارداد).

ه) تعریف شرایط اضطراری و حوادث قهری.

ز) نحوه حل و فصل اختلافات قرارداد.

۴-۶- موارد اختصاصی قرارداد حمل عبارتند از:

الف) نام و مشخصات و نشانی فرستنده و گیرنده کالا و مشخصات طول مسیر (در صورت نیاز).

ب) برنامه حمل (تعداد سفرهای حمل در روز، هفته، ماه و سال) زمان بندی حمل (زمان های اعزام قطار از مبدا و رسیدن به مقصد).

ج) نشانی مبدا و مقصد کالا، نوع و مشخصات عمومی کالا.

د) زمان واگذاری واگن ها به طرف مقابل در محوطه های مورد توافق و مهلت توافق شده بابت بارگیری واگن ها در مبدا و تخلیه در مقصد (در هر سفر).

ه) چگونگی تحویل دهی و یا تحویل گیری واگن ها در خطوط فرعی و یا محوطه های اختصاصی صاحب یا صاحبان کالا و یا فرستنده و گیرنده کالا.

و) نوع و ظرفیت امکانات تخلیه و بارگیری در اختیار صاحب یا صاحبان کالا در مبدا و مقصد.

۵-۶- کلیه شروط خسارات توافقی و یا وجه، الزام قراردادی قابل پیش بینی به صورتی که مخالف قانون نباشد به عنوان خسارت مسلم و مستقیم متضرر (اعم از خسارت مادی و معنوی) ناشی از تخلف طرف مقابل (فصل یا فصل) می بایست در قراردادهای فی مابین شرکت و مشتری تعیین و تصریح شود. امکان مطالبه خسارت توسط متضرر باید جزو شروط توافق باشد.

تبصره: جبران خسارت توافقی می تواند به صورت مقطوع و حداکثر تا میزان ارزش بار و هزینه های انجام شده برای آن باشد.

ماده ۷- شرکت باید برای هر واگن به یک مقصد معین طبق دستورالعمل مصوب هیئت مدیره راه آهن موضوع تبصره (۴) ماده (۸) قانون دسترسی آزاد به شبکه حمل و نقل ریلی بارنامه تنظیم و صادر نماید.

ماده ۸- شرکت مکلف است کلیه مقررات راه آهن (از جمله مقررات عمومی سیر و حرکت)، کلیه استانداردهای مرتبط با هر مسیر حمل (نظیر اندازه گاباری، بار محوری، و وزن مجاز) و کلیه مقررات

مربوط برای حمل نگله های ترافیکی، محمولات ویژه و خطرناک را رعایت نماید و برای حمل آنها با راه آهن توافق قبلی انجام دهد.

ماده ۹- شرکت مکلف است قبل از انعقاد هر گونه قرارداد حمل از اخذ مجوزهای خاص حمل از مراجع ذیصلاح برای برخی کالاهای ترافیکی، محمولات ویژه و خطرناک، اطمینان حاصل نماید.

ماده ۱۰- شرکت مکلف است از استحکام و مناسب بودن باربندی، بسته بندی، عدل بندی، لفاف بندی محمولات برای جلوگیری از صدمه به سایر محمولات، آلوده کردن آنها و یا آسیب رسانی به واگن و امکانات و تجهیزات زیر ساخت و همچنین از پلمپ دربها و دریچه های واگن یا کانتینر و سایر محل های مورد نیاز در مبداء و درج شماره های مربوط در بارنامه و همچنین پلمپ مجدد پس از انجام بازرسی توسط مراجع قانونی و درج شماره جدید در بارنامه اطمینان حاصل نماید.

ماده ۱۱- شرکت مکلف است برای حمل کالاهای ویژه امکانات خاص نظیر واگن یخچالدار برای کالاهای سریع الفساد را تامین نماید.

ماده ۱۲- شرکت بارعایت نکات زیر، اجناس را درانبار، بارانداز و یا مستقیماً بر روی واگن تحویل می گیرد:

الف) درج مشخصات کالا و ثبت اطلاعات مورد نیاز بر اساس اظهارنامه در بارنامه به صورت خوانا، کامل، دقیق و در ستون ها و ردیف های مربوط.

ب) حصول اطمینان از صحت و سلامت اجناس.

ج) مطابقت دادن اطلاعات اظهارنامه با اجناس در حال تحویل گیری (عمدتاً موارد قابل رویت و یا اندازه گیری و درج آنها در بارنامه).

د) صدور مجوز بارگیری بدون هرگونه تاخیر (در صورت وجود شرایط لازم و آماده بودن واگن)، قید شماره واگن بر روی اظهارنامه، صدور بارنامه پس از بارگیری و تسلیم یک نسخه از آن به فرستنده کالا.

ه) قید نگهداری محموله در بارانداز یا انبار در بارنامه صادره و تسلیم یک نسخه از آن به فرستنده (در صورت آماده نبودن واگن برای بارگیری).

ماده ۱۳- شرکت مکلف است از قطارهای مستقیم برای حمل حیوانات زنده، پرندگان و یا اجناس فاسد شدنی استفاده نماید و حیوانات زنده و اجناس فاسد شدنی را در صورت آماده بودن وسیله حمل در همان روز تحویل بگیرد.

ماده ۱۴- شرکت مکلف است از واگن های مخصوص برای مواد منفجره، شیمیایی، عفونت زا، رادیو اکتیو و زیان آور استفاده نماید و کالاهای خطرناک را با قطارهای مختلط و یا قطارهای حامل مواد سوختی حمل نکند.

ماده ۱۵- شرکت مکلف است در صورت درخواست فرستنده در اظهارنامه بر اساس تاییدیه راه آهن، بارنامه دارای مهر ویژه "حمل با قطار مستقیم" با تصریح روز و ساعت ورود به مقصد صادر نماید و اضافه کرایه مربوط به قطار مستقیم را در صورت نرسیدن واگنهای ذیربط به مقصد در موعد مقرر استرداد کند.

ماده ۱۶- شرکت موظف است در صورت ارائه مدارک کافی دال بر احراز هویت و دریافت رسید و اخذ برگ سلب ادعای شخص ثالث، محمولات را به گیرنده تحویل دهد.

ماده ۱۷- شرکت مکلف است با رعایت نکات ذیل نسبت به توزین محمولات اقدام نماید:

الف) انجام توزین محمولات به ترتیب توسط قپان سیار و یا الکترونیکی خطی.

ب) توزین مجدد رایگان کالا در مقصد در صورتی که در وضع ظاهر و یا مقدار بسته ها تغییری حاصل شده باشد و سپس صورت مجلس آن در چند نسخه و تسلیم یک نسخه به گیرنده و استرداد مابه التفاوت کرایه حمل و همچنین تامین زیان وارده به صاحب کالا.

ج) درخواست حضور نماینده راه آهن به عنوان داور در محل توزین و بازدید کالاهای خسارت دیده در صورت عدم توافق گیرنده و شرکت در تنظیم صورت مجلس.

د) عدم توزین محمولاتی که دارای وزن استاندارد و ذکر شده بر روی بسته بندی آنها بوده و یا وزن و مشخصات آنها در بارنامه وسیله نقلیه قبلی مشخص شده باشد.

ماده ۱۸- شرکت مکلف است برای کارکنان عملیاتی خود جهت تسهیل در مراجعه فرستندگان و گیرندگان کالا و دیگر نمایندگان معرفی شده توسط صاحب یا صاحبان کالا، پوشش متحدالشکل استفاده نماید.

ماده ۱۹- شرکت مکلف است "منشور حقوق صاحب یا صاحبان کالا از جمله در خصوص استرداد کالا، واگذاری کالا و دستور تغییر محل تحویل کالا و گیرنده به شرح پیوست شماره (۱) این آیین نامه را به مشتری ابلاغ نموده و مفاد آن را رعایت نماید.

ماده ۲۰- شرکت از حقوق و اختیارات زیر برخوردار است که به همراه سایر نکات لازم طی "اعلامیه شرکت" مطابق پیوست شماره (۲) به اطلاع مشتری خواهد رساند:

الف) حق اخذ انبارداری در صورت عدم تحویل دهی و تحویل گیری کالا توسط مشتری در موعد مقرر.

ب) اختیار به حراج گذاردن کالا پس از توقف طولانی مدت در انبار یا بارانداز مندرج در قرارداد فی مابین.

ج) حق اخذ بقیه وجه حاصل از حراج توسط شرکت (در صورت عدم مراجعه به موقع برای تحویل گیری).

د) حق انبارداری بابت عدم بارگیری به منظور بارنامه و در نتیجه توقف واگن خالی بیش از مهلت قانونی.

ه) حق توقف واگن خالی به خاطر عدم بارگیری آن توسط فرستنده.

و) حق توقف واگن خالی به خاطر عدم مجوز اعزام توسط فرستنده.

ز) حق توقف واگن خالی به خاطر عدم تخلیه واگن های باردار در مقصد.

تبصره: اعلامیه شرکت می بایست به صورت دوره ای (حداقل در هر فصل سال) تدوین شده و پس از تایید هیئت مدیره راه آهن منتشر گردد.

بند دوم - حدود مسئولیت شرکت حمل و نقل ریلی بار

ماده ۲۱- شرکت مسئول حفاظت و مراقبت از کالاها از زمان تحویل گیری در مبدأ تا تحویل دهی در مقصد و تحویل سالم و به موقع آنها می باشد و در قبال تلف، تخریب، آسیب و فساد کالا در حمل و نقل و به طور کلی عدم تحویل کل یا جز محموله و تاخیر در تحویل آن مسئولیت دارد. مگر آنکه اعمال کلیه تدابیر و احتیاط های معقولانه و لازم برای حمل کالا و همچنین موارد عدم مسئولیت خود (به شرح ماده آتی) را اثبات نماید.

ماده ۲۲- شرکت در موارد زیر در مقابل مشتری مسئولیتی ندارد:

۱- ۲۲- موارد مطرح در مفاد قرارداد منعقد فی مابین شرکت و مشتری که بر عهده صاحب یا صاحبان کالا و یا نماینده یا نمایندگان وی نظیر فرستنده و گیرنده (گان) نهاده شده است و از جمله شامل موارد زیر است:

الف) اعلام اطلاعات درست در اظهارنامه شامل: تاریخ تقاضا، نام و نشانی فرستنده و گیرنده و مبدا و مقصد کالا، نوع، وزن حقیقی و مشخصات محموله، تعداد، حجم، وزن کل، علامت روی بسته ها، نوع بسته بندی و امضاء و تسلیم اظهارنامه به شرکت در مبدا.

ب) درج نوع کالاهای ویژه (اندازه های بزرگ و سنگین، گرانها، وسایط نقلیه موتوری، حیوانات و کالاهای سریع الفساد و ...) در اظهارنامه و تقبل انجام عملیات باربری و تخلیه و بارگیری آنها.

ج) قید کالاهای خطرناک با کد (شناسه) ذیربط، نام دقیق، کلاس و زیر کلاس، شماره علائم خطر و بر چسب مربوط، شماره کارت احتیاطی در کد (شناسه) اظهارنامه.

د) اخذ مجوز های لازم از مراجع ذیصلاح برای کالاهای ویژه و خطرناک.

ه) اعلام دقیق مشخصات کالاهایی از نوع سمی، عفونت زا، رادیو اکتیو، زیان آور، منفجره، سریع الاشتعال و شیمیایی در اظهارنامه و انجام بسته بندی مناسب برای حمل آنها.

و) انجام هماهنگی های قبلی با شرکت برای در اختیار گرفتن برخی امکانات و تجهیزات مورد نیاز خاص در مبدا و مقصد.

ز) درخواست الصاق برچسب لازم بر روی محمولاتی خاص در اظهارنامه که دارای کاربری در محوطه، نوع حمل، چیدمان، تخلیه و بارگیری خاص است.

ح) ذکر درخواست حمل از طریق قطار مستقیم در اظهارنامه و قبول اضافه کرایه حمل مربوطه.

ط) انجام باربندی، بسته بندی، لفاف بندی، عدل بندی مناسب برای کالاها (ویژه محمولاتی با آسیب پذیری بالا و یا آسیب رسانی زیاد به واگن و زیر ساخت و یا سایر کالاهای مجاور آن).

ی) انجام عملیات تخلیه و بارگیری در مهلت های تعیین شده و یا مورد توافق، انجام مراحل تشریفات قانونی (از جمله امور گمرکی و ترخیص کالا) و اخذ مجوزهای لازم حمل از سازمان ها و ارگان های مربوطه.

ک) انجام مقررات اداری، تحویل دهی، صدور اجازه حمل و تحویل گیری به موقع بار در مهلت های مقرر به ترتیب در مبدا و مقصد توسط فرستنده و گیرنده.

ل) حضور به موقع نماینده یا نمایندگان مشتری در هر یک از مراحل قانونی (در صورت نیاز).

ه) حصول اطمینان از نگهداری و حفاظت از اشیاء گرانها، وسایط نقلیه موتوری، حیوانات زنده تحویل گرفته شده از فرستنده در طول مسیر حمل و به کار گیری مراقب برای حمل اشیاء و اوراق

گران قیمت، وسایط نقلیه موتوری و حیوانات زنده.

(ن) امضاء و تایید نسخ بارنامه در هنگام تحویل توسط خود و یا نماینده وی.

تبصره: صاحب کالا مکلف به پرداخت به موقع و کامل مبلغ کرایه حمل مندرج در قرارداد و یا بارنامه می باشد و بایستی خسارات وارده به وسایط نقلیه و امکانات شرکت و اموال اشخاص ثالث ناشی از نوع محموله (از جمله کالاهای ویژه، خطرناک، حیوانات زنده و سریع الفساد) و یا به خاطر نقص در بسته بندی، لفاف بندی و عدل بندی آن و همچنین جبران خسارت وارده به وسایط نقلیه ریلی و امکانات شرکت و سایر محمولات که در اثر عدم مراقبت نماینده یا نمایندگان صاحب کالا در هنگام باربری، تخلیه و بارگیری وارد می شود را جبران نماید.

۲-۲۲- اطلاعات غیر قابل رویت و اندازه گیری کالا که صاحب کالا در اظهارنامه اعلام می کند.

۳-۲۲- روابط تجاری و مدنی بین صاحب یا صاحبان کالا، فرستنده و گیرنده.

۴-۲۲- اثبات رخ دادن یکی از موارد تاخیر، عدم تحویل، تلف، تخریب، آسیب و فساد کالا در جریان حمل توسط صاحب یا صاحبان کالا که فراتر از توان و کنترل مدیریت شرکت و یا بدون هر گونه غفلت، قصور و تخلف کارکنان آن باشد.

۵-۲۲- عوامل قهری، حوادث طبیعی و یا قضایای غیر قابل جلوگیری (بروز جنگ، عملیات خرابکارانه، دستگیری و حبس تحت فرآیند قانونی، دستورها و محدودیت های اعمال شده توسط حکومت و نمایندگان آن، آتش سوزی و یا هر مخاطره بزرگ غیر قابل پیش بینی) به شرطی که ناشی از عمل کارکنان و افراد تحت کنترل شرکت نباشد.

۶-۲۲- مشکلات ناشی از اجرای قوانین جاری کشور، تشریفات اداری و گمرکی، اجرای مقررات جلوگیری از قاچاق و قرنطینه و تاخیر در ترخیص کالا.

۷-۲۲- حمل کالاهایی با قبول مخاطره توسط صاحب کالا (مگر آنکه صاحب کالا ثابت نماید که بخشی از تلف، تخریب، آسیب و فساد کالا به خاطر غفلت، قصور و تخلف کارکنان شرکت بوده است).

۸-۲۲- عدم اخذ مجوزهای مورد نیاز توسط صاحب یا صاحبان کالا، فرستنده و گیرنده و عدم الصاق برچسب های لازم بر روی محمولات خاص توسط آنها.

۹-۲۲- بروز هر گونه تلف، تخریب، آسیب و فساد کالا به هر دلیل ممکن در صورتی که:

الف) لازم باشد که شرکت، کالا را در خط تجاری-صنعتی متعلق به صاحب کالا یا خطوط ایستگاه جهت تخلیه (و یا شخص ثالث) مستقیماً به صاحب یا صاحبان کالا تحویل دهد.

ب) و پس از آنکه واگن حامل کالا در نقطه مبادله واگن ها قرار گرفته، صاحب کالا قادر به پذیرش آن نمی باشد و این موضوع از طرف نماینده قانونی شرکت به صورت مکتوب به اطلاع مالک خط صنعتی-تجاری رسیده باشد.

۱۰-۲۲- بروز هر گونه تخلف، تخریب، آسیب و فساد کالا به هر دلیل ممکن در صورتی که:

الف) لازم باشد که کالا در خط تجاری صنعتی و یا خطوط ایستگاه متعلق به صاحب یا صاحبان کالا (و یا شخص ثالث) بارگیری شود.

ب) و یا قبل از زمانی که واگن در نقطه مبادله به نماینده قانونی شرکت به صورت مکتوب تحویل گردیده باشد.

۱۱-۲۲- تلف، تخریب، کسر در حجم و وزن، نقص، آسیب و فساد طبیعی ناشی از یکی از موارد زیر:

الف) جنس، کیفیت و طبیعت کالا.

ب) قصور و یا غفلت صاحب یا صاحبان کالا (فرستنده و گیرنده، تایید کننده و یا نماینده آنها).

ج) اطلاعات اعلام شده و دستورهای اشتباه فرستنده و گیرنده.

د) نقص و عیب نامشهود.

ه) عدم تناسب بسته بندی، عدل بندی و لفاف بندی یا نوع جنس.

۱۲، ۲۲. وارد آمدن صدمه به کالا ناشی از:

الف) ضعف، در بسته بندی و عدل بندی.

ب) نوع جنس، کیفیت و طبیعت محموله.

ماده ۲۳- رعایت ضوابط و قواعد قانونی مندرج در قانون تجارت و کنوانسیون های لازم الاجرای ذریبٹ حمل و نقل ریلی کالا در خصوص اثبات تلف یا خسارت ظاهری و غیر ظاهری و اقامه دعوی مسئولیت علیه شرکت در مورد حدود مسئولیت شرکت ضروری است.

فصل سوم- وظایف و حدود مسئولیت شرکت های حمل و نقل ریلی مسافری

بنداول- وظایف و اختیارات شرکت

ماده ۲۴- شرکت و یا نمایندگی مجاز آن موظف به تنظیم و صدور بلیت برای هر مسافر مطابق دستورالعمل مصوب هیئت مدیره راه آهن موضوع تبصره (۴) ماده (۸) قانون دسترسی آزاد به شبه حمل و نقل ریلی می باشد.

تبصره: شرکت مکلف به رعایت بلیت صادره توسط نمایندگی مجاز آن می باشد و چارچوب روابط آنها در قرارداد فی مابین که به تایید راه آهن می رسد تعیین خواهد شد. لزوم رعایت حقوق مسافر بایستی در این قرارداد تصریح شود.

ماده ۲۵- شرکت مکلف است "منشور حقوق مسافر" از جمله در خصوص شرایط استرداد بلیط و نحوه بازپرداخت وجه آن در حالت های مختلف را به شرح مندرج در پیوست شماره (۳) به اطلاع مسافirin رسانده و کاملاً رعایت نماید.

ماده ۲۶- شرکت مکلف است در خصوص شکایات مسافirin اقدامات زیر را به عمل آورد:

الف) نصب صندوق های شکایت همراه با تابلوهای مربوطه در تمامی ایستگاه ها و قطارها و یا ایجاد یک سامانه رسیدگی به شکایات الکترونیکی و اعلام جزئیات نحوه تماس.

ب) رسیدگی به شکایات واصله، ابلاغ پاسخ به مسافر(شاکي) طی مهلت تعیین شده، رفع عیوب و نواقص و در صورت نیاز برخورد به خدمه خاطی.

ج) پاسخگویی مسئول به کلیه دعاوی و شکایات طی مدت معین و یا ارسال آن به شرکت مسئول مربوطه و آگاه نمودن مسافر از آن.

ماده ۲۷- شرکت موظف به رعایت موارد زیر در خصوص اطلاع رسانی به مسافران و راهنمایی آنها می باشد:

۱-۲۷- تهیه و در دسترس قرار دادن مفاد اعلامیه های شرکت در مراکز فروش بلیط، قطارها و برخی ایستگاه های ذربط.

تبصره: اعلامیه شرکت مطابق پیوست شماره (۴) به صورت دوره ای (حداقل در هر فصل سال) تدوین شده و پس از تایید هیئت مدیره راه آهن منتشر می گردد.

۲-۲۷- اطلاع رسانی در مورد نحوه تهیه بلیت حمل (مسافر و خود رو) و حمل توشه، به صورت

مراجعه حضوری و بر خط (ON LINE)، محل استقرار بانه ها و آژانس های (نماینده های مجاز) فروش در شهر های مختلف، شرایط لغو، ابطال و استرداد بلیت و پرداخت خسارت در چارچوب آیین نامه ها و ضوابط و ابلاغیه های راه آهن.

۳-۲۷- اطلاع رسانی به موقع برای حرکت و توقف قطارها در ایستگاه های مبدا بین راه و مقصد.

۴-۲۷- اخذ اطلاعات هویتی و شماره تماس مسافری برای اطلاع رسانی در صورت ایجاد تغییرات عمده در برنامه حرکت قطارها بوسیله تلفن و در غیر این صورت ارسال پیام به دو وسیله پیام (message) و پست الکترونیکی (Email).

۵-۲۷- اطلاع رسانی در قطارها از موقعیت قطار در هر مسیر، مدت توقف در ایستگاه بعدی، آگاه کردن مسافری از محل و مدت توقف برای نماز.

۶-۲۷- اطلاع رسانی حرکت قطارها و خدمات قابل ارائه به مسافری از طریق بانه های اطلاع رسانی، برکه های جدول زمانبندی حرکت قطارها و تابلوهای اعزام.

۷-۲۷- حضور خدمه در سکوی ایستگاه مبدا و راهنمایی مسافری جهت تخصیص دقیق صندلی ها و جلوگیری از ورود اشخاص فاقد بلیت به قطار، ارائه خدمات راهنمایی توسط خدمه، به سمت صندلی و کوپه در مبدا و ارائه اطلاعات مورد نیاز مسافری در حین سفر.

۸-۲۷- هماهنگی با مامورین ایستگاه های بین راه برای سوار کردن مسافری جدید و راهنمایی آنان به واگن های مسافری ذیربط.

۹-۲۷- اعلام ایستگاه های دارای خدمات تبدیل ارز مسافری بین الملل.

۱۰-۲۷- نمایش اطلاعات ذیل در تابلوهای راهنما بر روی سکوها با هماهنگی راه آهن:

الف) زمان و حرکت قطارها

ب) نام و درجه کیفیت قطار (به صورت عدد) و شماره قطار.

ج) ایستگاه مقصد.

د) مسیر و حرکت.

ه) نوع خدمات قابل ارائه در قطار.

و) خدمات جنبی و هزینه های ذیربط.

ز) میزان تاخیر و زمان حرکت جدید.

تبصره : اطلاعات تابلوهای راهنمای روی سکوها بایستی با تابلوهای اعزام، پلاک و مقصد واگن های مسافری و مطالب اعلام شده توسط بلندگوها یکسان باشد.

۱۱-۲۷- نصب اطلاعات زیر بر روی واگن ها:

الف) شماره سریال واگن.

ب) درجه واگن (به صورت عدد).

ج) مبدا و مقصد.

د) نوع واگن (خواب، اتوبوسی، توشه، رستوران، خدمات و...).

۱۲-۲۷- اعلام اطلاعات لازم برای ارائه توسط سامانه اعلام عمومی قطارهای بین شهری شامل:

الف) خدمات موجود در قطار.

ب) نام و فاصله ایستگاه بعدی و مدت توقف قطار.

ج) تاخیرها و دلایل مربوطه.

د) خوشامدگویی و خداحافظی در مبدا و مقصد.

۱۳-۲۷- اعلام اطلاعات لازم برای ارائه توسط سامانه اعلام عمومی قطارهای بین المللی (به زبان های انگلیسی، کشورهای بین راهی و مقصد) شامل:

الف) تغییر قطار (نوع قطارها و محل تغییر).

ب) انواع تشریفات و مقررات گمرکی.

ج) کنترل گذرنامه (ایستگاه و یا در طول مسیر).

د) ایستگاه های دارای تشریفات.

ه) ایستگاه هایی که قطار در طول مسیر توقف می نماید.

و) زمانهای ورود به ایستگاه ها و مدت توقف.

۱۴-۲۷- تهیه و ارائه برگه های جداول زمان بندی، ارائه دهنده اطلاعات مورد نیاز مسافریین قطارهای اصلی (بین شهری و بین المللی) شامل:

الف) زمان حرکت و ورود قطارها (به وقت محلی).

ب) خدمات موجود.

۱۵-۲۷- نصب نمادهای تصویری (عمدتا از نوع بین المللی) همراه با فلش و متن نوشتاری در سالن قطارها برای راهنمایی مسافریین حداقل شامل:

الف) جایگاه معلولین، خدمه، رستوران و سرویس های بهداشتی.

ب) سیگار نکشید، راه را بند نیاورید، نظافت را رعایت نماییدو...

ماده ۲۸- شرکت مکلف به اعمال نظارت و کنترل های زیر در طول مسیر حمل می باشد:

۱-۲۸- کنترل بلیت در طول سفر (ضمن رعایت اصل عدم ایجاد مزاحمت در شب مگر در مواقع خاص).

۲-۲۸- نظارت کامل بر شستشو و تمیز نگاه داشتن دائمی و کامل موارد زیر:

الف) راهروها و کوپه ها.

ب) روکش صندلی ها، ملافه ها و رو بالشتی ها.

ج) سرویس های بهداشتی و خشک نگه داشتن کف آنها برای جلوگیری از لغزنده بودن و سقوط مسافریین.

۳-۲۸- نظارت بر امور تامین آب آشامیدنی بهداشتی، در دسترس قرار دادن غذای سالم، چای و نوشابه نیم چاشت، صبحانه و برخی تنقلات به مقدار کافی.

۴-۲۸- نظارت بر تامین امکانات مورد نیاز سرویس های بهداشتی شامل آب، دستمال کاغذی، مایع دستشویی و غیره به مقدار کافی و تکمیل آنها در طول سفر.

۲۸-۵- نظارت بر کنترل کیفی و کمی خدمات در حین سفر، رسیدگی برای رفع فوری عیوب و نواقص داخل واگن ها، توجه به شکایت های شفاهی مسافری، رفع عیوب و نواقص ذیربط و ارتقاء سریع خدمات تعهد شده.

۲۸-۶- کنترل جو روانی حاکم بر قطارها، کنترل مسافری برای جلوگیری از هر گونه مزاحمت برای دیگران.

۲۸-۷- کنترل و اعمال مراقبت برای جلوگیری از سرقت اموال در قطار.

۲۸-۸- نظارت بر همراه مسافر، جلوگیری از بار همراه غیر استاندارد و رسیدگی به اعتراض مسافری که ورود غیر مجاز بار دستی همراه یک نفر به قطار موجب سلب آسایش و مزاحمت برای آنان شده است و جریمه نمودن فرد خاطی که از تقبل ورود بار همراه وی بنا بر شرایط و مقررات مصوب در مبداء خودداری شده، ولی رعایت نکرده است.

۲۸-۹- بازبینی سالن های مسافری و یافتن اجناس جا مانده مسافری، ثبت آنها طی صورتجلسه و استرداد بار همراه (و یا توشه) مفقود شده به مسافر پس از یافتن آن.

ماده ۲۹- شرکت موظف است نکات زیر را در مورد خدمه و کارکنان خود رعایت نماید:

۲۹-۱- به کارگیری افراد واجد صلاحیت به عنوان خدمه قطارها (مامورین حرکت، مدیریتی، نظارتی و خدماتی) که صلاحیت آنها به تایید راه آهن رسیده باشد.

۲۹-۲- به کار گیری خدمه کاملاً آشنا با زبان های انگلیسی و زبان کشور مقصد و اطلاع رسانی به زبان های مزبور در قطارهای بین المللی.

۲۹-۳- آموزش رفتاری خدمه قطار برای برخورد صحیح و مودبانه با مسافری و آموزش تخصصی برای اجرای دقیق کلیه وظایف محوله.

۲۹-۴- اعمال پوشش متحدالشکل برای کارکنان عملیاتی و خدمه قطارها برای شناساندن بهتر آنها به مسافری جهت مراجعه.

۲۹-۵- آموزش خدمه برای وضعیت های اضطراری و در اختیار داشتن دستورالعمل های لازم برای انجام عملیات تحت هر نوع وضع اضطراری.

ماده ۳۰- شرکت مکلف به رعایت تعهدات زیر در صورت لغو یا تاخیر در حرکت قطار می باشد:

۳۰-۱- استرداد بهای بلیت یا در اولویت قرار دادن حمل مسافر در سفرهای بعدی (بسته به تمایل

وی) در صورت لغو و یا ایجاد تاخیر طولانی در حرکت (بر اساس تشخیص راه آهن) قطار رفت به هر دلیل قبل از انجام سفر.

۳۰-۲- استرداد بخشی از بهای بلیت در صورت تاخیر محدود در حرکت قطار به تشخیص راه آهن.

۳۰-۳- تهیه وسیله نقلیه جایگزین و یا اسکان شبانه مسافرو یک وعده غذای رایگان در صورت لغو سفر و یا تاخیر طولانی "قطار برگشت".

۳۰-۴- تهیه وسیله جایگزین، تامین یک وعده غذای رایگان در صورت تاخیر طولانی قطار در رسیدن به مقصد و از دست دادن وسیله نقلیه بعدی در مقصد.

ماده ۳۱- شرکت موظف است موارد ذیل را در خصوص بار همراه و توشه مسافر رعایت نماید.

۳۱-۱- تعیین و اعلام مشخصات بار همراه و غیرهمراه (توشه) بازدید از محتویات و میزان سلامت توشه در حضور مسافر، حفظ سلامت توشه در طول سفر و تحویل دادن آن به مسافر در مقصد.

۳۱-۲- تذکر دادن به مسافر در صورت مشاهده نقص در بسته بندی و کمک نمودن به وی برای رفع آن.

۳۱-۳- انجام اقدامات ذیل در صورت ایراد صدمه به بار توشه (که در سند توشه عیب و نقص مربوطه درمبدا ثبت نگردیده و به سبب اهمال عوامل راهبری قطار، نقص فنی وسیله نقلیه و یا شخص ثالث تحقق یافته است).

الف- پذیرش درخواست مسافر برای تنظیم صورت مجلس خسارت در مقصد طی یک مهلت قانونی تعیین شده.

ب- پاسخگویی سریع به ادعای غرامت.

۳۱-۴- پرداخت غرامت بابت گم کردن و ایراد صدمه بارهای توشه (از جمله درب به درب بنا به مقررات مورد عمل راه آهن).

۳۱-۵- انجام امور باربری در محوطه و تخلیه و بارگیری بارهای توشه بطور رایگان.

۳۱-۶- حمل بار توشه و یا خودرو با قطارهای بعدی در صورت عدم امکان حمل در روز حرکت.

۳۱-۷- بیمه نمودن بارهای همراه ، توشه و خودرو و آلات ناقله ریلی در مقابل آتش سوزی و حوادث.

ماده ۳۲- شرکت مکلف است اقدامات ذیل را برای تامین سلامتی و ایمنی مسافریین انجام دهد.

۳۲-۱- تامین سلامت فیزیکی مسافرین و اموال آنها از طریق طعمه گذاری و سم پاشی برای جلوگیری از ورود حیوانات موذی و حشرات به قطارها حین توقف در مبدا و یا مقصد.

۳۲-۲- حصول اطمینان از حفظ سلامت قطعات و اجزاء درون راهروها ، سرویس های بهداشتی ، پله ها، دربها ، قفلهای ورودی و خروجی.

۳۲-۳- بیمه نمودن کلیه مسافرین و همچنین پرداخت مابه التفاوت پوشش بیمه و مبلغ دیه، فوت و یا نقص عضو مسافرین در اثر سوانح و همچنین پرداخت مابه التفاوت پوشش بیمه و هزینه های درمان واز کار افتادگی جزیی و کلی پس از صدور رای از طرف مراجع قضایی و ذیصلاح.

۳۲-۴- اقدام سریع در مواقع بروز حوادث طبیعی و سوانح برای کنترل روانی مسافرین سالم ، پیاده و جابجا نمودن آنان به مکان امن، تامین جا و استراحتگاه موقت تا رفع مشکل.

۳۲-۵- اعزام فوری مصدومین حوادث به نزدیکترین بیمارستان و بستری نمودن آنها.

۳۲-۶- تامین وسایل نقلیه برای رساندن مسافرین قطار های در راه مانده (بخاطر سوانح و حوادث) به مقصد ویا بازگردندن آنها به به مبدا در صورت پیش بینی طولانی بودن مدت بازسازی خط و باز شدن آن توسط مسئولین راه آهن.

۳۲-۷- تامین امکانات مورد نیاز معلولین و سالمندان در قطارها.

۳۲-۸- تامین خدمات و فوریت های پزشکی بر روی قطارها.

ماده ۳۳- شرکت موظف به بازپرداخت بهای کامل بلیت در صورت درخواست مسافر برای ابطال در موعود و شرایط مقرر در آیین نامه استاندارد های خدمات مصوب هیئت مدیره راه آهن می باشد.

ماده ۳۴- شرکت مکلف به ارائه خدمات مطابق موارد مندرج در روی بلیت ها ، اعلامیه ها و موارد مطرح در این آیین نامه می باشد.

بند دوم- حدود مسئولیت شرکت

ماده ۳۵- شرکت در برابر خدمات حمل مسافر ، بار همراه و توشه پس از صدور بلیت و یا تحویل

گیری بار توشه مطابق با قوانین و مقررات مصوب مورد عمل راه آهن مسئولیت مستقیم دارد.

ماده ۳۶- شرکت در خصوص موارد ذیل تکلیف و مسئولیتی ندارد:

۱-۳۶- عدم تقبل ورود بار دستی همراه به قطار بخاطر یک یا چند مورد زیر:

الف- عدم سهولت در جابجایی در قطار.

ب- بزرگتر بودن از محل تعبیه شده برای بار همراه.

ج- خطرناک بودن بار همراه (طبق مقررات مورد عمل راه آهن)

د- سنگین تر بودن ، تعداد زیادتر و بیشتر بودن حجم بار همراه از فضای تعلق گرفته برای یک مسافر.

ه- سلب شدن آسایش مسافری.

و- احتمال آسیب رساندن به وسیله نقلیه ریلی.

۲-۳۶- قبول نکردن بار توشه و یا خودرو در اولین قطار به خاطر یک و یا چند عامل زیر:

الف- اسلحه و مهمات ، مواد منفجره و مواد آتش زا و سوختنی.

ب- مواد سمی ، اسیدی، بیماری زا و بدبو و مواد و وسایل رادیو اکتیو.

ج- حیوانات بزرگ اهلی و یا حیوانات وحشی.

د- مواد فاسد شدنی.

ه- بسته بندی و عدل بندی نامناسب.

و- عرضه زیاد بار (به لحاظ حجم و یا وزن زیاد) به نسبت استاندارد حمل همراه مسافر.

ز- نبودن جای خالی در واگن توشه.

ح- کندی بارگیری و ایجاد احتمال تاخیر در حرکت قطار .

ط- مزاحمت و اشکال برای سایر بارها.

ی- تکمیل بودن واگن های حمل خودرو.

ک- موجبات و مقتضیات خاص به تشخیص خدمه قطار.

ماده ۳۷- شرکت در موارد ذیل در مقابل مسافرین مسئولیتی ندارد:

۱-۳۷- هرگونه اشتباه شخصی مسافرین و عواقب ناشی از آن ، افتادن و صدمه دیدن مسافر در اثر غفلت او.

۲-۳۷- صرفنظر کردن مسافر از انجام بخشی از مسافرت به اراده خویش (ودر نتیجه عدم استرداد مابه التفاوت بهای بلیت).

۳-۳۷- تقصیر و یا قصور مسافر در انجام وظایف و مسئولیت های خود در موارد زیر:

الف- عدم تهیه و یا عرضه بلیط و یا قبض توشه معتبر (غیر مخدوش ، بدون قلم خوردگی ، همنام با مسافرین) در نتیجه عدم حمل و یا رسیدگی نکردن به ادعای مسافر.

ب- درخواست تخفیف پس از صدور بلیت.

ج- مفقود کردن بلیت المثنی.

د- به موقع سوار قطار نشدن در مبدا و یا ایستگاههای بین راه .

ه-عبور نمودن از خط قرمز روی سکوی مسافری قبل از توقف کامل قطار.

و-عدم ارائه کارت شناسایی معتبر و یا اصل شناسنامه و لاشه بلیت و یا بارنامه و همچنین عدم مراجعه به موقع (ظرف مدت مقرر پس از سفر مطابق آیین نامه استاندارد های خدمات مصوب راه آهن) برای دریافت غرامت.

ز- درخواست مسافر برای ابطال بلیت و بازپرداخت کامل و یا بخشی از بهای آن پس از موعد مقرر (مطابق آیین نامه فوق).

ح-سوار شدن به قطار غیر مرتبط با بلیت خریداری شده درایستگاه (مبدا و یا بین راه) به خاطر عدم هماهنگی با مامورین قطار و ایستگاه.

ط- دیر رسیدن به ایستگاه پس از زمان مقرر(به ویژه در سفر های بین المللی).

ی- عدم اظهار ارزش واقعی محمولات و خودرو به هنگام صدور بارنامه و تحویل آنها برای

پوشش کامل بیمه آتش سوزی و حوادث.

ک- تهیه شکواییه پس از تحویل گیری توشه بدون اعتراض و شکایت در مقصد (به لحاظ عدم رعایت مهلت قانونی مطابق آیین نامه استاندارد های خدمات).

ل- عدم مراجعه برای تحویل گیری توشه طی مهلت قانونی (مطابق آیین نامه استاندارد های خدمات)

۴-۳۷- توقف و یا تاخیر قطار در اثر یکی از عوامل زیر:

الف- حوادث قهری و یا طبیعی.

ب- رفتار شخص ثالث که موجب توقف قطار شود (نظیر خود کشی، بازی کودکان روی خط، نقض عمومی مقررات توسط اشخاص ثالث) .

ج- اعتصابات حمل و نقلی که قبلا مسافر از آن آگاه شده باشد.

د- سرایت آتش سوزی بیرونی به قطار.

ه- حمل کالاهای ممنوع ، غیر مجاز و خطرناک توسط مسافر(بدون اطلاع شرکت) .

و- مسدودی خطوط به دلیل درخواست وضعیت فوق العاده و بحرانی مسئولین کشوری و لشکری

۵-۳۷- امور زیر که ناشی از رفتار و یا درخواست مسافر می باشد:

الف- منع شدن مسافر از ادامه سفر و عدم استرداد مابه التفاوت کرایه حمل به خاطر رفتار های آشوبگرانه ، توهین آمیز ، پرخاشگرانه و یا رفتار هایی که شدیداً موجب سلب ایمنی ، خلاف شئون اسلامی و یا آسایش سایر مسافرین شود.

ب- تامین جا برای مسافری که بدون تامین بلیت و یا با بلیت غیر معتبر سوار قطار شده است (در عین حال که بهای بلیت و جریمه از او اخذ شده ولی جای خالی و غیر ذخیره شده برای استفاده وی وجود نداشته باشد)

ج- استرداد، تعویض و تادیه بهای بلیت در صورت غیر معتبر و مخدوش بودن آن .

د- فروش و یا تامین بلیت جدید در صورت لغو و استرداد بلیت قبلی .

ه- عدم پرداخت غرامت تاخیر قطار قبل از حرکت در صورت مطلع بودن مسافر از احتمال تاخیر

قطار قبل از حرکت و یا طرح درخواست پس از مهلت قانونی (مطابق آیین نامه استاندارد های خدمات) .

و- جریمه شدن (و یا حتی منع شدن از ادامه سفر) بدلیل عرضه نکردن بلیت معتبر.

ز- تادیه بهای بلیط یا کرایه باقیمانده در صورت تخطی مسافر از مقررات و یا پیاده شدن از قطار حسب دستور پلیس و مقام امنیتی و یا قضایی.

ح- ممانعت از حمل بخشی از کالاهای همراه و یا توشه از طرف گمرک (در سفر های بین المللی) و یا سازمانهای ذیربط.

ط- به سرقت رفتن بار دستی و اموال و اشیاء مسافر در اثر عدم مراقبت کافی وی.

ی -مفقود شدن طلا، جواهرات ، اشیاء قیمتی و اوراق بهادار همراه مسافر و یا در بسته های توشه که اظهار نشده و یا مراقبت نشده باشد.

ک- حمل مجدد رایگان بار توشه به مقصد (در محل درب به درب) پس از عدم تحویل گیری از مامورین در آدرس مذکور در بارنامه.

ه- ورود حیوانات اهلی ، خانگی و کوچک به بخش مسافری قطار (مگر آنکه اجازه آن قبلا اخذ شده باشد) .

۳۷-۶- کسر و نقص و خسارت وارده به توشه ناشی از:

الف- خواص جنس.

ب- ضعف بسته بندی و لفاف بندی.

ج- عدم تناسب بسته بندی و لفاف با نوع جنس .

د- عدم رعایت اصول باربندی و عدل بندی .

ه- ترخیص دیر هنگام.

۳۷-۷- کسر و نقص و خسارت وارده در صورت :

الف- سالم و دست نخورده بودن ظاهر عدلها ، لفافها ، صندوق ها و بسته ها .

ب- تنظیم اظهار نامه خلاف واقع.

۳۷-۸- پرداخت غرامت توشه در صورت:

الف- تحویل گیری و عدم تقاضای ثبت و تنظیم صورت مجلس خسارت.

ب- عدم مراجعه برای دریافت غرامت طی مهلت قانونی پس از تنظیم صورت مجلس خسارت (مطابق آیین نامه استاندارد های خدمات).

۳۷-۹- امور زیر بصورت کلی و مطلق:

الف- پرداخت غرامت بابت از دست دادن تبعی وسیله نقلیه بعدی و یا ذخیره محل اقامت در اثر تاخیر کوتاه مدت قطار (مطابق آیین نامه استاندارد های خدمات).

ب- جابجایی مسافر بین ایستگاه های راه آهن در کلان شهر ها به غیر از وسیله نقلیه راه آهن (از طریق مترو، اتوبوس و غیره) .

ج- باربری بار دستی همراه مسافر در محوطه ایستگاه های مبدا و مقصد و همچنین در قطار .

د- مراقبت و سرکشی به حیوانات زنده در انبار و یا واگن توشه.

ه- تشخیص احراز هویت تسلیم کننده قبض توشه در انبار توشه مقصد .

ماده ۳۸- این آیین نامه مشتمل بر ۳۸ ماده و ۶ تبصره و ۴ پیوست به تصویب رسید و هرگونه اصلاح و تغییر بعدی آن به تصویب هیئت مدیره راه آهن خواهد رسید.

پیوست شماره ۱

منشور حقوق صاحب (ان) کالا

شرکت های حمل و نقل ریلی باری موظفند موارد ذیل را برای صاحبان کالا فراهم نمایند:

الف- حمل ایمن و سلامت کالا تا مقصد.

ب- ارائه خدمات و رفتار مناسب مامورین و خدمه قطارها در قبال فرستنده و گیرنده و نماینده صاحب کالا.

ج- ارائه تجهیزات و امکانات سالم و مناسب .

۲- حق کسب به موقع اطلاعات مورد نیاز حمل (اعلامیه های صادره) و تغییرات مربوطه (نظیر امکانات و تجهیزات قابل دسترسی ، تعرفه ها ، مقررات و ضوابط حمل ، بارگیری و تخلیه ، غرامات ، انواع حمل ، طبقه بندی محمولات و غیره).

۳- حق انصراف از حمل و استرداد کالا و یا تغییر مسیر و مقصد حمل (مشروط بر شروع نشدن حمل) برابر مقررات لازم الاجرای مربوط.

۴- حق تغییر مسیر و مقصد حمل پس از شروع حمل(مشروط بر قبول تغییر در کرایه حمل) برابر مقررات لازم الاجرای ذیربط.

۵- حق دریافت پاسخ قبول کتبی از طرف شرکت در باره علل عدم انجام بخشی از تعهدات مندرج در این آیین نامه و یا متن قرارداد منعقد.

۶- حق درخواست تنظیم صورت مجلس برای تعیین خسارت کالاهایی که در وضع ظاهر و مقدار آن تغییری حاصل شده باشد و درخواست غرامت بر اساس آن طی مهلت قانونی.

۷- حق طرح دعوی و ارجاع دعوی به داور مرضی الطرفین و در صورت نیاز حق ارجاع به مراجع بالاتر قانونی.

۸- حق برخورداری از فضای رقابتی و نبود تبعیض غیر تعرفه ای.

۹- قابلیت برگشت اشتباه در حساب کرایه حمل و هزینه های متفرقه آن.

۱۰- حق پیگیری وضعیت کالا از موقع تحویل دادن به شرکت و صدور بارنامه درمبدا تا تحویل گیری درمقصد.

پیوست شماره ۲

اعلامیه شرکت های حمل و نقل باری

۱. ظرفیت واگن های در دسترس (حجمی و وزنی) .
۲. مسیر های ریلی که شرکت در آنها فعال می باشد .
۳. حمل انواع کالاهای عمومی (و بصورت انبوه و محدود و همچنین داخلی ، بین المللی و ترانزیت) قابل و غیر قابل حمل توسط شرکت.
۴. حمل خرده بار، ترکیبی ، درب به درب ، کانتینری، نسیه و پس کرایه ، حجیم و سبک قابل و غیر قابل حمل توسط شرکت .
۵. حمل حیوانات زنده ، اجناس گرانبها، وسایل نقلیه موتوری (نظیر خودرو) و غیر موتوری (نظیر دوچرخه)، کالاهای فاسدشدنی قابل و غیر قابل حمل توسط شرکت .
۶. حمل ویژه (نگله های ترافیکی سنگین و یا حجیم بیش از فضای گاباری) و خطرناک (منفجره، محترقه، مواد شیمیایی) قابل و غیر قابل حمل توسط شرکت.
۷. حمل کالاهای نیازمند واگن های ویژه (کمر شکن، یخچال دار و غیره) .
۸. تغییر مقصد و یا مسیر حمل (و به تبع آن تغییر مبلغ کرایه حمل به تناسب) .
۹. انواع کالاهای غیر قابل حمل طبق قوانین و مقررات کشوری.
۱۰. بسته بندی ، عدل بندی ، لفاف بندی و باربندی مناسب (و یا نامناسب) به تفکیک انواع محمولات قابل حمل توسط شرکت.
۱۱. باربندی انواع محمولات حسب گاباری مجاز به تفکیک هر مسیر راه آهن.
۲۱. محمولات ویژه نیازمند مراقبت و نگهداری (نظیر اجناس گرانبها ، حیوانات زنده و وسایل نقلیه موتوری) .
۳۱. طول مسیر قابل محاسبه برای اعمال در تعرفه حمل (در اسکله ، بارانداز، خطوط فرعی و خطوط اصلی) .
۱۴. امور اداری : تحویل گیری ، تحویل دهی ، تنظیم اظهار نامه و صدور بارنامه و سایر موارد ذیربط .

۵۱. امور خدماتی: باربری، پلمپ کردن، باربندی، توزین، تخلیه و بارگیری و غیره با امکانات و در محوطه های متعلق به شرکت.
۶۱. اجاره تجهیزات: وسایل تخلیه و بارگیری، قپان، جرثقیل و لیفت تراک و غیره.
۷۱. اجاره امکانات: اجاره انبار، خط فرعی تجاری، خط توقف و پارکینگ وسایط نقلیه در محوطه های شرکت و یا در اختیار آن.
۱۸. مانور برای تشکیل قطار.
۱۹. تنظیم و اعزام قطار های برنامه ای و مستقیم.
۲۰. در اختیار قراردادن واگن درایستگاههای بین راه.
۱۲. توزین مجدد در طول مسیر و یا درمقصد بنابر درخواست یکی از طرفین قرارداد و تغییر در کرایه حمل براساس آن.
۲۲. تنظیم قطار برنامه ای و یا مستقیم برای اعزام (بابت قطارهایی که کالا به یک فرستنده تعلق دارد).
۲۳. تحویل دهی بار برای صدور بارنامه محمولات ارائه شده به انبار و یا محوطه شرکت در مبدا و بارگیری آنها.
۲۴. تحویل گیری بار در مقصد و تخلیه واگن ها.
۲۵. بارگیری واگن های اختصاص یافته (در انبار و یا محوطه متعلق به صاحب (آن) کالا).
۲۶. انجام مراحل قانونی اداری و اخذ مجوز های ذیربط درمبدا، مقصد و طول مسیر حمل.
۲۷. طرح هرگونه شکایت و یا دعوی حقوقی.
۲۸. درخواست تهیه صورت مجلس برای ادعای خسارت.
۲۹. حویل دهی و یا تحویل گیری که پس از آن مشمول حق انبارداری می شود.
۳۰. وقف کالا در انبار و یا بارانداز که پس از آن شرکت اختیار به حراج گذاردن آن را خواهدداشت.
۳۱. اخذ بقیه وجه حاصل از حراج بار توسط شرکت (درصورت عدم مراجعه به موقع برای تحویل گیری).
۳۲. حق انبارداری بابت عدم بارگیری به منظور بارنامه و درنتیجه توقف واگن خالی بیش از مهلت قانونی.
۳۳. حق توقف واگن خالی به خاطر عدم بارگیری آن توسط فرستنده.

۳۴. حق توقف واگن باردار به خاطر عدم صدور مجوز اعزام توسط فرستنده.
۳۵. حق توقف واگن باردار بخاطر عدم تخلیه واگن های باردار در مقصد.
۳۶. کندی انجام مراحل قانونی اداری و اخذ مجوز های ذیربط در مبدا ، مقصد و طول مسیر.
۳۷. کالاهای مفقودی ، کسر بیش از حد نصاب طبیعی (افت ، ریخت و پاش ، کسر وزن و حجم در اثر عوامل جوی) نقص، آسیب دیدگی محموله.
۳۸. انصراف، قصور وعدم انجام کامل تعهدات طرفین در هر مرحله از اجرای قرارداد.
۳۹. ارائه اطلاعات نادرست به طرف مقابل و بروز خسارت ناشی از آن.
۴۰. وارد آمدن خسارت به محمولات، وسایط نقلیه ریلی، تجهیزات و زیرساخت ریلی حین انبارداری، باربری، حمل ، بارگیری و تخلیه مربوط به شخص ثالث و یا راه آهن.
۴۱. بهای اعاده سلامت کامل محموله یا تامین کسری جنس و مقدار تلف شده کالا و یا قیمت مشابه کالای اولیه.
۴۲. مبلغ جبران خسارت پرداختی به شخص ثالث (ناشی از تاخیر در تحویل دهی کالا).
۴۳. مبلغ پرداختی بابت رفع خسارت وارده بر واگن ها ، کالاهای شخص ثالث و یا زیرساخت ریلی.
۴۴. میزان غرامت بابت ایجاد هرگونه تاخیر در حمل توسط هریک از طرفین قرارداد (به تفکیک حجم محموله ، مدت تاخیر، نوع و طول مسیر).
۴۵. شرایط ارائه تخفیف و مبالغ ذیربط به انواع حمل و محمولات.
۶۴. نحوه مراجعه به داوری مرضی الطرفین.

پیوست شماره ۳

منشور حقوق مسافر

شرکت های حمل و نقل ریلی مسافری موظفند در برابر دریافت وجه بابت بلیت موارد زیر را برای مسافریین تامین نمایند:

الف- سفر ایمن و راحت متناسب با نوع و درجه قطار.

ب- رفتار مناسب مامورین در ایستگاه ها و قطار.

ج- ارائه خدمات مناسب با امکانات و تجهیزات سالم و نظیف.

۲- اطلاع رسانی این منشور به روش های مختلف توسط شرکت به عموم مردم و مسافرین.

۳- محسوب شدن بلیت مسافری به عنوان قرارداد حمل که با صدور بلیت و بر اساس مفاد آن مسافر

دارای حقوق متقابل طی مدت حرکت از مبدا تا مقصد می شود.

۴ - تابع ضوابط قانونی ویژه بودن بلیت های الکترونیکی و اینترنتی

۵- اطلاع رسانی مفاد این آیین نامه و اعلامیه های صادره از طریق مطالب روی بلیت ، بروشور ها، اعلامیه ها ، نشریات و رسانه های همگانی، تابلو های ورود و اعزام قطارها، بانه های اطلاع رسانی و برگه های جداول زمان بندی حرکت قطارها.

۶- ثبت شکایت های ناشی از ضعف کیفی خدمات و رفتار ناشایست خدمه قطارها، رسیدگی فوری به آنها و اطلاع رسانی به شاکي و جبران آن در صورت لزوم.

۷- لزوم ثبت اطلاعات توشه (در صورت مراجعه مسافر و وجود امکان حمل) شامل تعداد، نوع توشه تحویلی و ارزش اظهار شده طی یک سند صادره.

۸- شمول گستره مسئولیت شرکت درقبال بروز سانحه منجر به فوت ، نقص عضو و جراحت

مسافری و یا تحمیل خسارت به بار همراه و توشه آنها، مشروط بر ارتباط سانحه یا نقص و عدم کارایی وسیله نقلیه و یا ضعف خدمات، اشتباه و غفلت خدمه و یا سایر اشخاص حقیقی و یا حقوقی که شرکت مسئول آنها نیز می باشد.

۹- پرداخت غرامت به مسافری در قبال خسارت های وارده (حسب نوع خدمات حمل) که شرکت در برابر آنها مسئولیت دارد از طریق پوشش بیمه و یا تامین مستقیم مبلغ جبرانی خسارت وارده، مبلغ غرامت را حسب قوانین جاریه کشور، دادگاهها، محاکم داوری، قرارداد فی مابین (شرکت و مسافر) و یا اظهار نامه توشه معین می نماید.

۱۰- ارائه خدمات اضطراری نظیر کمک های اولیه و امداد پزشکی در حین سفر با قطار.

۱۱- ارائه خدمات امدادی پس از وقوع حوادث قهری و طبیعی و یا سوانح سنگین در حین سفر و رساندن مسافری آسیب دیده به نزدیکترین درمانگاه و یا بیمارستان و انجام خدمات پزشکی سرپایی و یا بستری نمودن آنها در صورت نیاز و تامین محل سکونت برای سایر مسافری تا رفع مشکل.

۱۲- تامین اقامتگاه و یا خوابگاه مناسب و وسایل حمل و نقل بین ایستگاه مبدا و مقصد مسافری در صورت مسدودی موقت خط به هر علت.

۱۳- ارائه خدمات به مسافری با کیفیت بی عیب و نقص (به استناد آیین نامه استاندارد های خدمات مصوب هیئت مدیره راه آهن).

۱۴- تامین نیاز های اولیه مسافری نظیر آب آشامیدنی، سرویس های بهداشتی تمیز و مجهز به وسایل شوینده، مواد غذایی سالم و در حد کفایت.

۱۵- انتخاب دقیق کارکنان و آموزش دستور العمل های اجرایی و اخلاقی (به ویژه وظایف آنها در قبال مسافری و روش های کمک به افراد با ضعف های حرکتی) و نظارت مستمر بر رفتار آنها.

۱۶- استرداد بخشی از بهای بلیط بخاطر تنزل کیفی خدمات از درجات بالاتر به پایین تر (ناشی از ضعف سرویس های تهویه) و یا تغییر اجباری جا، لغو برنامه رفت و برگشت قطار (به استناد آیین نامه استاندارد های خدمات مصوب هیئت مدیره راه آهن).

۱۷- بازپرداخت بخشی از بهای بلیت در صورت تاخیر قطار (به استناد آیین نامه استاندارد های

خدمات مصوب هیئت مدیره راه آهن).

۱۸- مطلع نمودن به موقع مسافر در صورت بروز تغییر در برنامه حرکت قطارها به هر روش ممکن.

۱۹- اولویت دادن به اعزام مسافر جامانده در بین راه (حتی در اثر غفلت وی).

۲۰- ارائه تخفیفات در مبلغ بلیت نوباوگان و کودکان خرد سال به تعداد معین در هر کوپه.

۲۱- تضمین امنیت شخصی مسافری در قطار.

۲۲- استرداد اشیاء بجا مانده در قطار (پس از باز کردن بسته ها و واریسی محتویات).

۲۳- ارائه برخی امکانات و تجهیزات لازم برای معلولین و سالمندان و اعلام عمومی نام ایستگاههای دارای امکانات لازم برای مسافری دارای مشکل حرکتی و تعیین امکانات مربوطه.

۲۴- د ارا بودن مسافری از حق دریافت پاسخ مستدل از طرف شرکت در برابر طرح دعوی و یا شکایت طی مدتی محدود (و یا ارسال دعوی و شکایت مطروحه به شرکت مسئول مستقیم و آگاه نمودن مسافر از این عمل)

۲۵- انجام یکی از موارد زیر ، بنا به تمایل مسافر در صورت (لغو حرکت قطار ، تاخیر طولانی و یا انجام نشدن بخشی از سفر)

الف) استرداد بهای بلیت استفاده نشده.

ب) تحقق سفر از طریق قطار یا وسیله نقلیه دیگر و یا توسط قطار از مسیر جایگزین (در اولین فرصت ممکن و یا فرصت های بعدی بنا به درخواست مسافر)

پیوست شماره ۴

اعلامیه شرکت های حمل و نقل ریلی مسافری

مفاد مقررات، ضوابط، شرایط، روش ها و مشخصاتی که (طبق موارد ذیل) می بایست شرکت نسبت به تهیه و تنظیم آنها به صورت دوره ای مبادرت کرده و پس از تایید توسط راه آهن آن را در قالب مجموعه ای مدون و به صورت گسترده منتشر نماید:

مشخصات دقیق نوع قطارها و خدمات حمل مربوطه و قابل عرضه به مسافر حسب طبقه بندی های شرکت نظیر:

الف) کیفی (درجه ۲، یک، لوکس و...)

ب) نوع جا (۶ تخته، ۴ تخته، اتوبوسی و ...)

ج) نوع سفر (عادی ، اکسپرس ، فوق العاده و ...)

د) سیستم تهویه (سرمایش، گرمایش و....)

۲- امکانات موجود در ایستگاه های مبدا و مقصد (پارکینگ خودرو ، آسانسور و رمپ، فروشگاه و تریا، آژانس کرایه خودرو ، چرخ دستی ، صندوق امانات و...) و محل استقرار آنها .

امکانات موجود در قطار حسب نوع بلیت (وسایل صوتی ، تصویری ، امکانات ارتباطاتی و اینترنتی ، روزنامه و مجله و....).

امکانات در دسترس افراد سالمند و دارای مشکلات حرکتی و عصبی (صندلی چرخدار ، توالت فرنگی و...).

انواع خدمات کمک رسانی قابل عرضه در قطار و ایستگاه ها و نحوه ثبت درخواست مسافر .

تنوع غذایی ، قیمت های مربوطه (با ذکر موارد رایگان) ، نوع سرو در کوپه و یا واگن رستوران، ساعات ارائه خدمات ذیربط - تنوع تنقلات و نوشیدنی ها، قیمت ها و نحوه عرضه.

انواع خدمات (خدمات پزشکی و امداد، سرویس حمل درون شهری، کیوسک اطلاع رسانی ، باجه خودپرداز، بانک و....).

محل های قابل استقرار بار دستی رایگان همراه مسافر در قطار - اوزان و اندازه های مجاز برای اشغال .

نحوه و محل تحویل (دهی یا گیری) امانات و اشیاء گمشده در ایستگاه های مختلف و کرایه های ذیربط حسب مدت، نوع و حجم کالا.

آدرس آژانس های مسافرتی دارای خدمات فروش ریلی در شهرهای مختلف.

محل های فروش بلیت شرکت و یا عوامل مجاز فروش بلیت و توشه در شهرهای مختلف (نشانی محل، تلفن و...) .

اطلاعات مندرج در بلیت معتبر باز (نام شرکت، نام صادر کننده بلیت (به صورت شناسه) ،مبدأ و مقصد معین، مبلغ مسیر حمل، سطح کیفی خدمات معین، تاریخ اعتبار).

مشخصات بلیت معتبر تامین شده (علاوه بر اطلاعات بند فوق شامل نام و هویت مسافر، شماره قطار، سالن و صندلی، تاریخ سفر و ساعت حرکت قطار).

تعیین شرایط خاص حمل راجع به :

الف) نحوه خرید و تامین بلیت خاص.

ب) بلیت الکترونیکی و اینترنتی.

ج) بلیت توریستی ، فصلی و گروهی.

د) بلیت تخفیف دار.

ه) بلیتی که روش های خاص پرداخت شده باشد.

و) بلیتی با دو درجه کیفیت حمل در طول سفر.

ز) اشغال چند صندلی با یک بلیت.

ک) سفر کودکان با سنین کمتر از حداقل مجاز.

ل) استرداد بلیت های خاص و بهای مربوطه.

م) بلیت المثنی حمل مسافر و خودرو.

ن) بلیت VIP و CIP

۱۵- نحوه ذخیره بلیت با پرداخت های اجباری (خدماتی با کف قیمت بلیت) یا اختیاری (خدماتی بیشتر با کیفیتی بالاتر).

۱۶- نحوه تهیه بلیت (تامین شده در موقع خرید و یا قبل از سفر و همچنین باز) و نحوه تامین بلیت باز در موقع مقتضی.

۱۷- شرایط نامعتبر بودن بلیت (مثلا به سبب دستکاری در اطلاعات مندرج، خرید از محل های غیر مجاز، تامین نشدن بلیت، ناخوانا و یا مخدوش بودن اطلاعات، جعلی بودن، صادر نشدن به نام مسافر و...).

۱۸- نحوه درخواست و چگونگی تهیه بلیت های خاص (مدت دار فصلی، مسافرت گروهی و...) اعلام مزایا و معایب مربوطه، نحوه انصراف (محدود یا کلی) و مهلت های قانونی.

۱۹- نحوه ذخیره، خرید، ابطال، استرداد، صدور المثنی، چاپ بلیت و پرداخت مبلغ خسارتی بلیت از طریق خدمات برخط (online) و کیوسک.

۲۰- نحوه برخورداری مسافر از تغییر درجه بلیت در تمام و یا قسمتی از مسافرت (در صورت وجود جا در قطار، موافقت رئیس قطار، پرداخت مبلغ مابه التفاوت مربوطه با ذکر اینکه مثلا مابه التفاوت از درجات بالاتر به پایین تر قابل استرداد نیست .

۲۱- شرایط استفاده از بلیت تخفیف دار (کودکان، ایثارگران و...).

۲۲- نحوه پرداخت خرید بلیت از طریق شبکه بانکی و اینترنتی .

۲۳ - چگونگی رسیدگی به مفقود شدن بلیت مسافر در قطار ، و یا جا ماندن بلیت در ایستگاه مبدا (به جز سفرهای بین المللی).

۲۴- شرایط صدور بلیت المثنی بابت بلیت های مفقود شده و یا به سرقت رفته (بدون استرداد وجه) حمل مسافر و خودرو.

۲۵- شرایط دریافت تخفیف در بهای بلیت برای افراد خاص نظیر کودکان و افرادی که مشمول دریافت یارانه اند . (با ذکر اینکه مثلا توشه مسافر شامل این تخفیف نمی شوند)

۲۶- نحوه ایجاد تغییر در مشخصات و اطلاعات در بلیت تامین شده (نام مسافر ، زمان رفت و برگشت و...).

- ۲۷- نحوه تبدیل درجه کیفی (صندلی و یا خواب) بلیت .
- ۲۸- شرایط تعویض بلیت و همچنین استرداد وجه ناشی از انصراف مسافر (با ذکر مهلت قانونی قبل از سفر) .
- ۲۹- تغییرات فصلی (اطلاعات مربوط به ایجاد تغییرات در فروش بلیت ،نوع و زمان بندی حرکت قطارها) قبل از شروع هر فصل .
- ۳۰- زمان های عرضه بلیت های برگشتی در مراکز فروش و یا اینترنتی .
- ۳۱- شرایط استرداد بلیت المثنی حمل مسافر و خودرو .
- ۳۲- زمان مجاز برای ورود مسافری به ایستگاه قبل از حرکت قطار (به ویژه در سفرهای بین المللی) .
- ۳۳- نحوه پرداخت خروجی و شرایط صدور بلیت المثنی، بار همراه و توشه در سفرهای بین المللی .
- ۳۴- زمانهای کنترل بلیت و تشریفات گمرکی در سفرهای بین المللی .
- ۳۵- نحوه محاسبه پرداخت خسارت تاخیر قطار به تفکیک نوع قطار و مسیر حرکت .
- ۳۶- نحوه، محل و زمان مراجعه مسافر برای موارد زیر:
- الف) انصراف و ابطال و استرداد (کامل و یا بخشی از) بهای بلیت خریداری شده از بانه ها، کیوسک و یا اینترنت .
- ب) غرامت تاخیر و نوع مستندات مورد نیاز برای ارائه .
- ج) صدور بلیت المثنی برای بلیت های گم شده، غیر استرداد و صادر شده حمل مسافر و خودرو.
- د) لغو برنامه حرکت قطار و استرداد بهای بلیت.
- ۳۷- مدت زمان تاخیر که مسافر مستحق استرداد بدون کسر وجه می شود.
- انواع شیوه های جایگزین برای استرداد بهای بلیت و یا غرامت (نظیر حواله اعتباری برای ذخیره بلیت سفرهای بعدی و یا ارتقا سطح کیفی خدمات در قطارهای فعلی و یا برگشت)

۳۸- مدت زمان تاخیر قطار که به مسافر یک وعده غذایی رایگان سرو می شود .

۳۹- میزان کسر بهای بلیت بخاطر:

الف) انصراف از سفر و اعلام آن پس از هریک از مهلت های قانونی

ب) صدور بلیت المثنی حمل مسافر و خودرو .

۴۰- مهلت های قانونی نگهداری امانات و اموال بجای مانده تا حراج آنها (در صورت عدم مراجعه صاحب مال) و مهلت برای مراجعه اخذ وجوه حاصل از حراج.

۴۱- مهلت برای دریافت توشه از انبار توشه مقصد بدون پرداخت حق انبارداری به ازای هر روز

۴۲- مهلت مراجعه برای دریافت توشه قبل از به حراج گذاردن آن.

۴۳- مهلت مراجعه برای دریافت وجوه حاصل از حراج (پس از کسر هزینه های حمل و انبارداری).

۴۴- میزان جرائم (علاوه بر دریافت بهای بلیت) حسب :

الف) فقدان بلیت، ارائه بلیت غیر معتبر و یا تامین نشده.

ب) مسافرت بیش از مقصد ذکر شده در بلیت.

ج) همراه داشتن بارهای غیر مجاز.

د) جا ماندن در مبدا و یا ایستگاه های بین راه (به تقصیر مسافر).

ه) استفاده غیر مجاز از بلیت تخفیف دار (کودکان و نوباوگا).

و) کشیدن ترمز اضطراری.

۴۵- میزان باز پرداخت بخشی از بهای بلیت عادی و یا تخفیف دار (پس از کسر هزینه های اداری و هزینه های فرصت و یا بجز حقوق و عوارض اخذ شده در هنگام خرید بلیت و خدمات پرداخت شده قبلی) حسب :

الف) انصراف مسافر پس از مهلت مقرر و قبل از حرکت قطار .

ب) تاخیر قطار (بیش از حد مجاز) .

ج) تنزل سطح کیفی خدمات.

۴۶) شرایط و میزان غرامت و جبران خسارت در صورت تاخیر طولانی (حسب مدت تاخیر).

۴۷- شرایط و میزان غرامت و جبران خسارت در صورت لغو سفر برگشت (مثلا تهیه وسیله جایگزین و یا اسکان در شب، تامین وسیله رفت و برگشت به ایستگاه، تغذیه و...).

۴۸- شرایط استرداد وجه کامل و یا تامین بلیت قطارهای بعدی و یا حتی هزینه اسکان و غذا در صورت تاخیر طولانی قطار و جا ماندن مسافر از وسیله نقلیه بعدی در مقصد.

۴۹- نحوه پرداخت غرامت بابت ایراد صدمه به تجهیزات حرکتی افراد سالمند و معلول.

۵۰- مقررات مربوط به مدارک لازم و میزان پرداخت غرامت بابت توشه گمشده و یا صدمه دیده (بخاطر تعلل مامورین شرکت و یا عیب وسیله نقلیه ریلی) حسب مقدار و وزن، نوع و میزان دقیق آسیب دیدگی، بهای اظهار شده، قیمت جنس مشابه.

۵۱- مهلت های قانونی برای ارائه و ثبت دعاوی غرامت همراه با مدارک لازم بابت موضوعاتی نظیر تاخیر قطار، تنظیم صورت مجلس (توشه) و همچنین مراجعه جهت دریافت وجه غرامت.

۵۲- مقررات مربوط به طبقه بندی آسیب دیدگی و جراحت مسافر، مهلت اعلام و ثبت ادعا توسط اشخاص واجد شرایط، مدارک لازم برای ارائه، مراجع قانون رسیدگی، غرامت قابل پرداخت.

۵۳- میزان سطح پوشش بیمه مسافری بابت فوت، جرح، از کارافتادگی جزئی و کلی، درمان همراه با مدارک لازم و همچنین میزان بیمه بارهای همراه، توشه و خودرو.

۵۴- اعلام مراجع داوری و حل اختلاف و محل مراجعه (در صورت عدم پاسخگویی شرکت).

۵۵- محل های مراجعه برای طرح دعاوی غرامت و روش های رسیدگی به آنها، همراه با مدارک لازم.

۵۶- مهلت های قانونی پاسخگویی به دعاوی و شکایت ها.

۵۷- شرایط و میزان پرداخت غرامت در صورت از کار افتادن کامل تهویه، تغییر اجباری جای مسافر، لغو حرکت قطار در حین سفر و اعزام مسافران به مقصد با سایر و سایل نقلیه).

۵۸- زمان و مکان مراجعه به باجه ها و انبارهای توشه برای تحویل دهی و تحویل گیری بار و توشه و خودرو .

۵۹- نحوه و محل استرداد اشیا گمشده و یا بجای مانده در قطارها.

۶۰- تعیین مبلغ قابل دریافت بابت نگهداری اشیا گمشده و یا اموال بجای مانده (حسب نوع، حجم و مدت بیش از مهلت معین).

۶۱- مشخصات اموال اشیا و کالاهای دستی مجاز و غیر مجاز همراه هر مسافر (به لحاظ محدودیت های وزن، ابعاد و تعداد) و همچنین وسایل حمل (صندلی چرخدار و کالسکه بچه).

۶۲- نکات ایمنی، امنیتی و انتظامی برای بارهای دستی همراه مسافر.

۶۳- تعریف انواع کالاهای خطر ناک، غیر مجاز و ممنوعه (نظیر اسلحه، مهمات، مواد منفجره و اشیای قاچاق، مواد سمی و..)

۶۴- شرایط حمل اسلحه توسط مامورین نیروهای مسلح (غیر راه آهنی) و یا افراد شخصی در قطار

۶۵- کالاهای نسبتا خطر ناک قابل حمل همراه مسافر (نظیر اسپری، تجهیزات درمانی رادیو اکتیو کار گذاشته در بدن، کپسول گاز پیک نیکی بسیار کوچک و...) و شرایط حمل آنها

۶۶- نوع حیوانات قابل حمل همراه مسافر (مثلا سگ راهنمای افراد نابینا، پرندگان ریز چته در قفس کوچک و...).

۶۷- نحوه قبول حمل بار بیشتر از حد مجاز همراه مسافر توسط بخش توشه .

۶۸- مشخصات کالاهای قابل حمل در توشه (به لحاظ اندازه، وزن جنس و مجاز بودن طبق مقررات) و کرایه های مربوطه (حسب وزن، جنس و ابعاد) زمان و تحویل دهی آنها .

۶۹- مشخصات انواع بسته بندی های قابل قبول برای انواع کالاها (حسب نوع، جنس و ابعاد).

۷۰- ضوابط حمل انواع حیوانات زنده ، کوچک، اهلی و خانگی قابل حمل در بخش توشه و مشخصات قفس، سبد، قلابه و پوزه بند مربوطه .

- ۷۱- شرایط تحویل توشه به مسافر به باجه توشه ایستگاه (باجه باگاژ) قبل از مقصد (بدون استرداد مابه التفاوت بهای حمل).
- ۷۲- مبلغ حق انبار داری به ازای هر روز پس از مهلت مربوطه حسب نوع ، جنس و ابعاد .
- ۷۳- حد نصاب نصاب افت ، ریخت و پاش کالاهای توشه حسب خصوصیات و نوع جنس.
- ۷۴- شرایط حمل و مشخصات خودرو قابل حمل و همچنین مبالغ تعرفه حمل و ضوابط استرداد بلیت حمل خودرو.
- ۷۵- کارت های شناسایی معتبر همراه بلیت .
- ۷۶- سهمیه بلیت هریک از ایستگاه های بین راهی در محور های مختلف و در هر فصل.
- ۷۷- چگونگی دستیابی به برنامه آتی حرکت قطارها ، نحوه دریافت اطلاعات روز جاری ، زمانهای قبول و اعزام قطارهای مسافری حسب هر ایستگاه .
- ۷۸- مدت توقف هر نوع قطار در هر یک از ایستگاه ها به تفکیک هر مسیر .
- ۷۹- ضوابط مربوط به جابجایی صندلی مسافر در قطار .
- ۸۰- حداقل سن کودکان برای سفر نمودن بطور تنها .
- ۸۱- وضعیت مسافرین جا مانده (در مبدا و یا در بین سفر) در اثر غفلت مسافر .
- ۸۲- شرایط ورود استقبال کنندگان و بدرقه کنندگان مسافرین به سکوها و محوطه ترانزیت سالن ایستگاه ها .
- ۸۳- شرایط تداوم سفر پس از رسیدن مسافر به مقصد ذکر شده در بلیت (موضوع مقصد مسافر در ایستگاه میان مسیر).
- ۸۴- شرایط و امکانات قابل ارائه به نیازمندان خدمات ویژه در قطار یا ایستگاه ها و اعطای تخفیف های احتمالی (معلولیت شدید روانی و یا جسمانی، سالمندان، بیماریهای واگیر دار، ایثارگران و...).
- ۸۵- نحوه ایجاد و ارتباط با شرکت ذیربط از طرق اینترنت، تلفن و همچنین مراکز مراجعه مستقیم

برای ارائه پیشنهاد ها، اعلام اعتراض و یا شکایت و نیز انجام یکی از موارد مذکور در آیین نامه .

۸۶- وضعیت بهداشت و درمان، خدمات پزشکی و فوریت های پزشکی، نحوه کمک رسانی و هزینه های مربوطه.

۸۷- تامین غذا (تعداد وعده های رایگان و غیر رایگان و زمان های سرو) در قطارهای داخلی و خارجی.

۸۸- اعلام شماره های تلفن، آدرس پست الکترونیکی و صندوق های پستی برای ارائه پیشنهادها و انتقادات، انجام شکایت، کسب اطلاعات و دریافت پاسخ ها.

۸۹- اعلام محل استقرار رییس قطار، سرمهماندار و مهماندار، پزشک در قطار.

ماده (۳۵) اساسنامه صندوق پس انداز کارکنان شرکت راه آهن ج.ا.ا.

سال تصویب: ۱۳۹۲ هیئت مدیره شرکت راه آهن

حوزه های سرمایه گذاری صندوق

سرمایه گذاری در بازار سرمایه (بورس اوراق بهادار) به صورت مستقیم یا از طریق تأسیس صندوق سرمایه گذاری مشترک با کارگزاری ها یا خرید واحد سرمایه گذاری در صندوق های موجود.

سرمایه گذاری در طرح ها و پروژه های حوزه ساختمان و مسکن یا سایر پروژه هایی که مؤسسه با پیش بینی سودآوری مناسب در آن ها تصمیم به سرمایه گذاری دارد.

خرید سهام شرکت های تابعه مؤسسه که در بورس عرضه شده است به قیمت تابلو بورس.

تبصره ۱: برای سرمایه گذاری در بازار سرمایه ملاک بازدهی سالانه مشابه مقررات حاکم بر بازدهی صندوق های مشترک بوده و مؤسسه به نام خود و به نمایندگی از اعضای متقاضی، اندوخته آنان را در این حوزه وارد خواهد کرد.

تبصره ۲: ملاک بازدهی در پروژه های اقتصادی سرمایه گذاری تا پایان پروژه می باشد و خروج از آن جز در موارد خروج عضو از صندوق امکان پذیر نخواهد بود. هیأت مدیره مؤسسه دستورالعمل

چگونگی محاسبه حق السهم اندوخته و بازده پروژه را تصویب و اعلام خواهد کرد.

دستور العمل صدور سند مالکیت و نحوه ثبت و نقل و انتقال رسمی ناوگان ریلی

سال تصویب: ۱۳۹۱ هیئت مدیره شرکت راه آهن

ماده ۱: ثبت ناوگان (لکوموتیو و یا واگن) در دفتری به نام دفتر ثبت ناوگان که در اداره کل مخازن و اموال شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران نگهداری می شود، صورت می پذیرد.

ماده ۲: دفتر ثبت ناوگان مجلد بوده و تمام صفحات آن در بدو امر توسط هیئت مدیره یا نماینده معرفی شده از طرف هیئت مدیره به ترتیب شماره گذاری و امضاء شده و به مهر شرکت راه آهن ج.ا.ا. مهور و مجموع عده صفحات در صفحه ماقبل اول و صفحه مابعد آخر با تمام حروف قید و نوشته و به همان ترتیب مهر و امضاء می شود و سپس پلمب می گردد.

ماده ۳: ثبت هر ناوگان به وسیله اظهارنامه صورت می پذیرد که به ضمیمه درخواستی توسط متقاضی یا وکیل یا جانشین قانونی او به همراه سایر مستندات به راه آهن تسلیم یا به آدرس پست الکترونیکی راه آهن ارسال می شود.

تبصره ۱: اظهارنامه سندی است مشتمل بر مشخصات متقاضی، ناوگان و حقوق سایر اشخاص که باید به امضاء متقاضی یا وکیل یا جانشین قانونی او برسد.

تبصره ۲: مدارک مورد نیاز جهت درخواست ثبت عبارتست از:

۱- اسناد و مدارک راجع به هویت متقاضی.

۲- اسناد و مدارک راجع به سمت متقاضی در صورتی که اظهار نامه توسط وکیل یا جانشین قانونی متقاضی ثبت و ارائه گردد.

۳- اسناد و مدارک راجع به مالکیت متقاضی.

متقاضی باید رونوشت یا تصویر برابر اصل مدارک مذکور را به ضمیمه اظهارنامه ارائه نماید.

ماده ۴: پس از رسیدگی به مدارک و مستندات، اداره کل مخازن و اموال مشخصات ناوگان و مالک

را به شرح زیر در دفتر ثبت ناوگان ثبت نموده و به امضاء هیئت مدیره یا نماینده معرفی شده از طرف هیئت مدیره می‌رساند و همزمان سند مالکیت مطابق ثبت دفتر ناوگان صادر می‌شود.

۱- شماره ناوگان (واگن / لکوموتیو).

۲- نوع.

۳- شماره سریال شاسی.

۴- شرکت سازنده.

۵- سال ساخت.

۶- ظرفیت بار / مسافر.

۷- نوع قلاب.

۸- نوع ترمز.

۹- درجه.

۱۰- نوع قوای محرکه.

۱۱- مدل کمپرسور هوا.

۱۲- مدل انتقال قدرت هیدرولیک.

۱۳- مدل لکوموتیو.

۱۴- مدل موتور دیزل.

۱۵- مدل ترکشن موتور.

۱۶- تعداد کابین.

۱۷- مدل ترانسفورماتور اصلی.

- ۱۸- قدرت لکوموتیو.
- ۱۹- مدل ژنراتور اصلی.
- ۲۰- شماره RIV.
- ۲۱- نوع / مدل بوژی.
- ۲۲- کشور سازنده.
- ۲۳- تعداد محور.
- ۲۴- وزن خالص / وزن.
- ۲۵- نوع سوخت مصرفی.
- ۲۶- نام شرکت یا سازمان مالک.
- ۲۷- شماره ثبت / شناسه اقتصادی.
- ۲۸- شناسه ملی.
- ۲۹- شناسه پستی (مالک حقوقی).
- ۳۰- نام و نام خانوادگی مالک حقیقی.
- ۳۱- نام پدر.
- ۳۲- شماره شناسنامه.
- ۳۳- شناسه ملی.
- ۳۴- محل صدور.
- ۳۵- شناسه پستی (مالک حقیقی).

ماده ۵: هر لکوموتیو یا واگن ثبت شده که در اثر حادثه، کثرت استعمال یا به علل دیگر به طور دائم

از کار بیفتد، مالک آن باید حداکثر ظرف مدت یکماه از تاریخ سانحه یا از کارافتادن دائم ناوگان، مراتب را با ارائه اسناد و مدارک مربوط به ادارات کل واگنهای باری، امور مسافری (در خصوص واگن) و نیروی کشش (در خصوص لکوموتیو) گزارش نماید. پس از تایید گزارش مزبور توسط معاونت امور ناوگان یا معاونت امور مسافری حسب مورد، بی اعتباری سند مالکیت و غیر قابل انتقال بودن ناوگان به وسیله اداره کل مخازن و اموال در دفتر ثبت ناوگان درج می شود.

ماده ۶: ادارات کل واگنهای باری، نیروی کشش و امور مسافری مکلفند در مواردی که وفق مقررات عمومی سیر و حرکت، جهت ناوگان موضوع ماده (۵) گواهی سیر صادر نمی نمایند، مراتب را پس از تایید معاونت ناوگان یا معاونت امور مسافری حسب مورد، حداکثر ظرف مدت یکماه به اداره کل مخازن و اموال اعلام کنند. اداره کل مذکور مکلف است مطابق قسمت اخیر ماده (۵) نسبت به درج آن در دفتر ثبت ناوگان اقدام نماید.

ماده ۷: پس از درج بی اعتباری سند مالکیت و غیرقابل انتقال بودن ناوگان، اداره کل مخازن و اموال موظف است حداکثر ظرف (۵) روز اطلاعیه ای متضمن مراتب مذکور را به آخرین نشانی مالک، مندرج در دفتر ثبت ناوگان از طریق پست سفارشی یا الکترونیکی ارسال نماید. مالک نیز مکلف است حداکثر ظرف مدت یکماه از تاریخ رویت اطلاعیه نسبت به خارج نمودن ناوگان از شبکه حمل و نقل ریلی و اعاده سند مالکیت اقدام کند، در غیر این صورت راه آهن می تواند ناوگان مذکور را از شبکه خارج نموده و سپس هزینه های مربوط را از مالک مطالبه نماید.

تبصره ۱: ده روز پس از تاریخ تسلیم اطلاعیه ی مذکور در این ماده به پست و یا (۴۸) ساعت پس از ارسال الکترونیکی، مراتب اطلاعیه ابلاغ شده محسوب می گردد.

تبصره ۲: پس از ابلاغ اطلاعیه، هرگونه دخل و تصرف و یا سوء استفاده از سند مالکیت ناوگان موجب پیگرد قانونی در مراجع ذیصلاح خواهد بود.

ماده ۸: در صورتی که سند مالکیت لکوموتیو یا واگن به نحوی از انحاء از بین برود یا مفقود شود مالک یا وکیل یا جانشین قانونی او باید بلافاصله مراتب را کتباً به اداره کل مخازن و اموال اعلام و استشهادیه ای مبنی بر شهادت و اظهار حداقل سه نفر که هویت و امضاء آنها به گواهی یک نفر از شهود مذکور رسیده و امضاء نامبرده نیز توسط سردفتر یکی از دفاتر اسناد رسمی تصدیق شده باشد را ضمیمه و ارائه نماید. اداره کل مخازن و اموال پس از وصول تقاضانامه و برگ استشهادیه فوراً باید آنرا در ملاحظات دفتر ثبت ناوگان اخبار و سپس به هزینه درخواست کننده مراتب را یک نوبت

در یکی از روزنامه‌های کثیرالانتشار آگهی کند و در آگهی تصریح گردد در صورتی که تا سی روز از تاریخ انتشار آگهی اعتراضی نرسید و یا در صورت اعتراض، اصل سند مالکیت یا سند معامله رسمی ارائه نشود، راه آهن اقدام به صدور سند مالکیت المثنی می نماید. از تاریخ صدور سند مالکیت المثنی، سند مالکیت اولیه از درجه اعتبار ساقط محسوب می شود.

سند مالکیت المثنی حاوی کلیه مندرجات سند مالکیت اولیه خواهد بود، لیکن درج مشخصات اسناد شرطی و رهنی که رسماً فسخ یا فک شده اند، ضرورتی ندارد.

مراتب صدور سند مالکیت المثنی در دفتر ثبت ناوگان درج و مانند سند مالکیت اولیه امضاء می شود.

تبصره: هرگاه به علت ریختن جوهر یا سوختگی یا جهات دیگری، قسمتی از سند مالکیت از بین برود و یا قابل استفاده نباشد، اداره کل مخازن و اموال با ملاحظه آن و انجام تشریفات مقرر در این ماده (بدون اخذ استشهادیه و انتشار آگهی) اقدام به صدور سند مالکیت تجدیدی نموده و همزمان لاشه سند مالکیت ناقص را اخذ و بی اعتبار کرده و سپس با تنظیم صورت مجلس آن را امحاء می نماید.

ماده ۹: ثبت کلیه انتقالات و معاملات از قبیل قطعی، شرطی، رهنی، اقاله، فک، فسخ و تعویض وثیقه راجع به عین و حقوق عینی ناوگان اجباری است و منحصرأً توسط دفاتر اسناد رسمی انجام می شود.

پس از تنظیم سند، سردفتر مکلف است خلاصه معاملات مذکور را روی برگ های مخصوص که با پیشنهاد راه آهن و تایید کانون سردفتران و دفتریاران تهیه شده به همراه اصل سند مالکیت حداکثر ظرف مدت (۵) روز از طریق پست سفارشی به اداره کل مخازن و اموال راه آهن ارسال نماید.

تبصره: کلیه هزینه ها بالمناصفه به عهده طرفین می باشد مگر این که به طریق دیگری توافق نموده باشند.

ماده ۱۰: ثبت اسناد مربوط به کلیه انتقالات و معاملات ناوگان تابع مقررات مربوط به ثبت اسناد رسمی است.

ماده ۱۱: دفاتر اسناد رسمی مکلفند قبل از ثبت هرگونه سند موضوع ماده (۹) وضعیت ناوگان را

از راه آهن (اداره کل مخازن و اموال) استعلام نمایند.

تبصره ۱- پاسخ استعلام به طور صریح بوده و حداکثر ظرف مدت (۱۵) روز باید از طریق پست سفارشی به دفتر اسناد رسمی مربوطه ارسال شود.

تبصره ۲- دفاتر اسناد رسمی باید در کلیه اسنادی که نتیجه آن تغییر مالکیت است قید نمایند که منتقل الیه متعهد است حداکثر ظرف مدت (۱۰) روز از تاریخ سند انتقال جهت صدور سند مالکیت جدید به اداره کل مخازن و اموال مراجعه نماید در غیر این صورت کلیه هزینه ها و خسارات ناشی از آن به تشخیص راه آهن از وی قابل مطالبه خواهد بود.

ماده ۱۲: راه آهن (اداره کل مخازن و اموال) مکلف است پس از وصول برگ خلاصه معامله ناوگان ارسالی از دفاتر اسناد رسمی، مندرجات آن را ظرف (۲۴) ساعت در دفتر ثبت ناوگان قید و به امضاء برساند.

ماده ۱۳: راه آهن (اداره کل مخازن و اموال) پس از وصول برگ خلاصه معاملات ناوگان، نسبت به صدور سند جدید به نام منتقل الیه اقدام و سند قبلی را پس از تصویربرداری رایانه ای (اسکن)، امحاء می نماید.

ماده ۱۴: همین که لکوموتیو و یا واگن مطابق با تشریفات فوق در دفتر ثبت ناوگان به ثبت رسید، راه آهن فقط شخصی را که ناوگان به اسم او ثبت شده و این انتقال نیز در دفتر ثبت ناوگان به ثبت رسیده و یا کسی که ناوگان مزبور به صورت رسمی یا قهری به او منتقل گردیده، مالک خواهد شناخت.

در مورد ارث هم، ناوگان وقتی در دفتر ثبت ناوگان به اسم وارث یا وراث ثبت می شود که وراثت و انحصار آن محرز و در سهم الارث بین آنها توافق بوده و یا در صورت اختلاف حکم قطعی از طرف مراجع صالحه در آن باب صادر شده باشد.

شخصی که ناوگان رسماً به او منتقل گردیده موظف است پس از ثبت معامله در دفتر اسناد رسمی ظرف مدت ده روز نسبت به ارائه مدارک مربوط به ثبت معامله به راه آهن اقدام نماید. در صورت عدم ارائه سند رسمی در مهلت مقرر و ایراد خسارت، مسئولیت به عهده خریدار می باشد.

ماده ۱۵: مالک ناوگان که لکوموتیو یا واگن خود را به رهن گذاشته است، نمی تواند قبل از فک

رهن و یا بدون اجازه مرتبهن لکوموتیو یا واگن خود را مورد معامله قراردهد.

ماده ۱۶: هزینه‌های صدور اسناد مالکیت اصلی، المثنی، تجدیدی، سند جدید و سایر هزینه‌ها به عهده متقاضی می‌باشد.

ماده ۱۷: در صورت ضرورت تجدید نظر در مفاد این دستورالعمل موضوع توسط هیئت‌مدیره راه‌آهن بررسی و اقدام می‌گردد.

ماده ۱۸: این دستورالعمل مشتمل بر (۱۸) ماده، (۸) تبصره و منضم به (۱۲) نمونه اوراق مشتمل بر (اسناد مالکیت واگن و لکوموتیو، اظهارنامه، دفتر ثبت ناوگان) می‌باشد. که در تاریخ ۹۱/۸/۱۰ به تصویب هیئت‌مدیره شرکت راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران رسید.

دستورالعمل تاسیس و فعالیت شرکت های حمل و نقل ریلی

سال تصویب: ۱۳۸۹ هیئت‌مدیره شرکت راه‌آهن ج.ا.ا.

ماده ۱ تعاریف:

الف) راه‌آهن: شرکت راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران

ب) تعرفه دسترسی: وجهی که شرکتهای حمل و نقل ریلی در قبال بهره برداری و دسترسی به خطوط شبکه ریلی پرداخت می‌نمایند.

ج) شرکت حمل و نقل ریلی: شرکتی است که پس از لحاظ شدن موضوع حمل و نقل ریلی در اساسنامه خود می‌تواند با تامین ناوگان ریلی و سایر تجهیزات مورد نیاز و اخذ پروانه فعالیت اقدام به حمل و نقل کالا و یا مسافر نماید.

د) شرکت فعال: شرکتی است که در زمان تصویب این آئین نامه در امر حمل و نقل ریلی با انعقاد قرارداد دسترسی با راه‌آهن، فعالیت می‌نماید.

ه) پروانه فعالیت: سندی است که برای مدت معین طبق شرایط و ضوابط این آئین نامه از سوی راه‌آهن بنام شرکت متقاضی صادر می‌شود.

و) مدیر فنی: شخص حقیقی است که از سوی شرکت معرفی و با تأیید راه آهن بعد از احراز صلاحیت های وی ، مسئولیت های امور فنی آن شرکت را به عهده دارد.

ز) مجوز راه آهن: مجوزی است که راه آهن به متقاضی جهت لحاظ نمودن موضوع حمل و نقل ریلی در اساسنامه خود به اداره ثبت شرکت ها صادر می نماید.

ح) قرارداد دسترسی: عبارت است از قراردادی که بنا به تشخیص راه آهن با رعایت بند د ماده ۱ آئین نامه جهت بهره برداری از شبکه حمل و نقل ریلی با شرکت منعقد می گردد.

ط) ناوگان: در این آئین نامه عبارت از انواع واگن باری، واگن مسافری و لکوموتیو می باشد.

ی) متقاضی: شخص حقیقی یا حقوقی که جهت فعالیت در بخش حمل و نقل ریلی تقاضای اخذ مجوز تاسیس شرکت از راه آهن ج.ا.ا می نماید.

ک) کمیسیون نظارت: کمیسیونی که جهت تطبیق شرایط شرکتها با شرایط و مفاد این آئین نامه مرکب از نمایندگان راه آهن ج.ا.ا و نماینده انجمن صنفی ریلی و خدمات وابسته تشکیل می گردد.

ماده ۲- متقاضی باید بعد از اخذ مجوز از راه آهن ، براساس مقررات و قوانین جاری کشور ایران و با موضوع فعالیت حمل و نقل ریلی نسبت به ثبت شرکت اقدام نماید.

ماده ۳- شرایط صدور پروانه فعالیت شرکت به شرح ذیل می باشد:

الف) تامین حداقل ششصد (۶۰۰) دستگاه واگن باری و یا پنجاه (۵۰) دستگاه واگن مسافری و یا ده (۱۰) دستگاه لکوموتیو که به تأیید راه آهن ج.ا.ا رسیده باشد.

تبصره ۱: توضیح اینکه واگن های باری و مسافری و لکوموتیوها باید دارای حداقل استانداردهای تعریف شده از سوی راه آهن باشند به گونه ای که در امر حمل و نقل در خطوط شبکه راه آهن (اعم از اصلی و فرعی) خللی ایجاد ننماید.

تبصره ۲: واگن های با کاربری جدید که منجر به توسعه بازار می شود از حداقل تعیین شده در این بند مستثنی بوده و تشخیص کاربری جدید

و تعداد آن براساس مصوبه هیئت مدیره راه آهن خواهد بود.

- ب) دارابودن حداقل یک مدیر فنی که از لحاظ شرایط پیوست به تأیید راه آهن رسیده باشد.
- ج) داشتن امکانات و توانایی مالی مناسب (حداقل ۲۰٪ ارزش ریالی ناوگان مندرج در بند الف ماده ۳) به عنوان سرمایه در گردش شرکت که به تأیید راه آهن ج.ا.ا رسیده باشد.
- د) دفتر کار شرکت باید دارای کاربری تجاری و یا اداری بوده و به تأیید مراجع ذیصلاح رسیده باشد.
- ه) پروانه فعالیت، حسب تأمین ناوگان و فعالیت مرتبط برای حمل و نقل کالا و یا مسافر، با رعایت این آئین نامه جداگانه صادر خواهد شد.
- تبصره ۱: تعامل راه آهن با شرکتهایی که صرفاً دارای لکوموتیو ملکی و یا در اختیار می باشند براساس دستورالعمل ها و مقرراتی خواهد بود که به تصویب هیئت مدیره راه آهن می رسد.
- تبصره ۲: احراز صلاحیت کلیه کارکنان مرتبط با بخش مسافری با توجه به ضوابط و شرایط تعیین شده از طرف راه آهن ج.ا.ا انجام خواهد شد.
- تبصره ۳: باتوجه به ضرورت اعمال نظارت حاکمیتی راه آهن بر جابجایی بار و مسافر در شبکه حمل و نقل ریلی کشور، تعیین و اعزام روسای قطارها، به عهده راه آهن می باشد.
- و) راه آهن پس از احراز شرایط شرکت مطابق مفاد این آئین نامه ، پروانه فعالیت برای مدت ۳ سال که قابل تمدید می باشد صادر می نماید.
- تبصره ۱: صدور پروانه فعالیت برای شرکتهای جدید التاسیس و همچنین تعیین مدت زمان اعتبار آن، با توجه به ظرفیت اقتصادی و شبکه ریلی کشور براساس تصویب هیئت مدیره راه آهن خواهد بود.
- تبصره ۲: برای کلیه شرکتهای فعال، که در زمان تصویب این آئین نامه دارای قرارداد دسترسی به شبکه ریلی می باشند راه آهن می تواند نسبت به صدور پروانه دوساله اقدام نماید تا شرکت شرایط خود را طی زمان مذکور با شرایط ماده سه این آئین نامه تطبیق دهد در غیر این صورت مطابق بند «ز» ماده سه عمل خواهد شد.
- تبصره ۳: برای شرکتهای که دارای واگن یا لکوموتیو استیجاری یا ترکیبی از ملکی و استیجاری می باشند پروانه یک ساله صادر می گردد.
- ز) در صورت از دست دادن هر یک از شرایط و ضوابط این آئین نامه در دوره فعالیت حمل و نقل ریلی، به

تشخیص کمیسیون نظارت فعالیت شرکت به حال تعلیق در خواهد آمد.

تبصره ۱: کمیسیون نظارت مرکب از مدیرکل بازرگانی و بازاریابی، مدیر کل حقوقی، مدیرکل دفتر ارزیابی و عملکرد و پاسخگویی به شکایات راه آهن و نماینده انجمن صنفی شرکتهای حمل و نقل ریلی و خدمات وابسته و در صورت لزوم از ادارات ذیربط و شرکت مربوطه دعوت به عمل آورد.

تبصره ۲: در دوره تعلیق شرکت می تواند واکن های خود را با انعقاد قرارداد در اختیار شرکت حمل و نقل ریلی دیگری قرار دهد.

تبصره ۳: دوره تعلیق فعالیت حداکثر دوازده (۱۲) ماه می باشد و در صورت عدم تامین شرایط پروانه فعالیت لغو می گردد.

ماده ۴- شرایط و نحوه فعالیت شرکت به شرح ذیل می باشد:

الف) فعالیت در حمل و نقل ریلی مستلزم تاسیس شرکت و اخذ پروانه فعالیت حمل و نقل ریلی در بخش مربوطه برطبق شرایط و ضوابط این آئین نامه می باشد.

ب) شرکت می تواند بعد از دریافت پروانه فعالیت با رعایت قانون دسترسی آزاد به شبکه حمل و نقل ریلی و دستورالعمل ها و مقررات راه آهن فعالیت حمل و نقل ریلی انجام دهد.

ج) شرکت قبل از ایجاد تعهد حمل و نقل یا انعقاد قرارداد می بایستی تاییدیه های لازم درخصوص خدمات مورد نیاز را از راه آهن اخذ و کلیه قراردادهای حمل و نقل ریلی را به اطلاع راه آهن برساند.

د) شرکت موظف است هر گونه تغییر در ساختار شرکت اعم از صاحبان سهام، صاحبان امضاء، اساسنامه و اعضای هیئت مدیره و غیره را حداکثر ظرف یک ماه به اطلاع راه آهن برساند.

هـ) چگونگی تحویل و صدور بارنامه و بلیط مسافری، روش ثبت اطلاعات و نحوه گردش نسخ آن، نرم افزارهای مربوطه و سایر امور براساس دستورالعمل های صادره از طرف راه آهن می باشد.

و) هرگونه نقل و انتقال ناوگان پس از ثبت تغییرات در راه آهن که وفق قوانین و مقررات موضوعه صورت می پذیرد معتبر می باشد.

ز) شرکت مکلف است بها خدمات حمل و نقل ریلی از قبیل دسترسی به شبکه ریلی، تامین خدمات کشش جهت مانور (در صورت عدم لحاظ در هزینه دسترسی)، استفاده از واگنهای راه آهن و غیره را براساس

دستورالعمل ها و مقررات پرداخت نماید.

ج) در مواقع بروز حوادث غیره مترقبه مانند جنگ، زلزله، حوادث ریلی و غیره بنا به تشخیص ستاد حوادث غیر مترقبه کشور و یا راه آهن چنانچه نیاز به ناوگان شرکت باشد راه آهن مجاز است بدو با هماهنگی و در غیر این صورت راساً نسبت به استفاده از ناوگان شرکتها اقدام و هزینه آن را بر طبق تعرفه بارهای اداری مربوطه به شرکت پرداخت نماید و شرکت مکلف است در قراردادهای حمل و نقل خود با صاحبان کالا این موضوع را پیش بینی نماید.

ط) شرکت مکلف است از پوشش های بیمه ای جهت ناوگان و کالا و نیز بیمه مسئولیت استفاده نماید.

ی) شرکت مجاز است برخی از امور فعالیت های حمل و نقل ریلی خود را در نواحی مختلف راه آهن از طریق یک یا چند شرکت حمل و نقل ریلی به صورت نمایندگی انجام دهد.

ک) مدیر فنی نمی تواند همزمان در بیش از یک شرکت فعالیت نماید.

ل) ارائه خدمات حمل و نقل ریلی به شرکت در خارج از مرزهای ایران توسط راه آهن، منوط به وجود مقابله نامه های ریلی و امکانات لازم برابر مقررات و ضوابط خواهد بود.

تبصره ۱: شرکت می تواند در امور حمل و نقل بین المللی بار و یا مسافر فعالیت نماید مشروط به آنکه قبلاً از راه آهن اجازه فعالیت در این سطح را اخذ نموده باشد.

تبصره ۲: راه آهن می تواند برای شرکتهای حمل و نقل ریلی پروانه با موضوع فعالیت بین المللی جداگانه صادر نماید که دستورالعمل و شرایط صدور این پروانه ظرف شش ماه پس از تصویب آئین نامه از سوی هیئت مدیره راه آهن اعلام خواهد شد.

م) شرکت مکلف است به نحوی برنامه ریزی نماید که ناوگان تحت اختیار خود را همواره و به طور مستمر بر طبق مقررات و دستورالعمل های تعمیر و نگهداری راه آهن در سرویس و مورد بهره برداری قرار دهد.

شرایط مدیر فنی شرکت حمل و نقل ریلی مربوط به بند (ب) ماده (۳) آئین نامه تاسیس و فعالیت شرکت های حمل و نقل ریلی

تابعیت کشور جمهوری اسلامی ایران.

عدم اشتغال به فساد اخلاقی و عدم محکومیت کیفری که موجب محرومیت از حقوق اجتماعی شده باشد.

عدم اعتیاد به مواد مخدر.

داشتن گواهی پایان خدمت وظیفه و یا معافیت قانونی.

دارای تحصیلات لیسانس با ۳ سال سابقه کاری مرتبط و یا فوق دیپلم با ۵ سال سابقه کاری مرتبط و یا دیپلم با ۷ سال سابقه کاری مرتبط.

دارای تاییدیه صلاحیت فنی مربوطه از راه آهن.

صور تجلسه مجمع عمومی عادی بطور فوق العاده شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران

سال تصویب: ۱۳۸۲ هیئت مدیره شرکت راه آهن

مجمع عمومی «شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران» در تاریخ ۱۳۸۱/۱۰/۱۷ تشکیل و بنا به پیشنهاد شماره ۱۷۹۴۴ مورخ ۱۳۸۱/۹/۵ شرکت مزبور، دستورالعمل اجرایی مواد «۵»، «۶»، «۸» و «۹» آئین نامه اجرایی مواد (۳۰) و (۱۲۸) قانون برنامه سوم توسعه را به شرح ذیل مورد تصویب قرار داد:

ماده ۵ - به منظور تأمین امنیت حقوقی و اقتصادی و تضمین مالکیت فردی و امکان دسترسی و بهره برداری آسان توسط بخش غیر دولتی از شبکه ریلی، ضوابط و مقررات مربوطه توسط هیأت مدیره شرکت سهامی راه آهن ج.ا.ا. تهیه می شود و پس از تصویب مجمع عمومی شرکت قابل اجرا خواهد بود.

دستورالعمل اجرایی ماده ۵

۱- کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی غیر دولتی داخلی واجد شرایط قانونی می توانند نسبت به راهبری قطارهای در تملک راه آهن و راه اندازی قطارها با سرمایه گذاری خصوصی در تملک خود به منظور حمل و نقل بار و مسافر و کسب درآمد و سود از شبکه ریلی راه آهن ج.ا.ا. اقدام نمایند.

تبصره - مشخصات فنی وسائط نقلیه ریلی در چارچوب استانداردهای اعلام شده توسط راه آهن می باشد که باید به تأیید شرکت مزبور برسد.

۲- شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران کلیه شرایط مورد نیاز جهت دسترسی آزاد وسائط نقلیه مزبور

به شبکه ریلی را فراهم و تعهد می نماید.

۳- شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران در صورت بروز اختلاف مالی با سرمایه گذار حق توقیف یا جلوگیری از بهره برداری اموال سرمایه گذار را ندارد مگر از طریق مراجعه به مراجع صالحه و با صدور احکام قضائی.

۴- در صورتیکه سرمایه گذار در چارچوب قرارداد بخواهد اموال خود را از شرکت کارفرما خارج نماید ضمن صورت برداری کامل و امضاء طرفین، کارفرما اقدامات و تسهیلات خروج از جمله مجوز را برای سرمایه گذار فراهم خواهد ساخت.

۵- به منظور تشویق سرمایه گذاران :

الف - ظرفیت هایی که توسط سرمایه گذار و با هماهنگی کارفرما در موضوع کاربری حمل و نقل ریلی ایجاد می شود، توسط سرمایه گذار قابل بهره برداری می باشد. کارفرما می تواند تا حد برگشت اصل سرمایه و سود تسهیلات بانکی نسبت به خرید ظرفیت ایجاد شده تعهد نماید.

ب - کلیه تسهیلات دسترسی و تردد در شبکه و خطوط راه آهن از جمله اخذ مجوزهای لازم برای تشکیل و راه اندازی قطارها در خطوط ریلی توسط کارفرما در چارچوب قرارداد در اختیار سرمایه گذار قرار می گیرد.

ج - حق استفاده از خطوط راه آهن برای سرمایه گذاران صرفاً در چارچوب قرارداد است. ضمناً کارفرما علاوه بر مبالغ مندرج در قرارداد هیچگونه وجهی دریافت نمی نماید.

د - کارفرما می تواند تمهیدات لازم جهت تأمین بخشی از سرمایه گذاری مورد نیاز را بصورت تسهیلات بانکی با نرخ یارانه ای در اختیار سرمایه گذار قرار دهد .

۶- حقوق استفاده از تسهیلات و امکانات متعلق به کارفرما در ایستگاه ها توسط سرمایه گذار، در چارچوب قرارداد مشخص می شود.

۷- در صورت وجود امکانات و تجهیزات انحصاری، کارفرما این امکانات و تجهیزات را به قیمت عادلانه روز و در چارچوب قرارداد در اختیار سرمایه گذار قرار می دهد اولویت بهره برداری از این امکانات و تجهیزات با سرمایه گذار است.

۸- فروش بلیط می بایست از طریق شبکه ها و سیستم های فروش گسترده انجام شود کارفرما بسترهای فروش بلیط را بصورت مکانیزه و متمرکز فراهم می آورد سرمایه گزار می تواند در صورت تمایل از این شبکه استفاده کند.

۹- کنترل ورود و خروج مسافری و کالاها در ایستگاه ها بر عهده کارفرما و مراجع ذیربط می باشد.

۱۰- حفظ امنیت قطارها توسط کارفرما و مراجع ذیربط و حفظ انتظامات آنها با همکاری مشترک کارفرما و سرمایه گذار و مراجع ذیربط می باشد.

۱۱- سرمایه گذار می تواند جهت انجام امور پشتیبانی قطارها با مجوز کارفرما نسبت به اجاره و یا احداث اماکن، کارگاهها، انبارها و تاسیسات مورد نیاز در محوطه های راه آهن (مرکز و نواحی) طبق مقررات موضوعه راه آهن اقدام نماید. نحوه محافظت از کارگاه ها، انبارها و تاسیسات مذکور و اموال متعلق و در تصرف سرمایه گذار با توافق طرفین و در چارچوب قرارداد می باشد.

۱۲- در صورت کاهش ظرفیت یا تغییر برنامه که ناشی از تصمیم کارفرما بوده و موجب زیان سرمایه گذار گردد بنا به درخواست سرمایه گذار و با ارائه مدارک قابل قبول کارفرما نسبت به جبران آن اقدام می نماید.

۱۳- درآمدهای ناشی از خدمات جانبی حمل و نقل که سرمایه گذار در چارچوب قرارداد تحصیل می نماید کلاً متعلق به سرمایه گذار می باشد.

۱۴- ضمانتنامه های اخذ شده توسط کارفرما از سرمایه گذار پس از اجراء فسخ یا خاتمه قرارداد در صورت عدم وجود تعهد بنا به درخواست سرمایه گذار، حداکثر ظرف مدت یک ماه به آنان مسترد می گردد.

۱۵- مواردی که در اجرای قرارداد، سرمایه گذار نیاز به تأیید کارفرما داشته باشد کارفرما حداکثر ظرف مدت یک ماه و ظایف نظارتی خود را اعمال نموده و تأییدیه های لازم را در اختیار سرمایه گذار قرار می دهد عدم اعلام نظر به منزله تأیید می باشد.

۱۶- مدت قرارداد متناسب با نوع فعالیت و میزان سرمایه گذاری تعیین می شود.

۱۷- هر گونه اختلاف ناشی از امور حمل و نقل و خدمات ریلی در مراجع ذیصلاح برابر مفاد مندرج در متن قرارداد رسیدگی و حل و فصل می شود.

۱۸- در صورت وجود ظرفیت خالی در هر مسیر، کارفرما مکلف است تا امکان دسترسی برای همه شرکت‌های حمل و نقل ریلی را بصورت آزاد فراهم آورد.

۱۹- شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران به منظور اطلاع رسانی مکلف است در دوره های زمانی متفاوت رسماً نسبت به اعلام سالانه توان بالقوه و ظرفیت باقی مانده شبکه ریلی کشور در هر مسیر اقدام نماید.

۲۰- اشخاص حقیقی یا حقوقی طرف قرارداد موظفند در صورت استفاده غیراصولی از امکانات و تجهیزات و ایجاد ضرر و زیان، نسبت به جبران خسارات اقدام نمایند.

۲۱- اشخاص طرف قرارداد، بدون کسب مجوز از کارفرما حق واگذاری امتیاز کسب شده بابت امور حمل و نقل را به غیر، ندارند.

ماده ۶ - اجرای روش های تشویقی، از قبیل تضمین یا بیمه سرمایه گذاری، پرداخت مابه التفاوت نرخ تعرفه تکلیفی با بهای قیمت تمام شده، تضمین سودآوری واحدهای واگذار شده در قالب قوانین و مقررات مصوب مجمع عمومی شرکت امکانپذیر است .

دستورالعمل اجرایی ماده ۶ :

۱- به منظور تضمین سرمایه اشخاص طرف قرارداد، کارفرما از انجام هرگونه اقدامی که بر مالکیت سرمایه گذار اثر بگذارد و موجب اتلاف مال یا محرومیت وی از جزء یا کل سرمایه خویش گردد، خودداری می نماید و چنانچه بر اثر اقدام کارفرما خساراتی به آورده های سرمایه گذار وارد شود، برابر نظر کارشناس رسمی دادگستری، کارفرما رأساً یا از طریق بیمه، زیان وارده را جبران می نماید.

تبصره- اقداماتی که به موجب احکام قانونی و در جهت اعمال مقررات مدون راه آهن یا اجرای قرارداد فیما بین باشد، از شمول این ماده مستثنی می باشد.

۲- به منظور تضمین سودآوری سرمایه گذار، کارفرما تسهیلات لازم را جهت تولید مازاد بر نیاز و فروش خدمات تولید شده به سایر متقاضیان فراهم می آورد.

۳- در صورتیکه قیمت تمام شده، انجام فعالیت (راه اندازی و راهبری قطارها، خدمات، سایر فعالیتهای واگذار شده) از نرخ تعرفه تکلیفی بیشتر شود، کارفرما مکلف است نسبت به پرداخت مابه التفاوت آن اقدام نماید. میزان ونحوه پرداخت مابه التفاوت بنا به پیشنهاد هیأت مدیره راه آهن و تصویب مجمع عمومی تعیین

می گردد.

۴- به منظور تشویق سرمایه گذاری در بخش های خطرپذیر، دیر بازده و دارای سود با تأخیر و یا کم، راه آهن می تواند با اجرای سیاست های تشویقی مختلف از قبیل تضمین یا بیمه سرمایه گذاری و تضمین سودآوری واحدهای واگذار شده نسبت به جلب سرمایه گذاران اقدام نماید. این تشویقات باید دارای مدت زمان معین بوده و با اتخاذ روشهای مناسب در زمینه کاهش ضریب خطر سرمایه گذاری و یا افزایش بازدهی آن، نسبت به حذف تدریجی آنها در پایان مدت مقرر اقدام شود.

در صورتی که روش های تشویقی دیگری مورد نظر هیأت مدیره باشد با تصویب مجمع عمومی قابل اعمال خواهد بود.

ماده ۸ - در صورتی که اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی (خصوصی و تعاونی) طرف قرارداد، به همراه واحد واگذار شده، انتقال کارکنان و کارگران واحدهای مزبور را نیز بپذیرند، کارفرما براساس قرارداد تنظیمی می تواند تسهیلات ویژه ای را با رعایت قوانینی که به تصویب مجمع عمومی شرکت می رسد برای آنها قائل شود.

دستورالعمل اجرایی ماده ۸:

۱- در صورت قبول انتقال کارکنان یا کارگران توسط سرمایه گذار و در صورت استفاده از تسهیلات بانکی، کارفرما می تواند قسمتی از سود متعلقه را پرداخت نماید.

۲- کارفرما می تواند طبق آئین نامه بازرخردی و بازنشستگی زودرس مصوب هیأت مدیره در چارچوب قوانین و مقررات برای پرسنل شاغل وجوهی که بابت بازرخردی و بازنشستگی زودرس و مانده مرخصی های افراد تعیین می گردد را از بابت قبول انتقال کارکنان و کارگران به اشخاص حقیقی و حقوقی طرف قرارداد پرداخت نماید.

۳- تعداد کارکنان و کارگران مورد نیاز طرف قرارداد با توافق طرفین تعیین می شود.

۴- کارفرما می تواند در صورت قبول تعهدات انتقال کارکنان یا کارگران توسط سرمایه گذار بخشی از قیمت قرارداد را با تصویب هیأت مدیره تخفیف دهد.

ماده ۹ - تعیین تکلیف خسارات سوانح ناشی از خدمات و فعالیت های واگذار شده براساس دستورالعملی خواهد بود که در آن تکالیف مقرر دوطرف و شخص ثالث را مشخص کرده و به تصویب مجمع عمومی

شرکت خواهد رسید. وضعیت سایر خسارات در قراردادهای منعقدہ مشخص شود.

دستورالعمل اجرایی ماده ۹

۱- در سوانح ناشی از قوه قهریه و عوامل طبیعی مانند سیل، زلزله، ریزش کوه و ... یا هرگونه حوادث غیرقابل پیش بینی (فورس ماژور) که جلوگیری از آن از عهده طرفین خارج بوده و ناشی از فعل یا ترک فعل هیچ یک از آنها نباشد، مسئولیتی متوجه کارفرما، سرمایه گذار و اشخاص ثالث نخواهد بود.

۲- سرمایه گذار مسئولیتهای خود را در چارچوب قرارداد منعقدہ در مقابل خسارات مالی و بدنی حداکثر در سقف مبلغ قرارداد یا آورده سرمایه گذار بیمه می نماید.

۳- تعهدات متقابل سرمایه گذاران و اشخاص ثالث براساس قوانین و مقررات جاری کشور صورت می پذیرد.

۴- در صورت بروز سانحه برای واگن ها یا لکوموتیوهای در تملک بخش های غیردولتی، راه آهن می تواند به منظور جایگزینی و جلوگیری از وقفه امور، واگن ها با لکوموتیوهای خود را طبق قرارداد تا اتمام بازسازی در اختیار آنها قرار دهد.

